

20 సెప్టెంబర్, 1996

శుక్రవారం
ఈ సం. 1918,
ఫారం - 29

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము - వాయిదా తీర్మానముల గురించి.	349
2. ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు	350
3. స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న - వాగ్రామ సమాధానములు	378
4. జీరో అవర్డ్	383
5. అర్జీల సమర్పణ	390
6. సభా కార్యక్రమము	393
7. అనథికార తీర్మానం:	403

“ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట పరిమితి చట్టంలోని లోసుగులను సరిదిదీ ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదపారికి పంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని సమకూర్చి, ఘలసాయాన్ని పంచుకునే ప్రాతిపదికపై వారు స్వంతదారులగుటకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

(30-8-1996న ప్రవేశపెట్టుబడినది)

(కొన్సాగుతున్నది)

8. అర్థగంట చర్చి: “ఉద్యానవన కృష్ణకై క్షీణించిన అటవీ భూములు”కు సంబంధించి.	429
9. నక్కత్తు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - ప్రాతపూర్వక సమాధానములు (అనుబంధము-I)	448

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ కపీషనరు గాలచే
శాసనసభ ముద్రణాలయము, హైదరాబాదు నందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	(శ్రీ) యనమల రామకృష్ణదు
ఉపసభాపతి	:	(శ్రీ) ఎన్. మహమైద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిస్తే	:	(శ్రీ) బి. గోపాలకృష్ణరెడ్డి (శ్రీ) ఎం. రాజయ్య (శ్రీ) మతి వై. సీతాదేవి (శ్రీ) జి. అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీ) డి.ఎస్. రెద్యానాయక్ (శ్రీ) డి. రాజగోపాల్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	(శ్రీ) సి. వెంకచేణ్
సాముత్క కార్యదర్శులు	:	(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు (శ్రీ) ఎన్. డి. కమలాకర్
ఉప కార్యదర్శులు	:	(శ్రీ) బి. వి. శర్మ (శ్రీ) ఎమ్. పోచ. కేశవరావు (శ్రీ) కె. తుళ్ళానందసింగ్ (శ్రీ) అహమద్ అతావుల్లా (శ్రీ) మతి టి. అంజనిబాయి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	(శ్రీ) టి. వి. సత్యనారాయణ (శ్రీ) కె.వి. దేవిడ్ జ్ఞానక్ (శ్రీ) ఎన్. సువర్ధురాజు (శ్రీ) బాజా మొయినుస్తైన్ (శ్రీ) ఆర్. భాస్కరవ్
	:	(శ్రీ) లైకూర్ రఘువున్ అన్నారి
	:	(శ్రీ) ఆర్. అంజయ్య
	:	(శ్రీ) సయ్యద్ అహమద్
	:	(శ్రీ) ఎస్.వి. రామిరెడ్డి
	:	(శ్రీ) మతి వి. జయకుమారి
	:	(శ్రీ) మతి ఇందిరాగాంధి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	(శ్రీ) పి. కాశిరాజు

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(వదవ శాసనసభ)

(ఎనిమిరహ సమావేశము - ఇద్ది ఉత్సవ రోజు)

శుక్రవారము 20 సెప్టెంబర్, 1996

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(ఈ నభావతి అధ్యక్షస్తోనంలో వున్నారు)

సభ్యుల కాద్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానము గురించి

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి (త్రైలాఖాద్) :- అధ్యక్ష, మొము అడ్డట్లీమెంట్ మోహన్ ఇచ్చాము. ఏలూరులోని కల్కెరెట్ వద్ద మహిళలు ధర్మ చేశారు. ఆర్.డి.ఎ. మోహనరావును డి.ఎస్.పి. మనోహర్ ను సస్పెండ్ చేయమని వారంలా ధర్మ చేస్తున్నారు. వారి కోర్టు రిజనబుల్. వారి మీద లాటిఫార్మి జరిగింది. ఎంక్యులీ చేయించండి...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : - డిట్ అలో చేశాము...

(అంతరాయం)

Mr. Deputy Speaker:- Adjournment Motion given notice with regard to lathi charge against the ladies and farmers at Eluru on 19-9-1996 - Disallowed. Sarvasri P. Janardhan Reddy, Gade Venkat Reddy, K. Bapi Raju' M. Kodanda Reddy, Kanna Laxminarayana, M. Shashidhar Reddy, D.L. Ravindra Reddy, N. Varadarajulu Reddy, K.R. Suresh Reddy, D. Nagender, E. Pratap Reddy, N. Raghava Reddy and Ch. Vittal Reddy.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి : - మహిళాలు రెతులు కల్కెరెటు వద్దకు పెళ్ళి ధర్మ చేశారు. బట్టి దినికి సైవలీ మెస్సన్ ఇవ్వండి. డెన్కపన్కి అలో చేయండి.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి : - సైవలీ మెస్సన్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : - ఆప్టర్ క్వాస్టర్ అవర్ అలో చేస్తాను.

క్వాస్టర్ నం. 2789

త్రైచ్ఛిలు - జాగ్రత్తాదు ప్రమాణానములు
నారాయణపేటలో సబ్-జైలును ప్రారంభించుట

191 -

ఫ్యాండాఫ్యూషన్ - శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి (వఎవర్), శ్రీమతి ఎఱ్చెని సౌదేవి (ముదినేపల్లి), సర్వత్రి జి. వీరాంపాదెడ్డి (కమలాపురం), సి. కృష్ణయాదవ్ (పొమూయితీర్చరీ):

ఫ్యాండాఫ్యూషన్ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఐదు సంవత్సరాల క్రితం 5 లక్షల రూపాయల వ్యయం చేసి మహాబూబ్ నగర్ టెల్లూరోని నారాయణపేటలో నిర్మించిన సబ్-జైలును ఇంకా ప్రారంభించలేదూ;

(ఆ) నారాయణపేట కోర్టు పరిధిలో మాగనూర్, మక్కల్, ఉబ్బార్, నారాయణపేట, మరికల్ పోలీస్ ప్రైవేట్ న్యూపస్టున్సువా;

(ఇ) సబ్-జైలును ప్రారంభించకపోవడం వల్ల ప్రజలు, పోలీసులు అనేక ఇఖ్యందులకు గురి అవుతున్నారా;

(ఈ) ఆ సబ్-జైలును ఎన్నుడు ప్రారంభిస్తారు?

ఫ్యాండాఫ్యూషన్ మంత్రి శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- (అ) సబ్-జైలును నవీకరించడ మంచింది.

(ఆ) అవునండి.

(ఇ) పోలీసుల నుండి గానీ, ప్రజల నుండి గానీ యిఖ్యందికి సంబంధించి ఎలాంటి ఫీర్యాదులు అందలేదు.

(ఈ) సబ్-జైలుకు అపసరమైన సిఖ్యందిని మంజూరు చేసే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది. సిఖ్యంది మంజూరైన పీడవ దీనిని ప్రారంభించడమవుతుంది.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- అధ్యక్ష, మహాబూబ్ నగర్లో ఇప్పుడున్న జైలు కపాసిటీ ఎంత? అండర్ (ఖయర్) స్వల్ప నేరార్-పణ మీద ఎవరయితే వున్నారో పారందరినీ బ్యాడీషియర్ కస్టడీకి పంపితే ఆకామడెస్సన్ నరిపోక ప్రైవేట్ ప్రైవేట్ జైల్కి తరలించడం వాస్తవమా? నారాయణపేటలో దాదాపు 6 సంవత్సరాల క్రితం రు.5.00 లక్షలలో పూర్తిస్థాయిలో దీనిని నిర్మించినా ఇంకా ప్రారంభించలేదు. ఎప్పుడు ప్రారంభిసారు? ఈ ఆండర్ ట్రియల్స్ ని ప్రైవేట్ కు తీసుకువచ్చేటవుడు వ్యాన్లలో తీసుకువస్తారు. భీదవారు బయలు మీద రిలీజియలే వారు తమ ఇండ్రుకు పోవడానికి బస్టు ధార్శిల్లు కూడా వుండని పరిష్కారులు వున్నాయి. వారు అక్కడే కూలినాలి చేసుకుని డబ్బులు సంపాదించుకుని ఇంటికి పోయిన సందర్భాలు అనేకం వున్నాయి. ప్రస్తుతం నారాయణపేట సబ్-జైలు రెనోవేట్ చేయడంకోసం రు.3,70,000/-లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. వాస్తవానికి గత నాల్గుర్దిదు సంవత్సరాల తీసుకు వాలి. ఈ జైలు మీద ఇప్పుటిపరకూ ఎంత ఖర్చు పెట్టారు?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- నారాయణపేట సబ్-జైలు రెనోవేట్ చేయడంకోసం రు.3,70,000/-లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. వాస్తవానికి గత నాల్గుర్దిదు సంవత్సరాల

క్రితం దానికి రేపేర్స్ చేపట్టడం జరిగింది. అయినప్పటికే దానికి కావలసిన స్టోర్స్ ప్రభుత్వం నుంచి మరణాలు కాలేదు. కాబట్టి ప్రొరంటిలయడం జరగలేదు. తణరోజు చూసినట్టయితే, అండర్ ట్రాయల్స్, కన్విక్షన్ పాశ్య రోజురోజుకు వెలిపోకోంది. ఈరోజు రాత్రువ్యాప్తంగా చూసే, జైశ్వల్ అభరైష్ట అకామదేవన్ 9,390 మందికి మంది. ప్రొజెక్టు లాకవ్ ఇన్ ది ప్రైజ్స్ 13,840 మహ్నారు. ఉప్పునారికన్నా ఎక్కువమంది రావడం వల్ల జైశ్వల్ పుండడావికి ఇఖ్యంది మంది. అందువల్లనే ఒక జిల్లా నుంచి ఇంకోక జిల్లాకు, అంటే మహాబూబ్ నగర్ నుంచి ప్రౌదరాబాద్కు ఇలా వంవడం జరుగుతోంది. నారాయణపేటకు ఆవనరు పుంచి. ఈరోజు రాత్రువ్యాప్తంగా చూసే సబ్ జైల్స్ 150 మహ్నాయి. అందులో 04 కెవలం ప్రైజ్స్ డిపార్ట్మెంట్ కంటోల్స్ పుంచి. మిగలావి ఇయ్యడిషియల్ కంటోల్స్ పుంచి. కొన్ని డిఫెక్షన్లో పుంచి, అంటే లీటీంగ్స్ లేకుండా, స్టోర్లేకుండా పుంచి. స్టోర్లే వాటికి పోస్టులన్నీ సాంఘన్ చేసి ప్రైజ్స్ డిపార్ట్మెంట్ బేకెన్-ఓపర్ చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఆర్. చంద్రకెళరరద్ది: - ఇయ్యడిషియల్ కస్టడీకోనం ప్రౌదరాబాద్కి తీసుకుపున తరువాత అంటే కెవలం నేరారోపణ వెడినహారు, ఇడ్డ వెడినహారు కాదు. వారిని బస్టులలో, వ్యానలలో ప్రౌదరాబాద్కు తీసుకుపునారు. కానీ వారిని వదిలినప్పుడు వారికి వెళ్ళడానికి డఱ్యులు పుండపు. వారు చాలా కష్టాలను ఎదురోవలసి పస్తోంది. వారు విధాల్లో ఆడుక్కల్ని సంచర్యాలు పుంచి. వారిని బాధ్యతాయుతంగా ఇయ్యడిషియల్ కస్టడీకి తీసుకుపునారు. వారిని విడుదల చేసినప్పుడు మాత్రం కనిసం జిల్లా కేంద్రానికయినా వారికి ప్రభుత్వం వదిలిపెడితే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వానికి ఆ అవసరం పుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరద్ది: - దీనిమీద తగు చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీమతి వై. సేతాదేవి: - అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమయిన ప్రశ్న. ఆరైప్ట్ అయిన మహిశల పరిష్కారించి చాలా దయనీయంగా పుంది. వారికి సెవరేబ్ సెల్ పుందా? వారికి ప్రాచెక్షన్కోసం ఏమయినా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? అక్కడ పుండే మహిశా పోలీసులే ఈ మహిశల మీర దౌర్జన్యం చేసే వాస్తవ పరిష్కారులు పుంచి. వారు పోరాస్మెంట్కి గురికాకుండా వారికి న్యాయం జరగాలి. వారిని ప్రాట్స్ చేసేవిథంగా ఆన్ని చర్యలు తీసుకుంటారా? అనలు జైశ్వల్ మహిశలకోనం చేసేమి సాకర్యాలు కల్పిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. మాధవరద్ది: - మహిశలకోనం ప్రత్యేకంగా రెండు జైశ్వల్ పుంచి. ప్రౌదరాబాద్లో, రాజమండ్రిలో పుంచి. వారికి కావలసిన వసతులు పుంచి.

శ్రీమతి వై. సేతాదేవి: - ప్రతి జిల్లాలో మహిశలకు ఒక సెల్ ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మాధవరద్ది: - అక్కడ పరిష్కారులను బట్టి చేస్తాము. అకామదేవన్ ప్రాణమ్ అనేది పుంటుంది. వారికి తగు రష్టణ కల్పించాలి. కాబట్టి ప్రౌదరాబాద్, రాజమండ్రిలో పుస్తవాటికి చేస్తున్నాము. ఆనంతపురంలో ఓపెన్ ఎయిర్ జైలు పుంది. అక్కడ కూడా మహిశలకోనం సెవరేబ్గా పెట్టాము. అవసరమయిన చోట పెడతాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: - క్వాశ్స్ నం. 1654

అంధ్రప్రదేశ్ వర్యటక సంఘచే టూరిస్టుల లాడ్జీల అష్టకం

192 -

Q-1654 - శ్రీ గడ్డ బాబూరావు (చీపురువ్వీ), శ్రీమతి ఎన్నోని సీతాదేవి (ముహేనెవ్వీ): ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాత్ర వర్యటక సంఘ టూరిస్టు లాడ్జీలను, విదేశి కాద్దను, బస్సులను అమ్ముచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అట్టి అమ్మకాలు ఏ ప్రాతివదికవైన జరిగాయి;

(ఇ) తక్కిన టూరిస్టు లాడ్జీలను, కాద్దను, బస్సులను అమ్ముచేసేందుకు ఏదైనా ప్రతిపాదన వున్నదా?

ముఖ్యమంత్రి తరువాత సాంఘిక సంఘేమ శాఖమంత్రి శ్రీ కడెయం శ్రీహరి:-

(అ) లేదండి. రాత్ర వర్యటక సంఘవారు టూరిస్టు లాడ్జీలను విక్రయించలేదు, అయితే, ఇంతకుమునుపు సంఘ, వనిచేసే పరిష్కారిలో లేనట్టి 12 బస్సులు, 5 టయోబా కాద్దు, 4 అంబాసిడర్ కాద్దు, 1 మారుతి జిప్పీ, 1 మిని బస్సులను విక్రయించింది.

(అ) అమలులో ఫున్చు కార్బ్యూఫిఫానాన్ని అనుమతించిన తరువాత ఈ వాహనాలను వేలం చేయడం జరిగింది.

(ఇ) లేదండి

ఈ విక్రయాలన్నీ పథుత్య విధానాలకు అనుగుణంగా ఓపెన్ ఆషన్ పెట్టి బిడ్డర్స్‌ని ఇన్వెట్ చేసి మార్గిమం ఎవరయితే బిడ్ చేశారో వారికి విక్రయించడం జరిగింది.

శ్రీ గడ్డ బాబూరావు:- దీనిలో చాలా గందరగోళం జరిగింది. 12 బస్సులు, 5 టయోబా కాద్దు, 4 అంబాసిడర్ కాద్దు, 1 లగ్గరి బస్సు, 1 మారుతి జిప్పీ కండెషన్లో లేని పరిష్కారిలో అమ్మాము అంటున్నారు. ఏది ఏమయినా వత్తికలలో ప్రకటన ఇచ్చారా, టెండర్ కాల్ఫర్ చేశారా? లేకపోతే ఎక్కుడికక్కుడే 24 గంటలలో అనుకుని ఓపెన్ ఆషన్ పెట్టారా? (2) టూరిస్టు లాడ్జీలను అమ్ముస్తారని అంటున్నారు. లీంకి ఇచ్చారు, ఎక్కుడయినా, ఏ సంప్రదు ఏ ప్రకటనలో ఇచ్చారు? (3) టయోబా కాద్దు మంత్రులు అక్రమంగా వాడుకుంటున్నారని అమ్మారు అనే వివాదం వుంది. అది వాస్తవం అవునా, కాదా? దానికి రూపాయి కూడా చెల్లించలేదు. దానివల్లనే వివాదం అంటున్నారు, అది వాస్తవమా? అమ్మునాటి స్టోనలో కొత్తవి ప్రవేశపెట్టారా?

8.40 | శ్రీ కడెయం శ్రీహరి:- అద్యాన్, ఈ విక్రయాలన్నీ పథుత్య వత్తికలలో ప్రకటించిన తరువాతే చేయడం జరిగింది. ఇది 1994వ సంవత్సరానికి సంబంధించిన కార్బ్యూక్రమం. ఈ ఆఫీసేట్ (Office) వాల్యూ పిక్స్ చేయడానికి ఎ.పి.ఎస్. ఆర్.టి.ఎస్., ఆర్.టి.ఎ, పాలీన్ క్రాన్స్పెస్ట్, మరియు ఇరిగెసన్ అండ్ కమాండ్ ఏరియా డెవలమెంట్ శాఖలను ఆఫర్ట్ చేయడం జరిగింది. వారు ఇచ్చిన ఆఫీసేట్ వాల్యూ తీసుకుని ఆ తరువాత వత్తికలలో ప్రకటించి ఉండడ్లు కాల్ఫర్ చేసి, ఓపెన్ ఆషన్ పెట్టి ఎవ్వరై హాయ్స్ బిడ్ చేశారో వారికి విక్రయించడం జరిగింది. టయోబా కాద్దను మంత్రులు వాడుకుని రెంట్లు పే చేయలేదనే ఆరోపణ చేశారు.

అటువంచీది ఏమీ జరగలేదు, అవి పూర్తిగా నడువలేని ష్టీతిలో, చనికిరాకుండా వుంటేనే వాటిని అమ్మడం జరిగింది.

శ్రీ గడ్డి బాఖూరాపు:- అధ్యక్ష, అమ్మన బస్సుల స్తోనే ఈ విదేశి టయోటా కార్దను ప్రవేశపెట్టారా? లేదా? అంటే సమాధానం చెప్పలేదు. టూరిస్ట్ లాడ్జీలను లీక్సీ ఇవ్వారా? లేదా? అంటే సమాధానం చెప్పలేదు. ఆ రెండూ జరిగాయి. 25 లక్షల రూపాయల ఖరీదు చేసే ఈ టయోటా కార్దను లభా వద్దివేల రూపాయలకు ఆఫ్న వేయించి అప్పుడు వున్న మాజీ మండలాధ్యకుడు తీసుకోవడం జరిగింది. అసలు ఈ కార్దను అమ్మడానికి కారణమేమంటే వేనవి కాలంలో ఒక మాజీ మంత్రిగారు వారి కుక్కలను విజయవాడకి తీసుకువెళ్లడానికి ఉపయోగించారు. ఆలా ఉపయోగించిన వారం రోజులకు డబ్బు కట్టలేదు. దానివల్లే వివాదం వచ్చి ఆఫ్న వేయడం జరిగింది. అమ్మన వాటిస్తోనే క్రొత్త వాటిని ప్రవేశపెట్టారు. 12 బస్సులు తిరువతి టు ప్రైదరాబాద్, అలాగే విజయవాడ టు ప్రైదరాబాద్ నర్సీన్ చేస్తూ లాభం తెస్తున్న ఆశోక్ లేల్యాండ్ బస్సులను అమ్మ వాటిస్తోనే ఈ కార్దను ప్రవేశపెట్టారా? లేదా?

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్ష, ఈ బస్సులను, టయోటా, అంబాసిడర్ కార్దను అమ్మడం వల్ల 28 లక్షల 59 వేల రూపాయల ఆదాయం వచ్చింది. ఆ డబ్బుని ఉపయోగించి 3 మిని బస్సులను కొన్నాము. అలాగే మా దగ్గర (సంప్రద్యో) వున్న మిగతా బస్సులను రిపర్ చేయడం జరిగింది. మిగతా 9 లక్షల 70 వేల రూపాయలను ఎ.పి. బ్రావల్ అండ్ టూరిజం డెవలపమెంట్ కార్పొరేషన్ వారి అకోంట్కి జమచేయడం జరిగింది. ప్రస్తుతం సంప్ర అధీనంలో 10 బస్సులు వసిచేస్తున్నాయి. మంచి కండిషన్లో వున్నాయి. నాలుగు అంబాసిడర్ కార్దు చక్కని కండిషన్లో వున్నాయి. లాడ్జీన్ని అమ్మలేదు. లీట్స్కి ఇవ్వడం కూడా చేయలేదు.

శ్రీ ప్రై. సీతాదేవి:- గ్స్టోప్సాన్లను లీట్స్కి ఇవ్వడానికి కారణం ఏమిటి? అందులో ఎంత ఆదాయం వచ్చింది. ప్రయివేటు వ్యక్తులకు ఈ గ్స్టోప్సాన్లలు లీట్స్కి ఇవ్వడం వల్ల ఇవ్వచీవరకు టూరిజం శాఖకు ఎంత స్థాపిం వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని ప్రాజెక్టులను మంజూరు చేసింది. ఇవ్వచీవరకు టూరిజం శాఖ వారు ఎన్ని ప్రాజెక్టులు చేపట్టారు. ఎంత ఖర్చు చేశారు? ఇంకా ఎంత ఖర్చు పెట్టాలీ? ఉంది? ముఖ్యంగా మీ గ్స్టోప్సాన్లన్నీ ఖాలీగా వుంటున్నాయి. ఎవరూ ఆక్యుషై చేయకావడానికి కారణం మీ శాఖలో వున్న ఆడ్క్యూనిట్రైషన్ లోవమే. పీటిని రెప్టీషై చేయడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? దయచేసి మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి:- అధ్యక్ష, సంప్ర నష్టోలలో నడుస్తున్న మాట వాస్తవం. శ్రీమతి సీతాదేవి గారు చెప్పినట్లు మాటికి మారు శాతం ఆక్యుషైషన్ పుండడం లేదు. కారణం మెయిన్టీవెన్ మరియు ఆకామడేషన్ ఫైలిటీలు నరిగా లేకపోవడమే. ఈ సంవత్సరం టూరిజం డాట్స్ట్రిమెంట్ వారు ఒక ప్రోగ్రామ్ టెక్న చేయడం జరిగింది. ఈ లాడ్జీలను కండిషన్లోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. కొన్ని లాడ్జీలను లీట్స్కి అపుత చేసిన మాట వాస్తవమే. అందులో న్రధానంగా బ్యాంకు బండ్ రెస్టోరంట్, వరంగల్ మరో రెస్టోరంట్, యాత్రినివాన్ (సికింద్రాబాద్), షాపింగ్ రెస్టోరంట్,

నాగార్జునసాగర్ రెస్టారెంట్ - వీటిని లీష్జ్ కి ఇచ్చాము. తిరువతిలో వున్న దానిని లీష్జ్ అవుట్ చేయలేదు. ఈ కండిషన్స్కి సంబంధించి రెస్టారెంట్స్కి సంబంధించి రినోవేషన్ చేయాల్స్సిన అవసరం వుంది. వీటి గురించి ప్రత్యేకమైన కార్బ్రూక్మాలు చేపట్టడం జరిగింది.

తీ.పి. జనార్థన్‌రెడ్డి: - అధ్యక్ష, మంత్రిగారు టూరిస్ట్ లాట్టలను లీష్జ్ కి ఇచ్చారా అంటే మొదట లేదని, చిట్టచివరి ఇచ్చారని చెప్పడం జరిగింది. భావానీవురం ఐల్యాండ్ 100 ఎకరాలలో వుంది. దానిని రెండు లక్షల రూపాయలకు లీష్జ్ కి ఇచ్చారు. మా పాట్టి వారు ఆరోపణలు చేసేందుకు కోర్టుకి వెళతే లీష్జ్ క్యార్బ్రూల్ చేయడం జరిగింది. బుష్కోండలో కూడా లీష్జ్ కి ఇచ్చారు. అది ఎంతకు ఇచ్చారు. యూప్రి నివాన్ లీష్జ్ కి ఇచ్చారు. అది ఎంతకు ఇచ్చారు. ఎవరెవరికి ఏమి వద్దతులలో ఎంతెంత రేభ్లకు లీష్జ్ కి ఇచ్చారు. మంత్రిగారు స్పెష్చంగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

తీ.కడియం తీహారిః: - గౌరవసభ్యులు పి.జనార్థన్‌రెడ్డి గారు నాకంటే సీనియర్ సభ్యులు. వారు వేసిన ప్రశ్న ఈ ప్రశ్నకి సంబంధించింది కాదు. అది సవరేట్ ప్రశ్న. ఈ అంశంపైన కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఒక 304 ఇచ్చారు. అది బహుళ నాలుగైదు రోజులలో రాబోతోంది. అప్పుడు నవివరమైన సమాధానం తెలియజేస్తాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీవర్: - సమాఖ్యారం ప్రముఖం లేదని తరువాత తెలియజేస్తానని అంటున్నారు కదా.

తీ.పి. జనార్థన్‌రెడ్డి: - అధ్యక్ష, లీష్జ్ ఎవరెవరికి ఇచ్చారు? ఎంత రేటుకి ఇచ్చారో చెప్పమనండి. నభ్యులు బాబూరావు మరియు శ్రీమతి సీతాదేవి గారు కూడా ఇదే ప్రశ్న వేశారు. మంత్రిగారు స్టేట్ సమాధానం ఇవ్వకుండా తప్పించుకుని పోతున్నారు.

తీ.కడియం తీహారిః: - తప్పించుకుని పోవాల్సిన అవసరం నాకు లేదు. 1994లో చేసిన కార్బ్రూక్మాల గురించి మేము ఇక్కడ సమాధానాలు చెప్పుతున్నాము. ఏప్రారు తప్పించుకుని పోయారో; ఎప్రారు సమాధానాలు చెప్పుతున్నారో దయచేసి సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలని చెప్పుతున్నాను.

(అంతరాయం)

మీరు చేసిన కార్బ్రూలకే మేము ఇప్పుడు సమాధానం చెప్పుతున్నాము. మీరు చేసిన పాపాలకు మేము సమాధానం చెప్పుతున్నాము. మీరే అర్థం చేసుకోవాలి.

(అంతరాయం)

తీ.పి. జనార్థన్‌రెడ్డి: - మేము ఏమి తప్పులు వేళాళగా జూనుగా ఏ పాపం చేశామో చెప్పమనండి.

(అంతరాయం)

మంత్రిగార్చి సరిగా ప్రోవేర్ అయి సమాధానం చెప్పమనండి. ఈ జవాబులేమీ లేదని 1994లో అయ్యిందని అంటున్నారు...

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టేట్ కర్స్: - జనార్థన్ రెడ్డి గారూ, వారి దగ్గర సమాచారం లేదు. 304 క్రింద మీరు మాట్లాడేటప్పుడు చెబుతానని చెప్పారు. నేను చెప్పేది వినండి.

(అంతరాయం)

3.50 | **శ్రీ కడియం త్రీహారిః:** - చక్కగా సమాధానం చెవుడం సాధ్యం అవుతుంది. తప్పించుకుని పారిషోపలసిన అవసరం లేదు. ఆ వరిష్ఠతి మీకే వుంది. గతంలో ఆ పరిష్ఠతి మీకే వుంది. ఇప్పుడు కూడా వచ్చినా మీకే వస్తుంది. మాకు రాద్య,

(అంతరాయం)

టూరిజం కార్పొరేషన్‌కు సంబంధించిన డిపార్ట్మెంట్ వాహనాల విక్రయాలు అన్ని క్రమబద్ధంగా చేయడం జరిగింది. అందులో ప్రధానంగా ఎ.పి.ఎస్. ఆర్.టి.సి., ఆర్.టి.ఎ., ఇరిగేసన్ కమాండ్ ఏరియా డెవలమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ తరువాత పోలీసు ట్రాన్స్పోర్ట్ అభారిటీ వాట్లూ అందరూ కలిసి ఆఫ్సెట్ వాల్యూ ఫిక్స్) చేశారు. ఈ నాలుగు అర్ధనేజెషన్ ఆఫ్సెట్ వాల్యూ ఫిక్స్ చేసిన తరువాత ఏవరేజ్ ప్రకారం ఓపెన్ ఆఫ్సు వెట్టారు. అలాగే సికింద్రాబాద్ యాత్రిక్ నివాస్‌కు సంబంధించిన ఇతర బూర్జీల రెస్టోరాంట్స్ ఏవైతే లీజాకు ఇచ్చారో వాటిని కూడా ఓపెన్ ఆఫ్సు కు వెట్టారు. యాత్రిక్ నివాస్‌ను నెలకు 2 లక్షల రూపాయల కిరాయికి ఇచ్చారు. ని లక్షల రూపాయల అడ్వ్యూన్ కూడా తీసుకోవడం జరిగిందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలుపు తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి: - ప్రౌదరాబాద్‌లో యాత్రిక్ నివాస్ చాలా ముఖ్యమైనది. ఇందులో గోల్దెమాల్ చేయడం జరిగింది. ఆఫ్సు ఎప్పుడు వేశారు? వరంగల్‌లో ఏవిధంగా ఇచ్చారు. డెట్ చెప్పండి?

(అంతరాయం)

శ్రీ కడియం త్రీహారిః: - గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతాను. వారు ఏ నెలలో ఆఫ్సు వెట్టారు అన్నారు. 1994 ఏప్రిల్, మే నుంచి సవంబర్ వరకు ఈ ఆఫ్సున్ జరిగాయి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టేట్ కర్స్: - 304లో ఇచ్చావచు అన్నారు. ఇప్పుడు మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు. వాళ్ళ వద్ద ఇన్ఫోర్మేషన్ లేదంటున్నారు. అది వచ్చిన తరువాత చెపుతారు.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి: - అధ్యక్ష, మంత్రిగారు 1994 మేలో ఆఫ్సు జరిగింది అన్నారు. అదంతా తప్పు. కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ లున్నప్పుడు ఇచ్చాలేదు. 1996లో ఎప్పుడు ఇచ్చారు? అంటే వారితో కుమ్మక్కె, ఉబ్బలు తీసుకుని వారికి ఇచ్చారు. ఇది వాస్తవమా? కాదా?

(అంతరాయం)

ఆదర్శ పారశాలల మూసివేత

193 -

★ 2701 - సర్వీశ్వరి పి. జనార్థన్‌రెడ్డి, ఎన్. సాంబయ్య (చిలకలూరిపేట), డి.ఎఱ్. రఘింద్రారెడ్డి (మైదుకూరు), ఎం. కోదండరెడ్డి (ముఖీరాబాద్), కె.ఆర్. సుచోరెడ్డి (బాల్కొండ), సి.కె. జయంద్రారెడ్డి (చిత్తూరు), ఎం. నారాయణరెడ్డి (రాముచోటి), డి. నాగేంద్ర (ఆసిఫ్‌నగర్), ఇ. ప్రతాపరెడ్డి (ఆత్మకూరు), వై.ఎన్. వివేకావందరెడ్డి (పులీపెందుల), కన్నా లక్ష్మినారాయణ (పెదకూరపాడు), జె.సి. దివాకరరెడ్డి (శాంపాల్కి) :-

సెకండరీ విద్యాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపేదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఆన్ని జిల్లాలలోను గల ఆదర్శ పారశాలలను మూసివేయాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినానో, అందుకు గల కారణములెవ్వి?

సెకండరీ విద్యాశాఖ మంత్రి శ్రీ కి. దుర్గాప్రసాదరావు: - (అ) తెదండ్రి రాష్ట్రంలోని ఆదర్శ పారశాలలను మూసివేయలేదు. ఈ పారశాలలు నంబంధిత మండల ప్రజా పరిషత్తులు / ప్రభుత్వ నిర్వహణ క్రింద ప్రాధమిక పారశాలలు గాని ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి. ఈ పారశాలలకు అంటే అభ్యర్థయ ప్రాధమిక పారశాలలకు భోజన వనతి నదుపాయాన్ని ప్రభుత్వం 31-12-1995 తేదీ నుండి నిలిపివేసింది.

(అ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తిన్నం కాదు.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్ష, ఈ అభ్యర్థయ పారశాలలు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వుండే పేద విద్యార్థులకోసం 1990-91లో నుమారు 115 పెట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా వెనుకబడేన ప్రాంతాల, పేరల, హరిజన, రిరిజన, దచితులు ఇందులో చదువుకుంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం పచ్చిన తరువాత పారశాలలను ప్రమాసివేయలేదు కానీ వారికి యిచ్చే మధ్యాహ్న భోజనమును వూత్రం 31-12-1995 నుంచి నిలిపివేయడం జరిగింది. ఎందుకు నిలిపివేశారు? అలా నిలిపిన తరువాత విద్యార్థుల నంఖ్య ఎంత? ముందు ఎంత వున్నది? మీరు ఒక విద్యార్థికోసం ఎంత ఖర్చు చేసేవారు? మరల ఈ వథకాన్ని మొదలుపెట్టే ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి వుందా?

శ్రీ కి. దుర్గాప్రసాదరావు: - గారవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ సీస్కము 1990-91లో ప్రశ్నపెట్టినవ్వటికీ మహాబూబ్‌నగర్, నల్గొండ, కరింగార్, ఖమ్మం జిల్లాలో ఈ క్యాటరింగ్ సిస్టం యివ్వలేదు. అదేవిధంగా, కడవ, తూర్పు గోదావరి, గుంటూరు, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో యివ్వలేదు. 1991-92లో ప్రాదుర్బాద్, రంగారెడ్డి, మెదక్, విజాపూర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలలో ఆ సీస్కము పెట్టినవ్వటికీ, ఈ సిస్టం లేదు. 1992-93లో వరంగల్ జిల్లాలో కూడా యివ్వలేదు. బోటల్గా ఎక్కుడయితే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో క్రాపొట్టు ఎక్కువగా వున్నాయో అక్కడ వారికోసం ఈ సిస్టం పెట్టడం జరిగింది. అయినవ్వటికీ అనుకున్న ధ్యయం అక్కడ నెరవేరలేదు. అందువల్ల ఈ విషయమై టోటల్ డిపార్ట్మెంట్‌కీయరెన్స్ కమిటీ అన్

ష్టోన్ స్క్రోప్పు ఒకసారి రెస్యూనేసి ఎఫ్.ఇ.ఎస్. వారిచేత కుడా ఒకసారి ఎవరూస్ నేనే, దాదాపై అన్ని టీఎస్ పోయి 48 పారశాలలను తనిటి సేశార్సు. ఒకటన తగాతలోనే దూడాపుగా నీటి శాశం ఇంపొట్టు పూంటి, రాటిని విలువునఁ చేయలేకపోవడాలి, ఈ స్క్రోప్పు తెట్టిన ధైయం నెగవేలేదు, అంతేకాకుండా ? క్రైప్పైదురూబాబులో తప్ప మిగిలిన అస్తి జిల్లాలలో ఈ ఏక్షాడ్ సైగ్రాం రావడు వ్యక్తిగా కమిషన్ రిమ్యాజెప్సి, స్టోడెంట్స్ లావడం తేదన్న దృష్ట్యాగ ఈ చథకాస్తు నిలిపిపోయారి.. ఎన్.ఐ.ఆర్.టి.ఎలో దీనికి ఒకసారిటీ వింగ్ నుంచి రాయి దీనిని అగ్యయనఁ తేలాయి.

ఉ. టి.ఎల్. రావింద్రాదెట్టి:- 1990-91 ప్రింటెల్లో ఈ పారశాలలు స్టోపించారు. ఈ పారశాలలు స్టోపించినప్పుడు అశ్విడ ఈస్ట్ ట్రైంగ్ల్స్ ఎలా వునది? 1995లో ఈ గ్రోఫిమిక పారశాల్లో భోజన వసతి సదుహాయాలు 31-12-95లో నిలిపివేసిన తదుహత విద్యార్థుల సంఖ్య సింత వునది? తదుహత మండల ప్రాణ వరిష్ఠ అధ్యార్థులలో ఈ పారశాలలు నడుపబడుతున్నాయి. మరి దీనిని కిల్లా విద్యార్థుల అధికారి వరదిట్లోకి తెప్పారా?

శ్రీ. బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- 1990-92లో 25,408 మంది విద్యార్థులు వున్నారు. అప్పుడు అంతమంది హజరయ్యాహారు. 1991-92లో 25,463 మంది, 1992-93లో 27 వేలమంది, ఆ తదుహత 94లో 28 వేలమంది, 96లో 29 వేలమంది హజరయ్యాహారు. అయితే మొత్తం టీఎస్ వాళ్ళు ఎన్.ఐ.ఎస్. వాళ్ళు అలాగే డయాల్ లెక్కల్లో మొత్తం అందరూ ఒక టీఎస్గా వీర్యాడ్ 48 పారశాలలను గమనించి ఈ స్క్రోప్పును నిలువుదల చేయడం జరిగింది. మిండ్ మీట్ స్క్రోప్పు అన్ని స్టోర్స్కి వచ్చాయి. కాబట్టి ఈ స్క్రోప్పు వారికి ప్రతిస్తుంది. అందుప్పు ఈ స్క్రోప్పును తీసేశాము.

శ్రీ. ఎన్. రాఘవరావై (నరీకర్):- అధ్యక్షా, ఈ పారశాలల్లో అవసరమైన అధ్యావకులు లేదు. దానికి కావలిసినటువంటి భవహాలు నికమంగా లేవు. ఇన్ని అస్తి లేక కేవల మిడె మీల్సువిలకు పెడిషే చెట్టు క్రింద పెట్టినటువంటివిగా మారిపాయి. సౌకర్యాలు ఇవ్వట్కొనా కల్పిస్తారా? అఖ్యాదయ పారశాలలకు గ్రాంటులు లేకుండా పోయింది. పీటికి అవసరమైన గ్రాంటు ఇవ్వట్కొస్తారా?

శ్రీ. బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా ఎన్.ఎస్.ఎస్.ఎస్. కొంత తాత్కాలికంగా పెరిగినవ్యాటికి, అటెండెన్స్లో ఇంప్రొవ్మెంట్ కనిపించడం లేదు. ఇంవ్ అవ్యాప్తి ఎక్కువ అపుతున్నాయి. అంతకుముందు 465 భూక్కుల్లో మిడె మీల్సు స్క్రోప్పు వున్నది. ఈ సంవత్సరం అస్తి మండలాలలో కూడా మిడె మీల్సు పెట్టాలడింది. తద్వారా అందరికి యూనిఫారంగా 46 వేల చిల్డరన్ పారశాలల్లో ఈ మిడె మీల్సు స్క్రోప్పు వచ్చిన తదుహత ప్రశ్నకంగా పెట్టడం కుతరలిదు. కాబట్టి దీనిని రద్దు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ. ఎన్. రాఘవరావై:- అధ్యక్షా, అధ్యావకులు లేని పారశాలలకు ఎవ్వదు భర్తిచేస్తారు?

శ్రీ. బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, ఈ రిక్రూట్మెంట్లో తప్పనిపరిగా అందరిని భర్తిచేయడం జరుగుతుంది.

Sri K.R. Suresh Reddy:- Speaker Sir, the very purpose of starting these model schools primarily is to see that the primary education spreads to the rural areas. The Hon'ble Minister pointed out that these model schools which have been sanctioned under this programme are primarily established in the rural districts of Andhra Pradesh. He also pointed out that the main reason for closing down these model schools is lack of attendance of students.

ఒకవేళన ఆదర్శ పారశాలలు పెడుతున్నారు. మరొకవేళన పీట్లలు రావడం లేదని మాసినెన్నున్నారని చెప్పడం ఇది మంచి మాట కాదు. ఉద్దేశ్యమే ఆదర్శ సూక్త్స్ అని పెట్టారు. పీట్లలు ఎందుకు రావడం లేదు. పీట్లలు ఎందుకు రావడం లేదో మీ సద్గ్య రిపోర్ట్లలో ఏపైనా కారణాలు వర్ణించాయి. ఒకవేళ కారణాలు వస్తే ఆ ఆరథాలను దూరం చేయడానికి to solve this type of problems ఏడన్నా లీగన్ సమస్యలు వస్తే పాటిని సాయిచేయడానికి ఏపైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? మాకు తెలిసినంతపరకు ఈ సూక్త్లల్సు మూత్రపడడానికి కారణం సూక్త్లో టీచర్స్ లేరని. అందుకొగకే, స్టూడెంట్స్ టీచర్స్ రేపియో మెయిన్‌బ్రోన్ చేశారా?

శ్రీ వి. మర్మా[పసోదరావు]:- అధ్యక్ష, ఈ పారశాలలు అన్ని మండల ప్రజా పరివత్తు అధ్యక్షంలో నిర్వహించబడుతున్నాయి. రెసిడెన్చియల్ సూక్త్లు సౌసెటీ ద్వారా వీటికి కావలసినటువంటి క్యాటరింగ్ ఫేసిలిటీన్ జిల్లా కలెక్టరు ఛైర్మన్‌గా డి.ఇ.సి. కస్ట్యూనర్స్‌గా పెట్టి ఈ కార్బ్రూక్రమాన్ని అమలు జరపడం జరిగింది. తరిసినంతమంది ఉపాధ్యాయులు లేరనే మాట కొంతపరకు వాస్తవమే. పారశాలల బిల్లింగ్‌కోసం ఈ బడ్జెటులో 6.5 కోట్లు పెట్టాము. 115 సూక్త్లల్సుకి ఈ ఫేసిలిటీ వుంటుంది. గట్టుమెంట్ అఫ్ ఇండియా సైట్లన్ను అనుసరించి వూర్తిగా మిడె మీల్సు ప్రోగ్రాము అందరికీ ఎక్కుపెండు చేయాలి. కొన్ని పారశాలలు వేరుగా, కొన్ని పారశాలల్లో లేకుండా ఉండడం అనే వద్దతి బాగాలేని చెప్పి సౌసెటీని అనుసరించి మొత్తం అన్ని మండలాల్లో కూడా మిడె మీల్సు ప్రోగ్రాము వచ్చింది. ప్రశ్నేకించి ఈ సూక్త్స్ ని వేరే ఉద్దేశ్యంతో కాకండా even the institute of SCERT had conducted a survey for lack of attendance of the students in these model schools. ఏవి కారణంగా విద్యార్థులు రాలేదో ఘట్టంగా వారు పరిశీలించడం జరిగింది. టీచర్స్ అందరూ వుండి కూడా విద్యార్థుల చోజరు కాలేకుండా వుండడం ఈ పారశాలలు మాత్రం వుంటాయి. స్కూల్ మాత్రం తీసివేయడం జరిగింది. మిడె మీల్సు అన్ని సూక్త్లు ఇవ్వాలని విర్భవించాలని తీసుకున్న దృష్ట్యా ఈ స్కూల్ మీల్సుని తాల్కూలికంగా నిలపివేశామని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు సూచన చేశారు ఆ విషయాన్ని ఒకసారి పునఃపరిశీలన చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్ష, ఈ ఆదర్శ పారశాలలు రథిత వర్గాల వాడల్లో పెట్టాలని డా. చెన్నారెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా పున్నపుడు ప్రారంభించారు. ఆదర్శ పారశాలలకు పుడ్చి ఫర్ వర్క్‌గ్రూప్‌లో క్రింద భియ్యం ఇచ్చారు. ఆదర్శ పారశాలలు ఎక్కుడ వున్నాయి. ఆ ప్రాంతాల్లో ఆదర్శ పారశాలలు కొనసాగిస్తారా? ఆదర్శ పారశాలలను వున్న పారశాలలో మెల్లి చేశారా? దయచేసి వివరాలు చెప్పండి.

శ్రీ వి. దుర్గాపురసాదరావు:- ఆధ్యాత్మిక, మండల ప్రజావరిష్ట అధ్యర్థుండో నిర్వహిస్తున్న పారశాలలను కొన్ని పారశాలలను అక్కడ వున్నమివంటి విద్యార్థుల సంఖ్యను వగేరా అభివృద్ధి చేయాలనే దృష్టి^o సెలక్షు చేయడం ఇరిగింది. మండల ప్రజా వరిష్ట నిర్వహణలో ఆ పారశాలలు కొనసాగుతున్నాయి. కొత్తగా స్థాయిస్తే ఏమీ పెట్టాలేదు. ఉప్పుబూషణ అన్న వుడ్ మానవేశాము.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (పర్మారు):- అధ్యాత్మ, ఆదర్శ పాఠశాలలు this scheme was introduced in the year 1978 when Sri M. Chenna Reddy was the Chief Minister of Andhra Pradesh. This is altogether a different proposition. This concept is mooted by the Government of India. ఈ ఆదర్శ పాఠశాలల కరికులమే వేరా, పోత్తు వున్నకాలు వేటు, విధానాలే వేరు, it is one of the Laudable ideas. It is a very good scheme. The Government has to concentrated upon it for its success. In this connection, I would like to know that is the policy of the Government towards this scheme. ఆ స్థాయిలు పెట్టి 1983, 84, 85లో ల్లోన్ చేయడం ఇరిగింది. ఈ తెన్నారెడ్డి గారు వచ్చిన తరువాత ఆదర్శ పాఠశాలలను తెచ్చారు. మండల ప్రజా వరిష్ట ఆధినంతో వుండడంతో ట్రిబుల్ వచ్చింది. ఈ మండల ప్రజా వరిష్ట స్థాయి స్కూలుంగా వచ్చియేదం లేదు. టీఎస్ బ్రావ్వేవర్ట్ మేవలగు అన్ని విషయాల్లో లోపాలు జరుగుతున్నాయి. అందువల్ల మండల ప్రజావరిష్ట కంట్రోల్ కాకుండా డి.ఐ.బి. కంట్రోల్ నోనో గవర్న్‌మెంట్ కంట్రోల్ నో these model schools should be there and their control is necessary. దెనిడెనియల్ స్థాయిల్లో పాఠ్యున సాయంత్రం భోజనాలు పెట్టి శాఖలు వదువు చేప్పియే ఈ వద్దతి ప్రకారం చేస్తున్నామో ఆ కానేస్ట్ మామూలు పాఠశాలలుగా ట్రీట్చేసి వాళ్ళకు జమచేయడం మంచిది. Since it is a laudable scheme, the Government should encourage it. తప్ప జరిగిన రైక్షిప్ప చేయండి. ఎక్కడతే దెనిడెనియల్ స్థాయి పెట్టాలని అనుకొన్నారో కరికులం పెట్టి స్కూలుంగా మేనేజీ చేయాలని తమ ద్వారా కోరుతూ I want to know the Government's policy in this regard.

శ్రీ వి. దుర్గాపురసాదరావు:- అధ్యాత్మ, గౌరవ సభ్యులు వెంకటరెడ్డి గారు చెప్పినట్టు ఇక్కడ కొత్తగా సీలబన్నను మార్చింది ఏమీ లేదు. సాధారణ పాఠశాలల్లో మరియు అభ్యర్థులు పాఠశాలల్లో వున్న సీలబన్ ఒక్కటే. ప్రతి విద్యార్థికి 80 శాతం అటెండెన్స్ వున్నట్లయితే గవర్న్‌మెంట్ అన్ ఇండియా గైడ్లైన్స్ ప్రకారం ప్రతి జిల్లాలో ఎంచెక కాబడిన 5 పాఠశాలల్లో 3 కిలోల బియ్యం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఆట్మోఫ్ట్ అన్ని రూరల్ స్థాయిల్లో - ఒక్క ప్రోదరాబాద్ సిటీలో తప్ప అన్ని మండల్లలో ఈ స్టేషన్ కొనసాగుతున్నదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇక వారు చేసిన సూచనలను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి:- అభ్యుదయ పారశాలల్లో మధ్యస్తు భోజన పథకాన్ని ఉన్నిటిశారు.

శ్రీ సి. రాజీవరెడ్డి:- అభ్యుదయ, 1978లో డ్రాక్టర్ వెన్నారెడ్డి గారు వుండగా మారుమాం క్రామాలలోని ప్రిమిలకు మంచి విద్యార్థిఫసటు అవకాశం కల్పించే స్కూలంలో అక్షయుదయ పారశాలల్లో ప్రారంపించే ఈ ప్రవిత్రిత్తిన కార్బూక్మాన్ని చేపట్టాడు. అయితే మారుమాం క్రామాలల్లో పున్న ఈ పారశాలల్లో ఈసాము మారుస్కోసం బరిగించి. ఏడ్ దే మీల్ కొరకు కేరంగు ప్రభుత్వం నుంచి ఉఱ్చు గాక్కేదు. ఆ పారశాలలో సిద్యుర్ధులకు ఎంతో ఉపమోగకరంగా పుంకే వాటిని ఈరోజు క్లోవ్ చే చ్చుప్పారు. మంత్రిగారు వచ్చి ఒక సంవత్సరం అయింది, వారు అధికారులు నాన్మిన వీపోక్క సీద ఆధారంకి విటిని క్లోవ్ చేస్తున్నారు. మారుమాం క్రామాలల్లో పున్న ఈ లాదర్స్ స్టాషాలల్లో మంత్రిగారు పెప్పుడ్డెనా సందర్శించారా అని అడుగుచున్నాను.

శ్రీ వి. మద్దాపుసాదరావు:- అభ్యుదయ పారశాలలు కొనసాగుతున్నాయి. అయితే మధ్యప్పు భోజన పథకం క్రీండ ప్రదేశి హాట మీల్ను పర్స్ చేస్తున్నామో దానికి లీసీవేయడం జరిగిందని తెప్పాము. నేను ఆ పారశాలల్లో సందర్శించానా అని వారు అడిగారు. కొన్ని పారశాలల్లో సంవర్ధించే ఆధ్యాత్మం నాకు కలిగింది. నా నియోజకవర్గాల్లో కూడా గూడూరుకు వెడుతుంటే రాఘవలింగాప్పరు అనే క్రామంలో అభ్యుదయ పారశాల పుంచి. చెన్నారెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా పున్నప్పుడు వీటిని ఏల్యాటు చేశారున్నారు, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు పస్తున్నామని చెప్పారు. అయితే నేను మనిష చేసేది ప్రసిద్ధించే 1993 సుంచి ఈ పారశాలలకు నిధులను అపేపేయడం జరిగింది. నానిప్పా 1993 నుంచి వాటి ప్రగతికి గండించాడి. అందుప్పటి 1995 చివరం ఎన్.పి.ఐ.ఆర్.టి. ఎవల్యుయెప్పన్ చేసిన తరువాత ఈ స్ట్రీమును నిలిపిపేయడం జరిగింది. కేవలం 1991-92, 1992-93 సంవత్సరాలలో మాత్రమే దీనికి ఘట్టు రిలీఫ్ చేయడం జరిగింది. ఈసాడు జిల్లాకు 5 స్కూల్స్ ప్రకారం మొత్తం 115 పారశాలల్లో ఈ స్ట్రీము పుండింది. అదేవిధంగా 46 వేల పారశాలల్లో కూడా మధ్యప్పు భోజన పథకం బదులు హాట మీల్ సఫలు కొరకు 3 కిలోల రైన్ 80 పర్సంబీ అటెండెన్స్ పున్నపారికి ఇస్తున్నామని తమ ద్వారా గారచ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్:- స్కూల్ క్వార్టీన్...

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి:- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మధ్యప్పు భోజన పథకాన్ని అపేపేయడం జరిగింది, మధ్యప్పు భోజన పథకాన్ని మళ్ళీ అమలు చేస్తారా లేదా?...

శ్రీ వి. దుర్గాపుసాదరావు:- ఆ పథకం పున్నాడు కూడా మహాబూబ్ నగర్, నల్గొండ జిల్లాలలోగానీ, అట్లాగే కరింగర్లోగానీ, ఖమ్మంలోగానీ భోజనం పెట్టడం జరగలేదు.

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి:- ఇప్పుడు మొదలుపెడతారో లేదో చెప్పండి...

శ్రీ వి. దుర్గాపుసాదరావు:- నేను చెప్పేది మీరు అర్థం చేసుకోవడం లేదు.

ఈ స్క్రివ్యు మన్నపుడు కూడా దాదాపు 13 జిల్లాలలో ఈ స్క్రివ్యును ప్రాపేశప్పటినప్పటికీ 1991-92లో గానీ, అట్లాగే 1993లో గానీ అనేక జిల్లాలలో అమలు చేయలేదు. స్టోబీప్లికెంట్ పర్ఫెన్కోసం ప్రతి జిల్లాలో నే ప్రాంతాలలో దీనిని అమలు చేస్తామన్నారు. హైదరాబాద్కు దగ్గరలో వున్న మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో కూడా ఈ పథకం అమలు జరగకాతే ఆక్కడికి వెళ్లి మాపినవాళ్లు లేదు. నల్గొండ, ఖమ్మం, కరీంనగర్ జిల్లాలలో కూడా ఇది అమలు జరగలేదు, హైదరాబాద్, ఆర్.ఆర్.డిస్ట్రిక్ట్లలలో కూడా అమలు జరగలేదు. ఆచెవిధంగా పెదక్కో, నిజమాబాదీరో, ఆదిలాబాదీలో కూడా అమలు జరగలేదు. ఈ స్క్రివ్యు పీ ఉద్దేశంతో ప్రెష్టబిడింగ్స్ ఆ ఉద్దేశమే నెరవేరలేదు. ఎక్కడా పుక్కమంగా అమలుజరగలేదు. అందువల్ల ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి. వారు 48 స్క్యూల్స్కు వెళ్లి తనిఖీ చేసి ఈ స్క్రిము ప్రారంభించిన తరువాత ఎలాంటి అధివ్యాధిని సాధించిని పలితంగా ఔత్తాగు లికంగా కిరిని నిలిపివేయాలని నిర్దయం తీసుకున్నారు. అందువల్ల రివిమీద ఫ్లైయుట్స్ కమిటీ డెసివ్స్ తీసుకుని 31-12-95 నుంచి స్క్రిమును క్లోస్ చేయడం జరిగింది. పారశాలల్స్ కొనసాగుతున్నాయి కానీ థోజనం పెట్టే కార్బూక్మాన్ని మాత్రం అపుచేయడం జరిగింది. అయితే ఈ సంతృప్తం హైదరాబాద్ సిటీలో మన్న అన్ని రూరల్ ఏరియాన్లోని పారశాలల్లో ఎక్కడతే విద్యుత్తుల అణిండ్స్ 80 వెన్నంత పూర్ణంగా అక్కడ 3 డి.జి.ల రెన్ వోపున ఉన్నాయి. తారకంగా 46 వేల సాత్కాలల్లో ఈమిధంగా ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ హాచ్ మీల్ మిడ్ డే మీల్స్ స్క్రిమ్ అనులు జరుగుతోండని తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- మాకు అవకాశం ఇవ్వండి, మంత్రిగాదు తప్పు సమాచారం ఇచ్చారు...

శ్రీ సి. తృప్తయాదవ్:- అధ్యక్షా, వారికి సమాధానం వచ్చింది, అయినా ఒకేసారి ఇట్లా నలుగురు లేచి మాట్లాడితే ఎట్లా? ఇదొక్కటే క్వార్ట్ కాదు, వేరే చిజిసెన్ కూడా ఉంది...

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- ఇది పేద విద్యుత్తులును సంబంధించింది, ఒక్క సెకండ్ అవకాశం ఇవ్వండి.

Sri R. Chandrasekhar Reddy:- You have to protect the interests of other Members also. Eating away the whole time of the Question Hour is not good.

(ఇంటర్వ్యూ)

9.20 ట. **శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:-** అధ్యక్షా, ఒక్క సెకండ్ వినండి. వినకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ కె.బాపిరాజు (అత్తిలి):- అధ్యక్షా, ఒక్కసారి వినండి.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- నన్న చెప్పినివ్వండి. జవాబు ఇప్పుడైని ఇప్పుంచండి.

లేకపోతే లేదు. అడగనివ్యండి. స్వరేన సమాఖ్యానం రాకపోతే ఎట్లు?

(జంబర్షువు)

అధ్యక్ష, ప్రశ్న చూడండి. అంధ్రప్రదేశ్ లోని ఆన్ని జిల్లాలలో గల ఆదర్శాలలలను మూన్సిపాలిని ప్రభుత్వం యోచిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా అంటే లేదంటున్నారు. క్షీరిఫీషన్ అడిగితే 31-12-95 ఉంచి ఈ పారశాలలలో థోజన వనతి నదుపాయం నిలిపియుటింది అన్నారు. తిరిగి మొదలు పెడతారా అంటే దాని గురించి చెప్పకుండా ఏదో కఠలు తెచులారేమిటి?

శ్రీ వి. దుర్గాప్రసాదరావు:- దౌరచ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని సానుభూతితో వరిశీలిస్తానని తెలియజేస్తున్నాను.

జాల నేరస్తుల పరిశీలనా గృహము

194 -

★ 3223 - సర్ప్రశ్న (సి. కృష్ణయాదవ్), ఎన్. చంద్రమోహనరెడ్డి (సర్వేపట్లి), ఆర్. వంద్రశేఖరరెడ్డి, ఎన్. రఘురామ్ (జగ్గయ్యపేట), ఎ. నుద్దన్ (సూర్యపేట), జి. వీరిఖివారెడ్డి :-

మహిళాభ్యుదయ, శిశు సంషేషు శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రోదరాబాదులోని బాల నేరస్తుల పరిశీలనా గృహములో 300 చదరపు ఆడుగుల గదిలో 106 మంది బాల నేరస్తులను కుక్కినట్లు మరియు అందులోని వంభశాల యొక్క పారిశుధ్య పరిష్కారులు బాగుగా లేవని ఏవైనా ఫీర్యాదులు ప్రభుత్వానికి అందినవా;

(ఆ) అయినవో, పరిష్కారులను మెరుగు పరచడానికి, అందులోని వారికి సబ్బణ మంచి వాతావరణం కల్పించుటకు తీసుకున్న చర్యలేమి?

మహిళాభ్యుదయ, శిశుసంషేషు శాఖమంత్రి (శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ): -

(అ) లేదండి.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు జావులేదు.

శ్రీ సి. కృష్ణయాదవ్:- అధ్యక్ష, ఈ బాలనేరస్తులు చిన్న చిన్న నేరాలు చేసి ఈ పోమ్స్ లో ఉంటూ ఉంటారు. అధికారులకు ఈ బాల నేరస్తులను మానసికంగా మార్పు తెచ్చే బాధ్యత వుండా? లేదా? వారికి సరైన సాకర్మాలు కల్పించకుండా, థోజనం పెట్టకుండా, విద్యావశాలు కల్పించకుండా, నూనె, సబ్బులు ఇచ్చేది కూడా సరిగ్గా ఇవ్వకపోవడంపైన ఫీర్యాదులు చూయా? తల్లిదండ్రులు లేని పీటలు కూడా అభ్యుదయండే విషయం వాస్తవమేనా? రెండు సంవత్సరాల పుండి కూడా ఇశ్క్రాద వుండే పీటలను కోర్కెకు పంపకుండా వున్న విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ఆల్ఫారం, థోజనం కూడా సరిగ్గా పెట్టడం లేదనే కంట్లయించ్ వచ్చిందా?

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ:- అధ్యక్ష, ఆరకంగా నా దృష్టికి ఫీర్యాదులు రాలేదు. వస్తే తప్పకుండా ఏర్పాటుచేసారు. నేను కూడా ఒకసారి విజిట్ చేశాను. అక్కడున్న బాలురు స్వరేన వనతి లేదని తెబుతున్నారు. ముఖ్యాభాద్ జ్ఞాలు ఆపరాజితో

గల 4 ఎకరాల 50 సెంట్లు భూమిని మీరు తీసుకుని బాలుర పరిశీలనా గృహానికి గాను భవన సముదాయాలు నిర్మించడానికి ప్రభుత్వానికి రు.60 లక్షలకు ప్రతిపాదన పంపాము. హోం మంత్రి గారు ఆ ప్రాంతాన్ని ఇస్తే, అక్కడ సరైన సదుపాయాలు, ఆధునిక సౌకర్యాలతో, ఆదర్శ గృహాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

తీఱసు. చంద్రమాహాన్సర్టెడ్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారి దృష్టికి రాలేదు అన్నారు. ఎక్కువమంది భాల నేరస్థలను 300 చ. అడుగుల గదిలో కుక్కినట్టు మరియు అందులోని వంటశాల పారిశుధ్య పరిష్కార బాగాలేదని ఫీర్యాములు వచ్చాయా అంటే లేదన్నారు. నాలుగు ఎకరాల యాభై సెంట్లు ఎలాంటు చేస్తే నిర్మిస్తామంటున్నారు. తప్పుడు రిష్యుల్ మంత్రిగారికి అధికారులు ఇచ్చారు. మల్లికార్జున్ అనే పిల్లవాడు సైకిల్ దొంగతనం చేశాడని రెండున్నర సంవత్సరాల నుంచి ఈ హోమ్‌లో పెట్టారు. కోర్టుకు పంపలేదు. యాదగిరి అనే అతనిని ఒక చిన్న కేసులో రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఉంచారు. నాన్ వెజిటేరియన్ ఫుడ్ వారానికి ఒకటి, రెండుసార్లు పెట్టాలి. కానీ అట్లా పెట్టుకుండా స్టోర్ చికెన్ ట్రై చేసుకుని వాళ్ళమండే కూర్చుని తింటూ, వాళ్ళు అడ్డికించే 'మీ అభ్య సామాన్' అని కొట్టారు. మొత్తం ఎంతమంది పిల్లలు వున్నారు? ఎన్ని చ. అడుగుల వైశాల్యం గల భవనం వుంది.

తీఱమతి ఇ. సీతారామమ్మ: - 17.200 చ. అడుగుల వైశాల్యం తిరగడానికి సరివడా ఆరుబయలు గల వ్రేడేశం వుంది. అతి పూర్తాతనమైన న్యాయచట్టం నుంచి ప్రకటించబడిన మహానగర న్యాయమూర్తి ఆదేశాల మేరకు ఆ ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది. దీనికోసం ఇచ్చింది లేదు. సైకిల్ దొంగతనం అన్నారు. అటువంటిది నా దృష్టికి రాలేదు. అటువంటివి ఏమన్నా వుంటే నా దృష్టికి తేసే తగిన చర్య తీసుకుని, పరిశీలించి, న్యాయం చేస్తాను అని మనవి చేస్తున్నాను.

తీఱి సి. కృష్ణయాదవ్: - మల్లికార్జున్, యాదగిరి రెండున్నర సంవత్సరాల నుంచి కోర్టుకు పంపకపోవడం వల్ల ఇక్కడే వుంటున్నారు. భోజనం పెట్టునుంచే పనిషేషణంబ్ ఇస్తున్నారు. సరైన మెడికల్ నసతి లేదు. 24 గంటలూ డాక్టర్ అక్కడ వుండాలి. కానీ ఉదయం 8.0. 9 నుంచి మధ్యాహ్నం 8.0. 3.00 వరకే వుండి పెళ్ళిపోతారు. ఇచ్చాపురం నుంచి ఒక అమ్మాయి ఇక్కడ హోమ్‌లో వుంటోంది. రాత్రింటో ఇదాకటే వుండా? ఇంకా ఎక్కడయినా ఉన్నాయా? ఇచ్చాపురం నుంచి రావాలంటే ఆమె పేరంట్టుకు ఇభ్యంది అపుతుంది. బాలేరస్థలకు బట్టలు కూడా ఇవ్వడం లేదు. నూనె, సబ్బులు ఇవ్వరు.

తీఱమతి ఇ. సీతారామమ్మ: - ముందుగానే మనవి చేశాను. తప్పకుండా ఎంక్యయిరి చేసి వారికి న్యాయం జరిగేట్లు చేస్తాను.

తీఱి ఆర్. చంద్రశేఖర్‌రెడ్డి: - దీనికి ఒక అడ్వ్యయిజరీ బోర్డు వుంది. అది వనిచెయ్యడం లేదు. దానిని పునః నియుక్తి ప్రార్థన చేయాలి. ఈ హోమ్‌కి సంబంధించి చాలా అవకతపకలున్నాయి అని వత్తికలలో వార్తలు వచ్చాయి. వాటిని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి పంపుతాను. చర్యలు తీసుకోవాలి. నాలుగవ తరగతి వరకే ఆక్కడ చదువుకునే అవకాశం వుంది. ఇదివరకు పై చదువులకోసం బయటకు పంపేవారు. ఇప్పుడు అట్లాకాక నాలుగవ తరగతితోనే అగిపోతోంది. ఏట్లై సమగ్ర విచారణ చేసి చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ సేపెచ్. విద్యాసాగరరావు (మొటప్పల్):- బాల నేరస్తుల సమస్య చాలా వ్యాదయ విదొరకంగా ఉంది. చాలా సందర్భాలలో వ్యతికలలో వచ్చింది. ప్రభుత్వం తరఫున ఇద్దరు సభ్యులు మాట్లాడారు. ఒకరు చిఫ్ట్ వివ్, మరొకరు విడ్. పారిద్రితోపాటు మంత్రిగాడు వెళ్లి, అక్కడ సమస్యలను ఈ శాసనసభ మరిగేలోగా చూసి, మళ్ళీ మాకు డెటీల్స్ బాగుంటుందని సలహా.

శ్రీ మతి ఇ. సేతారామమ్ము:- చంద్రశేఖరరామ్మెండ్ర్ గారు చెప్పారు. నాలుగవ తరగతి వరకే వుందని. బయటకు వెళ్లుడానికి ఇబ్బంది కావచ్చు. తప్పకుండా నేను చూసి 5వ తరగతి కూడా పెట్టించేలా చేస్తాను. సరైన పుడ్, సరైన మెడికల్ ఫేసీలిటీన్ లేని అంటున్నారు. తప్పకుండా వెంటనే నేను వెళ్లి, పరిశీలించి, న్యాయం జరిగేట్లు ఏమ్మటు చేస్తాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరామ్మెండ్ర్:- చిఫ్ట్ వివ్ గారికి క్యాబినెట్ హోదా. ఎవ్ గారికి మంత్రి హోదా. వారు ఇక్కడ ప్రశ్న చేసే బదులు అక్కడికే వెళ్లి ఆదేశాలోన్నే కాదా? మంత్రి హోదాలో వుండి, మేము అడిగినట్లు అడిగితే అపోబిషన్ ఎవరో తెలియని పరిష్కారి చేస్తుంది.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, do we deprive the rights of the Member? The Whips are also Members of this House. Because, they are belonging to ruling party they have become Whips. I have never expected such a suggestion from Sri N. Raghava Reddy.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరామ్మెండ్ర్:- రైట్ డిప్యూటీ కాదు. వారే స్వయంగా చూసే అధికారం ఉంది కదా అనేది. పరిపాలన అధ్యాధ్వరీ ఫీని తెలియజెస్టోంది. క్యాబినెట్ హోదాలో వుండి, వారు పోయి ఆదేశించే పరిష్కారి వుంటే, ఇక్కడ అడిగారు అంటే పరిపాలన ఎట్లు వుంటో అనేందుకు చెబుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- Question No. 196 (1913) is postponed at the request of the Minister for Co-operation.

రాష్ట్రానికి గోధుమల కేటాయింపు

196 -

★ 2885 - సర్వతృప్తి బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), పి. రామయ్య (నిడుమోలు), జక్కా వెంకయ్య (అలూరు), ఎన్. రాఘవరామ్మెండ్ర్, ఎం.ఎ. గప్పార్ (కర్నూలు), శ్రీమతి పి. భారతి (సత్తెనవల్లి):- పొరనరఫరాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గత సంవత్సరాలతో పోల్చినట్లయితే 1995-96 సంవత్సరంలో కేంద్ర గోధుమల కేటాయింపు తగ్గిపోయిన విషయం ప్రస్తుతమేనా; ఇనచో, అందుకు కారణాలేమి; తగ్గించిన వరిమాణమెంత;

(అ) రాష్ట్రానికి అవసరమైన గోధుమ నిల్వల కేటాయింపు జరుగునట్లు తీసుకున్న చర్యాయేమి?

ప్రోర సరఫరాయి, వినియోగదాయిల వ్యవహారాల శాఖ మండి (శ్రీ జి. హానుమంతరాఘవు) : - (ఆ) లేదండి.

ఈ క్రింద చూపిన విథంగా 1992-93 నుండి 1995-96 విధంగా పంచమి వరకు గడచిన 3 సంవత్సరాలలో కెంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన గోధుమ పరిషోధనాల కంటె 1995-96 సంవత్సరానికి కేటాయించిన గోధుమ పరిషోధనా ఏక్స్పౌర్స్ వున్నాయి.

సంవత్సరం	ప్రశ్న పరిషోధన వ్యవస్థకు
	కేటాయించిన గోధుమల పరిషోధన
	మొత్తం టన్లలో ⁶

1992-93	1,43,000
1993-94	1,72,600
1994-95	1,80,000
1995-96	1,92,000

(అ) కెంద్రం చేసిన గోధుమల కేటాయింపు రాత్మంలో వాస్తవాని వున్న వినియోగానికంటే ఏక్స్పౌర్స్ వున్నది.

9.30 | శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : - మన రాత్మం ఎస్ట్రో గోధుమలను కోరింది? వచ్చినదెంత? ఇచ్చేది నరిపోలోందా? తక్కువ అప్పతోందా? [గ్రామాలలో ఒక బస్టా, రెండు బస్టాలన్నా కేటాయించాలని అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం లేదు.

శ్రీ జి. హానుమంతరాఘవు : - కేటాయించే గోధుమల క్వాంటీటీ ఏక్స్పౌర్స్ వానే వుంది. విజ్ఞానికి వున్న తప్పకుండా ఏక్స్పౌర్స్ వేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : - ప్రోమోషనలు వున్న గ్రామాలికయినా ఏక్స్పౌర్స్ ఇష్టండ్.

శ్రీ జి. హానుమంతరాఘవు : - మా దృష్టికి తప్పే తప్పకుండా చేస్తాము.

అరకు లోయలో పర్యాటనాభివృద్ధి

197 -

★3420 - సర్వశ్రీ జి. విజయ రామారావు (గజ్యేల్), ఎన్. జయరాజ (నాగురు), కె. చిట్టినాయిడు (పాడేరు) : - ముఖ్యమంత్రి దయనేసి ఈ క్రింది విషయాలు తెలిపెదరా:

(అ) విశాఖపట్టం జిల్లాలోని అరకు లోయలో పర్యాటనాభివృద్ధికి మెండుగా అవకాశములున్నవా;

(అ) అయినపో, ఈ విషయమై తలచెట్టిన ప్రాచుక్కలెవ్వి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున సాంఘిక సంచేషణ మంత్రి (శ్రీ కడియం శ్రీచారి) : -

(అ) అప్పనండి.

(అ) అంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక శాఖకు పెందిన 12 మాట్లాడు గల పర్యాటక వసతి గృహం వున్నది. కెంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయంతో మంబూరైన అరకు పద్ధ

యాత్రికినిహాడి, బోర్రాగుపాల పమీపలో ఒక రెస్టారెంట్ నిర్మించాం చెనులు కొనసాగుతాన్నియి. అరకు వర్షా లైట్ క్షీంగు వరికరాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేయడచుయింది. బోర్రా గుపాలను కూడా విమ్ముదైకరించడం జరిగింది. అంధ్రప్రదేశ్ వర్యాటక శాఖ విశాఖపట్టం నుండి అరకు ప్రథల సందర్భం టూర్స్ నిర్వహించున్నది.

Dr. G. Vijaya Rama Rao:- Speaker Sir, with the financial assistance of Central Government Yatrinivas and one restaurant at Borra Caves near Araku Valley in Vishakhapatnam were constructed. Electrification for the 12 suite guest house was also completed. In spite of all these, this spot is not able to attract tourists from different parts of the country whereas the hilly areas in northern country like Simla, Kullu Manali and Ooty in South Indian and other valleys are able to attract tourists not only from different parts of India but also from different parts of the world. But in the state of Andhra Pradesh, this valley is not able to attract the tourists because of lack of proper accommodation and proper transportation and such other facilities particularly at Borra caves. Even tea and coffee is not available there apart from safety drinking water, as a result, the tourists are facing lot of problems. In this connection, I want to ask how the Government is going to develop these tourist spots in order to attract the tourists of various parts of India as well as tourists of various other countries, on par with other tourist spots in the country.

శ్రీ కడియం త్రీపారిః:- అధ్యక్ష, అరకు వేలీలో ప్రస్తుతం 12 సూట్సు లున్నాయి. అవికాక అదనంగా యాత్రికినిహాడి, బోర్రా గుపాల వర్షా ఒక రెస్టారెంట్ నిర్మించాం జరుగుతోంది. ప్రకృతి రమణీయత, ప్రకృతి ఆశ్చోరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని రాత్మావ్యాపంగా 7 ప్రాంతాలలో వర్యాటక కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. విశాఖపట్టంలో అరకు వేలీ వాటిలో ఒకటి. టూరిజంను వరిశుగ్గా గుర్తిస్తూ ప్రభుత్వం విధానవరంగా నిర్ణయం తీసుకుంది. దానిలో భాగంగా ప్రయమేట్ ఇన్ఫోర్మేషన్ ఇన్స్టయిల్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం చెయ్యాలనే అలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. కృషిచేస్తున్నాము.

(ఇంటర్వ్యూ)

మిస్టర్ డెవ్యాట్ స్టీకర్:- నైట్ క్రెస్చన్.

డా. జి. విజయరామారావు:- చిన్న సజ్ఞమ్.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ బద్రం బాలర్చెట్ (కార్యాన్వి):- అధ్యక్ష, సమాధానం సరిగ్గా రాకపోతే ప్రశ్న వాయిదా పెయ్యండి.

Mr. Deputy Speaker:- Question Nos. 2713 & 2430 are postponed at the request of the Ministers.

BOGUS INTERMEDIATE CERTIFICATES

200

*2181-Q.-Sri Ch.Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Higher Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a number of bogus Intermediate Board Certificates are being produced in Colleges with the connivance of the officials; and

(b) if so, the steps taken by the Government to curb this racket?

Minister for Higher Education (Sri Basheeruddin Babu Khan):- (a) & (b): Board of Intermediate Education has received certain Xerox copies of Intermediate pass certificates-cum-Memo-randum of Marks which are alleged to be bogus. On verification the Board has found that the same are bogus and are not issued by the Board. However, the Board has referred the matter to the Police and it is under investigation. Further action will be taken as soon as Police investigation is completed and final report is received.

శ్రీ సిపోచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధికారులతో కుమ్మక్కుయి ఇటువంటి నకిలీ స్క్రిప్టెకిట్లు తయారు చేస్తున్నారు అన్నాడానికి మంత్రిగారు లేదని సమాధానం చెప్పారు. రాత్రువ్యాప్తంగా ఏవి కాలేజీల నుంచి ఈ కంట్యుయింట్స్ రిసీవ్ చేసుకున్నారు. ఎన్ని కేసులకు సంబంధించి నమోదు చేసుకున్నారు? రాత్రువ్యాప్తంగా ఎన్ని సంవత్సరాల నుంచి నకిలీ స్క్రిప్టెకిట్ విషయాన్ని వరిశీలిస్తున్నారు?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Speaker Sir, this information we have received from outside but not from the Intermediate Board. During the month of September, 1995, one Mr.Waheed was possessing this certificate of bogus, subsequently, this bogus certificate was also published in the daily news paper. In this regard, a case was also booked against Mr.Waheed at Begum Bazar Police station. So far, the Intermediate Board has found only xerox copies of bogus certificates, but not the original certificates. In fact, the numbers of bogus certificates where they were available, were also not tallying with the certificates issued by the Intermediate Board. When the Board found these bogus certificates, it referred the matter to the police station and the concerned police authorities have taken too long a time for investigating the matter. Finally the police have caught one Mr.Anand who had obtained this certificate. But, the police had not come out with more information in

this regard. As desired by the Members, once again I will look into the matter and ask the police to investigate into the matter as soon as possible to take stringent action against the culprits. Further I submit that the Board of Intermediate has nothing to do with this matter as these bogus certificates were produced outside. I assure this august House, once the through police investigation is over on this matter, further action will be taken with immediate effect against the people who are responsible for this.

9.40 | శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక సజేషన్.
కు. | (ఇంటర్వ్యూన్)

అడిగిన ఒక్క స్థామెంటరికి జవాబు రాకపోతే ఎలా?
మిస్టర్ డెఫ్యూచీ స్టీవన్:- తరువాతి క్రొశ్నన్ తీసుకుండాము.
శ్రీ అఎస్. టామోహర్నెట్టి:- అవి లోగన్ స్ట్రిఫికెట్స్ పర్.
శ్రీ పి. ఇస్రాఫుల్లు:- ఇదేమి ప్రభుత్వం? ఇస్రాఫిల్ స్ట్రిఫికెట్లు వస్తుంటే ఏమి చేస్తాంది?

(ప్రతివక్ష పోర్టీల నుండి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెఫ్యూచీ స్టీవన్:- స్టీవన్, అందరూ కూర్చోండి.
శ్రీ పి. ఇస్రాఫుల్లు:- ఈ ప్రభుత్వంలో లోగన్ స్ట్రిఫికెట్లు అవుటడును.
(ఇంటర్వ్యూన్)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మాకు జవాబు రాలేదు.
మిస్టర్ డెఫ్యూచీ స్టీవన్:- దయచేసి అందరూ కూర్చోండి.
శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు జవాబు రాలేదు. ఒక చిన్న సజేషన్.

(ఇంటర్వ్యూన్)

నా ప్రశ్నకు సమాధానం రావాలా, వద్దు? కేను నంబరు చెప్పాలి. లోగన్ ఎంబట్ మీడియట్ స్ట్రిఫికెట్ అనేవి రాష్ట్రవ్యవహారంగా ప్రాధ్యాన్ చేయడం జరుగుతోంది. వాటి అధారంగా గ్రామ్యయేవన్, పోస్ట్ గ్రామ్యయేవన్ కూడా చదివిన సందర్భాలు వున్నాయి. జిల్లావారి వివరాలు లోర్డువారు తెప్పించుకుంటే, ప్రతి జిల్లాలో లోగన్ స్ట్రిఫికెట్లు స్ట్రిఫిక్చున్నారు సంబంధిత కాలేజీల వారు అనేది తెలుస్తుంది. రాష్ట్రవ్యవహారంగా వున్న కాలేజీల విషయంలో, యంట్ మీడియట్ లోగన్ కంప్యూటర్లు చేసి ప్రతి సంవత్సరం సమాచారం తెప్పించుకోవాలి. పోలీసు వారు కేను బుక్ చేశారా? చేస్తే కేను నంబరు ఏమిటి?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Speaker Sir, a case in this connection was booked at Begum Bazar Police station vide No.5097722/5573/CI Crime No.7-1/96 dated 24-08-1996. This type of cases are being reported to the Board of Intermediate right from 1985 onwards, not from now.

9.50 | **Sri P. Ashok Gajapathi Raju:-** Sir, I agree with the Hon'ble Members that some of the cases are very long delayed. Some action ought to have been taken. Sir, according to the information available with me, there are 20 of such, cases out of which 7 cases have already come to the trial stage. That means arrests have taken place. I too agree that there is some tardiness prevailing and some of the cases are decade old ones. It does not mean that no action has been taken so far. I will assure the Members that in future, the whole gamut will definitely be looked into and things will be tightened up.

(శ్రీ ఎం. శేఖరిరావు (బాపత్తు)) :- సదృష్టికట్ట కొరకు తెండువేల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ప్రతివోటా, ప్రతి యూనివరిటీలో, ఇంటర్మీడియట్ హోర్స్‌లో, శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివరిటీలో జరుగుతున్నాయి. మొన్న అంధ్ర యూనివరిటీకి సంబంధించి పేపర్లో వ్యాయి. ప్రతిరోజు వస్తున్నాయి యా హోగెన్ సదృష్టికట్ట గురించి. 5 వేల రూపాయలకు ఒక సదృష్టికట్ట అమ్ముతున్నారు. ఇంతవరకు ఏమీ ఏటన్ జరగలేదు. ప్రతిరోజు గత వారం రోజుల నుంచి పేపర్లో ఇలా రావడం జరుగుతుందంటే, ఏటన్ ఇంతవరకు లేదు. పి.యు.సి. స్ట్రోడెంబుసు అడ్డిట్ చేసుకుంటే, వన్ మంత్ర అయిన తరువాత కులం సదృష్టికట్ట హోగెన్ ఆని తెలిసింది. దాన్నిబట్టి మీరు ఇన్‌ఫర్మేషన్ కలెక్టు చేయండి. హోగెన్ సదృష్టికట్టను వికయం చేస్తున్నారు - హారీద ఏమి ఏటన్ తీసుకోబోతున్నారు? రెండు హోగెన్ సదృష్టికట్టు - ఒరిజినల్ సదృష్టికట్టు తమకు పంపిస్తున్నాను. ఇంతవరకు కూడా ప్రభుత్వం సుందించడం లేదు. నేను ఇంకా వారి పేధ్య లిస్టులో ఎన్నాను చేశాను. ఇంత హోగెన్ చేస్తున్న కూడా కేనుపెట్టి ఏటన్ తీసుకోకపోతే ఎట్లా? ఇవి ప్రతి కాలేజీల్లో జరుగుతున్నాయి. 33 మందికి 12 మందిని హోగెన్ సదృష్టికట్టు పున్నాయి. అందువల్ల తమరు ఎక్కుడెక్కుడ అయితే, ఏ యూనివరిటీల్లో, హోర్స్‌లో గాని హోగెన్ సదృష్టికట్టు వుంటే, వెంటనే ఏటన్ తీసుకోండి. ప్రతి సంవత్సరం రు.5,000 లకు హోలైన్‌లోగా వ్యాపారం జరుగుతా పున్నది. ఏటన్ తీసుకోకపోతే క్షేత్రం అండి...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మంత్రిగారూ - ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ గారవ సభ్యుని నుంచి తీసుకోండి. ఈ క్వాళ్యూన్ పోస్టుపోన్ చేస్తున్నాను.

క్వాళ్యూన్ నెం. 200 (2181) - పోస్టుపోన్ చేయబడింది.

QUESTION NO.3020 (POSTPONED FROM 26-8-1996)

*3020-Q- Sarvasri Asaduddin Owaisi and M.A.Gafoor:

(a) whether there is any proposal to give pension to the employees of A.P. Wakf Board: and

(b) if so, when it is going to be implemented?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, answer to "a" no Sir and answer to "b" does not arise.

Sri Asaduddin Owaisi (Charminar):- Sir, it is very unfortunate that this question was earlier postponed by your goodself. When this question came up last time you were kind enough to postpone it, because, like us, you were also not satisfied with the answer given to this. But, unfortunately, the same answer was repeated today, thus giving an impression that the Goveernment is not very serious about this thing.

Sir, many of the Wakf Board employees are working for the past 35 years and they are not getting any gratuity. I will quote some cases. For example, employees by names Qaadi Abdul Baasid and M.A.Aziz have not been paid their salaries for one year, even after their retirement. Sir, the EPF scheme was started in March, 1994, but was abandoned now. The Karnataka State Government have issued a G.O. dated 27-12-1995, wherein they have established a fund towards Pension for Wakf Board Employees. Sir, the Wakf Board employees lack many facilities such as LTC, Bus Concession, Medical Reimbursement, GPF etc. If the same facilities are extended to them they will work with more interest and vigour, Sir, now, there is only one auditor from Wakf Board, appointed in each district, to look after the properties. With such insufficient staff it is very difficult for Wakf Board to protect their properties. Sir, this pension should be given as an incentive to the employees, so that they can work with more interest knowing fully well that after retirement they will be assured of pension for the services rendered by them to the Wakf Board. I request through you, the Government to consider this request.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, to begin with, the Wakf Board Employees and their services rules have fallen into pattern in the year 1980. A select committee was appointed, a Written Test was conducted, and interviews taken, and instead of having functionaries, as it was done in the year 1955/56, when the Board was first constituted, regular service recruitment took place. Presently, Sir, the Board has 231 employees. There are no separate service rules for the Wakf Board Employees. Generally, they are following the rules prescribed by the Government. In the case of Wakf Board Employees, their retirement age had been fixed by the Board itself as 60 years and in the case of IV class employees they can serve upto 65 years also. Sir, in Government service it is not

possible to have the same service conditions as are existing in the Wakf Board. The Pay Revision Commission salaries were given to the Board Employees in 1988/89 for the first time and subsequently also in the year 1993. So, the sanction of pension on par with the Government Employees.....

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, regarding pension...

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, this kind of interference is not tolerable. What is this? They want an answer and they do not wait for that.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, I specifically asked about pension.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- I will come to that specific question.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, the Minister is getting unnecessarily angry. Let him first cool down. Let him have a glass of water.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, let the world know what the Wakf Board is doing or not doing. Every time when I say something, they have to speak first. Please wait for the answer and if you do not satisfy yourself, then ask for some more information.

Mr. Deputy Speaker:- Both of you, please cool down.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, the Minister has to know the rules.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- You should also know the rules of the House. When the Minister is on his legs, you should not interfere.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, the Minister is unkind and unparliamentary.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Nothing unkind and unparliamentary about it. The Speaker knows what is unparliamentary.

Sri Asaduddin Owaisi:- The Minister has to address the Chair but not me.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- I am only addressing the Speaker. I did not take your name. It is not worth mentioning.

Sir coming back, the Board employees are getting D.A., that is enhanced D.A., sanctioned on par with the Government Employ-

ees. The Board had introduced employees Provident Fund from March, 1996 and is making a contribution in between Rs.46,000/- to Rs.50,000/- per month. When the Employees Provident Fund was introduced, it automatically means that when the employee retires he gets gratuity and if he dies, his family gets family pension. It is already incorporated that if the employee retires or dies all these benefits will be extended to him or to his family. Family pension is already provided when contributions are made. Sir, it may be looked into the context as to what is happening in the Board. The Board earns from its various sources Rs.88,22,251/-, according to 1995-96 figures, and the Board's expenditure on salaries and other benefits which I am talking about, amounts to Rs.76,000/- per month. So, you can imagine that the margin is very less. Sir you find in the last few years we hear a lot about of promotion of Wakf Properties, Development of Wakf Properties and so on in this House. We are all aware of that. Sir, where is the money for the Board to spend on anything else but on salaries?

Mr. Deputy Speaker:- Come to the point.

آپ وظیفہ دے رہے ہیں یا نہیں۔

شروعیں بشاری اللہ بن یا بخاری: مسئلہ کھینچنیں یہ تو مجھے منتظر ہیں۔

Sri Basheeruddin Babu Khan:- If the Board wants to fall in line with the salaries and Service Conditions, as prescribed by the Government, then the Board Employees will have their retirement age reduced to 58 from 60 and in the case IV Class Employees which is 65, on par with the Government Employees. Sir, sometimes these IV Class Employees were given 5 years relaxation even thereafter... which is something unbelievable. Sir, the Government is trying to restructure the administration of the Board. in the Budget the Government have provided Rs.1.00 crore towards....

(Interruptions)

شروعیں بشاری اللہ بن یا بخاری:- آپ اچھے یکٹھ کر لے رہے ہیں۔

شروعیں بشاری اللہ بن یا بخاری: ایکٹھ تو پسند ہے تا ہے۔

شروعیں اسالیں (اویسی): زیکر کے پاس تو تھے لیکن بعد میں واپس لگئے۔

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, the income of the Board is not sufficient to pay even the salaries and the employees are not doing 10% of the work assigned to them. Sir, we got 35,000 waif properties. What is the income from these properties? Sir, nothing ever happens in the Board and now they want the Board to pay the pension also. Sir, the Government is ready to pay pension provided the Board passes a resolution and comes up with the money to pay. The Government does not pay pension but if the Board wants to pay the same from its own income, let them come up with a resolution, the Government may consider. But it does not mean that the Government has to pay money to incur these benefits.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, Rs.6.00 crores was already paid by the government to the Waif Board in this Budget.

10.00 Through you, I request the Government and the Finance Minister that Rs. 1.00 crore from that allocation should be earmarked as Establishment Fund. The Hon'ble Minister has stated that whatever the Waif Board earns, they have to pay the same on the salaries. Now, they have given Rs.6.00 crores. Out of these 6.00 crores, you earmark Rs.1.00 crore as Establishment Fund, as was done in the state of Karnataka, through a G.O. passed on 27-12-1995. There are also various states in our country which are giving pension to their Waif Board Employees.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, the Hon'ble Member has referred to Karnataka State. It is true that the State Government there have provided Rs. 1.00 crore for restructuring the Board. Sir, they have many more employees, like Bill collectors etc. than we have here. They got more people there to protect the Waif Properties, for development and so on. Sir, if the Board wants that its employees should get pension and other similar benefits that the Government employees enjoy, it should surrender some of the benefits which its employees, at present, are enjoying. Sir, how can there be employment upto the age of 60? How can there be age relaxation provided upto the age of 65 and sometimes even upto 70 in the case of IV Class Employees? Are the Board employees prepared to give up some of these benefits? Sir, then only a pattern can be worked out.

Sri Asaduddin Owaisi:- When you are appointing...

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, we are not appointing anybody. The Board is an independent body.

శ్రీ ఎం.ఎ. గప్పార్డ్- అధ్యక్ష, వక్షీ బోర్డుకు సంబంధించి 60 సంవత్సరాలు, 65 సంవత్సరాలు పెట్టినప్పుడు, బోర్డు ఆవిధంగా రిఫోల్యూషన్ చేసినప్పుడు ప్రభుత్వం రిస్ట్రిక్ట్ చేయవలసి పున్నది. కానీ చేయలేదు. రిటైర్మెంట్ తరువాత పెల్ఫోర్మెంట్ క్రింద సర్కైవల్కెసం ఆచ్చివ్యాఖ్య గప్పుమొట్ ఎంట్లూయిన్కు పెస్టున్ ఇస్తున్నారు. ఛ్యామిలీ పెస్టున్ చనిపోయాక మస్తుందని దాటవేయకండి. తగు ఆదాయం వక్షీ బోర్డుకు లేదు. వచ్చే ఆదాయం వేతనాలు చెల్లించడానికి నరిపోతుంది. వక్షీ బోర్డును బాగుచేయండి. వక్షీ బోర్డు అస్టులను యితరులు కళ్ళు చేస్తూ మంచే ప్రభుత్వం చూస్తూ శూరుకోవడానికి వీలులేదు. వక్షీ బోర్డును బాగుచేయడంకోసం ప్రపాజల్ పెట్టండి. ప్రభుత్వం తరఫున పడెచ్చే చేయండి. పెస్టు కొరకు ఎస్టోలీషిమెంట్ గ్రాంట్ కూడా యివ్యడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా తుందా? సంవత్సరానికి కోటి రూపాయలు ఎస్టోలీషిమెంట్ గ్రాంట్ యిస్తారా?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, one thing I would like to clarify. Even in the Public Sector, wherever there is Employees Provident Fund....

శ్రీ ఎం.ఎ. గప్పార్డ్- అధ్యక్ష, నేను ఎస్టోలీషిమెంట్ గ్రాంట్ ప్రభుత్వం యిస్తుందా అని అడిగితే, వారు వఫ్ఫీక్ సెక్యార్ గురించి చెబుతున్నారు.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, I am coming to that. The Wakf Board is a Statutory Body. The Government has many such Statutory Bodies. We are talking about restructuring the Board and the Government is providing Rs.1.00 crore for that. This amount is provided not to eat away or not to give away on salaries but to many more things. But if the Board comes up with certain proposals, in conformity with the Government Service Conditions, then we will consider the package. If the Board comes up with the proposal as to how it is going to spend this amount in restructuring the administration, then the Government will consider it.

Sri Mohd. Amanullah Khan:-

شَرِيْ عَمَرِ اَمَانُ اللّٰهِ خَان:- اصل سوال یہ ہے کہ وقت بپروٹ کو صندوق اندر منتقل کی طرح بتایا جائے۔

ఏకో ప్రశ్నాలు; ఖైదారాల వ్యాపారాలు నొప్పిల్లాయి. ఇంత తెలుగు దీని బాధాపాతలకు కొన్కానిల్లాయి. యిల్లకు లోట్టు
కొన్కానిల్లాయి. ఖాచలు వ్యాపారాల వ్యాపారాల కొన్కానిల్లాయి. వ్యాపారాల వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి.
ఉపాయాలు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.
ఉపాయాలు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.
ఉపాయాలు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.
ఉపాయాలు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.
ఉపాయాలు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.

Sri Basheeruddin Babu Khan:-

కొఱ్చు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. కొఱ్చు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. కొఱ్చు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి. కొఱ్చు వ్యాపారాల నొప్పిల్లాయి.
ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.
ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి. ప్రాయిక్ కొన్కానిల్లాయి.

Sri K.R. Suresh Reddy:- Sir, what the Hon'ble Minister has pointed is that as the revenue of the Wakf Board and the expenditure is the same, it is very difficult to pay even the salaries of the employees. Hence, it is not possible for the Board to further give any relief. Sir, here I may point out that this is not the only case with Wakf Board, but even the Government is paying much more to its employees than what it is actually earning. Already the Chief Minister has pointed out very clearly that he is going for administrative reforms in the Government and it automatically spreads to Wakf Board also. My suggestion to the Minister is, let us convene a meeting to sort out the problems. As stated by the Minister, that just because some employees are retiring at the age of 65 or 70, they are not eligible for pension, is not correct. It is unfair on the part of the Government to say like that. Sir, for instance, the Government will compare itself with other states in many issues. For example, in the case of electricity, we compare with other states. Similarly, my request is, let our Wakf Board be compared with similar Boards in different states. Why can not we do that? My only request to the Hon'ble Minister is let us convene a meeting to sort out all these problems and come up with a proposal before this Session ends. Will the Minister assures us on that?

Mr. Deputy Speaker:

శరీ ఆసద్ లీన్ అబ్రిస్, బీ టి కె ఎంట్రిషన్ బీబీ రాక్షేణ్
మస్తర ద్వారి అసికర : - ఆ ప్రభు కూడా రాణ్ ను మంత్రసాహిత్య కూడా కోరించాలి.

Sri Bachcheruddin Babu Khan:

శరీ ఆసద్ లీన్ బాబు కుమార్ బీబీ రాక్షేణ్ బీబీ రాక్షేణ్ బీబీ కోరించాలి.

We will submit it in the next Session.

10.10 | శ్రీ సహేవ్ రాజీవ్ రహావు (సిదీబ్) :- వక్క బోర్డు ఉద్యోగస్తుల కి.

సమస్యలైన ఇచ్చిన ప్రత్యేక నమాధానంగా చర్చ చాగానే జరిగింది. మంత్రిగారు విషయాల నమాధానం చెప్పారు. ఆ నమాధానం మొదచే ఇచ్చి వుంటి, అంతటి రండణ జరిగేది కాదు. హిందూ ధారిటిబుల్ ఇచ్చే చట్టం ప్రకారం ఎండోమెంట్ డాప్యూమెంట్ ఉద్యోగస్తులు ఏవిధంగా అయితే రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్స్, ప్రైవ్యు ఇస్క్యూన్స్‌ర్స్, అడవిఫాగా హిందూ ఎండోమెంట్ మయి కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుండి వస్తున్న డబ్బు నుంచి ఆ సీబ్స్ ఇండిక్ ఏవిధంగా బిసెఫీబ్స్ కలుగబేస్ట్స్‌ర్స్ అదే వద్దతిలో వక్క బోర్డు ఉద్యోగస్తులకు కూడా ఇచ్చివస్తుయితి, హారు బాధ్యతాయుతంగా ఆ సంస్థను కాపాడతారు. సంస్థను అభివృద్ధి చేస్తారు. అందుకొరకు మంత్రిగారు అంగీకరించడం బాలా ముదాబహం. తొందరగా మీచింగ్ పెట్టి, ఈ శాసనసభలో లేకపోతే వచ్చే కాసనసభ సహావేశాల్స్ లాయినా వరనాలేదు బిల్లుము తీసుకుని వచ్చి), ఈమధ్యకాలంలో అందుకు అవసరమైన సంప్రదింపులు జరిపి, సంబంధిత శాసనసభ్యులలో కూడా దీర్ఘంగా మాట్లాడి మీరు మంచి బిల్లు తెచ్చి, ఈ సమయకు శాస్త్ర పరిషోధరం కనుక్కొనాలని సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరావ్ : - అధ్యక్ష, వక్క బోర్డుకు కూడా హిందూ ధారిటిబుల్ ఎండోమెంట్ యూట్ మార్కెటింగ్ కెరింగా ఒక చట్టాల్స్ చేస్తానని ఇదివరకే బాబూభాన్ గారు వక్క మినిస్టర్గా వున్నప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. అంతకుముందు మహాన్యుద్య జానీగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. ఈ అంశంపైన ఈ శాసనసభలో ఎన్నో ఏళ్ల నుంచి చర్చ జరుగుతూనే మంది కాని చట్టం మాత్రం రాదు. బిల్ సభ ముందుకు రాదు. పప్పుడు మాట్లాడినా, వచ్చే సమావేశాల్స్ తీసుకుంటామని చెప్పడు కాని ఇప్పటికే తీసుకుని రాలేదు. వక్క ఆస్తులన్నీ ఎక్కుడికిత్తుడే పోతున్నాయి. దానిమీద ప్రతి శాసనసభలో చర్చ జరుగుతూనే పుండి. ఆదాయాన్ని సాధించే వద్దతి లేదు. వక్క బోర్డు ఉద్యోగస్తులకు గవర్న్మెంట్ ఎంప్లౌయ్స్‌కు వర్తింపజెస్ట్స్‌న్న సాకర్యాలు ఇవ్వడంలో ఒక చట్టం చేయడానికి ఇన్నాళ్ల నుండి ఎందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రావడం లేదు? ప్రతిసారి మళ్లీ వచ్చే సెవ్య అని చెప్పడమే కాని చేసింది లేదు. ఈ మంత్రిగారు ఎన్నిసార్లు అవిధంగా చెప్పలేదు. ఎందుకు ఈ జాప్యం జరుగుతున్నది? హిందూ ఎండోమెంట్ చట్టం మాదిరిగా చేయడానికి ఏమిచీ ఇచ్చంది? దయచేసి మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ బిధ్రూం బాలీరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభలో ప్రతిసారి వక్కు అస్తుల గురించి, భూ అక్రమణాల గురించి చర్చలు జరగడం, మనం వింటూ వుండడం జరుగుతానే వుంది. వక్కు అస్తుల్ని కాపాడవలసిన అవసరం వుంది. ప్రతిసారి గవర్నర్మెంట్ చెప్పుడనే కాని కాపాడేది కనబడడగా లేదు. దీని గురించి ఒకసారి ట్రిప్ప్రైర్సులు చేయమని ఇంతకుముందే చెప్పుడం జరిగింది. ఆస్తుల వివరాలు, ఇన్కమ్ వివరాలకు సంబంధించిన ఫల్గూలు కూడా చూపించాలి. అయితే ఇవన్నీ జరగాలంటే, ఆస్తులు కాపాడబడాలంటే చారిటబుల్ ట్రిప్ప్రైర్సు వంటి ఒక ట్రిప్ప్రైర్సు పూర్వజ్ఞానికి ఇంతకుముందే, ఆస్తుల్ని కాపాడగలుతాం. కాబట్టి ఒక చట్టాన్ని ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకునిరావడం లేదు అని నేను అదుగుతున్నాను. ఈ సమావేశాల్లోనే లీట్సు తీసుకుని రావడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందా రాదా మంత్రిగారు స్వాప్నమైన సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. దామోదరెడ్డి (టుంగత్తు):- అధ్యక్షా, ఇక్కడ వున్న ప్రతిభక్తురూ అన్ని పార్టీల వారు కూడా సెక్యులర్ గురించి మాట్లాడటం తప్ప, ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత మాస్టేర్స్ బోర్డు అస్తుల విషయం అంటేచించినపుడు ముఖ్యంలను రెండు శ్రేణి పొరులుగానే మాస్టేర్స్ ట్లూ కనబడుతున్నది. ఎందుకంటే, హందూ చారిటబుల్ ఎండోపెంట్స్ యాక్ట్ (ప్రకారం ఎండోపెంట్స్ డిపార్ట్మెంట్లో పునిచేసున్న) ఉద్యోగస్తులకు, ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగస్తులకు ఏమే సాలరీను, ఇతర అలవేన్సులు ఇస్తున్నారో, వాటన్నింటిన వక్కు బోర్డుకు కూడా ఇన్వ్యూలని చెప్పి అనేకసార్లు ఈ శాసనసభలో చర్చ జరిగింది. అయితే ఈరోజు మంత్రిగారు ఆఖర్లో చెప్పారు. ఎండోమెంట్స్ ఆట్ మాదిరిగా వక్కు బోర్డుకు కూడా ఒక చట్టాన్ని తెస్తామని ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. అయితే దానిని ఈ సెప్సన్స్ లోనే తెచ్చే ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ తె. బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, ఈ ఇష్టా ఏళ్ళ తరబడి శాసనసభలో చర్చకు వస్తూ వుంది. గతంలో మహామృత వచ్చీర్ వక్కు మిస్టర్ గా, నేను ఎండోమెంట్స్ మినిస్టర్ గా వున్నప్పుడు నేను చెప్పుడం జరిగింది. మనం ఇధరు ప్రత్యేకంగా కలిసి చర్చించుకుని చేసుకుండా మని. అప్పుడు కూడా దీని గురించి శాసనసభలో ప్రస్తావనకు వచ్చింది. అప్పుడు ఎండోమెంట్స్ ఇ.ఐ.లకు డైరెక్టర్ గా జీతాలిచ్చే ప్రయత్నం కూడా జరిగింది. కాబట్టి మీరు కూడా మీ ధాంబర్స్ లో ఒక మీటింగ్ పెట్టి, మంత్రులతో కాకుండా వూలాంటి వాళ్ళకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి మాట్లాడి, ఈ సెప్సన్స్ లోనే ప్రత్యేక బిల్లు తీసుకుని వచ్చేందుకు అంగీకరించాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తె. సుఖ్యరాజు (విజయవాడ వెస్ట్):- అధ్యక్షా, ఇప్పటివరకు వక్కు యాక్టీవిటీన్ గురించి చాలా మంది చెప్పారు. నేను ఒక్క విషయమే ప్రస్తావించ రచయికున్నాను. రాత్రుంలో అనేక ప్రాంతాల్లో వున్న వక్కు బోర్డు కమిటీలు ఉపయుగి, ఆస్తుల్ని దుర్యాసియోగం చేస్తున్నాయి. ప్రజా ప్రతినిధులు రిపబ్లికెప్పన్ ఇచ్చినవుటికీ కూడా చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. ఆఖరికి హైకోర్టు ఇచ్చే డైరెక్టన్స్ ను కూడా వక్కు బోర్డు అమలువరచడం లేదు. అందుకు ఉదాహరణగా విజయవాడలో వక్కు బోర్డు ఉద్యోగి అయిన ఎం.ఎ. సత్తార్కు రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుండి సాలరీనీ

ఇవ్వకపోతే, వెంటనే వాటిని పేచేయమని హైకోర్టు డైరెక్షన్ ఇచ్చింది. దానిని వక్కొప్పు అమలు చేయనందున అతనికి జీతం రాక, ఈరోజు పోస్టుపల్లీలో పుండి ఇఖ్యంది పదుతున్నపరిస్థితులున్నాయి. కాబట్టి గవర్నర్మెంట్ ఇచ్చే డైరెక్షన్సును కూడా బోధ్య అమలు చేస్తున్నది లేదా అలోచింపబడిన అవసరం పుంది. అదేవిధంగా ఎం.ఎ.సత్తార్కు ఇవ్వపలసిన పాలరీన్ గురించి హైకోర్టు ఇచ్చిన డైరెక్షన్నను అమలుచేయబడిని తమరిని కోరుతున్నాము.

10.20 Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, I want to assure the House that the draft bill will be Placed before some of the Members whom you might select for inviting their suggestions and opinions and then only it will be given a final shape. This exercise will be completed within two months. After that, if the Members agree, we will submit it before the House, in January or February, during which months the next session will be held.

Mr. Deputy Speaker:- How can you say like that? How can you known that the next session will be held either in the month of January or February, 1997?

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, I mean whenever the next session is there, we will submit the same before the House.

ష్టోల్పువువచ్చి ప్రశ్న - వాగ్రామ సమాధానములు

3595-ఉన్న శ్రీ జి.బంధుయ్యాదరి, శ్రీమతి తై. సీతాదేవి:- రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి దయవేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలివెదరా:

(ఎ) ఇటీవల ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. కేడరు అధికారులకు ఇళ్ళ ష్టోలకోసం ప్రభుత్వం ఏదైనా భూమిని కేటాయించిందా;

(బి) 1961 నుండి వారికి ఇంణ్ల ష్టోలకోసం ఎన్ని పర్యాయాలు ప్రభుత్వం భూమిని కేటాయించింది;

(సి) ప్రతిసారి కేటాయించిన భూమి విస్తీర్ణమెంత?

రెవిన్యూ శాఖమంత్రి (శ్రీ తి. దేవేందర్స్‌గౌడ్): - (ఎ) అవునండి.

(బి) కేవలం ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. అధికారుల బృందానికి గానీ సహకార సంఘానికి గానీ ఇళ్ళ ష్టోలకోసం అట్టి భూమి కేటాయింపు చేయడం జరగలేదు.

(సి) ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్., ఐ.ఎఫ్.ఎస్. అధికారులు సభ్యులుగా పున్న ప్రశాసన్ నగర్ సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘం లిమిటెడ్ పేరిలు ప్రభుత్వం, ష్టోలరాబాదు జిల్లా, గోత్కూండ మండలం, షైక్షిపట గ్రామం, సర్వే నెం. 403లోని 50 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమిని కేటాయించింది.

శ్రీమతి తై. సీతాదేవి:- అధ్యక్ష, ఈ ప్రశ్న వేసింది బ్యాడ్ ఇన్ఫోన్స్‌లో కాదు. కాకపోతే వాస్తవ పరిస్థితులు తెలుసుకోవాలనే ఉప్పేశంతోనే రెవిన్యూ మిస్టర్ గారిని

అడుగుతున్నాం. 1961 నుంచి ఈరోజు వరకు ఎన్ని సాసైటీలు అభ్యయ చేశారు? ఎంతమందికి యుచ్చారు? ఇండివిడ్యువర్తీగా ఎంతమందికి ఇచ్చారు? ఇంకా ఎన్ని పెండింగ్లో పున్నాయి? అనఱు ఎన్ని ఎకరాలు ఈ జంచునగరాలలోను, శివార్థులోను యుచ్చారు. ప్రము సిటీలోనో కొండరు సాసైటీలు పైటుడం జరిగింది. అలా ఎన్ని సాసైటీలకు యుచ్చారు. రిలైఫ్ హెవెన్, ప్రైవెట్ అధికారులతోబాటు కొత్తగా సాసైటీలు పారము చేసుకుని ఆఫ్యూష్యులు చేసుకోవడం జరిగింది, గత సంవత్సరమే అట్లా ఒక సాసైటీకి యుచ్చినట్టు తెలిసింది. అదేకాకుండా, ఎంత వాల్యూ మీద ఆ ల్యాండు యువ్వడం జరిగింది? ఆ ల్యాండు మీద ఎంత ఖర్చు చేసి యువ్వడం జరిగింది? షైక్షిపీట లిజిలో ప్రశాసనవగర్ లేఅపుట్ ఎంత ధరకిచ్చారు? ముఖ్యంగా అడిగేది, ఈ ప్రశాసనవగర్ సాసైటీలో ఇచెన్ అధికారులతో బాటు, వారి సర్వోంట్ మెయిడ్స్ లేక ఆటువంటి వారికి యుచ్చారని తెలిసింది. ఇది వాస్తవమూ కాదా? వారికి ఎన్ని ఎకరాలు యుచ్చారు? ఎన్.జి.చిలు ఎన్నోచోళ్ల యిళ్ల ష్టోల్స్ నం అభ్యయ చేస్తే, ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా యిస్తాం, యిస్తాం అంటున్నారు. వాళ్లు కూడా ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో పోర్ట్ అంట్ పార్కీల్ అయినప్పుడు వాళ్లకు కేబాయించడంలో అభ్యంతరం ఏమిటి? జిల్లా కేంద్రాలలో ఎన్.జి.చిలు దరఖాస్తు చేసుకున్నచోట వారికి కేబాయించారా లేదా? వారి అప్పికేషన్ పెండింగ్ వున్నాయా లేదా?

శ్రీ లేవెందర్ గౌడ్: - అధ్యక్షా, సీతాదేవి గారు చాలా పెద్ద సభ్యులుంటరి అడిగేరు. తెది: 19-12-91న ఎకరం రూ.75,000 బొప్పున 50 ఎకరాలు ఈ సాసైటీకి ఎలాట్ చేశారు. డానిలో కండిషన్ అన్ని పెట్టారు. 48 ఎకరాలు సాసైటీకి యువ్వడం, 2 ఎకరాలు సర్వోంట్స్ కోసం యువ్వడం కోసమని. అక్కడే ఎ.పి. అర్పన్ సాసైటీకి యువ్వడం జరిగింది. 1961 నుంచి యింతవరకూ ఎక్కడెక్కడ ఎన్ని యిల్ఫ్స్టోల్లాలు, ఏ ప్రాంతాలలో యుచ్చారని సీతాదేవి గారడిగేరు. 1961 నుంచి యిండివిడ్యువర్తీగా చాలామందికి యువ్వడం జరిగింది. అందులో కొండరు రిష్టోర్ అయినారు, మరికండరు సరీసులో వున్నారు. పైగా ఈ షార్పు నోట్ క్రితం రాత్రి యుచ్చారు. నావర్త ప్రశాసనవగర్కు సంబంధించిన యీస్టర్స్ మేఘు పుండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్నేకర్: - సెప్టెన్ అయ్యోలోగా నభ్యులకివ్వండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి: అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు విద్యాసాగరరావు గారు కూడా ఈ విషయాన్ని ఈ శాసనసభలో లేవెనెత్తారు. ప్రభుత్వాధికారులకు ప్రభుత్వం ద్వారా ష్టోల్లాలు కాని, బుణ్ణాలు కాని యిచ్చి యిళ్ల కట్టుకోవడానికి అవకాశం కల్పించేక, వాళ్ల ఆ గృహాలను అద్దెకు యువ్వడం గాని, ప్రభుత్వ గృహాలలో పుండడం గాని చేస్తున్నారని విద్యాసాగరరావు గారడిగేరు. క్లియర్క్ జరుగుతున్నది, అనేకమంది చట్టబద్ధంగా ష్టోల్లాలు యిచ్చేక, 12 సంవత్సరాల వరకూ బదలాయింపు గాని, అమ్మకోవడం గాని చేయకూడదన్నప్పటిక, అమ్మకాలు చేస్తున్నారు. అధికార దర్శంలో విశాఖపట్టంలోనూ, పైదరాబాద్లోనూ చాలా ష్టోల్లాలు పొందడం జరుగుతోంది. సామాన్యులకు యిచ్చిటప్పుడు ఎన్నో రూలను పెట్టి, తొలగించ బోలారు. వారు అధికారం వుండి కనుక లాలూచీ పడి వందల వేల ఎకరాలు పాందుతున్నారు. వాటి వివరాలన్నీ యువ్వాలని కోరుతున్నాను. ఉద్యోగులకు తగినన్ని క్వార్టర్స్ లేవు. కొత్తగా యిచ్చిన వాళ్లకి, భ్రాస్టిఫర్స్ అయి యిచ్చిన వాళ్లకు క్వార్టర్స్

శేష, సమగ్ర సమాఖ్యారం యివ్వలేకపోతే క్యాళ్జున్ పోస్టుపోన్ చేయించండి. సమగ్రంగా చర్చ చేయించండి. 1961 నుంచి హారు పెరపరికి యిచ్చారు? పర్యాంట్సుకు దీనామీ పేద్దమీర కోణ్ఱు రూపాయల విలువైన స్తులాలు యిచ్చారు.

శ్రీ గౌధ్య బాయిరావు:- అధ్యక్షా, ఐపిఎస్, ఉపిఎస్ అధికారులకు యిల్డ్స్ట్రెలాలు కేంద్రాయించేని తరువాత, ఎస్ట్రీ గజాలు యిస్ట్రే, ఆన్స్ట్రీ గజాలలో 40 శాతం యితరలై చెట్లకోసం చెట్లు నాటడం కోసం యిస్ట్రే హారు దానిని కూడా యిస్ట్రే స్తులాలలో కలుపుకోమచ్చునని అందరూ కలుపుకున్నారు. 40 శాతం అదనపు స్తులాలు ఆచి. ఇలా కలుపుకోవడం నూటికి నూరుపొట్టు వాస్తవం. మరి దినికి డబ్బులు కట్టురా? ఊరికి అక్కుపై చేసుకున్నారా? ఇప్పటి, బాపీఎస్, సినిమా వరిశ్రేష్ఠ యిజమానులకు స్తులాలు ఇస్ట్రున్నారు. ఎన్నిబిల్లకు యిచ్చాలని సీతాదేవి గారు చెప్పారు. కానీ మన జాపన సభ్యులకు ఎంత ప్రజాసేవ చేసినవుటికి... ఎవ్వుడో ఒకసారి జనార్గంధార్థి గారి ట్రైములో యిచ్చారు. ఎవరు మంచిపని చేసినా చెప్పుకుంటాము. ఆయన ట్రైములో తప్ప శాసనసభ్యులకు మరి యివ్వలేదని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరాథై:- ఈ ప్రశ్న వేసింది యిందుకేనా?

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మంత్రివర్యులు హామీ ఇవ్వాలి సార్.

శ్రీ టి. దేవోదర్కోణ్ణోస్తో:- నాను సఫీషియంట ఇస్ట్రోషన్ వుంది. కర్ణ్ణగా ఆడిగిలే చెబుతాను.

10.30 శ్రీ ఎం. వెంకట్టేరరావు (డివెప్ట్లీ):- ఇక్కడ క్యాళ్జున్ స్టోర్స్ ఫిక్స్ గా వుంది సార్. కానీ సభ్యులు అడిగేదానిని బట్టి చూస్తే దీనికి ఇంకోపేట్సు తీసుకువెళ్లే ప్రమాదం వున్నట్లు కనిపీస్తోంది. ఇది మంచిది గారు. ఈ భూములు చాలాచోణ్ఱు పట్టాలు చేసి ఇచ్చారు. ఎస్ట్రోన్మెంట్లు చేశారు. ఇందులో పారపాట్లు జరిగినాయి. వేదేవిధంగా జరిగింది అంటున్నారు కాబట్టి టీయర్గా అడుగుతున్నాము. మంత్రిగారు నిన్న సాయంత్రమే ఇచ్చారు అంటున్నారు. ఇందులో వేలైపారికి ఎస్ట్రోన్మెంట్ చేయడం జరిగింది. గతంలో ఎం.ఎల్.ఎల్కు ఇచ్చింది పెట్టింది. ఇందులో ప్రస్తుత ఎం.ఎల్.ఎల్కు ఎంత ఇచ్చారు, అవ్వుడు ఎంత ఇచ్చారు అనేది వాదం కదా. ఇక్కడక్కడ ఇచ్చారు? ఎవరికి ఇచ్చారు. ఎకరాలకు ఎకరాలు ఎస్ట్రోన్మెంట్ చేశానే మాట వచ్చింది. మా వేరు మీద చేసింది ఏంత, ఐపిఎస్ ఆఫీసర్లు పేరున చేసింది ఎంత అనేది స్టోపంగా తెలియాలి. కాపాలంబే తెందు రోజుల సమయం తీసుకుని సభలోవెళ్లాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. లిద్యాసాగరరావు:- స్టోర్ సార్, ఇరందులో సీతాదేవి గారు అడిగిన దాంట్లో రెండు వున్నాయి. ద్రశ్యాన్నే నగర్ సహకార స్టోర్ నిర్మాణ సంప్రదు సంబంధించి సర్వే నెం.403, ప్రైవెట్ డివిజన్లలో 5Q ఎకరాలు ఇచ్చుడం జరిగింది. ఇందులో కేవలం మన రాత్రేసికి చెందిన ఐపిఎస్, ఐపిఎస్ ఆఫీసర్లుకే గారు. ఇనర్ లాట్రోలలో వున్న అధికారులకు కూడా భూమి ఇవ్వడింది. ఇందులో చాలా జరిస్యులారిటీన్ వున్నాయి. ఇది కొన్ని కోణ్ఱు రూపాయల విలువచేసే ఆస్తి. దీనికి సంబంధించిన పైలు పథముందు వుంచుతారా? 1961 నుంచి ఈ రాత్రుంలో ఐపిఎస్, ఐపిఎస్ ఆఫీసర్లుకు జంటనగరాలలో గానీ, విశాఖపట్నంలో గానీ తదితర ప్రాంతాలలో

చాలా విలువైన భూములను ఎసైన్స్‌మేంట్ చేశారు. మొత్తం వీరికి ఎన్ని ఏకరాలు ఈ సానైటీ ద్వారా ఎన్నో చేశారు? దీనికి సంబంధించిన వివరాలు మంత్రి గారు పటిగా ప్రస్తావన చేయలేదు. 1961 సుంచి తెలియజెయాలి. వెంటనే వివిధ ఆఫీసర్కులు ఎసైన్స్‌మేంట్ చేసిన వివరాల జాఖితాను శాసనసభ ముందు వుంచుతారా? మూడుపరి ఈ రాష్ట్రాలలో ఇంవెన్, ఇంపిన్ ఆఫీసర్కుల లక్షలాడి విలువగల ఇంట్లు - ఇంజారాపోత్తు లాంటి ప్రాంతాలలో ద్వారి క్రమేశం అని చెప్పామన్ని. ఇంట్లు వుండి కూడా ప్రథమత్వ ఖర్చులో రెంబెడ్ ఇంట్లులో ప్రాంతాల్లో ఉన్నాడు. వారి జాఖితా కూడా సభముందు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈ రెంబెడ్ కులకు సంబంధించి చాలా ఇంట్లులో ఇంప్రోప్రోరిటీస్ ఇంగ్లీష్ కాబట్టి స్ట్రోక్ గారి ముందు ఆ డైల్ పేటలాడా?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరావై:- అస్తురు, ఇంట్రోప్రోరిటీస్ ఇంట్లు బహుమానికి నుండి జప్పిపెరకు ఒప్పిన్, సాపెన్, మాట్లాడి ట్రీప్లీప్లీస్ కు, జాస్టిషస్ ఖ్యాలులతు ఇచ్చిన కొమ్మలో అన్నాక్రొంతం తేసిన జూతా ఇంట్లులలో రొట్టులి మనకు పనికి పుండి కాల్చుట్టి ఇంవల చెస్ట్రోక్‌ందే కాదు. చారు ఈ ఇంట్లు ఇంట్లుకు చేస్తున్నారు? ఏ నంగా యార్క్‌నియోగించే ఇంట్లులకు సేప్పులు ఉన్నాయాట. క్రింది కూడా వివిధ లింగాలపేట అవసరం వుంది ఇంట్లులల్లంటే ప్రముఖులుని పనిచూ ఈ ఇంట్లు మార్కెట్‌లో ఉన్నాయి.

శ్రీ నిష్ఠాక్రీ. విచ్యాసాగౌడాచ్యాస్:- ఎం ఎల్.ఎలు సంబంధించి కొండి ప్రాంతికి ఇంట్లు ఇంవలని ఇరించి, కొండిసుండి సామాని అంటుచ్చాడు. దీనికి సంబంధించి 304 మార్కెట్ వుంది. కాబట్టి ఈ ప్రశ్నకు ముందుచేసి తే ప్రశ్న. ప్రమాణానికి కాబట్టి ప్రశ్న చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. సాగేరాచండ్లి:- అధ్యాత్మ భూమి ఏరయిలే 50 ఏకరాలు సర్వే నెం.403 షైక్షిపీట గ్రామాని, గోల్కొండ మెండలం గురించి చిర్చిన్నారో డానిమీద మనకు స్వరే రిపోర్టు రాపాలంటే అవకంతవకలు జరిగాయని పెడ్దలు చెఱుతున్నారు కాబట్టి దయచేసి పోష్టోక్ కేస్టో బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం. ఇలిగి సభ్యులు పారి అధిక్షాయం చేస్తారు. బీరియర్ సభ్యులు ఎం.ఎల్.ఎలకు ఎందుకు అంటున్నారు. ఆలీరకీ తీసుకున్న వారికి ఈ అధిక్షాయం వుంటుంది. మీరు ఎందుకు సార్. గుమ్మడికాయిల సామేత లాగా ప్రభుత్వ ప్రోలాలను కాపాడవలసిన బాధ్యత అందరి మీదా తుంది. దానిపలన ప్రభుత్వానికి దావలసిన రెవిమ్యా రాకుండా పోతోంది కాబట్టి ఆ రిపోర్టు సభముందు పెట్టితే నైని ఆలోచన చేస్తుంది. లేకపోతే ఈ పెషముంలో ప్రభుత్వంపై లేనిపోని అపోషాలు చేస్తుంది కాబట్టి దీనిని కాపాడవలసిన బాధ్యత వారిమీద వుంది. సభముందు రిపోర్టు పెడతారా? లేనిపణంలో ఎలాంటి చర్యలు లీపుకుంటారు?

Smt. Y. Sita Devi:- I want to clarify to the house about the question which I have posed.

నేను ఒకటి క్లీయర్ చేయదలచుకున్నాను. ఈ క్వార్క్ ఎం.ఎల్.ఎలకు సంబంధించినది కాదు. నేను అడిగిన భూమి ఇది మరి ల్యాండ్ వాల్యూ ఎక్స్‌ప్రోపెర్టీలో ఉన్నచోటు ఇవి తీసుకోవడం జరుగుతోంది. వారు అధికారంలో వున్నారు కాబట్టి ఇంట్లు

ఎక్కువట్టు పెత్తున్నారు. గతంలో ఏస్టేట్‌ప్రైస్‌ఫూ జాస్టిషన్‌ముల వివయంలో గానీ, ఎప్పుడు అట్టేస్ట్ వివయంలో గానీ కొన్ని ప్రాస్తువాలు జరగాయి. ప్రత్తి వేసింది మొత్తం 1951 నుండి ఈస్టోస్ వరకు జరిగిన ప్రాస్తువాలు నుంచుండు పుటూలని నేను కోరుతున్నాను. ఈరోజు మొత్తం ఆట్టేస్ట్‌ప్రైస్‌ఫూ నేస్తేది.

(ఇకి లెసోసెర్స్ ఆరో క్రూపరోగి, nor are we superior to anybody. We are all equal.)

ఇచ్చి గురించి మాకు నిలండం లేదు. దీనిపీఠ ఒక వారంలో కీటాల్యూట్ స్ట్రెంగ్‌గా, సమగ్రంగా కావాలి. త్రచానన సగరి పూడా లేఅవుట్‌కు ప్రత్కునే వుండి కాబళ్ళి గజం 4000 రూపాయల వరకు లక్కుదురై రేటు వుంది. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఈ ఐపాన్, సిపిఎస్ అధికారులు ఒక స్టోటీ ఫౌంటేస్ గవర్న్‌మెంట్‌కు అప్పయి చేసి తక్కువ రెభ్లులో తీసుకుంటున్నారు. దీనివలన ప్రజలలో చాలా అపోహాలు వున్నాయి.

(అంతరాయం)

10.40 | Sri T. Devender Goud:- I have got information. I will give.

(అంతరాయం)

అధ్యక్ష, హోట్ ఆర్డర్‌లో లేదు, మీరు హోస్ట్ ఆర్డర్‌లోకి తీసుకువాక్ నేను జవాబు చెబుతాను.

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ సిపోట్. రాజేశ్వరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, అధ్యక్ష, ఒక ప్రధానమైన సమస్యలైన వివరాలు తమ దగ్గర వున్నాయని చెప్పిన తరువాత కూడా ఇంకా లనేక వివరాలు కావాలని బాలామంది సభ్యులు అడిగిన తరువాత తమ అనుమతితో ఆ ప్రశ్నను పోస్ట్‌పోన్ చేసిన తరువాత కూడా మళ్ళీ మనమందరమూ తిరిగి తిరిగి అధ్యక్ష పీటాన్ని గూర్చించినట్లు కనపడకుండా అల్లారి మనమే చేస్తూ ఖంచే, ఈ సభకు, అధ్యక్షుల వారికి తీవ్రమైన అవుర్యాదకర పరిస్థితులు ఏర్పడి, చాలాచాలా బాధాకరంగా పుండి. ఎప్పుడో ఒక జంంలో ఆపేశాలు రావచ్చ). కానీ ఆదేవిగా ఎవరికి పారు, ఒకరి తరువాత ఒకరు మాట్లాడుతూ వుంచే వినడం సాధ్యం కాదు, పథ సడవడం సాధ్యంకాదు. దయచేసి సభ్యులిందరూ క్రమశిక్షణము పాటించాలని కోరుతూ, ఎవరూ అప్పారము చేసుకోవడ్డని, తమించాలని కోరుతూన్నాను.

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ లీ. దేవేందర్ గాడ్:- మీరు ఒక ఇంపార్టెంట్ క్యూన్‌వేశారు.

మిస్టర్ డెప్రూటీ స్టీకర్:- మీరు రికార్డులు హోట్‌లో పెడతారా?

Sri T. Devender Goud:- I want a clarification from your side.

సభ్యుల యొక్క, హోట్ యొక్క మూడు చూసిన తరువాత, వారు కొంత ఇన్‌హర్స్‌ప్రైవ్ అడుగుతున్నారు. మీరు పోస్ట్‌పోన్ చేసిన దాంట్లో వున్న డిఫిక్లెంట్ నన్ను ఎప్పుడైననీ చేయనివ్వాండి. ఆ తరువాత మీరు అడిగిన ఇన్‌హర్స్‌ప్రైవ్ నేను తెప్పించాలి కదా? ఏ టైపావ్ ఇన్‌హర్స్‌ప్రైవ్ లేప్పించాలో నాకు క్లారిఫికేషన్ లేకపోతే పోస్ట్‌పోన్ చేసినా, 304 పెట్టినా, దానికి నేను జవాబు చెప్పులేకపోతే ఏదో ఇన్‌హర్స్‌ప్రైవ్ దాస్తున్నట్లుగా

మాటుంది. క్లైయర్ కట్ క్లారిటీ కావాలి. దానికి తగినట్లుగా నా దగ్గర ఉన్న ఇన్ఫర్మేషను చెబుతాను. ఇంకా సహిపియంట్ ఇన్ఫర్మేషన్ కావాలంబే పోస్ట్ ఏచ్ చేయడానికి సాకు అభ్యంతరం లేదు. గౌరవ నభ్యులు 2 విధాలుగా అడుగుతున్నాయి.

(1) స్పెసిఫిక్ గ్రాంట్స్ ఎస్సింగ్ కోపరేటివ్ సాసైటీకి ఈంబిటింవినంతరకు నా దగ్గర పథివిముంట్ ఇన్ఫర్మేషన్ పుండి. ఇదివరకు ఆఫీసెన్ట్ర్ కు పేపర్స్ గా ఎలాట్ వేశార్నెడి చెబుతానీ. ఈంటం రూ.75,000/- ఓప్పున 1991కో గత ఫ్రాళ్ళుల్లో ఎలాట్ చేసింది. పాట మొత్తం ఒక కోపరేటివ్ సాసైటీగూ క్లోర్క్ చేసుకురాయి. ఈ క్లోర్క్ కండిషన్ కూడా అస్ట్రోటీ గమట్టమెంట్ బ్యాంక్ ఆ కిండిషన్ ప్రకారం ఇలాట్ చేసుకోవాలి. ఈ కండిషన్లో, 500 లూస్ట్ర్ చర్లీ పుర్కుల్ ఇంవ్యూలని, 10 ఇంటం పెట్టుపై అస్ట్రోటీకు, అంటే అంత రాష్ట్రానికి సంసారించిన అభ్యాసిలు తలిర రాష్ట్రులలో విషిస్తున్న వారితి లిఖిత్తు చేయాలి. ఈ ప్రాజెక్టు కోపరేటివ్ సాసైటీ పరిధిలో అంటే ప్రోదాలూణి, ప్రాంతాలూ లెస్లోస్ లోర్ ఎకర్లకూ ఇట్లా కుండ్రీ పారికి ఇప్పటూడిదని ఉంటే కోపరేటివ్ రైస్ ప్రాంతాల్లో ఇప్పటికే అంటం కూడా ఇన్ఫర్మేషన్ గా ఇందులో పుండి. 15 సంప్రదాల లోధిల అమ్ముకోస్తే నీము, 40 శాతం చెప్పే ఏరియా స్పండాలని కండిషన్లో డ్రైయింగ్ లోగింగ్ రోడ్ కారిం పాటు 255 ప్లోట్లుగా పారు చేసుకుని, ఆసుట్ 230 ప్లోట్లు ఉంటాయి. అంటే చేసుకున్నారు. ఐ.పి.ఎస్, ఎ.ఎ.ఎస్, ఎ.ఎఫ్.ఎస్. అస్ట్రోటీ ఒక సాంకేతిక ప్రాంతికి ఏపీ మెంబ్రేన్ ఎలా ఇంవ్యూలని పారు సాసైటీలో స్థిరుయించుకున్నాయి. కాగి.టీ. 10 మాటి పాపెన్, 71 మంచి పాపెన్, 49 మంచి పాపెన్ ప్రాంతంలో ఇంటాల ప్రాసైటీ ద్వారా ఇలాట్ చేసుకోవడం ఇరిగింది.

(2) 1961 మంచి ఎంకమాలికి ఎలాట్ చేశారని అన్నాడు. ఇంకా అప్పి కోపరేటివ్ సాసైటీలు కావిధంగా ప్లాట్ చేసుకున్నారని అడుగుతున్నాయి. 1961 సెప్టెంబరు 30, 3రె సంప్రదాల ఇన్ఫర్మేషన్ అడుగుతున్నారు. ఆయితే ఎక్కువ్వాళ్ళలి పాపెన్, పాపెన్, పాపెన్ అఫీసర్కు ఇంకా సాసైటీ లేదు. ఇది ఒకబే పెట్టుకున్నారు. ఆయితే ఒక పాపెన్ ఆధికారి కాని, పాపెన్ ఆధికారి కాని ఇంకాకి సాసైటీలో మెంబర్ కావచ్చు. ఆ సాసైటీకి గవర్నర్మెంట్ బ్యాంక్ అలాట్ చేసి పుండివచ్చు. అందులో కూడా తీసుకున్నాలా లేదా అనే ఇన్ఫర్మేషన్ తెప్పించాలి. అదేకాకుండా గవర్నర్మెంట్ డ్రైట్క్స్ గా ఇండివిడ్యులపర్ట్స్ కూడా ఎలాట్ చేయడం జరిగింది.

గౌరవ నభ్యులు రాఘవరెడ్డి గారు మొత్తం ఇంటేండెన్స్ నచ్చిన దగ్గర నుంచి ఇన్ఫర్మేషన్ అడుగుతున్నారు. ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ లంతా తెప్పించవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ఈవిధంగా పుండి కనుక మీరు ల్సీయర్గా నాకు డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. మీరు ఎలాంటి ఇన్ఫర్మేషన్లో పచ్చ రఘ్యుంచే నేను అలా వస్తాను. Otherwise, if this information is sufficient for the House...

శ్రీ సేహావ్. విద్యాసాగరరావు:- 50 ఎకరాలకు సంబంధించి వున్న ఇష్టఫర్మేషన్సు పెట్టండి.

ఖిస్టర్డెక్కుటీస్టీకర్:- 1961 నుంచి ఉన్న ఇష్టఫర్మేషన్సు హౌస్‌టో పెట్టండి.

శ్రీ సేహావ్. విద్యాసాగరరావు:- 1961 నుంచి ఇష్టఫర్మేషన్సు ఈ శాసనపథ సమాచేశాల లోపల తెల్పించండి. మీ దగ్గర వున్న ఇష్టఫర్మేషన్సు ఇప్పుడు ఇవ్వండి. ఇంగ్లీషులారిటీన్ జరిగాయి, ఇతర రాష్ట్రాల నారికి ఇష్టింగ్ కంబటీ ఆ పైలు మీ కుసంముఖాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. దేవేంద్ర సాహే.- విద్యాసాగరరావుగారు ఆ పైలు ఇవ్వమని అడుగుతున్నారు. మా దగ్గర తుట్టు పైలు గంభ్రొమెంట్ 1991 తో వారికి అలాట్ చేసింది వాతమే. అదే మా దగ్గర వుంది. వారు సాసైటీగా ఏర్పడ్డారు, ఆ సాసైటీకి గంభ్రొమెంటు అలాట్ చేసింది.

శ్రీ సేహావ్. విద్యాసాగరరావు:- సాసైటీలో ఇంగ్లీషులారిటీన్ జరిగాయని చాలా పుట్టంగా ఇష్టఫర్మేషన్ వుంది. ఏ ఎలాట్మెంట్లో కాని - ఇతర రాష్ట్రాల వారు లినామీ పైల్ మీటింగ్ స్టోప్స్ అలాట్మెంట్ చేసుకున్నారు. కొన్ని కోణ్ల రూపాయలు విలువైన భూమి ఇది. ఈ ఇంగ్లీషులారిటీన్ ఇప్పుడు కాబట్టి స్టీకర్ గారికి పైలు ఇవ్వండి, ఏవ్వరూ పరిశీలించే అవకాశం వుంది, అధికారాలు వున్నాయి కాబట్టి మంత్రి గారికి అభ్యంతరం వుండకూడదు.

శ్రీ డి. దేవేంద్ర సాహే.- అధ్యక్ష, ఇక్కడ 10 శాతం బోట్స్‌క్రెడిట్ అఫీసర్స్‌కు ఇంగ్లీషునేడి ఉంది. ఆ పైలు మూల్ అవుతోంది. వారు అది క్యాన్సిల్ చేసిని ఇక్కడ వుండి ఆఫీసర్స్‌కు మాత్రమే ఇంగ్లీషుని సవరించారు. ఆ పైలు సి.ఎం.గారి దగ్గర వుంది. నేను కూడా చూశాను. నేను ఆనెది గంభ్రొమెంట్ అలాట్ చేసిన పైలు పెట్టమంచే నాకు అభ్యంతరం లేదు. అది సాసైటీ వారికి సంబంధించింది. ఎంట్రీ బ్రాన్స్‌టన్, ఇంటర్వెల్ అలాట్మెంట్ అంతా సాసైటీ చేసుకుంది. అక్కడ ఏవ్వరూ జరిగి వుంటే, దూర్తు పయోసెట్ చేసి పుంటే, మేము యాణ్ణ తీసుకోవడానికి వారిని అడగడానికి అవకాశం వుంది. దానిమీద మీరు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఖిస్టర్డెక్కుటీస్టీకర్:- హోటీలో పెట్టమని చెప్పాను.

శ్రీ సేహావ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్ష, తమరి అనుమతితో గోరవమంత్రిగారు సమగ్రమైన సమాచారం ప్రవేశపడతానని అన్నారు. రాఘవరెడ్డి గారు ఇండిపెండెన్స్ వచ్చిన దగ్గర నుంచి అనలేదు. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన దగ్గర నుంచి అన్నారు. మీకు సాధ్యమైనంత వెనుక పీరియడ్ నుంచి ఐఎస్, పిఎస్, ఐఎఫ్ఎస్ వారికి చ్చిన స్టోళ్ళకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని తీసుకురండి. తొందరేమీ లేదు. ఈ సభావేదిక మీద పెట్టండి. లేకపోతే స్టీకరు గారి దగ్గర పెడితే మేమూ వర్షించడానికి అవకాశం వుంది.

తరువాత, మంత్రిగారు చెప్పిన దాంట్లో ఈ కోపరేటివ్ సాసైటీలో ఇదివరకు వారి పీరిట భవనాలు వున్నారు ఎవరైతే వున్నారో వారికి కొత్తగా ప్రాలాలు కేటాయించ కూడదన్న నిబంధన లేదని అన్నట్లుగా వుంది. అలాంటి ఇవ్వబడిన ప్రాలాలను అమ్ముకోవడానికి వీలులేదనే నిబంధన లేనట్లుగా ఉంది.

10.50] ఈపిధంగా వ్యాపారం చేసుకోవడానికి ప్రలాలు అముత్కోవడానికి రియల్ క్లీష్ట్ బిజినెస్ చేసుకోవడానికి చాలా చక్కటి అవకాశాలు ఇచ్చినట్టు కనబడుతోంది. ఈ ప్రైల్ మొదలు స్టీకరు దగ్గర పెట్టించండి. మిగిలినమాచారాన్ని సమగ్రంగా సంపాదించి మాకు తెలియజేయండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి. డి. ఇచ్చుయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి):- ప్రకాంతి కో-ఆపరేటింగ్ సాసైటీకి ఈనాడు ఆ భూమి విలువ రు.50 కోళ్ళకు పైన వస్తుంది. రాజేశ్వరరావు గారు చెప్పినట్టు ఇది రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం అవుతుంది. సాసైటీలలో ఆదికారులు దినామీ పోర్ట్ ఒక్కుక్కె. సాసైటీలో ఒక్కుక్కరని చేరుకుంటూ ఒక కుటుంబంలో మాసినట్టుయితే పదారు ఫ్లాట్ పొందిన విషయం యద్దుం కాదా? ఇండివిడ్యువల్గా ఎంతవుందికి కేటాయింపు చేశారు? ఇది వేల కోళ్ళ రూపాయిల స్వాంధిల్. విశాఖపట్టణం అర్థాన్ డెవలమెంట్ అధారిటీ, ప్రైదరాబాద్ అర్థాన్ డెవలమెంట్ అధారిటీ కేటాయింపు చేసిన ప్రలాల వివరాలు సమగ్రంగా పొందుపరిచి తెలుపులూ లేదా హౌస్ కమిటీ పేసి ఎరక్కుయిరి చేయస్తారా? ఎవరికి పారే దోషించి చేస్తున్నారు, దీనిని పిచారణ చేయస్తారా?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్:- మినిస్టర్ గారు ప్రైల్ స్టీకర్కి ఇవ్వండి. 1961 నుంచి రిపోర్ట్ తెప్పించి హౌస్ టీముంబ్ర్కి ఇప్పియండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ లి. దేవేందర్ గౌడ్:- సద్గుంట్వీకి ఎంత అలాట్ చేశారని ఇన్నారు. వారికి ఇచ్చిన 50 ఎకరాలలో, 2 ఎకరాలు ఏకర్ సెక్షన్ హౌసింగ్ సాసైటీకి ఇచ్చారు. నభ్యులు దిపోర్ట్ అడ్గెగారు. 1991లో అలాట్ మొంట్ చేశారు. అస్తుడు ఆ ప్రభుత్వం ఉండింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎపరికి అలాట్ మొంట్ జరగలేదు. 1991లో ప్రభుత్వం కొన్ని కండివన్లలో అలాట్ మొంట్ చేసింది, ఆ వివరాలు అందజేయమంచే అందజేస్తారు. కానీ కోఆపరేటివ్ సాసైటీ పేరు, కో-ఆపరేటివ్ సాసైటీకి సంబంధించి ఏమయినా ఇతర్సులారిటీన్ పుంటే అది కార్లిఫర్ చేస్తాను తప్ప సాసైటీకి సంబంధించి రికార్డ్ వారి డగ్గరే వుంటుంది. మా వఽద్ద వున్న సమాచారం పెట్టమంచే పెడతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరావ్:- 52 ఎకరాలు కోఆపరేటివ్ సాసైటీకి ఇచ్చారు. ఆ సాసైటీకి ఆ భూమిని ఎలా పంచుకున్నది వివరాలు ఇవ్వలేను ఆన్నారు. కోఆపరేటివ్ సాసైటీ ప్రభుత్వం కన్నా మించినది కాదు. ఆ వివరాలు...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్:- కోఆపరేటివ్ సాసైటీలో ఏమయినా పుంటే సమాచారం కల్పించేయండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరావ్:- 1956 నుంచి ఇప్పటివరకు ఐఎస్, ఐఎస్, ఐఎస్, ఎం.ఎల్.ఎ.లకు ఇచ్చినది, అన్యాక్రాంతం అంయ్యంది వెంత్తం ఆ వివరాలన్నీ ఇవ్వలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ లి. దేవేందర్ గౌడ్:- నేను వారికి ప్రాస్తాను. ఏపిధంగా అలాట్ చేశారు ఏమిటి ఆ మొత్తం సమాచారాన్ని తెప్పించి ఇస్తాను.

(అంతరాయం)

శోరో అవ్వీ

శ్రీ డి. నాగేంద్రక్కి: - ఇది గౌరవశియ ముఖ్యమంత్రికి సంబంధించినది. వారు నభలో లేదు కాబట్టి అమరు దయచేసి నా రెప్పుర్ణుక్కి రావలసిందవి కోరుతున్నాను. మన దోషానికి స్వాతంత్యం తేవడానికి ఎందరో ఆయగ్నుచూటు కారణం. స్వాతంత్యం లేవడం, దానిని కాపాడూడానికి కృషిచేసిన ఎక్కు సర్వీస్‌మెన్ సేట్‌పూరు, వారి కుటుంబం లేసిక్కు బాధను, వారి ఆవేదనను వేసు ప్రస్తావించడలిచాను. 3 జనరేషన్స్ అయిపోయింది. ఈ ఎక్కు సర్వీస్‌మెన్ క్లోట్‌డ్రెచ్ హైదరాబాద్ సిటీలో ముఖ్యంగా నానియోజకవర్గంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లో పున్నాయి. మాసావ్లైన్, చింతలబ్స్‌లో వుంది. ఏ.సి. గార్డ్స్, చింతలబ్స్‌లో వుంది. మహామృద్యుమి టైప్, బంచారా దర్శకా, బ్యాండ్ లైన్స్, ప్రైసంబ్స్స్. ఈ క్రొంతాల్లో ఎక్కు సర్వీస్‌మెన్ కుటుంబాలు మూడు తరుల నుండి వుంటున్నారు. వారు వనిపోయేవఱకు ఈ దోషానికి ఆయగ్ గం చేశారు. వారి కుటుంబ సభ్యులు న్యూమం తెయూలిని జి.పి.డి.సి., ఇతర అధికారులకు, ముఖ్యమంత్రికి ఈ విషయం శ్రాయిడున జరిగింది. 22.11.90న, 9.1.96న, 20.2.96న మూడుసాఫ్ట్ రిఫెల్సింట్స్‌మ్స్ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి వారి ఆవేదనను వ్యక్తవరిచాను. కుటుంబాల్లో చేస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రి చెబుతున్నారు. వారి కంప్యూటర్‌కి ఎక్కుండో లేదో నాకు తెలియాదు. జి.ఎ.టి. ఎస్టేట్ అఫీసర్, డైరెక్టర్ సైనికపురి, ఎంఆర్ఎస్, ఎంక్యూండ్ డాక్టర్ ఒక కమిటీ పేసి ఎంక్యూలిచి చేయడం జరిగింది. ఎంక్యూలిచి రిపోర్ట్ చుట్టూ కైచానా తేదా? వీరి ఆవేదన అంతా అదే. ఎక్కు సర్వీస్‌మెన్ బాధ ప్రభుత్వం చేస్తేంపుచూసుచువో లేదో? ఈ నాడు వునం ఈ స్వాతంత్యాన్ని సేవ్చుగా అనుభవిస్తున్నావునంటే వారి ఆయగాల పలితమే. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం క్రొండింగ్‌వల్సిన అపసరం ఎంతయినా వుంది. ఇందులో వాలామంది మైనారిటీన్ బున్నారు. ఇల్లిగల్ కన్విట్‌క్షన్స్ చేస్తున్నారు. మనిసిపల్ వారు రెగ్యులరైజ్ చేస్తామనుస్తారు. నామిసపల్ ప్రోబ్ పెట్టి ఈ కుటుంబాలను ఆదుకోవలసిందిగా కీరుతున్నాను. ఈ విషయమై మంత్రిగారు తను చర్య గైకొంటారని తమ ద్వారా విస్తృతిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. మాథవరద్ది: - అధ్యక్ష, ఈ సైనిక తెల్పీర్ విషయానికి కమిటీ వుంది. కాత్పుస్తాయిలో ఈ కమిటీకి ముఖ్యమంత్రి కైర్యాన్. డైరెక్టర్ కూడా వుంది. వీరి ఉండేవింగ్ కోరం తీసుకునే కార్యక్రమాలు ఎప్పటికపుటు రెప్యూ చేయడం జరుగుతాంది. ఆ వినరాలు ఇస్ట్రైట్ రాప్టూంలో అధికారి వున్నారు వారికి ఇచ్చి కొనిపించిని ఉన్నారు. ఈ విషయమై మంత్రిగారు తను చర్య గైకొంటారని తమ ద్వారా విస్తృతిస్తున్నాను.

(శ్రీ డి. నాగేంద్రక్కి గారు ఆ కాపీని డెప్యూటీ స్టోకర్ గారికి అందజేశారు)

శ్రీ డి. నాగేంద్రక్కి (మునుగోడు): - అధ్యక్ష, ఈ సంవత్సరం పడ్డ విషయాలో నిల్చింద జిల్లా అంతా ద్వార్మేబ్ అయిన రోడ్‌ఫ్లో, గుంటులతో దాదాపు బస్సులు కూడా ప్రయాణం చేయని పరిష్కార ఏర్పడింది. మయ్యంగా నానియోజకవర్గంలో వంచాయటి రోడ్స్, ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్ అన్ని కూడా భ్యాంసమయినాయి. గుంటులు పడ్డి దాదాపు సంగం బస్సు సర్వీసులు ఆపేయడం జరిగింది. మేము కలెక్టర్‌ని అడిగితే తాము ఒక నివేదికను ప్రభుత్వంకి వంపించడం

11.00 జపిగిందనీ, ప్రభుత్వం నుంచి రాగానే ఈ రోడ్ మరమ్మతులు చేయించడం జరుగుతుందని చెప్పారు. నా నియోజకవర్గంలో కూడా చాలా రోడ్లు

అధ్యాన్మంగా తయారైనాయి. వంచయాతీర్థ హరి నిధులు, పూర్తిగా గుంటలు పడే, నీరు నిలిచి మురికి కూపాలుగా మారిపోయాయి. జ్యూరాలు అతిసార వ్యాధి ప్రబలు తున్నాయి. రెవిమ్యామంత్రి గారు నల్గొండ జిల్లా యొక్క రోడ్ విప్పితి నివరాలు వెంటనే తెప్పించుకుని కావలసిన నిధులు మంజూరు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. గతంలో జనతా ప్రభుత్వం అధికారంలో పున్నప్పుడు ఇటువంచీ పరిష్కారుల నిమిత్తమే కోట్లాది రూపాయలు రాష్ట్రానికి ఇచ్చారు. ఆ రోజులలో రోడ్లు బాగుపడ్డాయి. ఇప్పుడు కూడా కేంద్రం రోడ్లను బాగుచేసే కార్బూక్రమానికి ఉఱ్చు కేటాయిన్నందేమో ప్రభుత్వం చేయాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ లే. దేవేందర్ గాడ్: - గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన సూచనలను డృష్టి పెట్టుకుని తగిన చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి (మిర్చలగూడ): - అధ్యక్ష, మా నల్గొండ జిల్లాలో మిర్చలగూడ, దామంపథ్ర, గుండాల, కోదాడ, నాంపల్లి తదితరమండలాలలో అతిసార వ్యాధి వ్యాపించి అనేకమంది ఆసుపత్రులలో చికిత్స పొందుతున్నారు. అనేకమంది ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ఇప్పటికే దాధార్పు 15 మంది చనిపోవడం జిగిగింది. ప్రభుత్వం ఈ విషయమై వెంటనే స్థిరంగా చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ఎక్కువేయాలి. ఎందుకంటే చనిపోయిన వారు నిరుపేదలు. అలాగే ఈ వ్యాధి నివారించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం కూడా ఎంతైనా వుంది. ఈ విషయానికి సంబంధించిన వివరాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి అందజేస్తున్నాము. దయచేసి చర్యలు తీసుకోండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి: - అధ్యక్ష, పి.పోచ్.సి.లలో అవసరమైన నార్కూర్ సెత్లైన్, గూల్కోజ్లు లేకపోవడం వల్ల జిల్లా పోడ్ క్వార్టర్స్ కి వెళ్లాల్సి వస్తోంది. ఈమధ్యలోనే అనేకులు చనిపోతున్నారు. కాబట్టి అన్ని పి.పోచ్.సి.లలో అవసరమైన మందులు ఇవ్వాలి. అలాగే నీటిలో క్వోర్న్ కలిపి శుభ్రవరిచి ప్రజలకు అందించాలి. అలాగే పారిశుధ్యానికి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకుంటే ఈ అతిసార వ్యాధి రాదు. అవసరమైన మందులు, పొడర్లు వెంటనే సాధ్యయి చేయాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ లే. దేవేందర్ గాడ్: - గౌరవ సభ్యులు వంపించిన నమాచారాన్ని, సంబంధిత మంత్రి గారి డృష్టికి తీసుకువస్తాను. వెంటనే చర్యలు తీసుకుంచామని కూడా తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు: - అధ్యక్ష, కోట్లాది రూపాయలు ఖర్పుచేసి బుద్ధపూర్తిమ ప్రాజెక్టును తీర్చిదిద్దడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు కృషిచేస్తున్నారు. సంతోషం. అదేవిధంగా పనులు జరుగుతున్నాయి. కానీ బుద్ధపూర్తిమ ప్రాజెక్టులు మొదట ఊపొంచిన, రూపాందించినటువంటి కార్బూక్రమాలకు భిన్నంగా నేడు పనులు జరుగుతున్నాయని ఎంతో మంది బుద్ధపూర్తిమ అర్థపేస్తున్నారు. జపాన్ తదితర దేశాలలోని బుద్ధపూర్తిమ చాలామంది కోట్లాది రూపాయలు ఈ ప్రాజెక్టు పనులను తీర్చిదిద్దడానికి ఇప్పుడానికి సిద్ధంగా వున్నారు. అయినప్పటికీ తెలుగుదేశం ప్రార్థి వారు

కానీ, కాంగ్రెస్ మాదిన ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు కానీ ఈ బుద్ధి విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించిలే ఎడవిగుడం ఏర్పడుతుందని ఆవిష్కరించకుండా పోవడం అన్నది నమంజనం కాదు. ఆవిధంగా పీరు భావిస్తుంటే ఆ ఆవిష్కరించే కార్యక్రమం మాకు అప్పటివుపనండి. మేము చేయడానికి సిద్ధంగా పున్మాము. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వున్న దేశాలు ఈత్తుపు చూస్తున్నాయి. అలాగే కోట్లాడి రూపాయలు పారు సపోయం చేసే అవకాశం పుండి. ఆవిరావడానికి అవకాశం పుండి. కాబట్టి పెంటనే ఆవిష్కరించడానికి చుర్తుంగా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కడియం శ్రీపాదార్:- అధ్యక్ష, ఈ బుద్ధి విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించడానికి ప్రథమత్వపరంగా తగిన చర్యలు తీసుకుంచాము.

Sri Mohd. Amanullah Khan:- Sir, the Supreme Court has recently upheld the judgement of the A.P. Administrative Tribunal which held that the jobs in the State Government need not necessarily be made through the Employment Exchange. This is a landmark judgment. The Labour Minister must make a statement on this. This is a vital issue because the State Government employs through the Employment Exchange.

శ్రీ కల్పనా యాచార్య:- అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ అమానుల్లా భాన్‌గారు చెప్పిన విషయంలై తప్పకుండా తగు చర్యలు తీసుకుంచామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

Sri T. Davender Goud:- According to the Supreme Court judgement only we have to do it. We will do it.

Sri Asaduddin Owaisi:- Mr. Deputy Speaker, Sir, nearly twenty end odd primary and upper primary school building in the Old City are lying in dilapidated condition. In the last few weeks we have got heavy rainfall and because of that many walls and some buildings have collapsed. The class-rooms are water logging and as a result, the Students are forced to sit in the open place under the trees. I name a few schools no. The Government Upper Primary School at Ninghalpura is there. Last week because of the heavy rains a whole wall of a class-room collapsed after the children left the school. Nearly, 370 children are studying in the school. Another thing is; at another place at Moghalpura there is a Government Primary School. In this school, the students, themselves, sweep the school, the students themselves fetch the drinking water and they, themselves, clean the toilets. The Thadbhan Government High School the students are sitting in the open place. There are no water and toilet facilities. In Umda Bazar an Urdu Medium School is there and 750 students study in that school. 80 students

are there in the II Class section. The students have to sit for entrance test. But adequate teachers are not there. The students have engaged private Telugu Teachers and contributed for the teachers' salary. In Urdu Sherif at Iqbadadowalla the school building has collapsed. The Government has not taken any action. In the Government Boys High School at Yakutpua 600 Students are there. This year the result is Nil. Last year the result was 66%. The Nil result is because of lack of Science and Mathematics Teachers.

The Jahanuma Government Boys' High School building was constructed only two years ago and the compound wall collapsed. There is no furniture. There are no proper guards. Nobody is there to look after these Government schools. There are no provisions for electricity and water supply. The school authorities have been given notices to pay arrears amounting to thousands of rupees. The sad part of it is the teachers in the Government Schools are buying the stationery. The Department of Education is not even providing them with chalk-pieces. In these schools the children of under-privileged people are studying. Let the Hon'ble Minister for Primary Education go to the schools and see for himself the plight. Let him inspect. It is a paramount important responsibility of the Government to solve the problems because it is a matter of children's education.

(అంతరాయం)

11.10 | శ్రీ లి. దుర్గాప్రసాదరావు: - అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు తెలియ ఈ పేసినట్టుగా ఈ రిక్రూట్మెంట్ కంస్టీట్ చేస్తామను. అన్ని పోస్టులను భర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వారు చెప్పిన విషయాలు వాస్తవం. ప్రభుత్వం ఆ విషయాలను తప్పణి వరిశిలించి వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటుంది.

శ్రీ అర్. దామోదరరెడ్డి: - అధ్యక్ష, మీద్వారా హాయ్దరాబాద్ ఎక్యుకెషన్ మినిస్టర్ గారిని వివరణ కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరం ఇంబరీడియట్ చదివిన విద్యార్థులు అడ్మిషన్ మొదలు, పరీక్షల పరకు, ఆ తరువాత వరీష్ణ ఫలితాలు వచ్చిన తరువాత ఒకరి హార్జులు ఒకరికి లాపడం నంటి అవకతవకలనో అనేక ఇచ్చిందులు పడుతున్నారు. అలాగే ఎం.సెట్ పరీక్షలు, వాటి నిర్వహణ, ఇంజనీరింగ్ ఎం.సెట్ పరీక్షల రిఎగ్జమ్ పెట్టడం, ఆ తరువాత ఫలితాలు ప్రకటించడం, తరువాత ప్రోకోర్చు వారు కొన్సిలీంగ్ కొన్సిలేషన్ ఆర్డరు యివ్వడం జరిగింది. ఈ అవకతవకలు ఏమిటో వీటికి సమాధానాలు మినిస్టరు గారు చేప్పాలి. కొన్సిలీంగ్ యివ్వవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- I will provide the answer after gathering the information. The Council of Higher Education

has to do it. However, I will find out and tell.

శ్రీ ఎన్. కొజనెయుబు (ఎల్లారెడ్డి):- అధ్యక్ష, ఇది మేజర్ ఇరిగెప్పన్ మరియు దేవిస్క్యూ కాబిమండలి గౌరికి సంబంధించిన విషయం. ఇటీవల కురిసిన భారీ వర్షాల న్నా సింగర్లు నుండి 70 వేల క్రొస్‌కుల్ హాటర్ నిషాంసాగర్, మంచీరలలోకి వరలడు జరిగింది. అందువల్ల 3, 4 రోజులు ఎల్లారెడ్డి, నారిటెచ్చిపేట మాచలాలలో సలు గ్రామాలు తెంకంపడ్డి. ఆడ్డులు, కిష్టవృషేషులకు వరదలు వచ్చాయి. క, లివేల ఎకలాల చుంటులు నాకివగి అయ్యాయి. నురి హాలికి స్వప్పరిహం కారాలి కోరుతుఫ్ఱాయి. అలాగే మంజీర వరీపొపక ప్రాంతంలో ప్రాంతం వరద నీరు వదిల్సి గ్రామాలన్నీ ఇలమయం అవుతున్నాయి. 1405 సీతిమట్టం పుంచే ఆ గ్రామాలలో 10 లడుగుల లోపు వరదలు వస్తాయి. గౌరవ మంత్రించారు అశ్విద గభువ్యసిల్పును లోలగించి నీరు పోవడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. అలాగే క, లివేల ఎకలాల చుంటులకు న్షైం జరిగింది కనుక తగు స్వప్పరిహం యచ్చాల్సిందిగా కోరుతున్నాయి.

శ్రీ టీ. దెంపెందర్ గౌడ: అధ్యక్ష, ఈ విషయంలో మాకు రిపోర్టులు వచ్చాయి. ఈఱి దొరువ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా పారు చెప్పిన ప్రాంతాల వివరాలన్నీ తెప్పించుకుని అయి. ప్రైంఱలలో అనుమతమైన చర్యలు తీసుకుంచాము.

అశ్విల పట్టపర్మణ

శ్రీ టె. సుబ్బరాజు:- అధ్యక్ష, గతచారం వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో అనూరాధ అనే విద్యార్థిని మీద శ్రీనిపాప డెడ్డి అనే విద్యార్థి జరిపిన ఘాతక చర్యకు సంబంధించిన విషయం యాది. అందుకోసం విద్యార్థులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఎపాన్వేషించ అధ్యర్థులో ఆందోళన చేస్తున్న వారి వర్కటు వెళ్లి వలకరించాను. పారు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం ఆ కాలేజీ ప్రైసిపాలుకు ఆ విద్యార్థిని ముందుగానే తనపై ఈ విద్యార్థి జరుపుతున్న చర్యలను గూర్చి అభ్యర్థి గూర్చి వివరించి తనకు రఙ్గణ కల్పించడసిందిగా కోరినపుటికీ, ఆ ప్రైసిపాల్ నిద్రాశ్యం వ్యాంచాడని తెలిసింది. నురి ప్రైసిపాల్ నిద్రాశ్య తైఖరి వల్లనే ఈ విఫూతం జరిగింది కనుక విద్యార్థులు కోరుతున్నట్లుగా అతనిని పెంటనే బ్రావ్స్‌ఫర్ చేయాలి. అలాగే ప్రమాదం పొలయిన ఆ బాలికకు అవసరమైన టీటమేంట యిప్పించడంలోనూ, ఆమెకు కన్ను బాగు చేయడానికి, స్టూప్స్ సర్టిఫిచర్ చేయడానికి, ఇతర ఆరోగ్య పరిషత్తులకు, వైద్యానికి, ఉపాధి కల్పనకు కూడా తగు సహాయం చేసి నష్టుర చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ పెట్టిప్పన్ పంపిస్తున్నాయి.

(పిటిప్పన ఉపసభాపతికి అందబేశారు)

శ్రీ టె. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):- అధ్యక్ష, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వున్న ఉపాధ్యాయులు వేలాదిమండి వున్నారు. ఆ ఉపాధ్యాయ సంఘాల అధ్యర్థులో ఈనెల 13వ తేదీన కల్కట కార్యాలయాల వద్ద భర్తా నిర్వహించబడింది. నారికి సంబంధించిన డిమాండ్సు ఈ ప్రభుత్వానికి పిటిప్పన రూపకంగా పంపుతున్నారు. అందులో అప్రంపిస్తి విధానం రద్దు చేయాలని, స్పెషల్ టీచర్స్ సర్వీసులను క్రమబద్ధం

చేయాలని, ఎయిడెక్ ఉపాధ్యాయులకు వేతనాలు సకాలంలో స్వస్తమంగా లుష్ణులని, దానితోబాటు మునిసిపాలిటీలలో భాషిగా పున్న ఉపాధ్యాయు చేస్తును గ్రహించాడు. వాయిదా ఇప్పినమేరకు వెంటనే ఉత్సర్జించి చేయాలని కోరుతున్నాడు. క్వారీలైన్ క్రీక్స్ కు పోట్టంగ్స్ కావ్యాల్యూంగిదిగాను, దినితోబాటు టి.ఎస్.ఏ. పిటోర్సుల పేరకు రైటింగ్. సర్టిఫ్యూషన్ నిబంధనలను విడునుండి తేన్చాలని కోరుతూ పున్న పీటిషన్స్ ను అముకు పంపిన్నాడు.

(ప్రభుత్వము ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

11.28 | శ్రీ కి. బాణశేఖర (పాఠ్యకౌశమ): - అధ్యక్ష, రాబూల, పాఠికులు పట్టణాలు రోడ్‌ఎక్స్‌ప్రోఫెసర్ విస్తరించే ఒంటునోలుగా మూలాలు, కొని ఇంణవరకు అక్కడ బరియినే గ్రోంపీ లేదు ఇది వ్యజల వడ్డకు టోల్డింగ్ కూడా చెప్పాడం జరిగింది. కలెక్టరుగా గారికి చెప్పాడూ జంగుల్చి శ్వాసాలు కూడా చెప్పాడి.

శ్రీ చి. పితారాం గారికి చెప్పాయి ఇనీసింగ్ వాడు గ్విర్రెక్స్, జామీన్ గాంపిలులో చర్చలు తీసుకోలేదు. అందుకును రెపియ్యూ మాల్గార్డు రీటేర్ ప్రోటోల్ కి. శ్రీ కృష్ణకురం తీర్చా కలెక్టరు గారికి ఉపాయి ఇంగ్లీష్, రాబూల ఎం ఐటి.ఎస్.ఎస్. ఇంగ్లీష్ వెంటనే ఈ ఉపయిలే గ్రోంపీకు సైట్ చెప్పామెనుకి. గాను ఈ అంధించాలనే కోరుతున్నాను.

(పీటిషన్స్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

శ్రీ ఎస్. నరసింహరెడ్డి (నల్గొండ): - అధ్యక్ష, ప్రొ. గాబులుపురి కూకటప్పల్లి పూసింగ్ బోర్డు కార్బనీలో ఎలాటీక్ వద్ద నుండి పాటు బుక్కిల దీంపంది 1979లో కోరుగొఱుచేయడం జరిగింది. తమకు లీజ్ ఫ్రెంచ్ ప్రోటోల్ పూసింగ్ బోర్డుపు కోరుతున్నాను. ఈ విశిష్టాన్ని చేయాలం రోగులు ద్వారా ద్రఘిల్యానికి క, రి కోళ్ళ రూపాయిల రిబ్రింగ్ క్రెషన్ వచ్చేవారి. పూసింగ్ వెప్పుకు కూడా డబ్బు సకాలంలో అంది పైనెల్ సుటీల్ పెంట్ ఇస్కుతుంది. కాబ్లు, ఇనీ పూసింగ్ బోర్డు మాత్రిగారు చోరక తీసుకుని ఈ సమయిని సరిపోగ్రి తుంచేయాలనే కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్స్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

శ్రీ డి. బినమల్లయ్య (ఇంయూరి): - అధ్యక్ష, రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం తరువాత చేసేత రెండవది. ఈ చేసేత వరిక్రమ రోజురోజుకు దిగజార్డిపోతున్నది. ఈయిర్సు చేసేత పట్టాలు, పట్టు పట్టాల మీద చేతలో వదిలే నూలుపైన వచ్చే వెట్టిపడినదన డబ్బుగాకి తగ్గి వారు పూర్తిగా దిగజార్డిపోయే వరిప్పుతో వ్యక్తంది. చెఱన్న ఒకిడ తెద్దించేలాదిమంది చేసేత కార్బుకులు వచ్చి మెమోరాండం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ కాబీ ఈ పిటిషన్స్ జతపరచి వంపుతున్నాను. వారికి న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్స్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

శ్రీ వి. నారాయణరావు: - అధ్యక్ష, నా నియోజకవర్గంలో సహ్యేల్ గురుకుల పారశాల వుంది. వాలా కాలంగా వనిచేస్తున్నది, బాగా వనిచేస్తున్నది. ఉత్తమ పారశాలగా గురింపు వచ్చింది. అది వాలా ఆదర్శవంతమయిన పారశాలగా వనిచేస్తున్నప్పటికీ టీచర్స్ లేక చాలాకాలంగా మూతపడింది. ఇది ఆ పారశాల

విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు పంపిన పిటిషన్. హసతులు లేక మూతవడింది కాబట్టి పెంటనే తన చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్యారా శురూపుసాదరావు గారికి పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

ఎస్టోడెవ్వూతే స్టీకర్స్:- విచిత్రోపాటు పట్టిక్ రిప్రజెంటేషన్ కూడా ఇవ్వాలి. ఏకపేతే వైసుకుల పంపడం జరుగుతుంది. ప్రాసీజర్ ఫాలో కాకుండా ఇష్టం షిఫ్ట్ నట్లు తేస్తే లాభం లేదు.

త్రీ కోసేరు నాగేశ్వరరావు (కొత్తగూడం):- అధ్యక్ష, ఇది బ్రైబల్ మంత్రి గారికి సంబంధించిన విషయం. మన రాష్ట్రంలో 9 జిల్లాలలో బ్రైబల్ మండలాలు వున్నాయి. ఖన్సుం జిల్లాలోని 46 మండలాలలో 31 మండలాలు బ్రైబల్కు సంబంధించినవి. ఆక్షాద గిరిజనులకు మాత్రమే ఇండ్ర పట్టాలు ఇస్తామని అధికారులు చెబుతున్నారు. ఇంకా దశితులు, వెనుకబడిన తరగతుల వారు, ఎకనమిక్స్ గా బి.సిలు వున్నారు. వారికి కూడా ఇంఢు కట్టించాల్సిన బాధ్యత వుంది. కాబట్టి దీనిపీద రెవిన్యూ మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుని పట్టాలు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. అట్లా కుదరని పడ్డంలో వారికి పట్టాలు లేకండా ప్రాసీంగ్ వారు వారికి ఇంఢు కట్టించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

త్రీ వి. చదివర్రావు (కోదాడ):- అధ్యక్ష, మండల సహకార జానియర్ కంసాలల్లో స్కూలర్షిష్ట్ ఇవ్వడం లేదు. వ్రోచు, గుర్తుమెంట్ జానియర్ కాలేజీలలో ఇస్తున్నారు. ఈ కంసాలలు రామారావు గారి ప్రభుత్వంలో ఏర్పాటుచేశారు. అక్కడ స్కూలర్షిష్ట్ ఇవ్వనందున విద్యార్థులు బయటకు వెళ్లిపోతున్నారు. ఆందువలన కాలేజీ మూలవడుతోంది. ఇదివరకు దీన్ను పిటిషన్ పెట్టాము. సమస్య వరిష్టరుం కానందున దీనిని పెంటనే పరిష్కరించాలని కోరుతూ మంత్రిగారికి పిటిషన్ పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్ ను ఉపసభాపతికి అందజేశారు)

ANNOUNCEMENT

Mr. Deputy Speaker:- I am to announce to the House that working lunch has been arranged for the Hon'ble Members at 1.30 P.M. by the side of Committee Hall (1) of the New Assembly Buildings. The House will continue its deliberations till 2.45 P.M. and thereafter adjourn for Seminar. All the Hon'ble Members are requested to attend the Seminar in the Central Hall of the Old Assembly at 3.00 P.M.

సంభూ కార్యక్రమము

శ్రీ నాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈరోజు ఎప్పండాలో 12 గంటలకు నాన్ ఆఫీవెంట రిజల్యూషన్ పుండి. అందులో నాకు అవకాశం ఇచ్చారు. మీరు అవకాశం ఇచ్చారని ఉండుకున్నాను. మరల గుర్తు చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ ఉన్నత విద్యాశాఖ మంత్రిగారు సభలో కనిపించడం లేదు. దయచేసి తమిరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మన శాసనసభలో చాలా తీవ్రమయిన చర్చ జరుగుతోంది. పాలిషెక్కుక్క ఉపాధ్యాయులు చాలా తీవ్రమయిన అందోళనలో పున్నారు. అనేక వేలమంది పచ్చి చల్లో ప్రాదరాబాద్, చల్లో అసెంబ్లీ థర్మ చేస్తున్నారు. వీరు అనేక సందర్భాలలో నగరానికి పచ్చి ప్రభుత్వ దృష్టిని ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నించినపుడు ప్రభుత్వం స్పుందించడం, సమస్య పరిష్కారం కావడం చక్కని న్యాయం. ఇదివరకు మనవి చేసినట్లు తమిచనాడు, కర్ణాటక ఇతర రాష్ట్రాలలో వీరికొరకు ప్రత్యేకమయిన నిబంధనలు, వేతన స్క్రాంట్ సెంటర్ల గవర్న్మెంట నిర్ణయించినది. దానికి అవసరమయిన డబ్బు కూడా వరక్కు బ్యాంక్ మండి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొంది. జీతభల్యాలు ఇస్తామని చెప్పి డబ్బు తీసుకుని బోక్కసంలో డబ్బు లేదని వాయిదా చేస్తున్నారు. నూచికి నూరుపొళ్ళ ఆ డబ్బు సద్వినియోగం చేసి జీతాలు ఇప్పించవలసిన ధర్మం మన మీద వుంది. తప్పించుకోలేదు. తప్పదు. అటువంటిది ప్రభుత్వం ఎందుకు తాల్పారం చేస్తున్నది? అందులో చెక్కికాల్ కలాశాల విద్యార్థులు చదువులేక బాధపడుతున్నారు. మంత్రిగారు ఇప్పుడు కాకపోయినా, సాయంత్రం అయినా ప్రకటన చేసి కనీసం 15 రోజులలో పరిష్కారం చేస్తామని చెబితే వారు ద్వాచీలకు పెళ్ళారు.

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నిన్నటి రోజున రైతు మహిశలు ఏలూరులో పెద్దవత్తున సమావేశం జరిపి, ఏలూరులోని అల్లూరు సీతారామరాజు పైండియంలో వేలాదిమంది గుమికూడడమే కాకుండా ఏలూరు పైర్ సేవన వద్ద కూడా రాపారోకో చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు మహిశలు గానీ, పేద ప్రజలు గానీ, రైతులు గానీ అందోళన ఎక్కువగా పున్న విషయం తమకు తెలుసు. సెప్టెంబరు 1వ తేదీన ఏలూరులో రైతుల పైన బీయర్ గ్యాస్ పదిలి, లారీఫార్మి చేయడం వలన వందలాది

మందికి గాయాలు తగిలాయి, హస్పిటల్లో జాయిన్ చేయడం జరిగింది.
11.30 ట. అదేవిధంగా పెట్ట గోదావరి జిల్లాలోని కాల్చూరిలో పైరింగ్ జరిగింది. ఏలూరులో మహిశలు పెద్దవత్తున ధర్మా చేశారు. లారీఫార్ట్కు, భాష్పవాయు ప్రయోగానికి బాధ్యత్తెన అక్కడి ఆర్.డి.బి. మోహన్రావు, కుంసిపి మనోహరరావును సమ్మాండ్ చేయాలని కిమాండ్ చేస్తూ కలెక్టరేట్ వద్ద పెద్దవత్తున ధర్మా చేశారు. నేను మీద్వారా రెవిన్యూ మంత్రి గారికి, హోం మంత్రి గారికి మనవి చేసేది ఏమిటంచే అక్కడి రైతులు పెద్దవత్తున అందోళన చేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని దించేవరకూ ఇదేవిధంగా అందోళన చేసామని వారు చెప్పడం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా మహిశలు కూడా అక్కడ ఏలూరులో చెప్పడం జరిగింది, వారు స్టోగ్స్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ సంఘటనలకు బాధ్యత్తెన ఆర్.డి.బి.ను, డి.ఎస్.పి.ని, ఇతర పోలీసు అధికారులను డిస్క్యూన్ చేయాలని మీ ద్వారా రెవిన్యూ మినిస్టరు గారిని, హోం మినిస్టరు గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మాధవరెడ్డి: - అద్యాం, కాల్చారి, వీలూరులో జరిగిన సంఘటనల్ని 10, 15 రోజులుగా ఎవ్వేసార్థా పర్మించుకున్నాం. దానిపై న్యాయపిచారణ వేళాం. అదేవిధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు సప్పవరిహాన్ని తెల్చించడం, మంత్రులు ఆక్రూడికి పెట్టించడం - ఇవ్వే ఇతిగాయి. అక్కడి రైతులకు విజ్ఞాపించేశాం, అదేవిధంగా న్యాయచుండ్రి గారు కూడా ఆలోచించి పెలిక్కేసటే నొర్చేనే రైతులకు కొంత భారతమ్యాయనే ఉట్టేశ్వరంతో పారి కోరిక మేరకు దండు, మూడుపూర్ణ తగ్గించిన సంగతి కూడా మీకు లెటిసు. ఏదిమైనా రైతుల పీచ లారీఛార్టీ వేయాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి తేదు, మహారాజీపీచ లారీఛార్టీ చేయడం ఇరగలేవని మనిషిసేసున్నాను. ఇలాంటి పాచిని రెచ్చగొట్టవద్దని చిముమైను కూడా కోరుకున్నాను...

శ్రీ పి. ఇంద్రనరట్టి: - బాధ్యతానై డి.ఎస్.పి.ఐ. ఆర్.డి.బి.ఎస్ సస్పెండ్ చేయడానికి తెలంగాం ముఖ్యమను పమ్మలు చెంచమని చెప్పి పన్నులు పెంచడం వల్ల తైతులు, మహిమలు పెట్టువట్టున కోరెగించే ప్రియుడం జిరిగింది...

శ్రీ కొన్ని ఎవ్వేసారాయణః: - అద్యాం... పెంచినది విత్తడా చేసుకొమ్మని ఫైనాన్సింగ్ చేఱాలున్నారు గప్పలుమించేకుంటుంది...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ స్పెక్టర్ మెన్స్ టో: - అస్ట్రోపిథ్యూ పస్టుండండీ? మీకు తెలిపి కూడా ఇచ్చు పూర్ణాడిలే ఎట్లా? లక్ష్మీసాలాయణ గారూ మీరు మంత్రిగా కూడా వేళారు...

శ్రీ సి. ఇంద్రనరట్టి: - అద్యాం, మేము దినిపీచ ప్రాట్స్ట్రీచేస్తున్నాం...

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటాసాగరరావుః: - అద్యాం, వారిని సస్పెండ్ చేయాలన్నారు, జింకిట వెట్టులన్నాయి, ఇంపెరా ఇచ్చి అయినా స్పెష్ట్లోగా చెప్పేశాలి...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: - మి స్పెష్ట్లో మెన్స్ టో - ఇదేనా?...

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటాసాగరరావుః: - కాదు...

శ్రీ పి. ఇంద్రనరట్టి: - అర్థాం, ఆర్.డి.బి.ఎస్.పి.ఐ.సస్పెండ్ చేయండి, పెంచిన పమ్మలు నీట్లూ తెలుండి, మేము కూర్చుంటాం...

శ్రీ పి. మాధవరెడ్డి: - అద్యాం, గత కొన్ని రోజులుగా ఈ సంఘటనన్నా అనెంబ్లీటో లభ్యించే ప్రీలహరం చట్టిపుర్ణాం, దాని పీచ వర్ష తీసుకుంటున్నాం, మేము పమ్మలు కాగా స్పుర్యాదియకుండా పుండలేదు. జాగ్రానద్దికి గారికి ఒక విషయం మనవి చేసున్నాను. మీరు ఇటు (పథించారంటో) పునపుషుడు చిలకలూరపేటలో రైతులను కాట్టా ఓలపేతే నీ ముఖ్యమార్లికి, మంత్రులకు దమ్ములైదు ఆక్రూడికి పోవడానికి. దానిపీచ న్యాయ విచారణ చేయడానికి మీకు దమ్మలు లేవు. మీరు పూర్ణాడు తుస్సులు ఈటుచే. ఆర్.డి.బి.ఎస్.పి.ఐ.సస్పెండ్ చేయడానికి పోవడానికి మీరు ఇప్పుడే న్యాయపిచారణ జరిపించలేదు, తారోజు రైతుల పీచ నీటు ప్రశ్నలు మీకు పుండులు లేవు మీకు దమ్మలు లేవు. కేవలం రైతులను రెచ్చగొట్టి లభ్యి పోవడానికి ముఖ్యమార్లికి. దాజకీయ లభ్యికోసం మాస్టుస్సురు, ప్రజలు మీకు స్వర్న గుణపారం చెబుతారు. రైతుల పట్ల మాకు ప్రేమ వుంది...

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. ఇంద్రనరట్టి: - మీకు లేవు దమ్మలు, అందుకే ప్రజల పీచ లారీఛార్టీ

చేస్తున్నారు, పైరింగీ చేస్తున్నారు, పమ్మలు వేస్తున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్ (పూర్వమంత్రిని ఉద్యోగంలో) - మీరు నాతో మాట్లాడాలి కాని వారితో మాట్లాడితే ఎట్లా?...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభలో బల ప్రదర్శనలు, దమ్మలు వస్తే ధుల్చిపట పహిల్వాడుణంలా ఏం.ఎల్.ఎలు అయిపోలారు.

శ్రీ పి. జనార్థనరాధై:- హోం మినిస్టరు గారు దమ్మలు అంచూరా?...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్ - మాధవరెడ్డి గారూ, మీకు ఏదైనా పర్సనల్గా వుంటే బయట చూసుకోండి గాని ఇక్కడ చూసుకుంటే ఎట్లా? దమ్మలు, గిమ్మలు వుంటే బయట చూసుకోండి కాని శాసనసభలో పాలసే గురించి మాట్లాడండి. అది పద్ధతి కాదండి. అసెంబ్లీలో ఇలా మాట్లాడడం, తొడలు కొట్టడం పద్ధతి కాదు.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణః - హోస్తినులను, ఆధికారులను అడ్డం పెట్టుకుని ఇష్టం వచ్చినట్టు ప్రజలపై లాటిఫ్యాల్ట్ చేస్తూ దమ్మ ఏమిటి?...

శ్రీ పి. జనార్థనరాధై:- మేము ప్రాటెస్ట్ చేస్తున్నాం...

శ్రీ వి. వెంతబేళ్ళరావు:- ప్రజాసామ్య వ్యవస్థలో నమస్కల కలిప్పారానికి ఏ ప్రార్థి అయినా నిరసన తెలపడం సహజం. ఒక విషయాన్ని మెస్తున్న చేసినప్పుడు అర్థగ్యా చేయలసిన అవసరం లేదు; ఆస్టర్ వేస్తే బాగుంటుంది. నిరసన తెలపడం ప్రజాసామ్య వ్యవస్థలో సహజం, అది అందరూ ఆమోదించింది. జీరో ఆపిల్లో ఎక్కువ సమయం తీసుకోకుండా మండిందుకు స్నేహం వెంపున్నకు మీరు అనుమతించారు, కాబట్టి వారిని ఆస్టర్ చేయమనండి, ఇందులో ఎవరూ ఎవరినీ రెప్పగొట్టవసరం లేదు...

శ్రీ అర్. చంద్రబెళరాధై:- వారే రెప్పగొట్టి వారే ప్రాటెస్ట్ చేయడం ఏమిటి ఇది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్టీకర్ - నేను పరిష్కార ఇచ్చాను...

శ్రీ పి. జనార్థనరాధై:- అధ్యక్షా, రాత్రు ముఖ్యమంత్రి గారు పార్ట్మెంట్ ఎన్నికలకు ముందు ప్రజలకు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఇసామని, అట్లాగే కరంటు ఘారైనను, నీటి తీరువాను పెంచమని ప్రజలకు వాగ్దాసం చేసి పార్ట్మెంట్ ఎన్నికలు జరిగిన రెండు నెలల తరువాత పన్నులు వేయగా రాత్రు ప్రజలు, రైతులంతా ప్రాటెస్ట్ చేస్తుంటే వారికి దమ్మ, ధైర్యం లేదు; తుపాకులు పున్నాయన్న ఉద్యోగంతో అమాయక రైతులను కాల్పి చంపడం జరిగింది. అదేవిధంగా వారికి భాష్యవాయువు ప్రయోగం చేయడం, లాంఛార్టీ చేయడం జరిగింది. అందుకు బాధ్యతన అర్థ.డి.పి. మోహనరావు, డి.ఎస్.పి. మనోహరరావును వెంటనే సస్పెన్డ్ చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రథమత్వం అన్యాయంగా రైతులపై పన్నులు వేసిందని మహిశలు కూడా బాధవడుతుంటే ఈ ప్రథమత్వం కిగేవరకూ రైతుల పోరాటం గానీ, ప్రజల పోరాటం గానీ ఆగదని నేను తెలియజేయడం జరిగింది. నేను మీ ద్వారా హోం మినిస్టర్ గారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవిచేసి ఏమిటంటే మీరు ప్రజలకు వాగ్దానాలు చేసి, ప్రజలను మోసం చేసి అధికారంలోకి పుట్టారు. పార్ట్మెంట్ ఎన్నికలలో కూడా దగాచేసి, మోసం చేసి తరువాత పన్నులు వేశారు. అందుకు మీకు ప్రజలు బుద్ధిచెబులారు రెపు బై ఎలక్ష్మీలో ఆని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అధికారులను సస్పెన్డ్

చేయనందుకు మేము వాకొట చేస్తున్నాం.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకొట చేశారు)

శ్రీ ఎ.మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎన్నో సందర్భాలలో ముఖ్యమంత్రి గారు వన్నుల విషయంలో చాలా వివరంగా చెప్పారు. జరిగిన సంఘటనల్లై కూడా వివరంగా మనం చర్చించాం. వారు ఈరోజు ప్రాభ్యదేశమయిన కాదు, ఇప్పటికే పదిసార్థు ప్రాభ్యదేశించారు. ఇది అనవాయితీ అయిపోయింది. రైతులంబే మాకూ గౌరవం వుంది

కాబట్టి అన్ని పార్టీలలో చర్చించిన తరువాత నిజంగా భారం వుందని
11.40 | **ముఖ్యమంత్రి గారు ఆరోచించి కొంత తగ్గించిన సంగతి తెలుసు.** రైతులకు
కు.

విజ్ఞాపీ చేశాము. జరిగిన సంఘటనల మీద కాల్పులు జరిగినప్పుడు వనిపోయిన వారి కుటుంబాలను వరామర్చించడం కాని, కుటుంబ సభ్యులను ఆదుకోవడం కాని, ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు వరామర్చించడం కాని, న్యాయ విచారణ కాని అన్ని పార్టీలు కోరిన మీదట ప్రభుత్వం స్పుందించి కొన్ని నిష్టాలూలు తీసుకున్నాము. బాధ్యతలైన అధికారుల్లై చర్యలు తీసుకున్నాము. నేను కూడా సభ్యులను కోరేది వారు కూడా రాప్పాన్ని 40 సంవత్సరాలు వరిపాలించారు. 5 సంవత్సరాలు వరిపాలించిన కాలంలో ఎరువులు పెంచినప్పుడు చిలకలూరిపేటలో పెట్టులను కాల్పినట్టు కాల్పించారు. అదేరోజు మేమందరమూ అడిగాము. కనీసం ఎక్కు-గ్రేషియా చెట్టించలేదు. అదేం దరిద్రమో. కనీసం ముఖ్యమంత్రియినా, పంతులైనా కూడా ఎక్కుడా కుటుంబ సభ్యులను వరామర్చించలేదు. అరోజు వారికి ఆ దైర్యం లేదు. అటువంటి వారు మమ్ములను విమర్శిస్తున్నారు. ఈరోజు నిజంగా రైతులను అడ్డం పెట్టుకుని మర్చిశ్యంతో రాజకీయ లడ్జికోసం చేస్తున్నారు కాని రైతులు కాంగ్రెస్ పార్టీని నమ్మిరు. 133 కోట్ల రూపాయల ఎరువుల విషయంలో ఈ కాంగ్రెస్ నాయకుల అవినీతి కుంభకోణాలలో కూరుకుపోయారు. ప్రజలపైన వేసిన వన్నులు ప్రతి పైనే లెక్కచెఱుతామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. కాంగ్రెస్ వారు వన్నులు వేసి ఇతర దేశాల నుంచి రుణాలు తీసుకుని వేలాది కోట్ల రూపాయల అవినీతి కుంభకోణంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు కూరుకుపోయిన వారిని ప్రజలు నమ్మిరు. రైతులు నమ్మిరు. ప్రజలను మధ్యపెట్టడానికి ఈ చర్యలు తీసుకుంటే వారు ఎప్పటికే జీవించరు.

తీవ్ర. లీషైటెంట్:- వారి సంగతి సరే. మేము రైతులను ఆదుకోవాలని అడుగు తున్నాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ చి. బుచ్చుయ్య చౌదరి:- అధ్యక్షా, స్పెషల్ మెస్సన్ సర్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, జీతభత్యాల గురించి ఎన్నో సందర్భాలలో లెక్కించాలన్న గురించి కాని, టీచర్ల గురించి కాని వివిధ విషయాలు మనం చర్చ చేస్తున్నాము. రాష్ట్రవ్యవహారంగా గిత కార్బూకులు వ్యతిరీత్యా చెట్ల మీద నుంచి పడిన సందర్భాలలో గాయం తగిలినా, మరణించినా ప్రభుత్వం ఎక్కుగ్రేషియా ఇస్తున్నది. రాష్ట్రవ్యవహారంగా ఎక్కుగ్రేషియా కౌరకు అప్పికేషన్ పెట్టుకోవాలంటే నిర్దిశమైన సమయంలో పెట్టుకోవాలి. ఒకరోజు ఆలస్యమైనా ఎక్కుయిబ్ కమిషనర్ దగ్గరకు రావలసిన అవసరం వుంటుంది. ప్రభుత్వం నుంచి మళ్ళీ అదేశాలు పోయిన తరువాత

హారి అణ్ణికేషన్ రిబిస్టర్ కాబడుటుంది. ఈపిథంగా తతంగాలన్నీ పూర్తంయ్య డైట్రో సన్ట్రఫెకెట్ ఇవ్వబడి చేతులు, కాళ్ళు, నడుకులు లిరిగి, వనిపోయిన గీత కార్బూకులు ప్రతి జిల్లాలో వున్నారు. జిల్లాహారిగా పైట్రోల్యూ పేట్రంగా వున్నాయి. పైట్రోల్యూ లామినల్గా పూర్తిశారు కానీ ఒక్కరికి కూడా ఎక్స్‌గ్రెసిమా ఇచ్చే పరిష్కార లేదు. కరీంనగరే జిల్లాలో పైట్రోల్యూ పరిశిలించడం జరిగింది. కనీసం గీత కార్బూకులకు పుత్రులిాయి గాయాలు తగిలిన హరికి, వనిపోయిన వారికి వెంటనే ప్రభుట్టం ఉచ్చు రిలీషన్ చేయచలిందిగా కోరుతున్నాను. దీనిపైన మంత్రి గారు తగిన చోమీ ఇప్పుడూ కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్ట్రీకర్ - మంత్రిగారూ ఎడ్డుమని చేయండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ సాహేబ్ - విద్యాసాగరరావు గారు చెప్పినట్లు గీత కార్బూకులు ఎవరయితే వనిపోయాలో హారి కుటుంబాలకు ఎక్స్‌గ్రెసిమా ఇవ్వడాలో జావ్యూ జరుగుతున్న మాట వాస్తవం. ఆవిధంగా జావ్యం తగ్గించి ఇస్తించియిల్గా ఎక్స్‌గ్రెసిమా ఇచ్చే పద్ధతిని కొంత సంశేఖించి చేయడానికి ఈరోజు 4 గంటలకు పొలాసీ పీద దీస్పున్ చేయడానికి అన్న పార్టీ మీటింగ్ మినిస్టర్ గారు అంశరినీ ఇస్టేషన్ చేశారు. మీటింగు 4 గంటలకు వుంది.

శ్రీ గాదె వెంకటరావ్ - 3 గంటలకు సెమినార్ వుంది.

శ్రీ టి. దేవేందర్ సాహేబ్ - దానినిబట్టి కావాలంబ్ ట్రోం మార్యూక్ వచ్చు, పైట్రోలు రాఘవరాట్లో గారు వస్తున్నారు. ఏవిధంగా కస్టిసియంట్లో వుంటుందో ఆలోచించి అవిధంగా చేయాలు.

అధ్యక్షా, సైపాల్ మెస్సన్కి ముందు ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. సభలో చచ్చిలు జరుగుతున్న పద్ధతుల మీద ఈరోజు దేశంలోని సూర్యాలే వెద్దుర్చులు కూడా స్టీకర్ దృష్టికి ఉత్తరాల ద్వారా తెలియజేస్తున్నారు. సభ్యులకు పద్ధతులు తెలియకొత్త మా మార్కెట్ కపచ్చి సూతో క్రమశిథిత నేర్చుకోండి లంటే చక్కనశల గౌరవం ఏ స్టోయికి దిగిజారిపోతున్నదో అనాడూ ఆలోచించుకోవాలి. సభ్యులందగూ కూడా చచ్చిలలో పాల్గొనేటవ్వుడూ బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తించి చట్టపథల్లో గౌరవాన్ని నిలపవలసిందిగా ఒక రుమిష శాసనసభ్యునిగా తోలిసోం అడుగుపెట్టిన వానిగా కోరుతున్నాను. మాకుమంచి సంప్రదాయాలు నేర్చించణని సీనియర్ సభ్యులను కోరుతున్నాను. సైపాల్ మెస్సన్ తమి ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి ఉపున్నాను. ఇది బాటల మహిళా ప్రగతి ప్రాంగణాలు జిల్లాకు ఒకటి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రాంగణం అపీసర్టీము నియమించడంకోసం నిన్నా, మొన్నా ఇంటర్వ్యూలు జరిగాయి. ఈ ఇంటర్వ్యూలు ఒక ప్రధానవారు అని, బూటకం అని దానిలో పాల్గొన్నవారు చెప్పుడం జరుగుతున్నది. అధ్యక్షుల నిర్ణయం ముందే జరిగిపోయిందంటున్నారు. 4.30 గంటలకు ఇంటర్వ్యూ ఆయితే ఈ గంటలకు అధ్యక్షుల లీప్ ప్రకటించారు. ఏవరయితే నిన్న ఇంటర్వ్యూలో పాల్గొన్నరో హరికి రాలేదు. దీనిబట్టి చూస్తే దీనిలో ఖచ్చితంగా అవకటకలు జరిగాయన్నది వాస్తవం కాబట్టి మెతిల్ వున్న వారిని కన్సిడర్ చేయాలని, ఇంటర్వ్యూలు తద్వాచేసి మళ్ళీ జరపవలసిందిగా (స్త్రీ) శికు సంశేషమ మంత్రిగారిని వివరణ ఇస్తువలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జి. సీలారావున్పు: కాపణసభ్యులు చెప్పినట్టుగా ఆ వ్రాగతి ప్రాంగణాల అధికారుల నీయామకంలో పెపయునా అవకశపకులు జరిగితే తప్పకుండా పరిశీలించి పచ్చిన క్యాండిషెట్స్‌కు స్వయం వేస్తామని మీ ద్వారా కేశ్వ గారికి ఉలియు కొన్నామ.

తీ. టి. షాహయ్య చోదిా; - నేను వానెనసప్పులు యొక్క విధి నిర్వహణలో అధికారుల సహాయాన్ని కోరడు, నియోజకవర్గంలోనూ అవేచిఠంగా రాష్ట్రంలోనూ ప్రజల సమస్యలకు స్థాంచెంచి మా బాధ్యత సెరవేర్చాలి. ప్రసిద్ధులు కూడా వోట్లుపేసి తమ కుటుంబ పరిప్రార్హానికి తమ ప్రభా ప్రతినిధులు కృష్ణ చేయాలని భావించడం దానికి అనుగుణంగా వ్యవహరించడం ఇరుగుతోంది. 12వ తేదీన ఇదే సభలో నా నియోజకవర్గ సమస్యల పీద సంబంధిత మంత్రి గారిని, అదేవిధంగా స్థిరపర్చేకటిరీ ఆర్థునాటు గారిని కంపచడాకి ప్రయత్నం చేయడం, అనోఇ జిరిగిన సంఘటన మీ దృష్టిక్రితిను వస్తువాస్తు. మా రాజమండ్రం పట్టణాన్ని కార్బోరేవ్స్‌గా మార్చిడం మార్కెట్ తరువాత ప్రభుత్వం సుంచి లావలసిన నిధులు రాకపోవడం అవేచిఠంగా అనేకించెనవారులుగా ప్రాంగిలో పునర్వాటక్కి పరిష్కారం కావడం లేదు.

మున్సిప్ డెవ్హెల్ప్ స్కూల్ - మెన్సన్ చేసి ఇవ్వండి.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಂಶ್ವರ್ ಮಹ್ಯ ಚೇದರೆ:- 1988-89ನ್ನೇ ಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಕ ಫಿಲ್ಮ್‌ನ್ನು ಶ್ವೇಂಟ್ ರು.33 ಲಕ್ಷಣಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಚೆಯುದಾಗಿ ಅನುಮತಿ ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಕಾನಿ ಇನ್ನಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಾಲುಗೆ ಅದಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಾಲೆದು. ನೇನು ಮಂತ್ರಿಗಾ ಪುನ್ಯವುದು ಅಧಿಕಾರುಲ ದೃಷ್ಟಿಕೆ, ಸಿ.ಇ. ದೃಷ್ಟಿಕೆ ತೀಸುಕುವೆಲ್ಲಾನು. ಕಾನಿ ದೀನಿ ತರಿಪ್ಪಾರ್ಕ ರಂ ಕಾಕಪೋಗಾ ಇನ್ನಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ತರುವಾತ ಹಾದಾಪು ರು.89 ಲಕ್ಷಣ ಅರ್ಪಣಂದರಿ ಇವ್ವಣಿಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರೈನಲ್ ಕಾಲೆದು. ಗತ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕಾಲಂಗಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಲ್ಕು ನಿಧುಲು ರಾಲೆದು. ದಾನಿ ವಿವರವೈ ಚರ್ಚಿಯಡಂ ಕೊನಂ ಅನೆಕಪಾನ್‌ನ್ನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅರ್ಜುನರಾಪು ಗಾರಿಕಿ ಫೋನ್ ಚೆಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ವಾರಿ ಪೇಮ್‌ನಿ ಅಡಿಗಾನು ಅಯ್ಯಾ ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್ ಕಾಪಾಲನಿ. ಕ್ರಿಂದಿಸ್ತೂ ಯೆ ಅಧಿಕಾರುಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ಚೆಯಡಂ ಲೇದು, ಮಾತು ನಷ್ಟಂ ಜರುಗುತ್ತೋಂದಿ ಕಾಬ್ಲಿ ವಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಕೆ ತೀಸುಕುರಾವಾಲನೆ ಅಂಟೆ ವಾರು ಮೀಟಿಂಗುಲ್ಲೋ ಪುನ್ಯಾರು ಮೇಮು ತರುವಾತ ಚೆಬುತ್ತಾಮನಿ ಅನ್ನ ಸಮಾಧಾನಮೆ ಕಾನಿ ಸಾಕು ತಿರಿಗಿ ರಿಷ್ಟ್ಯಾಯ ರಾಲೆದು. ನೇನು ಕರಾಡು ಬಾಧ್ಯತಾಯಿತಂಗಾ ಸದವುಲು ಕೆಂಪಾನು. ಮುಂಡುಪಾನ್‌ನ್ನು ಶಾಸನಸಭ್ಯನಿಗಾ ಎನ್ನಿಕಯ್ಯಾನು. ಅನೆಕ ಸಂಸ್ಥಾಲ್ಲೋ ಡ್ರೆಕ್ಟರ್‌ಗಾ ಪನಿಕೆಂಪಾನು. ಫೋನಿಂಗ್ ಹೋರ್ಸ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಗಾ ಪನಿಕೆಂಪಾನು. ಕ್ರಿಕಾಲಂ ಮಂತ್ರಿಗಾ ಉನ್ನಾನು. ಪನಿಕೆಂಪಾನು. ನರಾಕು ಬಾಧ್ಯತಲು ತೆಲುಸು. ನೇನು ತಿರಿಗಿ ವಾರಿ ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್ ಲಭಿಂಟಡಂ ಲೇದನೆ ಭಾವಂತೋ ಈ ಸಭನುಂಚಿ 11 ವ ತೆದಿನ ಕಲಪಡಂಕೊನಂ ಪೆಲ್ಲಾನು. 12.15 ಗಂಟಲಕು ಪೇಮ್‌ನಿ ವೆಳ್ಳಿ ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್ ಕಾಪಾಲನಿ ಅಡಿಗಾನು. ಕಾನಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಖಾಲಿ ಲೆದನಿ ಚೆಪ್ಪುಮಂಬುನ್ನಾರು. ಪೇಮ್‌ಪಾರು ಚೆಪ್ಪಾರು. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಾರು ಮೂ ಪೇಮ್‌ಲೋ ಮನ್ನಾರು. ದಯವೆನೆ ಮಾಳ್ಳಾಡಾಲಿ ಅಂಟೆ ಇಂಟರ್‌ಕಮ್‌ಲೋ ಮಾಳ್ಳಾಡುತ್ತಾ ವಾರು ಚೆಪ್ಪಿನದಿ ನೇನು ರಿಟ್ರಾಂಟೆಷನ್ ತೀಸುಕುನಿ ಏಮಿ ಚೆಸ್ಟ್‌ನು ಅನ್ನಾರು. ಅಯ್ಯಾ ಮಾತು ಸಮಸ್ಯೆಲನ್ನಾಯಿ, ಮೀತೋ ಚೆಪ್ಪುಕೊಲನಿ ಚಾಲಾಪಾನ್‌ನ್ನು ತಮ ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್‌ನೂ ಮಾತಾನು ಕನಿಸಂ ವಿಜ್ಞಾಪನ ತೀಸುಕೋ ಮಂಬೆ ಪೀಲುಲೆದನ್ನಾರು. 12.30 ಗಂಟಲಕು ಮೀಟಿಂಗು ವುಂಡನ್ನಾರು. ರೆಂಡು ನಿಮಿಷಾಲು ಮೀರು ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್ ತೀಸುಕೋಂಡಿ, ಲೇದಾ ಇಂಟರ್‌ರ್ಯಾಫ್ ಎಪ್ಪಣಿಕ್ಕಾರ್ದೋ ಚೆಪ್ಪಿಮಂಟೆ ನೇನು ಚೆಪ್ಪಿದೆನನಿ ಚೆಪ್ಪಾರು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲೋನೇನು ಒಕ ಬಾಧ್ಯತ

కలిగిన శాసనసభ్యులిగా అధికారుల దగ్గరకు వెళ్లినప్పుడు ఈశాసనార్థా విచారించారు. అంటే ఎన్నోకెన ప్రజా ప్రతినిధులన్నీ బాధ్యతాయుంగా స్వామార్థాని అధికారుల మీద చర్య తీసుకోవలసిందిగా విశేషాధికాలాల కండికి నమర్చించవలసిందిగా కోరుతూ ఈ పీటేన్స్ మీకు ఇందజెస్టస్‌నున్నాను.

(పీటేన్స్ ఉపసభానతికి అందజెసిరి)

తీ గాఢ వెంకటరెడ్డి:- అధ్యుణా, వార్త ఈన్న హోర్స్‌ప్లట్‌కంగో స్పెషల్ కరస్టోండెంట్‌గా వున్న కరబం రాయిక్షెపాగారు సత్కారమైన వీషయతే జస్తానరెడ్డి గారు, అటవీ శాఖమంత్రి, ప్రైకోర్టు జట్టిమెంట్ సంచర్యంగా వచ్చినది వ్యుత్తి పెట్టుకుని కొన్ని వార్తలు ప్రాయిడం జరిగింది. ఒక మాట మాత్రం మనవి చేయాలి. ఇది పర్యవేక్షణలో క్యాప్టక్స్ మీద రన్న సమాజంలో గాఢ వెంకటరెడ్డి ఎక్స్‌యూజ్ శాఖమంత్రిగా తప్పు చేశాడు, అన్యాయంచేశాడు, లేకపోతే సెపార్టిజమ్, ఫోపరిటిజమ్ చేశారు వట్టానికి నిరుద్యంగా లైసెస్చరులు ఇప్పారు ఈన్న అస్యాదైన వార్తను - ఏదో మామూలాగా ప్రాస్తే నమద్దిన్నా మాట్లాడేపాడైని కామ, కానీ ఇంటెస్టన్‌లో ప్రాసీన విషయం మీ దృష్టికి తీసుకురావలసిన ఆశనరం భూచి. ఈ సగంర్థాలగా అనులు ఈ జస్తానరెడ్డి చేయక్క జట్టిమెంట్ కథ ఏమిటి? ఆ జట్టిమెంట్‌లోకి ఎక్కువ పోదలచుకోలేదు కాని ఒక్కటి మనవి చేస్తాను. జస్తానరెడ్డి గారి పీద ప్రైకోర్టు జట్టిమెంట్ ఇచ్చింది. ఏమి జట్టిమెంట్ ఇచ్చింది? చట్టానికి వ్యతిరేకంగా గావ్యామెంట్ పాలసీ, కొన్సిలర్ మినిస్టర్ చేసిన నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా 1993-94లో ఎక్కడయతే కట్టు దుకాణాలు లేవో అక్కడ కట్టు దుకాణాలు కొత్తగా ఇచ్చి ఏదయతే వఱునిసిపాలిటీలలో కట్టు సాసైటీలను ఇవ్వడానికి పీలు లేవని నియవు నిబంధనలున్నప్పటికి చట్టానికి నిరుద్యంగా బ్యాంక్ పాలసీ ఏదయతే ఇంట్లుచూస్తే చేశామో దానికి నిరుద్యంగా ఇచ్చినహానిమీద ప్రైకోర్టు జట్టిమెంట్ చెప్పడం జరిగింది.

"The Order was passed with extraneous considerations."

11.50 Nepotism, favouritism or corruption are the extraneous considerations. "It is also discriminatory and it comes under Art. 14 of the Constitution." అని కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగా అధికారులు కూడా అరోజన పున్న దెవిమ్యా ప్లినీపట్ సెక్కలారీ, జాయింట్ సెక్కబరీ మీద ఒకరకమైన రిమార్క్స్ పాసే చేయడం జరిగింది అన్న విషయం తమరి దృష్టికి తీసుకుపస్తున్నాను. ఇంకో విషయం కూడా మనవి చేయాలి. దాని సందర్భంగా అలోచించి గాఢ వెంకటరెడ్డి 1994లో ఏవో ఆర్డర్ పాన్ చేశారు. మీ గవర్నర్మెంట్ చేసింది, మీగు చేశారు కాబట్టి అనే వద్దతిలో మాట్లాడడం సబబు కాదు. అందువల్ల నేను మనవి చేస్తున్నాను. మేము ఒక నిర్ణయం చేసి చెబుతాము. 1993-94లో కొత్త బ్యాంక్ పాలసీ ఎనోవ్స్ చేయడం జరిగింది. అంతకుముందు మునిసిపాలిటీలో కాని, కార్పోరేషన్‌లో కాని ఆణ్ణ ద్వారా పొపులు వేలం వేయడం జరుగుతోందన్న విషయం తమరి దృష్టికి తీసుకుపస్తున్నాను. 1993 అక్టోబర్ 1వ తేదీన కొత్త పాలసీ వచ్చింది. దాంతో మేము ఏమి చేశామంటే వేలం పాట రద్దుచేసి ఆనాడు గీత కార్బూకులందరూ కూడా మాకు జీవోపాధి సౌకర్యం కలుగజేయాలి కాబట్టి సహకార సంఘాలు ఏప్పాటు చేసుకుంచామంటే మేము కొత్త వద్దతి ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దాని

పశులగొ వేలంపాట రద్దు చేసి ఎక్కుడయతే మిహీల్ మ్యాన్‌కి దబ్బు కడుతున్నారో అడి కూడా రద్దుచేసి సహకార సంఘాలకు ఇవ్వాలని నిర్ణయం చేశాము. సహకార సంఘాలకు కాదు ఎవరంటే చెట్టు మీద ఆధారపడి టీ ఫర్ ట్యూపర్ అన్న సిద్ధాంతపరంగా విల్డరిష చేసుకుని ఇవ్వాలనే వద్దతి మీ దృష్టికి తీసుకుపస్తున్నాను. అటుతే ఇంకో విషయం కూడా జ్ఞావకం పెట్టుకోవాలి. 1993-94లో షాపు ఎక్కుడ వుండాలి, ఎన్నో శ్రీనికు ఐచ్చి పొపులండాలి, ఏ గ్రామానికి ఎన్నో పొపులు ఏ ప్రాంతంలో శుండాలి, ఏ స్థలంలో తుండలి అని నిర్ణయం అయిన దానిని మార్చిడానికి ఎవరికి అధికారం లేదు. 1993-94లో మన్న షాపుతి ఆధారం చేసుకుని మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ఆనాడు 1391 పొపులన్నాయి. 1391 షాపులలో ఉడుట్టేవ్న పున్న సాసైటీలను 155 తీసేవాము. ఎవరంత రిప్రజెంట్ చేసినా అడక్రీష్ణ సాసైటీలు ఇస్కుదానికి పీటిలేదని నిర్ణయం చేసిన మాట మీకు నునవి చేస్తున్నాను. కానీ ఆనాడు గీత కార్బూకులు కాని పోసైటీలు కాని రద్దు చేస్తే ఎవరో పాపం చేస్తే అందరూ కూడా సాలి కావలసిన అవసరం వుంది అంటే...

మిశ్స్ కార్బూక్రమ్ స్ట్రీట్ - నాసఫీషియల్ రిజిల్యూషన్ వుంది. ముగించండి.

తీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- మెయిన్ పాయింట్కే రాలేదు. ఏ తీర్పు అయితే ప్రూక్ ర్ఫ్లో వచ్చిందో దీనికి దానికి సంబంధం లేదు. 1391 పొపులు కొత్తగా వారికి ఇవ్వడం జరగలేదు. పాత పొపులు ఎక్కుడున్నాయో 1993-94, 1992-93లో ఆ పొపులు కల్పక్ గారు గిత కార్బూకులను దృష్టిలో పెట్టుకుని పాలసిని దృష్టిలో పెట్టుకుని పంపిస్తే మేము ఏదో అభిమేఘ ఇస్తే సంతకం పెట్టి లేకపోతే క్రింద ఏదో ప్రార్థిలు వచ్చి లేకపోతే గీసేవాశ్శ వచ్చి ప్రార్థిలు పెడితే సంతకం పెట్టే కార్బూక్రమం కాదు. గవర్నమెంట్ పాలసి ప్రకారం ఆఫీసర్స్ అంతా కూడా కల్పక్ గారు, ఎ.ఎస్.లు, డి.సిలు కమీషనర్స్ అంతా కూడా వారు ఒక ప్రపోజల్ పంపించారు. అందువల్ల ఈ పొపులు ఎవయితే ఇచ్చామని సాకు చెబుతున్నారో, ‘ఇటీవ్ నాట బిఫోర్ ది కోర్ట్’, అన్న విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మా మీద ప్రిచ్చేచిన పాన్ కాలేదు. ఈ సమస్య రాలేదు. మెరిట్ అండ్ డీమెరిట్ కూడా చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రధానమైన సమస్య జనార్థనరెడ్డి గారు యాజ్ ఎక్కుయిష్ మినిస్టర్ అఫీసర్లు అందరూ కలిసి ఏమి నిర్ణయం చేశారో దానిని క్యశ్వన్ చేశారు. దాని ప్రకారం తీర్పు ఇవ్వడం జరిగింది. తీర్పు వచ్చింది రిజెన్ చేయమని చెప్పము. ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం చేసుకోవాలి. రిజెన్ చేయస్టార్, డిస్ట్రిక్షన్ చేస్టార్ మాకు అవసరం. దాని విషయం మాట్లాడులచుకోలేదు. కానీ ఈ వార్టావ్రతికలో ఏదయితే నేను మొదట పాన్ చేసిన ఆర్డర్ బయటకు రావడం జరిగింది. ఎలా వచ్చిందో ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. కమీషనర్ రిపోర్టు తీసుకోండి. లేకపోతే సెక్రటరీ ప్రాసిన నోట్ తీసుకోండి. ఇవన్నీ పట్టిక్ చేసి వాస్తవాలు బయట పెడితే బాగుండేది. అది కాకుండా నా సంతకం పేరుతో పున్న రెండు, మూడు సెంటమీటర్ ప్రాయడం జరిగింది. ఇది దురుద్దేశపూర్వార్యకంగా ప్రాశారు. అది కూడా ‘బయటపడ్డ గాదె కల్ప గాధ’ అట. పారపాటు చేసినట్లు, ఏదో అన్యాయం చేసినట్లు దీనిన్నర్ల ప్రమాదం జరిగినట్లు వార్టావ్రతికలో రావడం చాలా దురదృష్టకరం. ఇంకోకటి కూడా మనవి చేస్తాను. రామకృష్ణరావు అన్న వ్యక్తి ఇదే కాదు ఇంతకుముందు కూడా 10వ తేదీన దేశంపూడి కరణం బలరామ్ అన్న పేరుతో ఒంగోలు జిల్లాలో మన్న

కార్యక్రమము, వభీక్ ప్రాసికుయాటర్స్ కాని స్టేట్‌మెంట్ కూడా ఇవడం జరిగింది. ఇదంతా జిల్లాలో పెంకటర్డీ రాజకీయం నడిపిస్తున్నారు అన్న మాట కూడా రాయడం జరిగింది. ఇటీవ్ ఎ పర్సనల్ ఎలిగేషన్. ఒక మాట ఈ సందర్భంగా జ్ఞాపకం చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఆ కరస్పాండెంట్ ఎవర్ నాకు తెలియదు. ఏమి ప్రాస్తున్నారో నాకు తెలియదు. కాని అవిధంగా ప్రాస్తు వస్తున్నారు. It amobards to character assassination. కోడాఫ్ కాండక్ట్ జర్రులిజమ్ వుందని మనవి చేస్తున్నాము. ఆర్టికల్ 19 క్రింద పత్రికా స్వీతంత్ర్యం ఉంది. భావ స్వీతంత్ర్యం ఉండి. చాలా ఘండమెంటల్ డెట్స్ ఉన్నాయి. We are not curbing their activities. వారు ఏమి ప్రాస్తున్నారో, ఏమి చేయాలో అన్న పాయింట్ మీద They have got their own prerogatives. జర్రులిజంలో సంపాదకులున్నారు. రామేజీరావు గారు ఉన్నారు, ప్రసాద్ గారు హిందూ పేవర్లో వున్నారు. ఈ పేవర్లు అన్ని సామాన్యంగా ఏమి చేసారంటే ఎవరయినా కరస్పాండెంట్ పర్సనల్ ఎలిగేషన్ ప్రాసిచూపిసెనప్పుడు కనురట్ట మనిషిని అడిగి తెలుసుకుని నిమీద పర్సనల్ ఎలిగేషన్ వచ్చింది, నీపు ఏమి చెబుతావు అని తెలుసుకుని ప్రాస్తారు. ఇతను కూడా అడిగి తెలుసుకుని ప్రాసి వుంటే బాగుండేది. ఏదయతే నిబంధన వున్నదో దానిని ఉట్టాంఘించి ఈవిధంగా ప్రాకాడు. ఈవిధంగా ప్రాస్తు పర్సనల్ ఎలిగేషన్ చేస్తుంటే క్యారెక్టర్ అసాసినేషన్ చేస్తుంటే, లేనిది ఉన్నట్టు స్పెషియల్ చేస్తుంటే ఏమి న్యాయం? ఏమి వద్దతి? సభా హక్కులకు సంబంధించిన విషయమే. I am not going. He is a small fry. దానిని గురించి కాదు. వద్దతి మనవి చేస్తున్నాము. జర్రులిజంకు కొన్ని నిబంధనలున్నాయి. పద్ధతులున్నాయి. చాలా ఉత్సాహమమైన, ఎక్స్ప్రెస్ జర్రులిష్టులున్నారు. హారిష్టం వచ్చినట్టు ప్రాయడం లేదు. కొంతమంది భ్లాక్‌మీటింగ్ ఉంటారు. ఇక్కడ అనత్యంగా ప్రాయడం జరిగిందని మీకు గుర్తు చేయడం జరిగింది. కొన్ని విషయాలు చదివి

వినిపిస్తాము. పత్రికా స్వీచ్ఛ భావ ప్రకటనను అడ్డుపెట్టుకుని అనత్యమయిన
12.00 వార్తలు రాస్తే సపించేది లేదని సుప్రీంకోర్స్ ఆర్డరు చేసింది. ఆ పత్రికలో ప్రమరించిన అనంబద్ధమయిన వార్తలకు సంపాదకులే బాధ్యత పోంచవలసి వుంటుంది. అలాంటివాట్లు శిక్షార్థులు అని జిప్పీన్ కులదీవీసింగ్, జిప్పీన్ సైదుల్లాలతో కూడిన సుప్రీంకోర్స్ బెయి ప్రకటించింది. కాబట్టి దీనిని విచారించి న్యాయం చేయమని కోరుతున్నాము. పత్రికా స్వీచ్ఛ హారికి ఇన్నారు. దానిని హారింపజేసి, తెలియకుండా, విచారించకుండా సత్యాసత్యాలు తెలుసుకోకుండా మనసుకు బాధ కలిగించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ పత్రికలో రాసినదానికి - ఈ కరణం రామకృష్ణ గారు ఎవర్ నాకు తెలియదు. హారికి ఈ వార్త ప్రమరించిన హారికి సంబంధం వుందని అన్నారు. It is a fit case for reference to the Privileges Committee. మీరు మా హక్కులను కాపాడాలి. ఈవిధంగా ఇష్టం వచ్చినట్టు పత్రికలు - There are number of people who are very good correspondents and who do not indulge in these things అని మనవి చేస్తున్నాము. ప్రజా సమస్యలను పరిష్కరించడంలో ప్రథమత్వం తప్పచేస్తే మమ్ములను కర్క్టు చేయడానికి వస్తుంది కానీ, అనత్యమయిన వార్తలు రాసి ప్రజా ప్రతిధిథుల క్యారెక్టర్ అసాసినేషన్కు పాల్పడడం మంచిది కాదని, ఈ విషయం ఆలోచాల్సిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాము.

వార్తాపత్రికలకు సంబంధించినంతపరకు మామీద కూడా రాశారని విరిల్లిరెడ్డి గారు చెప్పుడం జరిగింది. మీరు కూడా పర్సనల్గా చెప్పారు. పత్రికా సంపాదకులకు కూడా ఎడ్యుయ్జెచేస్సున్నాను. తప్పుగా అర్థం చేసుకోకుండా, ఒక వ్యక్తి మీద గానీ, మంత్రి మీద గానీ, ఒక రాజకీయ పార్టీ మీద గానీ అభాండాలు చేస్తే తప్పు. అభాండాలు ఎవరయినా వారిమీద చెప్పమచ్చు. అటువంటప్పుడు వారిని సంప్రదించి ఈ విషయాలు రాయడం మంచి సంప్రదాయం అని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిమీద సుఫ్రీంకోర్సు విర్టుయాన్ని అనుసరించి, ఈసాదు జరుగుతున్న వరితననుసరించి రెండువోట్లు రాశారని మనవి చేస్తున్నాను. It is a personal affair. He did it intentionally. మొన్న రాశారు కామ్గా వ్యారుకున్నాను. ఇంతకుముందు రాశారు, ఇప్పుడు రాశారు అనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఇదే సీరియస్ మాయాటర్. దీనిని మీద్వారా ఎడ్యుల్జెంట్ అనండి, సెజెషన్ అనండి చెప్పువలసి వుంది. కొంతమంది శాసనసభ్యులు ఏదో గాదె వెంకటరెడ్డి గారి మీద రాశారు అని సంతోషపడితే లాభం లేదు. పెద్దలు దీని విషయంలో స్పందించి ఒక కోడ్ ఆవ్ కొండక్ట్సు తయారుచేసి పత్రికలలో ప్రకటించేటప్పుడు ఒక పద్ధతి అనుసరిస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. పెద్దలు వున్నారు. వారి సజెషన్స్ కూడా ఈ విషయంలో తీసుకోవచ్చు. దీంట్లో కళ సాధించాలని, షైల్స్ పెట్టాలని అనడం మంచి సంప్రదాయం, పద్ధతి కాదు. పత్రికా విలేకరులు కొంతమందయినా కరణ్ణ చేసుకోవడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. దీనిని సీరియస్గా తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ, ఈ పేవర్ స్టేట్మెంట్, ఈ పీటిషన్ తమ వరిశీలనకు పంపుతున్నాను. స్టేట్ సలవో ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. వారిని షైల్స్ పెట్టాలని చెప్పేవాడిని కాను. మంచి సంప్రదాయం, పద్ధతి గుర్తించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- Matters under Rule 304 and Rule 74 are postponed to tomorrow. . .

అనుభికార తీర్మానం

“ ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట వరిమితి చట్టంలోని లొసుగులను సరిచిట్టి ప్రభుత్వ బంజరు భూములను వీదపారికి వంపిశే చేసి పెట్టుబడేని సమకూర్చు ఫలసాయాన్ని పంచుకునే ప్రాతిపత్తికపై వారు స్వంతదాయిలకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టినిలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

(30-8-1996 న ప్రవేశపెట్టబడినది)

శ్రీ డి. చినమల్లయ్యా: - అధ్యక్షా, ఈ నాన్ లఫ్టేషియల్ రిజల్యూషన్ పైన ప్రధానంగా భూసంస్కరణల గురించి నిన్న మొన్న కూడా మాట్లాడారు. ఈ సమస్యల కుండా చాలా కీలకమంచంది. భూమి, నీరు, గాలి, అగ్ని, వాయువు ఈ వంచభూతాలు మానవునికి, మానవాతీత కార్బ్రూక్రమాలు మానవుని అభివృద్ధికి కొవలసిన ఈ వంచభూతాలు, ప్రకృతి వాతావరణం మానవులకు ఇవ్వారు. వాటిని సమానంగా వాడుకుని బ్రతకాలని శాస్త్రజ్ఞులు తరువాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రముఖులు గమనించి భూమిపైన పోరాటం చేయడం జరిగింది. నీరు వుండి అది అవసరానికంటే ఎక్కువ వాడుకునే ఆస్కారం లేదు. నీరు ఎక్కువ అయితే హృద్రిగా జలమయిం అయి కొట్టుకుపోయే వరిష్టి వుంది. వాయువు కూడా తమ అవసరానికి మించి ఎక్కువ వాడడానికి వీలులేదు. అగ్ని కూడా వాడుకోలేదు. భూమిని తరతరాలుగా తాత ముత్తాతల కాలం నుండి ఇప్పం వచ్చినట్టుగా - భీశరులో తాంతియా అనే అతనికి 46 వేల ఎకరాలు భూమి వుంది. ఆ భూమి ఎక్కుడ వుందో అతనికి తెలియదు. భూమి పరిష్కారితి తెలియదు. దున్సేవాడు కాదు. కష్టించి చెమటోచ్చి పనిచేసేవాడు కాదు. ఇటువంటి వాడి చేతిలో భూమి వున్నందున భూకామందులు ఇష్టం వచ్చినట్టు దుర్గాద్రమయిన దారిద్రుకూపం స్టోంచి మానవుని నెత్తిపై మోపారు. ఈ విషయాన్ని శాస్త్రీయంగా గమనించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రత్యేకంగా భూమి కొరకు, భుక్తికొరకు, ఈ దేశ విముక్తి కొరకు చేసిన పోరాటం విజయవంతం కావడానికి స్వీతంత్రానంతరం దీనిపైన అనేక పోరాటాలు చేసి, 47 నుంచి 72 వరకు ఈ చట్టం కావాలని పట్టివిడువు లేని పోరాటం చేయగా 1972లో ఈ చట్టానికి ప్రతిపాదన పెట్టారు. దినికి అనేక నవరణలు చేయడం జరిగింది. 1972లో చట్టాయిపం లోకి తెచ్చారు. మిగిలిన వివరాలు నాముందు మాట్లాడిన పెద్దలు చెప్పారు కనుక దానికి వెళ్లను. 1973 తరువాత ఈ చట్టంలో అనేక జష్టిమెట్టు జల్డిడలో నీరు పోస్తే వుండనట్టు ఈ చట్టానికి రంద్రాన్నిషాం చేసి తూట్లు పొడిచి ఇది అక్కరకు రాకుండా పోయిందని మరల 75లో తిరిగి చట్టరూపం ఇవ్వడం జరిగింది. ఈమధ్య రామచంద్రరాజు లాంటి వారు చట్టం రాకుమందు తెల్కాగిలాల మీద అగ్రమింట రాసుకుంటే చెల్లుతుందని దానిని అమ్ముకోవచ్చని తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత భూస్వాములు తమకు వున్న భూములను కుక్కల పేరున, నక్కల పేరున, గుర్రాల పేరున కాజేసిన విషయం మన ముందుకు వచ్చింది. సుప్రీంకోర్టుకు వెళితే 82లో ఒకవిధమయిన తీర్పు ఇచ్చింది.

అనభికార తీర్మానం: “ఇవ్వదున్న భూగరిష్ణ పరిమితి చట్టంలోని లౌసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి వంపిణీ చేసి వెట్టుబడిని నమకూర్చి, ఫలసాయాన్ని వంచుకునే ప్రాతివదికమై వారు స్వాతంత్రయులకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిహిసు చేస్తున్నది.”

తెల్లుకూగితాల మీద రాసిన రాత చెల్లదని చెప్పారు. వెంటనే చట్టంలో సవరణ తేవాలని ఆదేశాలు ఇస్తూ తీర్పు ఇచ్చారు. 82లో ఆదేశాలు ఇస్తే, ఈనాటి వరకు 15 సంవత్సరాలు అయినా, నేను ఈ శాసనసభలో 17 సంవత్సరాలుగా పుంటున్నాను. ఇవ్వటివరకు చట్టం ప్రవేశపెట్టండి, భూమి పంచి దారిద్ర్యం నిర్మాలించమని సుప్రీంకోర్పు ఖచ్చితంగా తీర్పు ఇచ్చినా ఇంతవరకు అమలుచేసిన పాపాన పోలేదు. ఇదేమి చట్టుసభ? ఇవ్వటికయినా ఇది అమలు చేయాలి. భూమి పంచితే దేశంలో దారిద్ర్యం పోతుంది. దుస్సేహాడి చేతిలో భూమి వుండి, నేసేహాడి చేతిలో నూలు పెట్టి, గేసేహాడి చేతిలో చెట్టు పుంచే పేదవాడు బాగువడి బ్రతకుతాడు అనే ఉద్దేశ్యంతో గాంధీగారు కన్న కలలు నపలీకృతం చేయాలనే ఆశయంతో, వారిక్రిస్టిజం, కమ్యూనిజిం ఇనుమడింపజేసే ఉద్దేశ్యంతో ఈ పోరాటం చేస్తున్నాము తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం కాదు. భూస్వామి చేతినుండి విడిపీచి దుస్సేహాడికి భూమి ఇచ్చాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. 82 సుండి దీనిని అమలు చేయలేదు. ఆ తరువాత 92-93లో ప్రధానమంత్రి పి.వి. నరసింహరావు గారు భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల రెవిన్యూ వుంతులను పిలిచి వారితో వూట్లాడి 82కు ఈనాటికి 20 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. భూమి వర్గికరణ మారింది. కాబట్టి ఇంకా మళ్ళీ వర్గికరణ చేయాలని తపనవడి అందరిలో మాట్లాడారు.

(శ్రీ జి. అవ్వరస్తునారాయణ అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

12.10 20 లక్షల ఎకరాల భూమిని పంచులామన్నారు. తరువాత అది 10 లక్షలకు వచ్చింది; 10 లక్షల నుంచి 8 లక్షలకు వచ్చింది; 8 లక్షల నుంచి 5 లక్షల పంచులామన్నారు. దీన పరిష్కారిలో వున్నది; యాది అంతా ప్రజలను మోసం చేసే వద్దతిలో వుంది. దగా చేసే వద్దతిలో తయారు చేసున్నారు. భూమి అంతా కూడా పున్నపారి చేతుల్లోనే పున్నందువల్ల భూమియొక్క పరిష్కారి యానాడు చట్టుసభలో మాస్తేతెలుస్తుంది. లక్షలాడి, కోట్లాడి రూపాయలు లిలువైన భూమి యా ఉన్నతమైన కుటుంబాల చేతుల్లో వున్నది. పూర్తిగా అక్రమించుకున్నపారి చేతుల్లో వుంది. అందువల్ల పేదవారికి కసీనం గుంచా, సెంటు కూడా ఘుండే ఆస్కారం లేదు. తలదాచుకోవడానికి, ఇంకా, భూములు లేని దుస్సంఘటన వున్నది. ఎన్నో సంవత్సరాలు, స్వాతంత్ర్యానంతరం తరువాత కూడా ఎన్నోసాధ్య మార్పులు వచ్చిన తరువాత ప్రధానమంత్రి గారు వర్గికరణ చేయాలని చెప్పుడం జరిగింది. కాని, యానాడు ఏమి బరుగుతున్నది. 20 ఏళ్లలో అనేకమైన ప్రాజెక్టులు వచ్చాయి. కాలువలు, వర్షాధారాలు పెరిగాయి; భూగర్జు జలాలు బాగా పైకి తీస్తున్నారు. ఇది అంతా వచ్చిన తరువాత భూమిని వర్గికరణ చేసి ఎందుకు పంపిణీ చేయడం లేదు. లోపాలను ఎందుకు పరింపడం లేదు. నేను ఇవ్వటికి అమమానిస్తున్నాను. బాధనుపుటున్నాను; బాధను వ్యక్తపరమస్తున్నాను. ఒక వ్యవసాయ కార్పొక్ర సంఘానికి ప్రాతినిధ్యం

ఆనందికార తీర్మానం “ఇప్పుడున్న భూగర్భి ఎరిమితి చట్టంలోని తొసుగులను నరిద్ది ప్రభుత్వ బంబరు భూములను వేదవారికి పంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, పలసాయాన్ని వంచుకునే ప్రాతిపదికానై వారు స్వంతదారులను వీలు కల్పిస్తూ శాశవాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1936 475

వహిస్తున్నాను. ఈ వరిష్ఠతిలో, పేదవారిని పేదవారుగానే వుండే ప్రమాత్ము చేస్తున్నారు. ఈ చట్టపుభలోనే బలమైన శక్తి ఒకటి పనిచేస్తున్నది. దీనిని పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఈందు భూమి వద్దికరణ ఎలా వుందో చట్టపుభలో పరికిలించి, ప్రత్యేకమైన చబ్బాన్ని తయారు చేయడానికి ఒక కమిటీని వేసి ఆ కమిటీ ద్వారా, 10 ఎకరాలు; 15 ఎకరాలు కమతంగా నిర్మయించి మిరిలిన భూమిని వంచాలి. తెలుగుడేశం మిత్రవడ్ ప్రభుత్వంగా పరిశిలించి, యిం కార్బూక్రమానికి పూనుకుంటే యానాడు రాత్మంలో పుండే దారిధ్రూవీ నిరూపించే కార్బూక్రమం వస్తుంది. భూమితోపాటు పారికి కావలసిన వసతి కలిగించి వంటలు పండిస్తే పన్ను వేసే ఆవకాశం లేదు. పన్ను వేయకున్నా కూడా వంటలు అధికంగా వండడం వల్ల దారిధ్రూం పోయి దేశం ఔన్నాళ్ళానికి వెళ్లే పరిష్కారి నిర్మయకుండి. దీన్ని మల్లించాలని యిం తీర్మానం ద్వారా చెప్పడం జరుగుతా వున్నది. పెంటనే భూమిని వద్దికరించి; యింకా భూమి వున్నప్పుడు వద్దికరణ సరిపోదు. ఉన్న వసతులకు అనుగుణంగా వద్దికరణ చేసి 1982లో సుప్రీంకోర్స్ ర్యా తీర్పు అనుసరించి చబ్బాన్ని సవరించి తద్వారా భూపంపకాసికి పూనుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అడవులు లేని భూమి వున్నది; ఆ భూమిని వంచుతారా? ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. సుమారు 35 లక్షల పొక్కాశ్వరు వంచుతామన్నారు. ఆ కార్బూక్రమం కొనసాగాలి. అటంకం కాకూడదు. వర్యావరణాన్ని కూడా రాజీంచాలి. దేలాన్ని ఔన్నత్వం వైపు తీసుకెళ్లడానికి, యివన్నీ గమనించాలి. దారిధ్రూ నిరూపిస్తున్కే ముందుకు పోతున్నందుకు నా ప్రోత్సాహాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. మీరు ఆ కార్బూక్రమం ఆగకుండా చేయాలి. అదవి భూమియే కాదు; ప్రభుత్వ భూములు, పోరంబోకు భూములు, బంజరు భూములు వున్నాయి. ఇంక్కులాలకు అనువైన భూములు వున్నాయి. అనేక భూస్వాముల చేతుల్లో వున్నాయి. ఆక్రమించు కున్నావి గ్రామాల్లో వున్నాయి. అటువంటివి చూసి గ్రామాలలో వుండే భూములను పేదల ఉపయోగార్థం కావడానికి, భూమి కావలసిన పారికి చేతికి అందించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు, దేవాదాయ ధర్మాదాయ భూములున్నాయి. 3 లక్షల ఎకరాలు వున్నది. దేవుడికి కావలసిందినై వేద్యం; కానీ, దేవుని వేరుతో, నైవేద్యం వేరుతో భూములను కాజేస్తున్నారు. మామూలుగా దేవుని స్తులాలను కౌలుకు ఎవరికి అయితే ఇస్తున్నామో వారు పారి చేతిలోకి తీసుకుని పేదవారికి కౌలుకు ఇచ్చి డబుల్ కౌలు తీసుకుంటున్నారు. దేవుని భూములను కైంకర్యం చేస్తున్నటువంటి కౌలుదారు లను వెంటనే తొలగించి, వాస్తవంగా ఎవరు అయితే భూమి మీద వున్నారో, ఎవరు దున్నాతున్నారో పారికి పంచే ఏర్పాటు చేయాలి. దేవుని పేరుతో దుర్మార్గాన్ని చేస్తుంటే, దేపుడు ఎట్లా సహస్రాన్నాడో? ఆ దుర్మార్గాన్ని చట్టపుభలో మనం ఎట్లా సహస్రాన్నాము? మానవత్వంతో పరిశిలించాలి. చట్టాలు పేదవారికి ఉపయోగపడు తున్నాయా? చట్టాలను చేయడం. చేసిన తరువాత చట్టాలు నిర్వీర్యం అవుతున్నాయి. అమలులో లోపం వున్నది; చట్టాలు చేయడంలో లోపం వున్నది. ఈ తప్పులను

అనధికార లీట్యూసం: “జప్పుచున్న భూగరిష్ట వరిమితి చట్టంలోని లోసుగులను సరికిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు దూములు వేదవారికి నెఱించి చేసి పెట్టుబడిని సమాకూర్చి), వంపూయ్యాన్ని నంచుకునే ప్రాతిపదికై వారు స్వగతదాచులు విలు కల్పిస్తూ శాసనాస్తి ప్రవేశపెట్టునిసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమనకు సిస్టాంసు చేస్తున్నది.”

చట్టపుభుతో సవరించి, సమగ్రమైన చట్టాన్ని తీసుకొచ్చి వెంటనే భూ పంపకము దేయవలసిన ఆవశరం వున్నది. ప్రాకోర్చు జడ్డిల యొక్క కార్బూక్రమాలను చూసిన తరువాత నేను అమకున్నాను, రుజువులా చూచ్చే, 10-15 ఎకరాలు కంటే ఎక్కువ సాగు చేసే ఉపకాంగ లేదు. నీర్దిఖుంచవలసి వున్నది. తోపోలను సవరలు చేయారి. అందుకు ఒక కపిలచీటి చేసి, పరికోథన చేసి ఆటువంటి చట్టాన్ని తీసుకొచ్చి యి భూపంపకాన్ని చేయాలని కోరుతూ సేలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్ష, భూసంస్కరణల విషయంలో చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితిలిని చూస్తున్నాను. మంత్రిగారు లేరు. చాలా కీలకమైన విషయాలు వారికి చెప్పాలి. మంత్రిగా అన్ని పిగర్సను చూసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికే భూ ఆక్రమణ కేనులు చాలా వున్నాయి. నూటికి 8 మంది వేతుల్లో 40 శాతం భూమి వుంది. 80 మంది వేతుల్లో 20 శాతం భూమి వున్నది. కమీషన్లో వున్న లెక్కలను చూడండి? ఇవ్వాశ నాగార్జునసాగర్, శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు మరియు కొత్తగా కట్టిన ప్రాజెక్టులన్నాచి కింద నీచిపారుదల కిందికి వచ్చింది. భూసంస్కరణల చట్టంలో పీటన్నింటిని మెట్టి భూముల కింద నమోదు చేశారు. ఆప్పుడు హోల్డింగు 50-60 ఎకరాలు వుండి. అది యినాడు కొత్త వర్కీరణ చూస్తే సీలింగు పూర్ణంలను తగ్గించి ఇచివరకు వున్న దాన్ని సుక్రమంగా అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పదేపదే యి భూసంస్కరణలపై అనేక అనధికార తీర్మానాలు తీసుకురావడం జరిగింది. యిది గత ప్రభుత్వం చేసింది. ఏ ప్రభుత్వ కాలమా అని నేను చెప్పుడం లేదు. కాంగ్రెస్ వారు చట్టం చేశారు. ఆ చట్టాన్ని ఉన్నది వున్నట్టుగానే ప్రజలకు చూపడానికి మాత్రమే వున్నది. ‘హత్తికా దాంత్ చౌర్ ప్రౌక్షాకా పౌర్ ప్రౌ’ - ఏనుగు పట్ట చూపించడానికి వేరే వుంటుంది; నమలడానికి వేరే వుంటుందని సామేత వుంది. చట్టం మాత్రం చేసి పెట్టారు. భూములు మాయం చేశారు. ఉదాహరణకు ఇదే అసెంట్లో మేము పరిశీలనాయుక్ంగా తీసుకొచ్చాము. గారవసభ్యులు శ్రీ దామోదర్రెడ్డి గారి మీద శ్రీ జనార్థనరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు లేవెనెతాము. దామోదర్రెడ్డి గారి పేరు మీద ఒక కమతం; భార్య పేరు మీద ఒక కమతం; అత్త పేరు మీద ఒక కమతం; వదిన పేరు మీద ఒక కమతం; ఆమె ఆమెరికాలో వున్నది. ఏనాటినుంచో అమెరికాలో వున్న ఆమె పేరు మీద ఒక కమతం వుంది. ఇంకా మిగిలినది, వరంగల్లులో వున్న బంధువు పేర ఒకటి; కొన్ని కోర్ట్స్‌పేట్లో వున్నాయి. మిగిలిన భూమిని పంచేది వున్నది అని తీసుకున్నారు. 200 ఎకరాల భూమి వున్నది. వనికిరాదు అని అధికారుల చేత ప్రాయించి...

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (సిర్బూట్):- అధ్యక్ష, సభలో శ్రీ దామోదర్రెడ్డి గారు లేరు. వారు వున్నప్పుడు చెప్పవచ్చు.

అనధికార లీడర్‌సం: “ఇప్పుడున్న భాగాలిష్ట పరిమితి చ్యాంలోని లొసుగులను నరిదైశ్వరి ప్రభుత్వ బంసరు భూమిలను నేడురికి వంపిఁచే చేసి పెట్టుబడిన సమకూర్చు, సలసాయాన్ని చంచలనే ప్రాతివదికై పాయ స్వంతహాయలకు పిలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ జథ ప్రభుత్వముకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1995 407

శ్రీ ఎన్. రాఘవరాట్టి: - దయచేసి, వినండి? పారు ప్రండగానే రికార్డుయుక్కంగా నభకు అప్పుడు సమర్పించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి ఉపాధ్యానరాట్టి గారు తెలు... నభకు అప్పుడు సమర్పించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి ఉపాధ్యానరాట్టి గారు తెలు...

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు: - అధ్యక్షా, దామోదర్ రాట్టి గారు తెలు: పెద్ద రామవరాట్టి గారు ఏదైనా అభియోగాన్ని చెప్పిఉప్పాడు నాలు వున్నప్పుడు చెప్పింది. మూడుసార్లు ఎంపింపిగా ఎన్నికయ్యాము; వ్యక్తి పున్నప్పుడు తెలిపే ఓగుంటుంది. డాన్ని రాఘవరాట్టి గారు గానించాలి. అధ్యక్షా మీరు డానీ మీద ఏమి నయి తీసుకుంటావు?

శ్రీ వి. పెంతపేశ్వరరాము: - అధ్యక్షా, గత లానవనభలో దీని పీడ 12.25 మంత్రి జరిగింది. అప్పుడు డెవిల్యూ మంత్రిగా వున్న డి.ఎల్. రప్పలింగారాట్టి.

గారు వర్య తీసుకుంటామని అప్పారు. ఖమ్మం జిల్లాలో లూడు అయినకు ర్యాండ్ పాస్‌ట్రీంగ్స్ వున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ఈ యిస్యాలో మూడుసార్లు ఈ ఆసెంబ్లీలోనే చర్చ జరిగింది, అప్పుడు చెప్పిసందుప్పజ్ఞ కొంప మునిపిలియాల్ ది ఏమీ లేదు. ఇదివరకు పున్న ఆరోపణాలనే పారు ప్రొఫెసార్ లేదా ప్రొఫెసర్ కుంటామని అపమానపర్చిడం కాదు, వాస్తవం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరాట్టి: - అధ్యక్షా,

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు: - అధ్యక్షా, దామోదర్ రాట్టి గారునభలో తెలు. దారి గురించి మాట్లాడవచ్చా లేదా రూలింగ్ ఇష్టండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరాట్టి: - అధ్యక్షా, పురుషోత్తమరావు నాలు ముండుగా నేను చెప్పేది వింటే మంచిది. ఆనాడు స్టీకర్ గారికి రికార్డు అప్పగిప్పి, ముఖ్యమంత్రి గారికి యిప్పుడం జరిగింది. ప్రాసేడెంగ్స్ వున్నాయి. 15 కోఱల్లో పరిష్కారం చేస్తామని అప్పారు. ఆ తరువాత ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు మారారు. పరిష్కారించలసిందిగా మొత్తుకుంటున్నాను.

(ఇంటర్వెన్షన్)

పారు చేయలేదు. దయచేసి మీరన్నా చేయండని వీరిని అడుగుతున్నాను. మేము యిచ్చిన రెకార్డు పుంచి.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు: - ఇన్ని జరిగినా సమయ తీరడం లేదంతే అసలు పరిష్కారి ఏమిటో?

(ఇంటర్వెన్షన్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరాట్టి: - పురుషోత్తమరావు గారు గమనంలోకి తీసుకున్నారో తీవో తెలీయ. వథానా వ్యక్తులు అనేది కాదు.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు: - అధ్యక్షా, ఎవరు దాచినా, దాచకపోయినా ఎవరి సంగతి ఏమిటో ఎవరికి తెలియాడు? అంధ్ర రాష్ట్ర, ప్రజలకు తెలుసు. దామోదర్ రాట్టి గారు నభలో లేనందున. పారు వున్నప్పుడు మాట్లాడమని అప్పాను. రాఘవరాట్టి గారు

అనధికార తీర్మానం: "ఇప్పుడున్న భూగర్భష్ట వరిమితి చట్టంలోని లౌసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి నంపించే చేసి పెట్టుబడిని సమకూర్చి), సలసాయాన్ని వంచుకునే ప్రాతివదికపై వారు స్వంతదాయలకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది."

దామకున్నారో, మరొకరు దామకున్నారో ప్రజలకు అంతా తెలుసు. నోరు వున్నదని వారు పెత్తనం చేస్తున్నారు.

తీవ్నే రాఘవదెణ్ణి: - నేను ఎట్టి ఆరోపణలు చేయడం లేదు. కోర్టు తీర్పులు, త్రైబ్యునల్ తీర్పులు చెబుతున్నాను.

పైర్చున్నో:- అనేక సందర్భాలలో ఈ విషయం మీద చర్చించాము, అసెంబ్లీలో డెన్సువ్ చేశాము.

తీవ్నే రాఘవదెణ్ణి: - అనాడు నేను రికార్డు పూర్వకంగా చెప్పాను. ఆప్పుడు దామోదరరెడ్డి గారు మంత్రిగా వున్నారు. నేను ఆరోజు యచ్చిన రికార్డు ఏమయింది? అందరి సమకంలో రికార్డు యిచ్చాను. ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకుని పరిష్కారిస్తామని అన్నారు. ఇప్పుడు మీ డిపార్ట్మెంట్ ఆ సమస్యను ఏమి చేసిందని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అటువంటి ఎన్నో కేసులను మేము సభముందుకు తీసుకువచ్చాము. ఆధారాలతో సహచర్చాము. ఆ డాక్యుమెంట్ ఏ గంగలో కలిశాయి? మీ డిపార్ట్మెంట్ను అడగండి. ఇటువంటి ఎన్నో ఆరోపణలు, లెక్కలతో సహచర్చాము. ఎక్కుడెక్కుడు, ఎవరెవరి దగ్గర ఎంత మిగులు భూమి వుండవేది లెక్కలతో సహచర్చాము అవ్వగించడం జరిగింది. జనార్థనరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా పున్నస్థుడు మేము యచ్చిన లెక్కలు చూసి, ఈ విషయంలో పరిశీలించి, అమలు చేయడం జరుగుతుందని చెప్పారు. ఏవో కమిటీలు వేసినట్టు చేశారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఎక్కుడ ఎంత పుండో లెక్క చెప్పాము. అది అంతే పోయింది. ఎన్ని లెక్కలు యచ్చినా కాగితాలు ఎక్కుడెవక్కుడ మాయం అనుతున్నాయే తప్ప జనాబు రావడం లేదు. పదేపదే భాధతో చెప్పవలసి వస్తోంది. మీరు సీలింగ్ పరిమితి తగ్గించాలని కూడా నేను అనడం లేదు. మీరు గమక ల్యాండ్ సీలింగ్ ను చిత్తశుద్ధితో అమలు జరిపినట్టుయితే, బినామీ పేదలను తీసివేసి సక్రమంగా అమలుచేసే లక్షల ఎకరాల భూమి మిగులుతుంది. బెంగాల్లో అదేవిధంగా చేసి తలా ఒక ఎకరమో, రెండు ఎకరాలలో యచ్చారు. అక్కుడ 12 లక్షల ఎకరాల భూమి మిగిలింది. మన దగ్గరకంలక్షల ఎకరాలు మిగలగా 3 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే వంచామని అన్నారు. ఆరకంగా ఆరు, ఏడు లక్షల ఎకరాలు మిగల్చుగలుగుతే, ఏడు లక్షల కుటుంబాలకు భూమి ఇవ్వడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందువల్ల పంట పెరుగుతుంది. రాత్మ ఆదాయం పెరుగుతుంది. ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుతాయి. ఇంతకంటే కీలకమైన అంశం ఏమింటుంది? తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం భూసంస్కరణల విషయంలో తగు శక్తి చూవడం లేదు, కొలుదార్థ పున్నారు. భూములు కొలుకు యిస్తే, వారి దగ్గర ఏమి మిగలకుండా గుంజాకుపోయే పరిష్కారి యిక్కుడ వుంది. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు, వంటంతా భూస్వామికి అవ్వజెప్పి, మినుములు మాత్రం మిగుల్చుకునే అవకాశం వుంది. అట్టాంటీవి ఎన్నో పున్నాయి. బెంగాలులో పున్న విధంగా చట్టం తీసుకురండి. బెంగాలులో కొలుదార్థ నుండి భూమిని గుంజాకోలేదు. కొలుదారుకు చేస్తున్న భూమి వుంటుంది. వంటలో నాట్లవ వంతు భూస్వామికి వస్తుంది. మూడు

అనధికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగర్భిష్ట వరిమితి చ్ఛంతోని లొనుగులను సరిదిదీ ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి వంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని సమకూర్చి, వలసాయాన్ని వంచుకునే ప్రాతివదికపై హారు స్వంతదారులకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1996

409

వంతులు కొలుదారుకు వస్తుంది. భూమి స్వంతదారు తానే భూమిని సాగు చేసుకోవాలంటే భూమిని తీసుకోవచ్చు). కొలుకు ఇవ్వాలంటే యితనికి యివ్వాలనే విధంగా బెంగాలులో చేశారు. ఇక్కడ కూడా ఆరకంగా చేస్తే 14 లక్షల ఎకరాల కొలు భూములు కొలుదారుల చేతికి వస్తాయి. బెంగాలులో పంచాయతి బోర్డు పారిని అమలుచేయండని అస్వారు. పంచాయతి బోర్డు గ్రామంలోని వాస్తవ కొలుదారులను నమోదు చేయగలుగుతుంది. పంచాయతి బోర్డు రికార్డును కూడా సక్రమంగా మెయిన్చెయిన్ చేయగలుగుతుందనే ఉష్టేశ్వరంలో ఆ అధికారాలను యిచ్చారు. అక్కడ అమలుజరుపుతున్నారు. అందువల్ల 14 లక్షల కుటుంబాలకు ప్రయోజనం కలుగుతోంది. మన రాత్రుంలో గతంలో ఒక కోటి 10 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు ఉత్పత్తి అయితే, బెంగాలులో 90 లక్షల టన్నులే ఆహార ధాన్యాలు ఉత్పత్తి అయ్యేవి. ఈనాడు వారు ఒక కోటి 40 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేస్తూ వుంటే, మనం కోటి వది లక్షల టన్నుల నుండి కోటి 18 లక్షల టన్నుల వరకు, క్రిందికి మీదికి పోతున్నామే తప్ప అంతకుమించి ఉత్పత్తి పెరగడం లేదు. అందుకు కారణం ఏమిటి? స్వంత భూమిలో పండించే దానికి, భూస్వామి దగ్గర కొలుకు తీసుకుని పండించే దానికి తేడా వుంది. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన తప్ప పారిని పైకి తీసుకురావడం కోసం డెఅర్చిపి పథకం క్రింద యిచ్చే డబ్బు వ్యధా పోతున్నది. అలాకాకుండా భూమికి కావలసిన విధంగా నీరు, పరికరాలు, వనరులు సమీకరిస్తే తప్పకుండా ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. ఉత్పత్తులు పెంచడానికి మీరు ప్రయత్నం చేయడం లేదు. నేను ఒక తీవ్రమైన ఆరోపణ చేయదలచుకున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం భూసంస్కరణల విషయంలో ఎందుకు శ్రద్ధ చూపడం లేదు? వ్యవసాయ కూలీలకు చట్టాన్ని ఖచ్చితంగా అమలు చేయడానికి శ్రద్ధ చూపడం లేదు. ఈ రెండు విషయాలే పేదవాడికి చెందినవి. ప్రాదుస్తమానం

12.30 | వెనకాడుతున్నది. ఈ రెండు విషయాలే పేదవాడికి చెందినవి. ప్రాదుస్తమానం పేదవాళ్ల గురించి మాట్లాడుతున్నాం. వాళ్లే దేవుళ్ల అంటున్నాం. కానీ ఆ పేదవాని దగ్గర వున్న భూమిని. చివరికి ఆయన స్వాధినంలో వున్న దేవాలయం భూములను కూడా గుంజాకునే పరిష్కారించుట వుంది. పెద్దవాళ్లను మాత్రం బేదకల్ చేయలేకపోయారు. అక్కడే వస్తున్నది సమయం. అందుకని దయచేసి పేదవానికి సొకర్యం కల్పించే ఈ రెండు విషయాల్లో మీరు శ్రద్ధ తీసుకున్నప్పుడే నిజంగా పేదల ప్రభుత్వం మీది అని అర్థం చేసుకోవలసి వుంటుంది. లేకపోతే ఇది పేదల ప్రభుత్వం కాదు అని అనుకోవలసి వస్తుంది. ఎందుకంటే మా దగ్గర ఒక పెద్ద సామేత వుంది. ఇద్దరు వ్యక్తులు, సాతానులా, జంఘాలా అని పోట్లాడుకుంటూ వుంటే, తాటిచెట్ల దగ్గరకు పోతే ఆ విషయం బయలికి వస్తుంది అన్న పెద్దతిలో పేదల పటమా, పెద్దల పటమా అనే పెద్దతిలో వాదించుకుంటే లాభం లేదు. ఆ వాదనల పరీక్ష ఇక్కడ వుంటుంది. ఆ పరీక్ష ఫలితంగా ఎవరు ఎక్కుడ, ఏ పటంలో ఉంటారో తేలుతుంది. అందుకొరకు దయచేసి ఈ రెండు సమస్యలు - భూసంస్కరణలు, కొలుదారి

ఆనథికార తీర్మానం: “జప్పుడున్న భూగర్భపు పరిమితి చట్టంలోని లొనుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదారికి పంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, వలసాయాన్ని వెంచుకునే ప్రాతివదికపై వారు స్వంతహారులకు ఏఱు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు నీఁ రసు చేస్తున్నది.”

నమన్యలు పరిష్కరించండి. మొము ఏమి సీలింగ్ తగ్గియమని అడగడం లేదు. ఇంతవరకు వున్న సీలింగ్ రచ్చాన్నీ ఖచ్చితంగా ఆమలువరచుండి. మీకు కావాలంటే కేసుల వివరాలు, పేదతో సహా పెట్టగలను. ఒక్కొక్క చోట 700, 1500 ఎకరాలు కాపాడబడుతూ ఉన్నాయి. ఇతరుల పేద మీద, బినామీ పేదమీద, అనేక వందల ఎకరాలను ఒకే యజమాని పేరు క్రింద ఒకరే సేద్వం చేసుకుంటూ వున్న ఉదాహరణలు మీకు ఇప్పమంచే ఇస్తాను. మీకు నిజంగా అలోచన వుంటే, గతంలో ఒకసారి రామారావు గారితో చెప్పాం. అన్ని పౌరీలలో ఒక కమిటీ పేస్తాను, ఆ కమిటీకి అన్ని అధికారాలు ఇస్తాం. మీరు బయటకి తీయండి అన్నారు. సంతోషించాం, కానీ ఆ తరువాత అదీ పోయింది. ఇప్పచేంద్రి మిమ్మల్చి కోరుతున్నాను అభిలహాలతో ఒక కమిటీపేయండి, లేకపోతే సీలింగ్కు మించి ఎక్కుడెక్కుడ దాగి వున్నాయో వివరాలు సేకరించి, ఆ భూమిని ఖచ్చితంగా వందానికి ప్రయత్నం చేయండి. అప్పుడే ఈ ప్రభుత్వం న్యాయం చేసింది అనుకోవడానికి అస్క్రింగ్ వుంటుందని మనవి చేస్తూ; ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలువుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

తైర్మానం: - సభలో లేని వారి గురించి మాట్లాడపడ్డని చెబుతున్నాను.

తీ.పి. పురుషోత్తమరావు: - భాంక్యా ఫర్ యువర్ రూలింగ్ సార్.

తీ.ఎన్. రాఘవరెడ్డి: - అధ్యక్షా, ఇది ఇంతకుముందు అందరూ వున్నపుడే చెప్పిన విషయం. మీరు కూడా సభలో వున్నారు.

Chairman:- I know that there was a long debate on this issue. But we have to end the issue somewhere. I have to keep the House in order. Please co-operate with me.

తీ.సిహాచ్. రాజేశ్వరరావు: - అధ్యక్షా, మహాశయా! ఈవేళ అనథికార తీర్మానంపై కొడ్డిగా వివరంగా చర్చించే అవకాశం దొరకడం బహుశా ఇలీవలి కాలంలో ఇది కొత్త విషయం. ఏమైదవ్వుటికి సభలో చర్చానీయాంశంగా వున్నటువటి భూసంస్కరణల చట్టం, అవసరమైనటువంటి సుట్టింకోర్చు వారు ఇచ్చినటువంటి ఘైర్ల్ నిర్దయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, దాని వెలుతురులో ఈనాటి భూసంస్కరణల చట్టానికి సవరణలు చేసి ఖచ్చితంగా ఆమలుపరచి, భూసమన్యలను పరిష్కరించాలని తీర్మానం యొక్క సారాంశం. ఇవాన్ని తీర్మానం గాని, రెపు వచ్చే తీర్మానం గాని అన్ని తీర్మానాల సారాంశం ఒకటే కాబట్టి వివరంగా చెబుతాను. ఇక్కడ (ప్రతివక్షణం వైపు చూపిస్తూ) వున్న వాలామంది మిత్రులు అంటూ పుంటారు. వారు అనడమే కాదు మొమూచూస్తున్నాం. ఈ సమన్య మీద చర్చి బహుశా ఆద్యాంతం లేని జర్ని. నేను 50 ఏళు వయస్సులో ఈ సమన్యతోనే శాసనసభలో అడుగుపెట్టాము. ఇంతవరకు ఈ సమన్య గురించి మాట్లాడుతున్నాం అంటే ఈ 40 ఏళు నుద్ది కాలంలో సమన్య ఎక్కుడపేసిన గొంగళి అక్కడిలాగే వుండి అనే పద్ధతిలో అధికార పౌరీలు, అధికార వర్గాలు ఉండేశస్తూర్యకంగా ఈ సమన్యలు పరిష్కారం కాకుండా చేస్తున్నాయి అనే దానికి

అనధికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగర్భి వరిచితి వట్టంలోని లొసుగులను సరిదిదీ ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి వంపిపే చేసి పెట్టుబడిని సమకూర్చి, ఫలశాయాన్ని వంచుకునే ప్రాతివరికపై వారు స్వంతదారులకు విలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిహారసు చేస్తున్నది.”

ప్రబల నిదర్శనం. ఇందులో సందేహం లేదు. అయితే ప్రభుత్వం, మంత్రులు ఇందులో వ్యక్తిగతంగా బాధ్యతలా? కాదా అనే సందేహం వస్తుంది. వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడితే ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా చక్కగా మాట్లాడుతారు. వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడితే దేవేందర్ గాడ్ గారు మాకంటే ప్రజల మీద ఎక్కువ అధిమానంతో మాట్లాడుతారు. వారి గురించి నేనేమి శంకించే సమస్య లేదు. మరి ఎందుకు మనం ఒక సారథిక, ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరించి, ఈవేశ రాష్ట్రంలో సూతనపుంతలు త్రోక్కి రాష్ట్రంలో పున్న అపోహాలను తోలగించి, అశాంతిని తోలగించి, శాంతిభద్రతలను కాపోడవలసిన ఆపసరాన్ని గమనించడం లేదు అనేదే నొ సూటి ప్రశ్న. ఇంకోక విషయం చెబుదునా? ఈవేశ ఉత్తర తెలంగాణా ప్రాంతంలో కరీంనగర్ కాని, నిజామాబాద్ గాని; ఆదిలాబాద్ గాని, శంకా క్రిందకు పరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలకు కూడా నక్కలైట్ ఉద్యమం వ్యాపిస్తున్నది. దానికి గల కారణం గురించి విశ్లేషించాలి. ఇప్పుడు ఈ సభలో, ఈ సమయంలో నేను పూర్తిగా విశ్లేషణ చేయలేను కాని నేను ఒకటి మాత్రం చెప్పకతప్పదు. హింసావాదానికి మేము, మా పొర్టీ వ్యతిరేకం. హింస ద్వారా సాధించ గలిగింది ఏమీ లేదు. గమ్యం ఎంత పరిశుభ్రం అయినదో, ఎంత ప్రాశ్నాయం అయినదో, మనం శాసించే మార్గం కూడా అంతే పరిశుభ్రంగా, అంతే ప్రాశ్నాయం గలదిగా వుంటుందనే గొంధిగారి సత్యాన్ని మేము అభరాలా అనులుపరిచాం. అమలు పరుస్తున్నాం. కాని కొన్ని సందర్భాల్లో శత్రు వర్గాలు అత్యంత హీనంగా, దయనీయంగా, అమానుషంగా, హింసకు గురిచేసి, ప్రజల్ని హింస్తున్నప్పుడు, ఆయుధాలు పట్టక తప్పదు. మేము కూడా నైజాం ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఆయుధాలు పట్టాం. పోరాడాం. వందలాది, వేలాదిమంది ప్రాణాలు త్యాగం చేశారు. అందులో మిగిలిన వాట్ల ఈరోజు మీ ముందు సాఫలుగా నిలబడి మాట్లాడుతున్నాం. అయితే ఈ అనుభవాలతో, ఈ కరోర అనుభవాలతో, ఒక విషయం మాత్రం మీ ముందు వుంచక తప్పడం లేదు. మేము అనులు దానిని మరచిపోలేకుండా వున్నాం. అది ఏమిటంబే ఈసాడు వెనుకటి నవాబులు లాంటి మహరాజులు పోయారు. లేకపోతే జాగ్రీర్ధు పోయారు. దేశం నుండి నవాబులు పోయారు. కాని రూపాంతంరం చెంది, ఆస్ట్రోల్ కాపాడుకుంటూ, సంఘంలో, సమాజంలో గౌరవానికి చిప్పున్గా, అధికారానికి చిప్పున్గా ఆస్ట్రో కాపాడుకునే పరిష్కారులు ఇప్పటికే నడుస్తున్నాయి. కేవలం భూమే కాదు, పట్టణాలలో కాపాడుతున్న ఆస్ట్రోలు గాని, బిల్లింగ్స్ కాని, సీనిమా థియేటర్స్ కాని, ఇతర అనేక ఆస్ట్రోలు సంపాదించుకుంటున్నారు. సరే వాటి మీద పన్నులు వేస్తున్నాం. పన్నులు చెల్లించేవాడు చెల్లిస్తున్నాడు, చెల్లించివాడు చెల్లించడం లేదు. తప్పించుకునే వాడు తప్పించుకుంటున్నాడు. అది వేరే విషయం. పట్టణ ఆస్ట్రోలపై మీరు ఎందుకు వస్తు వేస్తున్నారు అని గ్రామాల్లోని భూస్వాములు అడుగుతున్నారు. గ్రామస్వలు ఏమంటున్నారు - ఏమి మేమే దోరికామా, మాకు 100 ఎకరాలు లేవు, 50 ఎకరాలు లేవు, మా మీద పన్నులు ఎందుకు వేస్తున్నారు

ఆనిదికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట వరిమితి చట్టంలోనీ లొసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భూములను వేదవారికి వంపిణి చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, ఫలసాయాన్ని హంచుకునే ప్రాతిపదికై వారు స్వయంత్రాగులకు శీలు కల్పిస్తూ శాసనాశ్రి ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

అని ప్రశ్నిస్తున్నారు. నిజమే వారి వాదనతో నేను అనేక సందర్భాల్లో ఏకీభవించాను. పట్టిటాలలో ఆస్తులు సంపాదించుకోవడానికి, పన్నులు చెల్లించే వారు వాటిని అనుభవిస్తే, మాకు ఇప్పుడేమి అభ్యంతరం లేదు. అయితే ఆ ఆస్తులపైన కూడా సీలింగ్ పెట్టి, దానిని వంపకం చేసి, సమాజాన్ని పూర్తిగా పరిశుభ్రంగా నూచికి నూరుపొళ్ళ ఉద్దరించే ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడే సమస్య గాని, ఈవేళ గ్రామసీమల్లో నిరుపేదలు నిండుగా మన్న గ్రామాల్లో, తిండికి లేని గ్రామాల్లో, అంటరానితనం మన్న గ్రామసీమల్లో పేదరికం వుట్టపగలు కాట్కు గజ్జెలు కట్టుకుని నగ్గింగా నాట్యం చేస్తున్న గ్రామసీమలో, ఈనాడు ఈ గ్రామాల ప్రక్కన వందలాదిమంది ఇత్తు లేకుండా పుంటే, వాకిట్టు లేకుండా పుంటే, భూములు లేకుండా పుంటే, అవసరాలు తీర్చుకోలేకుండా పుంటే, ఒక్కాక్క కుటుంబం, రెండెసి కుటుంబాలు, మూడెసి కుటుంబాలు 100, 200, 300 ఎకరాల్లో దొంగతనంగా కొంత, దొరతనంగా మరికొంత దాచుకుని కులుకుతూ పుంటే నమాజంలో ఆ పేదవాళ్ళ మానవులు కాదా? వారికి రక్తం లేదా? వారికి కోపం రాదా? వారు ఒకవిధమైన తెగింపు చేయడానికి ముందుకు రారా? అవిధంగా వారిని రెచ్చగొడుతున్నారు. మేము కూడా తెలంగాణా సాయథ పోరాటంలో పాల్గొన్నాం. 1946, 1947, 48 సంవత్సరాల్లో పున్న భూస్వాములు ఇప్పుడు లేరు. కానీ ఇప్పటికే భూముల్ని దాచుకుని, ఇప్పటికే సీలింగ్ చట్ట పరిధి సుండి దాచుకుని. ఇప్పటికే 48 ఎకరాలు, 36 ఎకరాలు, 25 ఎకరాలు అనేక రకాలుగా చివరికి 60 ఎకరాలు చాలవని మరో 60 కరాల మెట్ల భూమిని కూడా సీలింగ్ పరిధి సుండి తప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ 60 ఎకరాలు మరోక వ్యక్తి పేరు మీద, బిసామీ పేశ మీద పెట్టి అనుభవిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో దేవేందర్ గాడ్ గారు దాచుకుంటున్నారు. పాపం వారి కలెక్టర్లకు, వారి మండల ఆఫ్సర్లకు అర్ధం కాకుండా, చట్టం యొక్క పరిభాషలో భూస్వాములు భూముల్ని దాచుకుంటున్నారు. మరి గ్రామాల్లోని పేద ప్రజలు ఏవిధంగా దాచుకోగలుగుతారు? గ్రామాల్లో వారు కూడా ఇప్పుడు చూస్తున్నారు, ఎవరు దున్చుతున్నారు, ఎవరు అనుభవిస్తున్నారు? ఎవరు దానితో ఉపయోగపడుతున్నారు. అని. ఇప్పుడు భూకేంద్రికరణ అంతటి తీవ్రంగా లేకపోయినా, ఈనాటికి పేదరికం అనుభవిస్తున్న పేద ప్రజల దృష్టిలో ఈ కెంద్రికరణ పున్నది. అది నిర్విపాదం. పట్టిటాలలో పోటి పెట్టిండి. ఎందుకంటే, అశ్విడ ఎక్కువ పుండని మిత్రులు చెబుతున్నారు. మా గ్రామాలలో దొంగతనంగా మ.

12.40 గాని, దొరతనంగా గాని భూమిని అమిగ్ని ఆ డబ్బులో పైదరాబాద్లో ఒక ప్లాట్ కూడా రాదు. మీకు తెలియనిది కాదు. ఒక సాయకుడో, ఒక ప.ఎ.ఎ.ఎస్. అధికారి వద్ద పున్న 500 మీటర్ల భూమి బంజరా హిల్స్లో, లేక జూస్టీ హిల్స్లో రూ.30 లక్షలు వలుకుతోంది. గ్రామంలో భూమిని, యిల్లను అమిగ్ని రు.3 లేక 4 లక్షలు కూడా రాదు. అయితే అది అక్కడ నేరము. ఇక్కడ కాదు. ఎందుకు కాదు? సంఘంలో పున్నాం. గ్రామసీమలలో 10 ఎకరాలు, 20 ఎకరాలు

అనధికార తీర్మానం: “ఇవ్వుదున్ని భూగర్భావమితి వచ్చింటోనీ రొనుగులను పరిష్కరించు బంజరు భూముసు పేశువానికి వంపుచే చేసి పెట్టుటిడేని నమకూర్చి, ఫలసాయాన్ని నంచుకునే ప్రాతివదికమై వారు న్యంతదారులను వీలు కల్పిస్తూ శాశవాస్తు ప్రవేచిపెట్టువలసిందిగా ఈ నభ ప్రభుత్వమునకు సోమిరసు చేస్తున్నది.”

దాశుకుంటే, దున్నకుండా వుంచుకుంటే, మరొకరి చేత దున్నించుకుంటే, నిరుపేదలకు కోచం వస్తుంది. ఉక్కోషం వస్తుంది. అది రాకుండా పూరమ. ఇది సాంఘిక నమస్య. దీనితోబాటు కులాలున్నాయి. భూమి వృక్షాభాదు, ధవికుడు - పెద్ద కులంపాడుగా, భూస్థామిగా పిలువబడలాయి. కులత్వం వణి, పేరలటో, బలలీనవర్గాలలో, దిక్కులేనివాడు. సాంఘికంగా ఆదికంగా అణాలిపెట్టబడినవాడు అస్తి కలిపి అతడికి ఒకరకమైన కోచం వస్తుంది. ద్వేషు వస్తుంది. ఇది వాస్తవహకాదా? ఈ నమస్యను వరిష్టరించాలంటే నేను మనవి చేసేది, సాహసాపేతుమైన వర్యతీసుకోండి. ప్రాత్మకాలజ్ఞతతో నిర్మయం తీసుకోండి. ‘ఎవ్వబేటయ్యది అవసరమవ్వాలికా’ మాటలు న్నట్టుపైదులు చెప్పిన విధంగా సత్తరం చర్యలు తీసుకోండి. ఏదో కాలపేచం చేధ్యాం, రెండేధ్య గడిస్తే బయటవడతాం ఆనుకుంటే, ఉధ్యున వడం. ఉన్న నమస్యలన్నీ దీపం వుండగానే, అధికారం వుండగానే, సమస్యను ఆర్పం చేసుకునే శక్తి వుండాలే, సంస్కరణలు చేయండి. సంకల్పబలంటే, కష్టాలు నచ్చినప్పటికీ ఎదుర్కొంటూ వట్టాన్ని సవరించండి. మీలో పున్న భూస్థామ్య వర్గం తిరుగుబాటు చేయవచ్చు. వెనుకబడిన వర్గాలకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహారించవన్న. ఛైర్యంగా ఎదుర్కొండి. అవసరమైతే వారిని నెలివేయండి. కాని అది కాకూడదు. మీలో ఏ రాజకీయం పుండే, ఏదేశభక్తి పుందో, ఏ స్వాద్యతాగం పుందో ఆది అస్తులు సంపాదించుకోవడానికి కాదు. దొంగతనంగా ధనం దాచిపెట్టుకోవడానికి కాదు. చట్టాన్ని థిక్కురించడానికి కాదు. మానవత్వం మా పాట్లో, మీ పాట్లో లేకపోతే సమాజమే వుండదు. నేను మనవి చేసేదీమిటంటే, తెలుగుదేశం పాట్లీ ముందు చాలాచాలా గురుతరమైన బాధ్యత పుంది. అనేక కష్టాలస్తోలను ఎమర్కొని, పాట్లీని ఒప్పుటి కలిపమైన చర్యలు కూడా తీసుకుని, ఒక నిశితమైన, సునిశితమైన తీర్మానం చేసి, భూసంస్కరణల చట్టాన్ని అమలుపరిచేందుకు త్యాగం చేయాలి. ఇది మీ కర్రవ్యం.

30 లక్షల ఎకరాల అటవీ భూమి పంచకు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంతో ఉత్సాహంగా చెప్పారు. దానికి భూస్థామి ఎప్పుడూ ఆడ్డం రాదు. కాగితాలు, ఇబ్బందులూ లేవు. అటవీ శాఖ అధికారులు, కెంద్ర ప్రభుత్వం కౌద్దిగా వ్యతిరేకించినప్పటికీ, వారిని సమాధానపరచి, వ్యతిరేకతను తెప్పించమచ్చ. అది మంచి వని. సమస్యలూ భూస్థాముల క్రింద వున్న బినామీ పెద్ద మీద వున్న భూములను వెనుకకు తీసుకోవడమే. ఇది వాస్తవం. వారి కింద 3 లక్షల ఎకరాలున్నాయని దాశువరెడ్డిగారనమచ్చ, నేను 4 లక్షలు అనమచ్చ. ఏది ఏమైనా 10-20 లక్షలు కూడా లేవు. రూపాయిలో 3 వంతులు వరిష్టరం అయిపోయింది. పావలా వంతు మాత్రమే కావాల్సి పుంది. కానీ ఆ పావలా దుర్మాగ్దమైన పావలా. వశ్లోసేమల ప్రజలు అనాటి ప్రజలు కారు. ఈసాడు సంస్కృతి, కమ్యూనికేషన్లు ప్రజలను మార్చాయి. నాకు లేకుండా వాడు తింటున్నాడు ఆనుకుంటున్నాడు. నాకు చిన్న ఉద్యోగం కూడా యివ్వరా అంటున్నాడు. 50 వేల రూపాయాల్సి స్వయం ఉపాధి కల్పించమంటే

ఉత్సదికాద తీర్మానంలో “ఇవ్వుదున్న భూగౌరిష్ఠ వరిమితి చట్టంలోనే శాసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంసరు భూమయిన పేదారికి పంచిణే చేసి వెట్టుబడిని నమకూర్చి), వలసాయనాన్ని రంచుకునే ప్రోత్సాహిస్తే వారు వ్యంతదాడులకు ఏలు కల్పిస్తా శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేసున్నది.”

లేదంటే, నిద్యేపూ రగులుతోంది. ఆ విధంగా కుములుతున్నాడు. ఈ సమస్య పరిప్యారం కాకపోతే ప్రాంతం రాదు. నక్కలైట్లకు 20 - 30 ఏళ్ళగా మేము అడ్డం కావడానికి చెబుతున్నప్పటికీ, వాస్తవ పరిప్పిలీలో అనేక పట్టణాలలో శాంతిగా బ్రతుకుతున్నప్పటికీ, నిప్పు రగులుతోంది. దానిని అర్పాలి. పట్టణాలలో యిది ఆలస్యం కావచ్చి. కైతన్యం రావడానికి 30 ఏళ్ళ పట్టపచ్చ). [గ్రామసీమలలో హౌమ్యతగ్గలు, భూపిషయమై వ్యాల్యాసాలు వుండడానికి వీలులేదు. రాత్రివ్యాప్తంగా చేపట్టండి. వేనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఇంకి సమస్యగా తయారపుతోంది. సంస్కరణ క్లియర్లో పుండి. ప్రాన్విఫర్ ఆఫ్ ప్రాప్ట్రీ యాక్స్ ప్రకారం, సెక్షన్ 72 అనుకుంటాను, భూమిని అమ్మడానికి ఉండ్రించి, అగ్రమింట్ ఆఫ్ సేల్ యిచ్చినప్పటికీ, ఘలానా భూమి చిషటుంలో ఫ్రైనర్గా అమ్మకపోయినా అమ్మే ఉండ్రించటో రాసి, అడ్వ్యూన్సు యిస్టే వాలు, ప్రాన్విఫర్ ఆఫ్ ప్రాప్ట్రీ యాక్స్ ప్రకారం కొనుగోలు చేసేవాడికి హక్కు వుందని చెప్పారు. కాని యిది చట్టంలో లేదు. నేను కూడా చట్టం చేసినప్పుడు వున్నాను. ఎన్నో సమస్యలకు అప్పుడు పరిపూర్ణాలు చెప్పాము. లూప్ హోల్సు లేకుండా చేశాము. ఏమయినప్పటికీ దొరికించుకున్నారు. ఈ యాక్స్ కింద తెల్లకాగిలాల పీద రాతలు చెల్లుతాయని చెప్పారు. భూస్వాములు తమ స్వాధినంలో మన్న భూములను పారిజనులకు, రిరిజనులకు వంచితే, 5 ఏక్లో, 10 ఏక్లో తర్వాత మధ్యి వాళ్ల కుటుంబాలకు, బిడ్డలకు వంచే పరిప్పిలో భూస్వాములు, కోర్టులు కలిసి నోటీసులు యివ్వడం, అధికారులు ఉత్సాహంతో, కొత్త రక్తంతో గ్రామాలలోకి వచ్చి నిరుపేదలు, పారిజనులు, బలీసవర్గాల చేతులలోయి భూమిని లాక్ష్మిని, మధ్యి భూస్వాములకు దఖలు పరిచారు. పరుస్తున్నారు. కృష్ణ జిల్లా ముచ్చింతల గ్రామంలో 10 -12 ఏళ్ల క్రితం పంపకం చేశారు. అనుభవిస్తున్నారు. భూస్వాములు మాత్రం వదిలిపెట్టలేదు. శక్తివంతులు, ధనవంతుల పట్ల అధికారులు, కోర్టులు వున్న సందర్భం పుండి. ప్రభుత్వం వారి ప్రక్కన వుంటుందని ఫైర్యం పుంది. ఈవేళ ఏమి జరుగుతోంది. కల్పకర్మ, రెవిస్యూ అధికారులు మాసీ చూడనట్లు పోయి పేదవాళ్లను కాపాడు కుండామనుకున్న ప్రోకోర్టు ఆర్థరు పుందని, కంటెంప్టీ ఆఫ్ కోర్టు అని వచ్చింది. కల్పకర్మను, ఎమ్యూర్స్‌ను శిక్షిస్తామని అంటున్నారు. అధికారులు ఏమి చేయాలో తెలుసుకుండామని అనుకుని సరైన ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మా ప్రయత్నం మేము చేస్తున్నాము. మేము ఎన్ని ఉపస్యాసాలు, చర్చలూ చేసినా ప్రోకోర్టు, సుప్రీంకోర్టుల మందు చేతులు కోడించాల్సిందే. పేదల ద్వారా తోలగించాలన్న మా భావం కోర్టులకు అర్థం కాకూడదా? ప్రోకోర్టుకు అర్థం కాకూడదా? సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులకు అర్థం కాకూడదా? ఇంత ఎంత దొర్చాగ్యకరమైన పరిప్పితి? సామాజికంగా కనపడే దొర్చాగ్య పరిప్పితి. అనేక అనమానతలున్నాయి. ఈ ప్రీతిలో ప్రభుత్వమే వీరిని రక్షించాలి. ఈ ప్రభుత్వం మైన గురుతరమైన బాధ్యత పుంది. మీరు స్పందించండి. ఏది ఏమయినప్పటికీ ఒకసారి భూములు స్వాధినం చేశాక అవి చట్టబద్ధం అపుతాయి.

ఆనధికార లీస్యునం: "ఇచ్చుడున్న భూగణ్ణ వదిలితి చట్టంలోని లొసుగులను సరదిద్ది ద్రభుత్య ఉండుట బూములను వేదవారికి వఁచిఁచి చేసి వెట్టుటఁచి నమతూరి, వఁచాయూన్ని వంచుకున్ ప్రతివదికథి వారు వ్యంతఁచాయలను వీఁఁ కల్పిస్తూ శాసనాప్తి ప్రవేశపెట్టఁచి సింగె ఈ పత్ర ప్రభు త్వమునకు సింగారము చేస్తున్నది."

ఏ కోర్టు జట్టుమెంట్ యున్నినవుటికి, చట్టంబద్దం చేస్తున్నామని చెప్పఁడి, అవిధంగా ఎందుకు చెప్పకూడదు? ఏ బలహీనత మీనో పుంది? ఈ సిలింగ్ యాక్సెస్ ను పున్స్పచరించండి. నంస్టురించండి. సేదవారికి భూమి ఇప్పుటిక్కు, భూమి 12.50 జభ్యిసంత మాత్రాన నిచుచోగం హృద్యిగా పోతుంది లని ఒప్పుకోము. పూర్తి నిరుద్యోగం పోదు. ఇది సాధ్యం కాక పడిదివేసిన సాంఖ్యిక సమస్య, రాజకీయ సమస్య, శాంతిభద్రతల సమస్య, ప్రభుత్వంలో మంత్రిగారు, జిల్లా మంత్రులు నున్నారు. శాంతిభద్రతల చేయిండి. చట్టప్యతికంగా భూమి ఎక్కడ దాచుకుచ్చు సిలింగ్ కంటే ఎక్కువగా వున్న బోరంగంగా వున్నాచెప్పఁడి. పంపకం చేస్తున్నాయి అని గుండిమీద చేయి వేసుకుని చెప్పగిల్లి దైర్యం పీ పార్టీ కళ్లిగించిది. ఆన్సుదు తిన్వాదం ఆశిసిపోతుంది. తోక ముడుచుటుంటుంది. తిన్వాదం పీఁడ సమ్మకూ వున్నవారు దౌరకరు. పేద యువకులు, హరిజనులు, గిరిజనులు అంతా తు వాస్తవం చూసి నూకు భూమి నిరిపోతుందని, భూ సమస్య లేదు, ఉద్యోగం ఇష్యండి, కుటీచ పరిక్రమలు సెట్టండి స్వయం ఉపాధి సమస్యను పరిష్కరించి అంటారు. తప్పుకుండా ఆ అవకాశం వుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పేల కోర్టు రూపాయులు నంపాదించే కుటీచ పరిక్రమలు, వ్యవసాయ పరిక్రమలు పెట్టి యువతలానికి ఉపాధి కట్టండిప్పు. గ్రామ్సీమలలో వున్న సాంఖ్యిక సమస్య పరిష్కారం కావాలి. భూసమస్య దీనితో ముహుర్మి వుంది. అనులు లెక్కచేయిండి సక్కలిజం, తిన్వాదం పీరుతో ఇట్టు పెట్టుడానికి ఎన్నో పేలపూంది సైనికులను పోచ్చున్నావు. ఎన్నో కోట్ల ఇర్పు పెడుతున్నాము. ఈ భారాన్ని ఎన్నాణ్ణు మోళాము? ఎందుకు మోయాలి, అలోచిసే తప్పుకుండా పరిష్కారం దొరుకుతుంది. భూ సమస్య సాంఖ్యిక సమస్య, సాహూబిక సమస్య, ఆశ్చీక సమస్య, మీ ప్రభుత్వ మనుగడకు సమస్య నూ అంగరికి ప్రశ్నాద్రకమయి సమస్య. మీదు ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఎందుకు బలవరున్నన్నారు అని అడిగినప్పుడు ఆగండి అని మాకున్న పాక్స్టుతుర్యాన్ని ఉపయోగించి నమాధానం చెబుతున్నాము గానీ మనస్సుర్యిగా సమాధానం చెప్పి నిరుత్తదుఁము చేసే అవకాశం లేదు. అనుకోకుండా అవకాశగ పచ్చింది కాబట్టి సుస్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రజల మన్నోగతాలను అర్థం చేసుకుని పేదరికాన్ని జాశ్వతంగా తొలగించడానికి కంకణం భూసంన్నిరణల చట్టం మూలంగా పరిష్కారించడానికి మోలికమయిన పూర్వులు తెచ్చి ఈ రాష్ట్రంలో చిరస్తోయిగా చంద్రబాబునాయుడు గారు 20 ఏండ్లు అనుకుంటున్నారు. నేను 40 ఏండ్లు, 45 ఏండ్లు అంటాను. ఇటువంటి ప్రభుత్వానికి పేదల పోరిటు పెన్నిధి అని అంటే 40 ఏండ్లు పరిపాలన చేయాలి. చేస్తే రాష్ట్రం బాగుపడుతుందని చెబుతూ, గారవనీయులైన మంత్రిగారు సాకల్యంగా ఆలోచించి అవరణ యోగ్యమయిన విధంగా దీనిని పరిష్కారించి సమాధానం చేప్పాలని రాష్ట్రాన్ని ఆధీపతీపై నడిపించాలని చెప్పి సెలవు తేసుకుంటున్నాము.

ఆవడికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట వరిమితి న్యూఅంలోనీ లోసుగుఱను పరిచించి (ప్రథమ బంజరు భూమిలను వెదవారికి పంపిణి చేసి వెళ్లించిని సమకూర్చి), వలసాయాన్ని రంచుకునే ప్రొత్తివదికమై వారు స్వీంతడారులను దీనిలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ ప్రథమమునకు సీధారమపు చేస్తున్నది.”

తీర్మానం వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్ష, బ్రిటిష్ వారు పరిపాలనతో వున్నపుడు గాంధీగారి సాయతన్త్వంలో స్వయాప్తి పోరాటం నిచిచింది. అది నడిచినపుడు జమీందారులు, జాగిర్దారులు ఆప్యుడు మన్మందున వేలాది ఎకరాలు వారికి సంక్రమించింది. ఏపిథగిం సంక్రమించినది తరువాత మాట్లాడుకుండాము. దేశ జనాభాలో సూటికి 90, 95 జాతం పేద ప్రజాసీకం వుంటే ఆ గ్రామంలో వున్న వందలాది ఎకరాలు కేవలం 4, 5 మంది చేతుల్లో వున్నాయి. నా ఉద్దేశ్యం ప్రకారం బ్రిటిష్ పోరి పరిపానతో వారికి తోత్తులుగా వ్యవహారించిన ఆ ప్రథమప్యం వీరికి వేలాది ఎకరాలను దానం చేయడం జరిగింది. వట్టాలు ఇచ్చారు. అందురలన భనికవర్గాల, భూస్వాముల చేతుల్లో తెతు కూలీలు కష్టాలకు, నష్టాలకు గురికావలసి వచ్చింది. గాంధీగారి సాయతన్త్వంలో సారిజన పోరాటం, సమానశ్వరం, సామాజిక న్యాయం కావాలనేది సిద్ధాంతం. అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని భారత రాజ్యంగం రచించినపుడు సెక్యులరిజం పోవడానికి, సోషలిజం లనే పదాన్ని వాడాము. సోషలిజం అగ్రం ఏమిటంటే వీలయినుంతరకు తారతమ్యాలు తగించాలని ఉంది. దీనిని ధ్వయంగా పెట్టుకుని కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారానికి వచ్చింది. అన్ని పార్టీల వారు మొదట అందరూ కాంగ్రెస్లో వున్నవారే. వారి ప్రధాన ధ్వయం భూసంస్కరణలు కావాలని మొదటినుంచి చెబుతూ వచ్చారు. యాజిచేప్పు చేశారు. పోరాటం చేశారు. అయినా కాంగ్రెస్ పార్టీ సిద్ధాంతం చేతనయినంత సమానశ్వరానికి అవకాశం కల్పించి, తారతమ్యాలను తగించాలనే ఉద్దేశ్యంతో జవహర్లాల్ నెప్పూరు గారి సాకయత్వం క్రింద 1957లో అవడి తీర్మానం చేశారనే విషయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. ఏ సిద్ధాంతంతో భూసంస్కరణలు తేవాలని పోరాటుతున్నారో, మా అభీప్రాయం కూడా భూసంస్కరణలు కావాలని మొదటి నుంచి చెబుతూ వచ్చాము. పి.వి. నరసింహారు గారు ఇప్పుడ్లో పెట్టుకుని ఈ చట్టం తేవాలనే వట్టుదలతో 1972 సంవత్సరంలో ఈ శాసనసభలో తీర్మానం చేశారు. అది జనవరి 23, 1972 నుండి అమలులోకి వస్తుందని పాన చేయడం జరిగింది. ఆర్జినెన్స్ ఇచ్చారు. ఈ భూసంస్కరణలు కావాలనే విషయంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పెనుకబడి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మనం చట్టం చేసిన తరువాత ఇందులో లోపాలు - రాజ్యశరీరాలు గారు చెప్పినట్లు లోపాలు వున్నాయని కోర్చు చెప్పింది. సాంఘిక న్యాయం, అన్యాయం, అక్రమం అని తీర్మాని గురించి చర్చించే అవసరం లేదు. ఒక ఎగ్రిమెంట్ రాసుకుంటే, 5 వేలు పదివేలు ఎడ్వాన్స్ తీసుకుంటే అది అమ్ముకోవడానికి అవకాశం వుందని సుప్రీంకోర్టు తీర్మాని ఇచ్చిసందున కొన్ని లక్షల ఎకరాలు బినామీ పేద మీద బ్రాన్స్ప్రోఫ్సన్ జరిగింది. భూసంస్కరణల చట్టం పెట్టినపుడు అంధ్రలో 16 లక్షల ఎకరాలు మిగులు భూమి వస్తుందని ఎస్టీమెంట్ చేశారు. కాని లెక్కల ప్రకారం రాసురాను ఈ బ్రాన్స్ప్రోఫ్సన్ జరిగినందున అది 8 లక్షల ఎకరాలకు వచ్చింది. ఈ 8 లక్షలు అని వచ్చిన తరువాత సర్కార్ ల్యాండ్ రిఫామ్స్ పేరులో 6 లక్షలు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశారు. ఈ భూసంస్కరణలు నీరుగార్భాడానికి కోర్చు

అవధికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగర్భి వరిమితి చట్టంలోని లోసుగులను నరదిద్ధి ప్రభుత్వ బంజరు భూములను చేదహారికి వంపీ చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, ఘలసోయాన్ని వంచుకునే ప్రాతిపదికపై వారు స్వంతదారులకు పీలు కల్పిస్తూ శాశనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ నథ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1996

417

తీర్మాను ప్రధానమంతున కారణం అని గుర్తుంచుకోవాలి. 1974-75లో రామచంద్రరాజు గారు స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. ఈ లూవ్‌హాల్స్‌ల్ని ఉన్న కారణంగా వందలాది వేలాది ఎకరాలు జాస్ట్‌మెంట్ ప్రకారం వెనక్కు పోవడం జరిగింది. ఇందులో లోపాలు పున్మందున సరిచేసి న్యాయయౌచి పేద ప్రజాసీకానికి న్యాయం చేయాలనే 1.00 వర్షతిలో చట్టం తేవాలని సుప్రీంకోర్టు చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆ నినాదాలు ఏవైతే ఈ చట్టాన్ని మార్చాలని ఇచ్చారో అవినడుస్తూనే వున్నాయి కాని ఈ చట్టంలో పుండె లోపాలను సరిద్ది, సామాన్య ప్రజాసీకానికి, పేద ప్రజాసీకానికి భూములను వంచాలి, భూస్వామ్య వర్గాల పెత్తనం తగ్గిపోవాలి; భూసంస్కరణల చట్టం నడవాలి, సాంఘిక న్యాయం కావాలి, సామాజిక న్యాయం కావాలి అనే సిద్ధాంతం అమలు జరగలేదనేది నిర్మించాడాంశ్మైన విషయమని మనచి చేస్తున్నాను.

1983-84లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మేము భూసంస్కరణల చట్టంలో మార్పు తీసుకువస్తాము, కాంగ్రెస్ వారు చేయలేదు అనే అపోహా మా మీద వేయడం జరిగింది. మేము చేయలేదనే అనుకుందాం. పేద ప్రజాసీకం మా దేవభూ, పేద ప్రజాసీకం కోసమే మేము పుట్టాము, బలహీన వర్గాల ఉద్దరణే మా ధ్యేయమని వారు చెబుతూ 1983లో అధికారంలోకి పట్టి ఈ రాష్ట్రాన్ని 7 సంపత్తురాలు పరిపాలించారు. ఈ భూసంస్కరణల చట్టానికి మార్పులు తీసుకువచ్చారా అని నేను అడుగు తున్నాను. మమ్మల్ని ఎప్పుడూ అంటూ పుంచారు కమ్యూనిస్టు మిత్రులు మేము భూస్వాములమని, పెత్తందార్మమని, భూసంస్కరణల వ్యతిరేకులమని... కొందరు ఏకీభవించవచ్చు, కొందరు ఏకీభవించకపోవచ్చు కాని అది నిజం కాదు.

(అంతరాయం)

నేను ఇప్పటిదాకా హిష్ట్పరీ చెప్పుకుంటూ వచ్చాను... ఇప్పుడు కూడా పెద్దలు అందరూ మమ్మల్ని భూస్వాములమని, భూస్వామి వర్గానికి చెందిన వారమని, భూస్వాములను సప్టోర్చేస్తున్నామనే మాట చెబుతూ పుంటే - చట్టాన్ని తీసుకొచ్చింది, దూపకల్పన చేసింది, భారతదేశంలో ప్రప్రథమంగా పి.వి. నరసింహరావు గారి నాయకత్వంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమేనని నేను మనిచేస్తున్నాను...

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు: - అధ్యక్ష ఈ రాష్ట్రంలో భూసంస్కరణల చట్టం పి.వి. నరసింహరావు గారి నాయకత్వంలో 1973-74లో తీసుకొచ్చామని అంటున్నారు. అనలు పి.వి. నరసింహరావు గారు ఈ రాజకీయాలలోకి రాకముందు తెలంగాణా సాయంధ పోరాటం జరిగి, ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలో భూసంస్కరణలను ప్రధాన రాజకీయ సమస్యగా తీసుకొచ్చిన త్యాగమూర్తుల పోరాట ఫలితంగానే బూర్ధుల రామకృష్ణరావు గారి గవర్నర్మెంట్ మొదట సీలింగ్ చట్టం తీసుకొచ్చింది. ఆ తరువాత మరల 1962లో సపరణ జరిగింది. ఆ తరువాత 3వ పర్యాయం చేశారు. 3వ పర్యాయం ఎందుకు వచ్చింది? 3వ పర్యాయం చట్టాలను

అనధికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట పరిమితి చట్టంలోని లౌసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భాములను నేపారిక వంపేటే చేసి చెట్టుబడిని నమకార్యి, ఫలసామ్యాన్ని వంచుకునే ప్రాతిషాఖ్య వారు స్వంతరారులకు వీలు కల్పిస్తూ శాపచాప్పి ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ద్రభుత్వమునకు పీఠారము చేస్తున్నది.”

అమలువరచకపోవడం వల్ల, చట్టాలను నీరుగార్చిడం వల్ల, ఇందిరాగాంది గారూ, పి.ఎసి. నరసింహరావు గారూ మరొక చట్టం తీసుకొచ్చారు. దానినీ ఆలాగే నీరుగార్చిశారు. దానివల్ల కాంగ్రెస్ పార్టీ క్రిడిక్ పొందాలని అనుకుంటే అది ఆసత్యం, అప్పాన్నావం, అనంభవం. ఈనాడు మీరు మాతో కలిసి ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో అయివానరే, భూసంస్కరణల చట్టం అమలుకు కృషిషేధ్యం.

తీ గాదె వెంకుపెట్టి:- పెద్దలు రాజేశ్వరరావు గారు చెప్పారు. సాయిధ పోరాటం జరగలేదని గాని, కమ్యూనిస్టు పోరీల పారు ఈ భూసంస్కరణల చట్టం అమలు వరచలేదని గాని నేను చెప్పలేదు. వారు పోరాటం చేశారు. నేను ఎప్పుడూ కాదనలేదు.

(అంతరాయం)

మా అభిప్రాయం మాది, మీ అభిప్రాయం మీది. నేను చెప్పేది చెబుతున్నాను. మీరు చెప్పేది చెప్పారు. దాని గురించి ఎందుకు కాంట్రావీ? మా పార్టీ తరఫున మా పార్టీ యొక్క అభిప్రాయం నేను చెబుతున్నాను. మీకు రుచించకపోవచ్చి. నేను చేయగలిగింది కూడా ఏమీ లేదు.

ఏదైనా ఈ భూసంస్కరణల చట్టానికి రూపకల్పన చేసిన ఘనత, కీర్తి కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందుతుంది. కాని రానురాను, క్రమేణా ఇది అమలు జరగలేదనే మాట కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. కారణం - ప్రతివారూ కోర్టుకు పెళ్డడం జరిగింది. కోర్టుల తీర్పును అనుసరించి ఆ చట్టాన్ని అమలుజరిలేదు. కాని కాంగ్రెస్ పార్టీకి చిత్తశుద్ధి వుంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి వుంది. దీనిని అమలువరిచాము, కొన్ని లక్షల ఎకరాలు వంచామని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ నీరుగార్చి వ్యవహారం కోర్టుల వల్ల వచ్చింది. సుప్రింకోర్టు తీర్పు 1985లో వచ్చింది. ఆ తీర్పును అమలు జరపాలని నేను అప్పుడూ కోరాను, ఇప్పుడూ కోరుతున్నాను, ఎప్పుడూ కోరుతాను. దింట్లో అనుమానాలకు ఆవులేదు. కాని ఒక ప్రధానమైన లోపం ఈనాడు ఈ భూసంస్కరణల చట్టం క్రింద వచ్చింది. చాలామంది బినామీల పేరుతో, మైనస్టడ్ పేరుతో దొంగ రికార్డుల స్ఫోంచి దీనిని నీరుగార్చాడానికి ప్రయత్నించేసిన మాట నిజం. దీనికి ఒక సమగ్రమైన విధానాన్ని ఆలోచించాలి. ఈ ప్రభుత్వానికి పేద ప్రజానీకంపై ప్రేమ వుంటే, భూసంస్కరణల వఱ చిత్తశుద్ధి వుంటే, బినామీ బ్రాస్టాట్సును, ఇతరుల పేరుతో భాములను ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ క్రిందకు రాకుండా వుంచిన వాటిని, సరియైన జాగ్రత్తలు తీసుకుని, సవరించివలసిన అపసరం వుండి. భూసంస్కరణల చట్టం ఉంది. ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ అమలు జరిపిన తరువాత ఎవరైనా భూమిని ముఖీ అక్యూర్ చేయాలంటే, అది కూడా భూసంస్కరణల చట్టం క్రింద వస్తుందనే మాట అనాడు భూసంస్కరణల చట్టంలో ఉంది. ఇది ఇంతవరకు అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అమలువరిచారా అని అడుగుతున్నాను. ఇది అమలువరచవలసిన అపసరం ఉంది. మా ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి లేదని వారన్నారు. వారన్నారని వీరూ అంటున్నాడు.

ఆనధికార తీర్మానం: “ఇవ్వుదున్న భూగర్భిష్ట వరిమితి చెట్టంలోని లొనుగులను సరిద్ది ద్రభుత్య బంజరు భూములను పేదవారిక వంపే చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, వథసాయూన్ని చంచుకునే ప్రాతివికట్లు వారు స్వరంతదారులకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1996

419

అయినప్పటికే అధికారంలో మన్నది మీరు. మీరు చేయండి. మేము పూర్తిగా బలవరుస్తాము. నిజంగా పేద ప్రజాసీకం మీద, గ్రామీణ పేద ప్రజాసీకం మీద, భూమి లేని రైతాంగం మీద, టెనంట్ మీద ప్రేమ వుంటే, ఈ చట్టాన్ని పరిపూర్ణంగా అమలు జరవండి, లోపాల్చంచే సరిద్దిద్దండి. మేమూ పరిపూర్ణమైన సహకారం ఇచ్చి ఈ చట్టాలను అమలు జరవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

త్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- బాపిరాజు గారు భూసంస్కరణల చెట్టం అమలు చేయవద్దని మంత్రిగారికి చెబుతున్నట్టున్నారు.

త్రీ గాదె వెంకపురెడ్డి:- ఇది చాలా అన్యాయం, బాపిరాజు గారు సంస్కరణల వాది. ఆయన భూసంస్కరణలకు వ్యతిరేకి కాదు. మా పార్టీలో భూసంస్కరణలకు ఎవరూ వ్యతిరేకంగా లేరనే మాట చెబుతున్నాను. వందలాది వేలాది ఎకరాలు వున్నవారు ఈ బెంచెనలో ఎవరూ లేరని మనవి చేస్తున్నాము. గ్రామీణ పేద ప్రజాసీకం పట్టణాలకు తరలిరావడం జరుగుతోంది. ఎందుకు వస్తున్నారు? దానికి కారణం ఏమిటంచే ఒక్క విషయం జోస్పులి ఈ సందర్భంగా. Division and sub-division of land into small holdings is happening production. ఇది రాను రాను స్కూల్ ప్రోట్టింగ్ వల్ల గిట్టుబాటు రావడం లేదనే మాట వస్తోంది. నేనంటున్నాము, కొంతమంది సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు సమిష్టిగా సాంతంగా ఎవరి వ్యవసాయం వారు చేసుకోవచ్చు. వారికి కలెక్టివ్ గా వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు ఇవ్వవలసిన బెనిఫిట్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఆ చిన్నకారు, సన్నకారు రైతాంగానికి, ఈ భూమి లేని పేద ప్రజాసీకానికి కావలసిన సహకారం డబ్బు రూపంలో కాని, సభీఁడీ రూపంలో కాని, వేరే ఇతర రూపాలలో కాని ఇవ్వమని మనవి చేస్తున్నాము. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు ఎవరైతే వున్నారో, ఆర్డికంగా దుర్వారమైన పరిష్కారి ఎవరైతే అనుభవిస్తున్నారో, వారు వారి కాళ్ళమీద నిలబడేలాగచేయూత నివ్వండి. మీరు మరి ఈనాడు వన్నులు ఏచంగా వేస్తున్నారు? 200 ఎకరాలు వున్న వారికి, 50 ఎకరాలు, 60 ఎకరాలు, 70 ఎకరాలు వున్నవారికి ఒక పన్ను వేసే విధానం వున్నది. ఈరకంగా అందరిపైనా ఒకేరకమైన పద్ధతిలో భారం వేయడం అన్యాయం. ఇది సామాజిక న్యాయం కాదు. వెల్ఫేర్ ప్రీట్ కావాలని రాజకీయ ప్రాణాల వారందరమూ కూడా కోరుకుంటున్నాము. బలపీఎవర్లాల సముద్రంచే మా ధ్యేయమని, వారి శ్రేయస్సు కొరకే పాటు వడుతున్నామని చెబుతున్న ప్రభుత్వం, సన్నకారు చిన్నకారు రైతాంగానికి ఈ మధ్య మీరు ఏచంగా వన్నులు పెంచారో చెప్పుక తప్పదు. దెండు

1.10 | ఎకరాల పాటం వున్న రైతు విషయం గురించి చెప్పుదలిచాను. 3 హెచ్.పి. మ.

పెంచుకుంచే రు.450/- లు కట్టవలసి వస్తోంది. మాగాణి వంటకు సుమారు రు.200/- లు శిస్తు చెల్లించవలసి వస్తోంది. ఒకప్రకృతిన ఎరువుల ఫరలు పెరుగుతున్నాయి. పురుగు మందుల థరలు పెరుగుతున్నాయి. పేద ప్రజలు ఏచంగా జీవనం సాగించాలని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాము, రామారావు గారు చప్పారు.

అనికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగరిష్ట వరిమితి చట్టంలోని లొసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంజరు భూమిలను వేదవారికి రంపిణి చేసి వెట్టుబడిని నమకూర్చి, ఫలసాయాచ్చి వంచుకునే ప్రాతివదికైవారు స్వంతదారులకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిటెను చేస్తున్నది.”

చంద్రబాబునాయుడు గారు చెబుతూ వున్నారు. పేద ప్రజాసాంకం ఉద్దరణి నాకు ధ్వేయం, పేద ప్రజలే నా దేవుళ్ళు. నేను పేద ప్రజలకు ఏమయినా చేస్తాను. ఆకాశం, నేల కలిసినప్పటికీ నా భావం, నా ధ్వేయం ఆదే అని చెబుతున్నారు. అలా చెప్పిన వీరు ఇప్పుడు చేసిన కార్యక్రమం ఏమిటి? ఈ రైతాంగం మీద పెనుభారం వేస్తున్నారు. సన్మకారు, చెన్నకారు రైతులను వదిలిపెట్టుకుండా క్రింది నుంచి పైవరకు తాట వలచినట్టు చారిని పీడిస్తున్నారు. ఒకప్రకృతి పెంచము అంటూనే పెంచుతున్నారు. తగింపుని అంగినప్పుడు ఒక్కసారి రు.50/- లుతగించి రెండపారి రు.50/- లు అంటే This policy of the Government is deceit and retreat. భూసంస్కరణల చట్టానికి సంబంధించినంతవరకూ పేద ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకూ పారికి సహాయం చేయవలసిన అవసరం వుంది. సామాజిక నాయ్యం జరగాలంబ చార్ట్రో భారం లేకుండా ఉండాలి. సామాన్య రైతులు ఎందరో వున్నారు. అర ఎకరం, ఒక ఎకరం, డెండు ఎకరాలు వున్న వారున్నారు. 95 శాతం వరకూ రైతులే ఉన్నారు. పారికి మనం చేస్తున్న సహాయం ఏమిటని ప్రశ్నించుకోవాలి? ఇది పేరే ఉద్దేశ్యం కాదు. సామాజిక న్యాయం జరగాలనేది భూసంస్కరణల ముఖ్యాలైశం. పైత్రందారీ విధానం, భూస్వాముల విధానం నశించాలి. ఆరతమ్యాలు తగ్గాలి. ఇదే ఉద్దేశ్యం తప్ప ఎవర్తి అనే ఉద్దేశ్యం కాదు. రియల్ ఎస్టేట్ బిజనెన్ పేరుతో ఈనాడు వందల కోణ్ణ రూపాయలు ఈవిధంగా సంపాదిస్తున్నారు. మూడు నాలుగు సంపత్పురాలలో ఈవిధంగా సంపాదించి ఈ ప్రభుత్వంలోని అధికారులను తమ గుత్తాధివ్యవస్థలో పెట్టుకుని ఈ ప్రభుత్వాన్ని పరిపొలిస్తున్నామనే ఆలోచనా విధానంతో వారంతా వున్నారనే మాట మనవి చేయదలచుకున్నాను. భూసంస్కరణల చట్టం అమలులోకి తేవాలి, న్యాయం చేకూరాలి. ఈ ల్యాండ్ సీలింగ్ చట్టానికి తోడు అగ్నే సీలింగ్ రావాలి. గ్రామసీమలలో వుండే పేదలు వలసపోతున్నారు. వారంతా పట్టణాలలో స్టోరాలు ఏర్పరచుకునే దుర్భర పరిష్కారులు ఈనాడు వున్నాయి. బోంబాయిలో చూసినట్టుయితి పేమెంట్లు మీద వందల వేలాది కుటుంబాలు దుర్భర పరిష్కారులను ఎదుర్కొంటూ అక్కడ జీవిస్తున్నారు. ఈ పరిష్కారులను వుండే పరిష్కారులు వుంది. దారిద్ర్యం దినికి మూలం. భాగ్యవంతులు భాగ్యవంతులువుతున్నారు. సామ్యవాదం కావాలంటున్నాము. పేదలను ఉద్దరించాలని అంటాము. దీనికి సంబంధించినంతవరకూ సమగ్రమయిన చట్టం తీసుకురాకపోతే ఈ దేశంలో లాభంలేదు. Revolutions would not start by thousands and akhs of people. చిన్న చిన్న దుకాణాల వారి నుండి ఈ ఎక్కుప్పాయ్మెంట్ అనేది సమాజంలో ప్రారంభమవుతుంది. అది ఆగనంతవరకూ ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్నప్పటికీ సమాజంలో ప్రభుత్వం వస్తుంది. ఏనాటికయినా మనం ఈ పరిష్కారులను ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. పేద ప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చట్టాలు చేయాలి. నూటికి 90 శాతం పేద ప్రజలు ఈనాడు వున్నారు. పారికి అనుగుణంగా చట్టాలను

అనంతికార శీర్మానుడఁ: “జ్యుదువ్వు భారత్ రాజు చెప్పించి చ్చుల్లాఁచేని లోనుగలను నరిటిథి ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి వంపికే చేసి పెట్టులఱిని నమకూర్చి, వలసేయాన్ని వంచుకునే ప్రాతిపదికపై వారు ర్షయంతరాయలకు నీలు కల్పిస్తూ చాపునాన్ని ప్రవేశపెట్టివలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1963.

కీ.21

రూపొందించాలి. ఈ భూసంస్కరణల చక్కాన్ని నరిచిప్పి న్యాయం పేకొచ్చివలసింది ఆ తమ ద్వారా కోదుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (అసిఫాబాద్):- ఆఖ్యా, మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చా దాదాపు 50 సంవత్సరాల లవుతోంది. అస్త్ర కళాఖ్యం అయినచ్చుటకే హాలీకి భూమికి సంబంధించి అంటే భూసంస్కరణలకు పుటుబంధించిన నమస్కృతము అనేక భాషలూ శాసనసభల్లోనూ, ప్రాథమించేలోనూ మాణ్ణులుతున్నప్పటికే ఈ నమస్కృతు రాజ్యాల పాలిష్ట్రారం శేకపోవడం దుర్భరం. మన భారతదేశంలో మన ఆంధ్ర లాట్రింగో లెలంగాణాలో జరిగిన తెలంగాణ సాముధ పోరాటం భూమికోసం, త్రైయుల సమస్యలు పరిష్కారం కోసం, ఈ భూస్వాముల దౌర్జన్యాలకు వ్యాలోకింగా భూమికి కోసం జరిగిన రక్తపాతం ఈ తెలంగాణ గడ్డామీద జరిగింది. ఔలూగాణ సాయఁథ పోరాటం భారతదేశానికి మయిషు పెచ్చింది. భారతదేశంలో భూసంస్కరణల చట్టం రావాలనే ఆలోచన రేకెత్తించింది. ఈ పోరాటాన్ని మరివడానికి పీటుశేషు. ఈ చట్టంలో వుండే లోనుగులను విసిద్ధాగించుకుని భూస్వామ్యపర్మాలకు నుంబంధించి వారంతా కలిసిపుస్తు వగలు కోర్టులలో ఉనుట వేయడం ఇదండా జరుపుతోంది. ఇందులోని లోనుగులు ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఈ వరిష్ఠులిచెచ్చువలసిన అసహిరాల లేదు. దీనికి సంబంధించి అనేక పోరాటాలు జరిగిన బ్యాక్స్ గ్రోండ్లో నుఫ్ఫింకోర్స్లో కూడా ఈ భూసంస్కరణలకు అనుకూలమయిన శీమ్య ఇచ్చారు. అనుపవ్వుటకే గతంలో అనేక సంవత్సరాలు వరిపూతీంచిన కాంగ్రెస్ పాటీ పొలసకో ఈ తీమ్పుకు అనుభావించాలా భూసంస్కరణల చట్టాలు తీసుకురావచ్చంకో పూర్తిగా విఫలం జయించి. ఆసంతరం తెలుగుదేశపొర్ట్రె అధికారంలోకి పెచ్చింది. అనేక సందర్భాలలో బట్టికు సమావేశాలలో ఈ వెషయం ప్రస్తావనకు వచ్చినప్పటికే కొంతవరకూ దేసామని హ్యానాలు చేస్తున్నా పగడ్చిందిగా ఎది అమలుకాలెదు. పట్టుదలలో ఇంకో ఆంచుగు నుంచుకు చేసి పేదరికాన్ని సిర్యాలించి భూమిలేని పారికి వరిత వర్లాలకు ఈ భూమిని వంపిణి చేసే విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం ఎంత బాధ్యత హించాలో ఆంత భాధ్యతను కనబరదడం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని ఒక్క ఆడుగు ముందుకు వేయండని కోరుతాన్నాము. ప్రజలు చాలా బ్రహ్మిందంగా మద్దతు ఇచ్చారు. మేము కూడా మద్దతుగా వుంటున్నాము. ఒక్క ఆడుగు ముందుకు వేసి సుఫీంకోర్స్ శ్రీతీర్పుకు అనుగుణంగా భూసంస్కరణ చట్టాన్ని వెలుగులోకి తీసుకురావాలి. అనుకూలమయిన నవరణలు చేయాలి. ఈనాడు డీఫార్సెన్టు సంబంధించి అనేక మయిషు భూములు వున్నాయి. ఉదాహరణకు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 80,000 ఎకరాల భూమి అనేక మండి రైతులు పేదలు ఇచువంటి భూములను అక్కమించుకుని సంవత్సరాల తరబడి లంటే దాదాపు 30 సంవత్సరాల నుండి కట్టా కలిగి వున్నారు. పారివధ్య డబ్బులు లేవు. దాదాపు 80,000 ఎకరాల భూమి వుంచి. ఈ రాత్మాలో అటువంటి భూములు ఎక్కుడ వున్న వాటన్నింటిని బయటకు తీసి లంటులో ప్రస్తుతం వుండేవారి పొజిషన్ కాపాడేవిథంగా నవరణలు

అనధికార శీర్ములు: “ఇవ్వుదున్న భూగర్భ పరిమితి చట్టంలోని లొనుగులను సరిదిదీ ప్రభుత్వ బంజరు చుముంచు పేపారికి వంపికే చేసి పెబ్బుజడిని నమకూర్చి, వంసోబూన్ని వంచుకునే ప్రాతిపదికండై వారు స్వంతహారులకు వీలు కల్పిస్తూ రాసవాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసీంచిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిపాలను చేస్తుచ్చిది.”

ఈసుకురావలసీన అనేసరుల వుండి. ఈదోళ మన రాష్ట్రంలో అనేకమంది భూస్వాముల వద్ద వందల, వేల ఎకరాల భూమి ప్రభుత్వానికి సంబంధించి వుంది. నాగరికత

అభివృద్ధి నెంచుతున్నా ఈ భూమి భూస్వాముల కబ్బాలోనే వుంది.
ఉధారంకి పున మాజీ ప్రధానిశ్రీ పీ.చి.నరసింహరావు గారి పేరు మీద
21 వందల ఎకరాల భూమి వుండేది.

(అంతరాయం)

అక్కడ ప్రజలు అంటేశన చేయడం వల్ల భయపడ్డారో ఏమో నాకు తెలియదు కానీ...

(అంతరాయం)

శ్రీ. గాదె వెంకటెంట్లో:- భూసంపన్నరణల చట్టం క్రింద ఏడైతే మిగులు భూమి (శ్రీ. పీ.వి. నరసింహరావు) గారి చేతులలో వుండేదో దాన్ని సరండర్ చేశారు. వంపకం చేశారు. ఈయన ఒక తెస్పొన్నిబుల్ పరున్న దేశానికి ప్రధానిగా చేశారు. ప్రత్యేకించి ఆయన మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వ్యక్తి. సరండర్ చేశారా? చేయలేదా? నిజమా? అబద్ధమా? అనే విషయం స్వప్తంగా శ్రీ దేవేందర్గాణ్ గారు రిష్టయ్యలో చెపితే బాగుంటుంది. అపోహాలు మనకు వుండడం మంచిది కాదని చెపుతున్నాను. Otherwise, if troubles the entire State. It is a fact to be known to every one. ఆయన భూమి సరండర్ చేయలేదని మీరు చెపుతున్నారు.

శ్రీ. ఎన్. రాఘవరెంట్లో:- అధ్యక్ష, 1972వ సంవత్సరంలో శ్రీ. పీ.వి. నరసింహరావు గారు చట్టం చేశారు. ఆయన ఆయన దగ్గర వున్న భూమిని ఎప్పుడు వంపకం చేశారో ఆ తెచ్చిని చెబితే మన నిజాయితీ బయటకు వస్తుంది.

శ్రీ. జ. పెద్దిరెంట్ (హుసూరాభాద్):- అధ్యక్ష, హుజూరాభాద్ నియోజక వర్గంలో వంగర గ్రామానికి సంబంధించిన భూముల విషయంలో మాజీ ప్రధాని పీ.వి. నరసింహరావు గారి విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. పారికి సంబంధించిన వందలాది ఎకరాల భూమి ఈ చట్ట పరిధిలో వంచబడలేదు. ఆ చట్టం నుంచి మినహాయింపు పొందేవిధంగా బినామీ వేర్పతో ఆ భూమి మొదట వారి కబ్బాలోనే వుంచబడింది. మాదగ్గర నక్కలెట్ ప్రాబల్యం వుంది. ఆ భూమిలో వారు జండాలు పొతడం వల్ల ఆ భూమి పంచాలన్న పరిష్ఠతులు ఏర్పడ్డాయి. దానిని అదుపుచేయడానికి పోలీన్ వాతిడులు అన్నడు ఎక్కువగా జరిగాయి. ఈ విషయం మీకందరకు తెలుసు. కాలక్రమేణా ఆ భూములను ప్రభుత్వం వారి స్వాధీనం చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ద్వారా ఈ రెండు మూడు సంవత్సరాలలోనే ఆ భూములను వంపకం చేయడం జరిగింది. ఇంకా కొన్ని భూములు వంపకం చేయాల్సి వుండి అని చెబుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ. జి. మత్తేంట్:- అధ్యక్ష, ఈ భూసంపన్నరణల చట్టాన్ని ఏ నాయకులైతే

అనధికార తీర్మానా : “ఇచ్చుడుష్టి భూగోళాను వరిమితి త్వరితమైని లొనుగులను నశించి ద్వారా బ్రంబల భాషమును చేయిపోవి వంపియే పేసి చెట్టుబడిని నమకుల్ని, వఱసాయాచ్చు విషమతునే ప్రాతిపదికట్టి పాలు ప్యారండారులుకి వీఱు కల్పిస్తూ రాశాన్ని ప్రవేశచెప్పివలసిందిగా ఈ సభ క్రమముపుచు సీఫారసు చేస్తున్నది.”

శైవానుని చేబుతున్నదో ఆ నూయకులే 1100 ఏకరాల భూగోళాని కపు అధికారిలో పెట్టుకున్నారు. ద్రజబు తిరుగుబాటు కావింద తమహత, తీర్మానాంగా పెద్ద ఉండోవన చేసిన తరువాత ప్రసిద్ధిలో ముఖం చెల్లిదన్న ఉత్సేశ్వంతో ఈ భూములు పంచం జరిగింది. ఆయిదంగా మహాబూధాపాదికు సేరించింది. గున్వేశాణావైష్ట్రీ, సువేదర్శీల్, జూర్మానదేశీల్ ఆతీనింతో సుమారు ఆసుంత ఎకరాలు బిలామీ ప్రిథవీ భూములు వున్నాయి. క్రీస్తోప ప్రాచీ కమిషన్ వేశారు. దానీ రిపోర్ట్ లోంగురలో రాబోతోంది. ఈ భూమినాముచులు పంచరో వున్నారు. కారికి సంబంధించిన భూములను జేడలకు పంచాలి. సుమ్మింటోర్పు తీయుకుముగుణంగా భూసాంస్కరణలు చట్టం అములోకి తీసుకురావాలి. గౌరవనీయు మంట్లిగారు శ్రద్ధగా వీంబుప్పున్నాడు. మన రాష్ట్రంలో లభ్యాలి ఏకరాల కీ ఫారపై ల్యాండ్స్ భూములు. ఇంటిలభీ భూముల్లోన ద్రజబు కబ్బి కలిగి వున్నారు. ఇటువంటి ల్యాండ్స్పై వారికి యాంపుమ్ముపు పొకళ్లు జచ్చిపరికు చట్టంలో సవరణబు జేసి పారికి అంటయోలని, ఆపుడై హారికి సని కల్పించినపారం ఆనుభామని తెల్చిముప్పుచ్చుయి. ఆందువల్ల ప్రభుత్వం ఒకడుగు ముందుకు వేసి అలాంచి భూములకు ఇచ్చి ఈ సమస్యలకు పరిపోగ్రామ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అపకాశం నాకు ఇచ్చేసందుకు భస్యవాయాలు తెలియజేస్తున్నాయి.

తీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యాత్మ, ఈ భూసంస్కరణలకు సంబంధించి చాలా సందర్భాలలో గౌరవనీయులు శ్రీ రాఘవరెడ్డి గారు, శ్రీ నిర్లలోరెడ్డి గారు ప్రతిషాదించిన తీర్మానాలు ప్రశ్నావనకు వస్తున్నాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్న, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్న ఈ భూసంస్కరణల చట్టానికి సవరణాల తీసుకురావడాసికి ప్రయుత్తుప జేయడం జరిగింది. నుమ్మింటోర్పు ఇచ్చిన తీర్మానుగుణంగా రాష్ట్రంలో పుట్టి ఈ చట్టాల్ని సవరించి వకట్టందీగా భూసంస్కరణబు అమలు చేయాలని, అంతేకాకుండా ఈ అగ్రమెంట్ ఆఫ్ సేల్స్కి సంబంధించి భూమి మల్లి స్ట్యాఫినం చేసుకోవాలని చట్టిలు జరిగాయి. ఈ చట్టిలు ఎంతో సుదీర్ఘంగామా, అంతేకాకుండా దాలా గట్టి పరజంలంతో, ఆకర్షణియంగా చద్రిలు జరుగుతున్నాయి. నా స్వానుభావాల్ని బట్టి సేలసు విచిత్రికత్తి లేకున్న సాము చేస్తూ పోతున్నామని. ‘నేను బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి లాగా ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించబోతున్నాను’ అని ముఖ్యమంత్రి గారు అనేక సందర్భాలలో చెప్పడం జరిగింది. 20 సంవత్సరాలు పరిపాలించమని పెద్దలు దీనివిందడ కూడా జరిగింది. ఈ 40 సంవత్సరాలలో కూడా ఈ నాన్ అంధియల్ రిజల్యాప్స్ మాత్రం వెన్నించే పుంచుంది. ఎలాంటి ఆలోచనలు చేసి, సంస్కరణలు చేసి తీసుకుపోవే పెరిపోతి లేదు. ఈనాడు అంధా రాష్ట్రంలో నీలింగ్ చట్టం పుంది. అప్పుడు వున్న సీలింగ్ టిక్కరువు పారం చున భారతదేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేనివిభాగా వకట్టందీగా దినిని ప్రవేశపెట్టిడం జరిగింది. దీనిని అమలు చేయడం

ఆసాధకార తీర్మానం: “ఇష్టుడుస్తు) భూగరిష్ట పరిమితి చట్టంలోని లొసుగులను సరిదిక్కి ప్రభుత్వ బంజరు భూమయను పేదవారికి వంపికి చేసి పెట్టుబడ్డిని సమకూర్చి), శసనాస్తున్ని పఠమకునే ప్రాతివదిక్కై వారు స్వంతదారులకు ఏట కల్పిస్తూ శాసనాస్తి ప్రవేశపెట్టరలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వముకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

జరిగింది. సస్పంగా మనకు వున్న కొన్ని బలహీనతల వల్ల ఆ చట్టంలో ఉన్న లొసుగుల వల్ల చాలామంది భూస్వాములు ఈ భూములను దక్కించుకున్నారు. దీని గురించి కోట్లాది రూపాయలు ఖర్ప చేయడం జరిగింది. అయినపుటికి, ఈనాడు లక్షలాది ఎకరాల మిగులు భూమి భూస్వాముల దగ్గర ఏంది. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినా, సీలీంగ్ చట్టాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని లక్షలాది ఎకరాల భూమిని స్వాధినం చేసుకోమని పేద ప్రబలలకు పంచమని చెపుతున్నాము. ప్రతిసారీ మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు ప్రైటిమెంటులు చేస్తూ వుంచారు. మిగులు భూమి కాదు. అంధ్ర రాష్ట్రాలలో ఏంతైతే సాగులో భూమి వుందో అంతా పంచిసట్లుగా ప్రతిసారీ ప్రైటిమెంట్లు చేస్తున్నారు. ‘యన్నెపూడిదే భూమి’ అన్న ప్రాతివదిక మీద ఆన్ని రాజకీయ ప్రాప్తిలు మనందరికా కలేసి ఈనాడు: అలోచించడానికి పీలుగా మంత్రిగారు ఒక కమిటీని వేసి చర్చ సాగించండి. టీ.డి.పి. అధికారంలో నున్నపుడు సుప్రీంకోర్టు యిచ్చిన రూలింగ్ ఆధారంగా చట్టాన్ని సవరించుకోవడానికి

1.30 | చట్టాన్ని రూపాందించుకున్నాము. కాంగ్రెస్ పోర్టైలో శ్రీ టి.క.పు.

సమరసింహారెడ్డి గారు మన్నపుడు సమావేశాలు జరిపాము. చట్టాన్ని సవరించడానికి శాసనసభలో ప్రతిపాదించిన చట్టం భూస్వాములకు అనుకూలంగా మారే ప్రమాదం పుండని ఆనాడు రాఘవరెడ్డి గారు, బోడేపూడి గారు, దానికి చాలా చక్కబి సవరణ యిచ్చి దానిని సవరించారు. ఆ చట్టాన్ని సుప్రీంకోర్టు యిచ్చిన తీర్మానాన్ని ఆధారంగా మళ్ళీ సవరణ చేశారు. అయితే టి.డి.పి., కాంగ్రెస్ వారంతా కలిసి ఆ తీర్మాను నీరుగార్చారు. ఆనాడు, వారంతా కుమ్మక్కె ఆ చట్టం అమలుకాకుండా చేశారు. ఆ చట్టం ఆగిపోయింది. ఈ పార్టీలు ఆ చట్టాన్ని అమలుచేసేందుకు భయవడుతున్నారు. నాన్ అఫీషియల్ రెజల్యూషన్ మాత్రం తప్పకుండా వస్తుంది. ఎందుకంటే వాసనగా మనం ఈ చట్టాల గూర్చి చెపుతున్నాము తప్ప అమలు చేయడం లేదు. పీ.వి. నరసింహరావు గారి భూమి గూర్చి వచ్చింది. వారు పకడ్డుందిగా మిగులు భూములను పంచారా లేదా అన్నది సమయ కాదు. ఒకసారి లోయర్ ట్రిబ్యూనల్ స్పెషియల్ తీర్మాన తీర్మాన యిచ్చింది. వారి ఆస్తుల డైక్టరేషన్ యివ్వామని. ఎక్కువగా వున్న భూమిని సరండర్ చేయమని. అంతేగాకుండా మీరు ట్రిబ్యూనల్ ముందు యిచ్చిన అప్పిడివిట్ గానీ, రిప్రెసంటేషన్ గానీ, అగ్రమెంట్ ఆఫ్ సెల్ డీడ్ గానీ, యివి ఏవీ వనికిరావని, అవన్నీ పిచ్చి రాతలని, పహాటి దిద్దారనీ, ఎన్నో ఆక్రమాలు చేశారనీ ట్రిబ్యూనల్ ముందు బయటపెట్టారు. పెద్దలో వచ్చింది. సుప్రీంకోర్టు తీర్మాన యిచ్చింది. ఇంత జరిగినా వారు ఎందుకు తిరిగి కరీంనగర్ కోర్టులో కేను పెట్టేందుకు తతంగం చేశారు. చట్టం చేసిన పెద్దలే యలా చేస్తే చట్టాన్ని రాశియేదవరు. ఈ విషయాన్ని గూర్చి చెప్పండి పెంకటరెడ్డి గారూ. మీకు ఖచ్చితంగా ఈ చట్టాన్ని అమలు చేయాలని, అంధ్ర రాష్ట్రంలో దీనిని అమలు చేయాలని పుంచే ట్రిబ్యూనల్ తీర్మాను తలజ్ఞేవారు. అప్పేలు చేయకూడదు. అలా చేయడం వల్ల మీరు తప్ప చేసినట్టే అపుతుంది. ఇది ఒక

అనధికార తీర్మానం: "ఇప్పుడున్న భూగర్భ వరిమితి చట్టంలోని లొసుగులను నరదిద్ధి ప్రభుత్వ బంజరు భూములను పేదవారికి నంపినే చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, శలసాయాన్ని పంచుకునే ప్రాతిపదికై వారు స్వంతదాయలకు వీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టునిలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది."

20 సెప్టెంబర్, 1996 425

ఉదాహరణ మాత్రమే: ఎందుకంటే దీవం క్రింద పెలుతురు వుండదట. అలా వందల వేలాది ఎకరాల భూములు ఈనాడు కబ్బాచేయబడుతున్నాయి. ఈరోజు కొత్తరకంగా ఈ భూములు కొసుగోలు చేసి, కంపెనీల పేరిట మరో పేరిట కబ్బాచేస్తున్నారు. మనం నిన్ననే భూదాన భూములు 462 ఎకరాల భూమి ఒకరి యాజమాన్యం క్రిందకు ఎలా తీసుకురాబడ్డాయో వర్షించాము. ఈనాడు ఈ భూసంపూర్చణల గూర్చి మాటలు కాకుండా ఒక ఖచ్చితమైన పద్ధతి అపలంధించాలి. ఈనాడు భూములు కొత్త పద్ధతిలో సమీకరించబడుతున్నాయి. తిరిగి దీనిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాల్సి వుంది. కమతూల లెక్క ప్రకారం మిగులు భూములను సేకరించి పంచాల్సి వుంది. అందుకోసం ప్రయత్నించాలి. ఈనాడు ప్రైకోర్సు, సుప్రైకోర్సు, ఇతర కోర్సులలో ఈ విషయమై పెండింగ్లో వున్న కేసులకు సంబంధించి యంజవ్రాసలు వారే దున్నుకుంటున్నారు. మరి ఈ భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకునే అపకాశం వుండా? లేదా? ఒకప్పుడు భూస్వాముల వద్ద భూమిని ల్యాండ్ సీలింగ్ ద్వారా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకునేందుకు 25 సంవత్సరాల కాలం వట్టింది. అలా ఎక్కుడెక్కుడ మిగులు భూమి వుండో దానిని సేకరించిన ప్రభుత్వ భూములు తిరిగి మరో రూపంలో దళారీల చేతులలోకి పోయింది. మరి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కరిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విషయంలో రాత్రి శాసనసభలో ప్రస్తావించినా ఇంతవరకు జవాబు రాలేదు. కమక పెంటనే భూములను స్వాధీనం చేసుకుని విచ్చుల నుండి తప్పించుకోండి. అంతేకాకుండా ఈ టెనెసీ యాక్సు ఆన్నది తెలంగాణాలో ఒకవిధంగానూ, ఆంధ్రలో ఒకవిధంగానూ వుంది. విష్వవాత్సక పోరాటం, సాయుధ పోరాటాల ద్వారా వీటిని సాధించడం జిరిగిందని కమ్యూనిస్టు సోదరులు చెప్పారు. అయితే ల్యాండ్ సీలింగ్ చట్టంలో కొన్ని లొసుగులు వున్నాయి.

శ్రీ జి. మల్లేష్: - భూములకు సంబంధించిన పోరాట ఫలితంగా ఈ చట్టాలు వచ్చాయి. అయితే బాధ్యత వ్హిస్టున్న పార్టీలు, రాజకీయ పార్టీలు, ప్రభుత్వాలు ఈ భూ పంపిణీని బాధ్యతాయుతంగా చేయాలి. మరి ఈ విషయంలో పేదలకు భూములను వంచడంలో వారి పాత్ర ఏమిటో కూడా చెప్పాల్సి వుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- రాజస్టాన్లో చాలా ఖచ్చితంగా అమలు పరుస్తున్నాము. నా బాధ ఏమిటంటే మా సోదరులు, కమ్యూనిస్టు సోదరులు బ్రహ్మండమైన పోరాటం జరిపి సాధించిన ఈ చట్టంలో లొసుగులు లేకపోతే నమస్క వుండేవి కాదని బాధపడుతున్నాము. యిప్పుడు ఏడైతే భూమి భూమి అంటున్నారో దానిని పరిష్కారం చేయాలంటే రెవిన్యూ అధికారులు, తెలంగాణాలో ఒకవిధంగా, ఆంధ్రలో ఒకవిధంగా ఎందుకు టెనెసీ యాక్సును పరిగణిస్తున్నారు. దానిని ఎందుకు ఒకవిధంగా వుండేలా మాడరన్సు ఆలోచన...

శ్రీ వి. వెంకట్శైరరావు:- విద్యాసాగరరావు గారు చెప్పినట్లుగా, ఆయుధ పోరాట ఫలితమే తెలంగాణా కౌలుదారీ చట్టం. ఆ తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్

ఆనధికార తీర్మానం: “ఎవ్వుడున్న భూగరిష్ట పరిమితి చట్టంలోని లొసుగులను సరిదిద్ది ప్రభుత్వ బంసరు భూములను వేదురికి వంపిఁచే చేసి వెట్టబడిని సమక్కార్పి), వలసాయాశ్రీ వంచునే ప్రాతిషాహికాపై వారు స్వంతదయలు ఏలు కల్పిస్తూ కాసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు స్థానాన్ని చేస్తున్నది.”

అయిన తరువాత సమగ్ర భూసంస్కరణల చట్టం తీసుకురావడం జరిగింది. మన పీ.వి. నరసింహరావు ఈ భూసంస్కరణల చట్టం చేశారు. అయితే వచ్చిన చట్టంలో అనేక లొసుగులు వున్నాయి. మేము తెచ్చింది కాదు. వాళ్ళ తెచ్చారు. మేము తెచ్చిన చట్టం పళ్ళిమ బెంగాల్ కాంగ్రెస్ వాళ్ళ చట్టంగా అమలులోకి తీసుకువచ్చారు. దానిని అమలు పరచాలి. దానిని ఆధారంగా తీసుకుని ఈ రాజ్యంగ పరిమితులకు లోఒడి భూములు పండానికి స్వరైన చట్టం తీసుకోవడం వల్లనే అమలు జరిగింది. అది వాస్తవం. మేము లొసుగులున్న చట్టం తెచ్చామనడం వాస్తవం కాదు.

త్రీ సిహాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ కు సంబంధించి ఏరియాను బట్టి ఆ భూములు నంబందిత కార్యాలయాలలో వుంటాయి. తెలంగాఛాలో అతను డిస్ట్రిక్సన్ అయిపోయిన తరువాత he is deemed to have been in possession. అనే వద్దతిలో అక్కడ డెసిషన్ యిన్నారు.. టెనెన్సీ యాక్స్ ప్రకారం భూమి యక్కడ ప్రభుత్వ స్వాధీనంలోకి పచ్చింది. ఆంధ్రలో అలా జరగడం లేదు. కనుక ప్రొగ్రసింగ్ గా అది జరిగేలా, ఖచ్చితమైన అల్లోచనలు చేయాలి. ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తెచ్చి చట్టాలు తేవడం జరిగింది. ఆలగా పాటిని అమలు చేసేలా చూడాలి. ఇది కేవలం స్టేట్‌మెంట్ వరకు, చర్చల వరకు పరిమితం కాకుండా దుస్సేవాడికి భూమి

పుండూలనే విషయం కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని
1.40 కోరుతున్నాము. ఇది సీలింగ్ చట్టం ద్వారానే అమలు చేయాలని కాకుండా,
ము.

భూస్వాములు భూమి కొసుగోలు చేసి బడా భూస్వాములు కాకుండా నియంత్రించే చర్యలు తీసుకోవాలి. 30, 40 ఎకరాలు వున్నవారు ముఖ్యంగా తెలంగాఛా ప్రాంతంలో ఆమ్మే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది గమనించి హరిజన సేవా సంస్థద్వారా భూమి కొసుగోలు చేయింది. భూమి కావాలని ఎంతోమంది అస్తికేషనులు పెడుతున్నారు. ఈ హరిజన సేవా నంష్ట ద్వారా ఏ జిల్లాలో ఎంత భూమి కొసుగోలు చేశారో చెప్పండి. ఈ సమయం ఉంది కాబట్టి ప్రతిసెల ఏ జిల్లా కల్తకార్డు సమావేశం ఏర్పాటు చేయింది. గతంలో మూడు నాలగు నెలలకు ఒకసారి రిపోర్టు ఇచ్చేవారు. దీనికి ఒక కట్టా దేఱు వెట్టి పండానికి నవ్వున్న ల్యాండ్ ఎంత ఉందో తెలుసుకోవాలి. జిల్లాలవారిగా హరిజన సేవా నంష్ట ద్వారా భూమి కొసుగోలు చేసి హరిజనులకు ప్రేశే ఈ సమయ పరిష్కారం అయ్యే అవకాశం ఉంది. మంత్రిగారు వడేవడే చర్చించి గాలిలో సాము చేసినట్టు కాకుండా శాసనసభ సమావేశాల తరువాత సమావేశం ఏర్పాటువేసే అందరం కలసిమెలసి ఒక కొత్త బిల్లు దూపాందించుకుందాము. ఇదివరకు రెండుసార్లు తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల పాయాంలలో వీరిపోయింది కాబట్టి దీనిని సమర్పించాలి. అమలుచేయలేకపోయాము కాబట్టి సమావేశం పెడితే నలపోలు ఇస్తాము. దానిమేరకు బిల్ రూపొందించుకోవచ్చు. తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు నుహీంకోర్చు తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా చట్టం రూపొందించడానికి విలుతేడనే అభిప్రాయంతో వున్నారు. దీనిని వునరాలో చెసి అంపోర్టీ మీటింగ్ పెట్టి

ఆనందికార్త లీల్సైనర్: “ఇప్పుడ్నిష్ట భూగణిష్ట పరిమితి చట్టంలోని లోసుగులను నిరిదిద్రి ప్రభుత్వ బంజరు భూములను వేదవారికి పంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని నమకూర్చి, వలసాయ్యాస్సి వంచుకునే ప్రాతిపదికై వారు స్వయంతరాదులకు వీలు కల్పిస్తూ ఇసనాన్ని ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తున్నది.”

20 సెప్టెంబర్, 1993 427

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభల చట్టం రూపొందించాలని మీద్యారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ జి. మల్లిష్ట్ - అధ్యక్ష, భూసంస్కరణల చట్టం 1972, 73 ప్రాంతాలలో ఆందు వున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తెచ్చారు. కానీ ఈ చట్టం పలన న్యాయం జరగలేదనేది వాస్తవం. ఇది నామమాత్రంగానే వుండిపోయింది. కానీ ఆరోజులలో పోరాడిన కైతులు గానీ, కమ్యూనిస్టులు గానీ, మార్కిస్టులు గానీ ఈరోజు పోరాడుతున్న విషయకారులు గానీ ఈ చట్టంపైన పెద్ద యుద్ధం లాంటి ప్రదర్శనచేసి లాలీదెబ్బలు తిని, జైలుకవెళ్లిన మహానుభావులు చాలామంది వున్న విషయం నాకు తెలుసు. 1972, 73లో థిల్లీ వెళ్లి లాలీదెబ్బలు తిన్నవారిలో సేను కూడా వున్నాననే ఈ సభాముఖంగా తెలుపుతున్నాము. అప్పుడు సి.పి.ఎ. కార్బూకర్తగా వున్నాము. ఈరోజు మైకులు పట్టుకుని మాట్లాడే ప్రతిపారు, ఈ చట్టం తేచ్చి పేద ప్రజలకు గూడు, గుడ్డ, కరువు ప్రాంతాలు పోవాలని తావప్రతియుపడుతున్న, మాట్లాడుతున్న వ్యక్తులకు చాలామందికి వందలాది, వేలాది ఎకరాల భూమి వున్న వారు మైకులు పట్టుకుని ఈఖిధంగా మాట్లాడడం చాలా పోస్యాస్టుదంగా వుంది. అనుమానంగానూ వుంది. ఈరోజు హరిజన, గిరిజన బడుగు వర్గాలు, నిరుపేదలు, వడ్రంగి, కమ్మరి, కుమ్మరి, హకలి, మంగలి వర్గాల ప్రిణ్లలు తిన్డానికి తిండిలేక, తహాతసాలాడుతున్న ఈరోజులలో ఈ చట్టం మనం ఇందులోని లోపాల కారణంగా అమలుచేసుకోలేక పోయామనేది వాస్తవం. ఆరోజులలో నిజాం ప్రభుత్వానికి అడుగులకు మదుగులొత్తిన వారి చేతుల్లో ఈరోజు వందలాది ఎకరాలు చిక్కుకుని వున్న విషయం తెలుసుకున్నాము. పేరు మాత్రం చట్టప్రకారం చేస్తున్నామని 1000 ఎకరాలు వుంటే 100 ఎకరాలుగా, 3, 4 వందల ఎకరాలు వుంటే 30, 40 ఎకరాలుగా గవర్నర్మెంటుకు చూపించి మిగిలిన భూమి కజ్జల చేసుకుని వంటలు వండిచే పరిష్కారి కనిపిస్తోంది. ఈ చట్టం 1972 నుండి ఇప్పటివరకు ఈ చట్టం మనకు వచ్చి 20, 30 సంవత్సరాలు అయినా మరి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఇందిరాగాంధి గారి మీద అభిమానంతో గానీ, పి.వి. గారి మీద అభిమానంతో గానీ ఒక్క సెంటు భూమి కూడా పంచిన పాపాన పోలేదు. మిత్రులు విద్యాసాగరరావు గారు ఒక మాట అన్నారు. వారు రాజకీయంగా వున్న మిత్ర రాష్ట్రాల గురించి అడిగినప్పుడు సరైన సమాధానం చెప్పులేకపోయారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో చంద్రబాబునాయడు గారు ముఖ్యమంత్రయి రి సెలలు గడిచింది. మూడు లక్షల ఎకరాల భూమి వంపిణీ చేయాలని మీటింగ్లో చెప్పిన పరిష్కారి మనకు తెలుసు. దీని విషయంలో మంత్రివర్యులు చెబుతున్నారు. లక్ష చిల్డర్ ఎకరాల పేద ప్రజలకు వంచిన విషయం మేము చూస్తున్నాము. నేను కూడా నా చేత్తో 20, 30 ఎకరాల భూమి పేదలకు వంచాను. ఇటువంటి అనుకూల పరిష్కారులను ఆసరాగా తీసుకుని ముఖ్యమంత్రి గారితో చేయచేయి కలిపి ఈ మూడు లక్షల ఎకరాల పేదలకు వంచవలసి వుంది. మన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగం పెరిగిపోతోంది.

అనధికార తీర్మానం: “ఇప్పుడున్న భూగర్భా వరిమితి పట్టంలోని లోసుగులను సరిదిద్ది (ప్రభుత్వ బంబరు భూములను పేదవారికి పంపిణీ చేసి పెట్టుబడిని సమకూర్చి), వలసాయాన్ని వంపుకు ప్రాతిషాహికపై వారు స్వంతహారులకు నీలు కల్పిస్తూ శాసనాన్ని (ప్రవేశపెట్టువలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వమునకు సిస్టరును చేస్తున్నది.”

పట్టెలలో మండె నిరుద్యోగులు పట్టణాలకు వస్తున్నారు. భూస్వాములు కూడా పట్టణాలకు వస్తున్నారు. విష్ణవకారుల బాధలకు అక్కడి భూమిని అమ్ముతేక దీజనెన్న పెట్టి ధనవంతులు ఇంకా ధనవంతులు, పేదవారు ఇంకా నిరుపేదలవుతున్నారు. కాబట్టి ఈ చట్టానికి న్యాయం చేస్తే మంచిది. ఇక్కడ వున్న శాసనసభ్యులకు చాలామందికి భూములు వున్నాయి. వారు ఉదార స్వభావంతో ఈ చట్టం సక్రమంగా అమలు జరిగేందుకు, మిగులు భూములను ప్రభుత్వానికి అందజేయవలసిందిగా కోరుతున్నారు. ఒకరు 100 ఇస్తే ఇంకోకిరు 300 ఏవిధంగా చంద్రాగా ఇస్తోరే అదేవిధంగా అందులో పాలుపంచుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ వున్న శాసనసభ్యులు రాష్ట్రానికి, రాష్ట్ర ప్రజలకు తోడ్డుడాలని తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం కాదు. ఈ సవరణపై ప్రభుత్వం ఇంకా మంచి ఆలోచన చేస్తే తీసుకొంటుంది. మిగులు భూవులు పేదలకు ఇచ్చి వారిని ఆదుకుంటుందనే నవ్వుకంతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1.50 శ్రీ డి. ఆచ్యుతరామయ్య (ఇచ్చాపురం):- అధ్యక్ష, ఈరోజు నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు. ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ అనేది 1973-74 సంవత్సరంలో వచ్చిన యాక్స్. మిగులు భూముల పంపిణీకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ తెచ్చింది. మన రాష్ట్రంలో ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్స్ సక్రమంగానే అమలు చెయడం జరిగిందని నేను అనుకుంటున్నాను. మన నాయకులలో చాలామంది, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హాయాంలో ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్సును నీరుకార్పిడం జరిగిందని, సక్రమంగా అమలు జరవడం లేదని అంటున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో 250 ఎకరాల మిగులు భూమి అభీంబింది. ఎన్.టి. రామారావు గారి ప్రభుత్వంలోను, చంద్రబాబునాయిడు గారి ప్రభుత్వంలోను మిగులు భూముల పంపిణీ జరిగింది. ఈ చట్టంలో చాలా లోసుగులు పున్నట్టుగా చెబుతున్నారు. లోసుగులు పున్న మాట వాస్తవమే. కాదని ఎవరూ అనడం లేదు. ఎందుకంటే ల్యాండ్ సీలింగ్ విషయంలో తప్పుడు డ్రెస్చర్స్ యిచ్చేవారి మీద నిర్దృష్టమేన శిక్ష వేయడం జరుగుతుందని ఆనాడు యాక్స్ పోనీ చేశారు. కానీ అమలులో విషయమైనా అనుకుంటున్నాను. తప్పుడు కేసులు చాలావరకు ప్రాకోర్పులోను, సుప్రీంకోర్పులోను పెండింగ్లో పున్నాయి. ఈ కేసులను సత్యరమే పరిష్కారించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రి గారు మిగులు భూముల పంపిణీ విషయంలో నియోజకవర్గాల వారీగా ఎం.ఎల్.ఎ.లను తైర్సున్స్ గా వేసి, మిగులు భూముల విషయంలో పట్టాలను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. కోర్పులలో పెండింగ్లో పున్న ల్యాండ్ సీలింగ్ కేసుల విషయంలో, సత్యరమే పరిష్కారింపబడే విధంగా చేసి, ఆ మిగులు భూములను కూడా పంపిణీ చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

లద్గంట చర్చ:

ఉద్యనవన కృష్ణకీటించన అటవీ భూములకు సంబంధించి:

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అథ్యా, 35 లక్షల ఎకరాల ఆటవీ భూమిని ఉమ్మడి యాజమాన్యం క్రిందకు తీసుకువస్తావని అంటున్నారు. ఇది అత్యంత ప్రాముఖ్యత గల అంశం. మన ప్రభుత్వం అడవుల పంచిలోకి వచ్చే ఆటవీ భూముల విషయంలో ఉమ్మడి పన్చ సంరకణ యాజమాన్య ప్రాతిపదిక మేడ ఒక చట్టానికి సపరిజి తెచ్చి, పెంచే అవకాశాన్ని కలిగించింది. 35 లక్షల ఎకరాల భూమి అరకుండా దొరుకుతుందని చెబుతున్నారు. ఇందువల్ల ఎంతో ఉపయోగం కలుగుతుంది. భూమిలేని నిరుపేదలకు ఏదో ఒకరకమైన పలసాయం లభించేందుకు ఉపయోగపడుతుందనే వ్యక్తిశ్యంతో తీసుకువచ్చారు. ముఖ్యంగా ఆటవీ ప్రాంతాలలో అడవులు పెరగడానికి ఉపయోగపడిని భూములు వేల ఎకరాలలో వున్నాయి. రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ పేరుతో మరికాన్ని లక్షల ఎకరాల భూమి వుంది. మా దగ్గర రిజన్ములు వున్నారు. ఆక్రూడ నాగర్జునసాగర్ కాల్చ త్రవ్యదానికి, అటవీ శాఖవారు తమ తెలివెత్తెటలను ఉపయోగించి, ఆక్రూడ మంచిగంభు చెట్లు వున్నాయని, అందువల్ల కాల్చ త్రవ్యకూడదని అన్నారు. మూడు సంవత్సరాల కాలం కాల్చ త్రవ్యకుండా ఆపుచేశారు. మేము గొడవకూడా చేశాము. రైతులు గొడవచేశారు. ఆ తరువాత వివారించి అటువంటి గంధపు చెట్టేవీ లేవని నిర్దయించారు. ఆక్రూడ ఏమి చెట్లున్నాయంటే గార కంప వుండే భూములు అవి. అటువంటి ప్రదేశాల్లో యితర రకాల చెట్లు పెంచితే ఉపయోగంగా వుంటుంది. కాల్చను అనుకునే ఆ ప్రదేశం వుంది. నాగర్జునసాగర్ కాల్చమైన పోతూ వుంటే ఆ కాల్చ క్రిందే ఈ భూములు వున్నాయి. వాటిని రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ క్రింద పెట్టుకున్నారు. ఒక్క మెక్క పెరగదు. వందలాది ఎకరాలు ఆవిధంగా వుంది. కావాలంటే ఊరి పేర్లతో సహా చెబుతాను. నిరుపయోగంగా పడివుంది. మాగాణిగా మార్పుకోవడానికి తప్ప చెట్లు పెరగడానికి ఉపయోగపడదు. అట్టాటి భూములు వేల, లక్షల ఎకరాల్లో వున్నాయి. అడవిని అనుకుని వున్న భూములు వున్నాయి. అటువంటి భూములను గురించి గారవ సభ్యులు మల్టీప్లిచ్ చెప్పారు. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో అటువంటి భూములో 80 వేల ఎకరాలు సేద్యం చేస్తూ శిస్తు కూడా కడుతున్నారు. ఇటువంటి భూములను రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ పేరుతో విడగట్టోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అథ్యా, నా నియోకపర్సనలోని ఎట్లందు తాలూకా, ఉసిరికాయలపల్లి గ్రామం వద్ద ఇటువంటి భూమి 500 ఎకరాలు వున్నది. ఆక్రూడ ఏవిధమైన చెట్లు పెరగడం లేదు. 15 సంవత్సరాల పాటు పోరాటం చేసిన తరువాత ఉమ్మడి సర్వేకోసం ఏర్పాటు చేశారు. రెవిన్యూ, ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ జరిపిన ఉమ్మడి సర్వే ప్రకారం ఆ భూములు ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారివి కాదని తెలింది. ఆ తరువాత గాని ఆ భూములకు వర్ణాలు యుప్పలేదు. చాలా ప్రాంతాలలో లక్షల ఎకరాల భూమి ఈవిధంగా నిరుపయోగంగా పడి వుంది. అటువంటి భూములను పేదలకు యివ్వలసిందిగా కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా చాలావరకు అడవులు నేడు అంతరించిపోతున్నాయి. అడవులు అంతరించుకుండా కాపాడుకోవాలి. అడవులలో చెట్లు పెంచవలసిందే. అందులో ఎటువంటి మినహాయింపు వుండకూడదు.

మా రోట్రే చూర్తిగా ననద్దినున్నది. అడవులను కొట్టివేయడం, ప్రూగింగ్, పెద్దపెద్ద రాజకీయ పాఠుకుల జోక్కుతో కోట్ల రూపొయల విలువగల కద్ద ఎగుపతి చేయబడడం బటుగొతోంది. అడవుల సంరక్షణ విషయంలో నేను కేవలం ఆధికాదులను వాళ్ళచే నించించడం తేలు. మనమందరు కూడా దోహసు చేస్తున్నాము. తప్పకుండా ప్రతి రాజకీయ ప్రార్థి అడవుల సౌంపకం కోసం సహాయ సహకారాలను అందించాలి. అడవులు నశిస్తే సీర్పులే వర్షావరణ సమతోయం గురించి మనం చర్చిస్తున్నాము. అందున్న విభాగు పాఠకసోపిడమే కాకుండా, కాలుప్యం కూడా ఏర్పడుతోంది. అడవులు సుఖించడం ప్రటి అనేక అనద్దాలు కూడా వున్నాయి. తప్పకుండా అడవులు పెంచబడాలి. అడవుల నశిస్తును అరికట్టడంలో అందరూ తోడ్పడాలి. అడవులకు సంబంధించి 1980లో ఒక యాక్షు వచ్చింది. ఆ తరువాత ఆ యాక్షుకు సపరణ 1936లో చెంచింది. నీరకమైన చెట్లు పెంచాలనే విషయంలో 1990లో మార్గదర్శక సుభ్రాల పేయతో ఒకటి, 1991లో ఒకటి, 1996లో మొమొ వచ్చాయి. ఉమ్మడి యాజమాన్యం క్రిందకు తెచ్చే అటవీ భూముల విషయంలో ఏ చెట్లు పెంచవన్నో, ఏ చెట్లు పెంచవూడో చెప్పారు. 20 శాతం వండ్ల చెట్లు పెంచవచ్చునని అన్నారు. వండ్ల మొక్కలు చాలా ఉపయోగకరమైనవి. చింతచెట్లు పేస్తే త్వరగా పెరుగుతాయి. ఆదాయం కూడా వస్తుంది. చెట్లు పెంచడంలో పాలోన్న వారికి ఆదాయం వస్తుంది. అందున్న దైర్ఘ్యంగా పెంచడానికి ముండుకు వస్తారు. మామిడి, నేడు చెట్లను కూడా పెంచవచ్చు. ఇటువంటి ఉనయోగకరమైన చెట్లు 20 శాతం మించకూడడని అన్నారు. అది సరియగు అవగాహన కాదు. ఇంకా కొంచెం పెంచవలసిన అవసరం వున్నది. ఉమ్మడి యాజమాన్యం క్రింద నా నియోజకవర్గంలో ఒక కమిటీని వేసి 250 ఎకరాలు ఆవిధంగా అభివృద్ధిచేస్తే చెట్లు పెరిగాయి. ఇది చాలా కీలకమైన అంశం. నేను మనవి చేసేది ఏమంటే ఈరకంగా ఇటువంటి అటవీ భూములను తప్పక అభివృద్ధి చేయాలి. దెవిన్యూ, ఫారెస్టు డిప్యూటీమంట్ వారు మాపి, మీవి అని ఒక అవగాహన లేకుండా వుండడం కాకుండా, సమన్వయంలో పనిచేయాలి. ప్రభుత్వ అటవీ భూములను ఎవరయితే దీర్ఘకాలంగా సేద్యం చేస్తున్నారో వారికి కేటాయించండి. వారు కష్టపడి పనిచేసి అభికొత్తత్తుతో చేయగలుగుతారు. అడవులను పెంచడం కోసం చెట్ల పాట పేరుతో ఒక పథకం వచ్చింది. నా నియోజకవర్గంలో ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. జమలాపురం వద్ద నరసింహపురం పుండి. తమదని అటవీ శాఖ వారంబారు. నాగార్జునసాగర్ నీరు వచ్చి పారింది. నీరు తీసి, ఊటనీరు రాకుండా మల్లించి, రైతులు పైరు 2.00 మ. వేసుకున్నారు. తగాదా వచ్చి కోర్చు కేసు అయి చెట్లు పట్టాల క్రింద ఇస్తామంచే రైతులను అంగీకరింపజేశాము. చెట్లు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. కానీ చెట్లు పెంచారు. బాగానే పెరిగాయి. చెట్లు పట్టాలు తీసేశారు. దీనిమీద ఫలసాయం అనుభవించడానికి ఏరకమైన హక్కునూ ఇవ్వలేదు. నాలుగు సంవత్సరాలయింది. చెట్లు వారి సంరక్షణలో చక్కగా పెరిగాయి. ఈరకమైన అష్టవ్యస్తమైన విధానం అవలంభిస్తున్నారు. రిజర్వ్ అడవులను కాపాడాలి. రష్టి అడవులను ప్రభుత్వ రికార్డులో నమోదు చెయ్యాలి. దెవిన్యూ డిప్యూటీమంట మరియు ఫారెస్టీ డిప్యూటీమంట జాయింట్ సర్వేచేసి ఎక్కుడయితే దీర్ఘకాలికంగా సేద్యం చేస్తూ వచ్చారో వాటిని గుర్తించాలి. ఈరకంగా ఆదిలాశాద్లో, నెల్లారు చాలా జిల్లాలలో వున్నాయి. అటవీ

ఇటువంటి పెంచవచ్చునని అభివృద్ధిచేయాలను అంగీకరింపజేశాము. చెట్లు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. కానీ చెట్లు పెంచారు. బాగానే పెరిగాయి. చెట్లు పట్టాలు తీసేశారు. దీనిమీద ఫలసాయం అనుభవించడానికి ఏరకమైన హక్కునూ ఇవ్వలేదు. నాలుగు సంవత్సరాలయింది. చెట్లు వారి సంరక్షణలో చక్కగా పెరిగాయి. ఈరకమైన అష్టవ్యస్తమైన విధానం అవలంభిస్తున్నారు. రిజర్వ్ అడవులను కాపాడాలి. రష్టి అడవులను ప్రభుత్వ రికార్డులో నమోదు చెయ్యాలి. దెవిన్యూ డిప్యూటీమంట మరియు ఫారెస్టీ డిప్యూటీమంట జాయింట్ సర్వేచేసి ఎక్కుడయితే దీర్ఘకాలికంగా సేద్యం చేస్తూ వచ్చారో వాటిని గుర్తించాలి. ఈరకంగా ఆదిలాశాద్లో, నెల్లారు చాలా జిల్లాలలో వున్నాయి. అటవీ

శాఖ వారు “మూడి” ఆంశు అటకాయించకుండా పుండాలి. తాగుంగా గారు అటకాయించడం వల్ల కోర్టుల సుఖ్యు తిరుగుతున్నారు. కమికరైస్ట్స్, అటవీ శాఖక హాదు జాంబంచ్ ఇన్వెపెషన్ చెయ్యాలి. ఈపిఫంగా నెపి పెలాది ఏకరాల భూమిని పాగులోకి తెచ్చి, పాలా పంటలు ఉత్సుకి అవుతాయి. అటవీ భూములను ఈ సుఖ్యుని యూజమాన్యులోకి తెచ్చి, రక్షించాలి. సెరెడు, మామిదే వంటి ఎంబ్లో డెఫ్యూ పెలోచించకు మీగు పెళ్లిన గైడ్రెస్ట్ ప్రకారం తీసుకోవడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని సాపచి తెచ్చిచ్చాలి. ఈ పిచుయంలో ప్రభుత్వం చాలా వృష్టమైన గైడ్రెస్ట్ లోచ్చి, ప్రోట్స్పోర్ట్స్ బోస్సీలో వాపసించాలని అవసరం పుండి. అనేకచోస్ట్ ఉన్నాడి యూజమాన్యులోకి క్రింజి సంమిశ్రమాన్యులో విభజించాలని అందులున్నాయి. ఈ భూములు ఇస్తార్సి సెమిలో విప్పక్షం రహితంగా ఆడప్పులను కొయుటాన్నాయి. అటవీ వంటి వారి పట్టి కరిపాగా వ్యవహారించండి. కానీ పనికిరాని భూమాలన్నా కంచుకునీ ప్రయత్నం చేసి అటువంటి అసద్గాలు స్టోగుంచే, దూడుల్లాగినిట్లు కాదు. దుత్తలోకి పడిసభ్యుల కాదు ఉన్నిటంగా పురామించి ఉనచొగురు లేకుండా కొతుచూది. ఉపయోగం లేని రిజస్ట్రేషన్ భూములను పొదుతునేట్లు చేయ, య్యా. ఉప్పుడి యూజమాన్యునికి ఇచ్చే విషయంలో 20 రోల్రం అని కాకాలడు, పెరిషు, మామిడే వంటి వెంగ్లు చేట్లు పెంచుకోవడానికి ఇస్తే, రోల్కి పాక్స్ ప్రెట్రింగ్ పూ బాధ్యతి ఉంది అనే పథ్వతిలో గారు పెంచుకునే అవకాశం ప్రయంటునిదని మసిపచేస్తా, గూక్ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యాశాయాలు తెలుపుతూ, పెలన్న తీరుకుంటున్నాను.

(ఉపనభాపతి అర్థాడ్ స్టోర్స్లో సుహృద్య)

శ్రీ జక్కా పెంకయ్య:- అర్థాడ్, నూర్ పొర్ట్లో తరఫున మూర్ నాయకులు పెంకలేస్టర్ రంపు గారు ముఖ్యమైన సజివ్ లూపులు. మన భారతదేశంలో ఓపి ఆంధ్రం అడవులు పుండ వలసించి పోయి, లాటిట్యూడ్ పోకం ద్వాగా తుంగిసిదేమంచే 12 శాఖమే అడవులున్నాయి. ప్రీవెర్ 13 రామెనంటున్నారు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 23 శాఖమే అడవులున్నాయి. ఆందులో టైగ్రెండ్ ఫోర్స్స్) సువాయు ఇంచి లభిల ఎకరాలు పుండంటున్నారు. ఆందులో పాగుకు పనికిపెచ్చేది 40, 50 లక్షల ఎకరాలు పుండంటమ్మ; అంటున్నారు. పెద్దండు సురకు భూమి ఇచ్చారు. చెట్లు ఇచ్చారు) ఒక నాతావరణాన్ని పంటలు పండించుకోవడానికి ఇచ్చారు. మనం మంగలును తరాల వారికి ఏమి ఇస్తున్నాము అనేది ఈ తరం వారు అలోచించుకోవలసిన విషయాలం. పుస పిల్లలకు, వాళ్లు వారి పిల్లలకు -- ఈ రకంగా తదుహాత వచ్చే తరాలకు చెట్లు పెంపకాన్ని ఇస్తే తప్ప. దారిప్ర్యంతో, పట్టిడవ్వం లేకుండా బాధుడే పరిశీలితి త్యాంచుకోలేదు. ఈ బాధ్యత అధికారంలో గల మనం, ఈ మహాన్యుత అనెంబ్లీలో చద్వించే సందర్భంలో, అడవుల గురించి చాలా సీరియస్ గా ఆలోచించాలని మనవచేస్తున్నారు. మరొక 15 సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్ర జిహాదు 10 కోట్లు కాపచ్చ. ఈ జిహాదుకు తిండి ఎట్లా? కనిసం పెట్టిపెట్టే ఎట్లా అనేది సీరియస్ విషయంగా అలోచించాలి. అందుకనే అటవీ శాఖ, అడవి శాఖ, జంగిల్ శాఖ అసుకోవడా లేదు, అటవీ శాఖ భావితరాలను తీర్చిదిద్దేదిగా, అన్నం పెట్టి, అందరికీ సాకర్యా కల్పించే మహాన్యుత శాఖ అని నేను అధిప్రాయమధుతున్నాను. శాస్త్రవేత్తలు చెప్పిన ప్రకారం భోగ్యు, పెట్రోలు నిలువలు 20 ప్లట్ల నరకూ వస్తాయి. ఆ తరువాత మాట ఏమిటి? భవిష్యత్తు ఎట్లా? పెట్టినెడ్), కమికల్ పంటివి చెట్ల పెరుగుదల వలనే లభ్యం అవుతాయన్నది అందరూ

ఒబుతున్నారు. పెట్టొసెడ్స్ లో వేవచెట్లు లేదా చమరు వల్ల క్రిమి సిరోధక అవకాశాలు వున్నాయనే మాట చెబుతున్నారు. ఇది దృష్టిలో పెట్లుకుని అటవీ శాఖ సమగ్ర పథకాన్ని రూపొందించడం అవసరమనే వూట మీ ద్వారా వుంతి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. అటువాటి మాస్టర్ ఫ్లోన్ ఏరయినా వుందా? మన రాత్మంలో 23 శాతం అడవులు జీఎంబినానికి ఎపరిది బాధ్యత? ఎందుకు? ఇది చాలా తీవ్రమయిన సమస్య. అథికాగులు సమాధానం చెప్పాలి. జీఎంబికుండా ఒక మాస్టర్ ఫ్లోన్ తయారు చెయ్యాలి. ఒక వట్టదలతో కూడిన కార్బూకమం వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. 40 లక్షల ఎకరాలు సుగుకు పనికిపెచ్చే టీగ్రిడెడ్ ఫారెట్ వుంది. దానిని సద్గునియోగం వేసుకోవడానికి ఇదివరకి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రజల సహకారంతో ఆడవులు పెంచాలని ఒక నిర్దయం చేసింది. ఈ నిర్దయం చేసి తూడా దాదాపు 10 సంవత్సరాలయింది. కానీ మన రాత్మంలో అమలుకి రాలేదు. ఎందుకు ఈ విషయాన్ని సీరియస్‌గా ఆలోచించడం లేదు? చెట్లువట్టాల పథకం, స్కోనిక వన సంరకణ సమితులు ఏర్పాటుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి.వోలు, గైల్స్‌లోన్న మన రాత్మ ప్రత్యేక పరిష్కారులను దృష్టిలో చెట్లుకుని, వాటిని అమలు చెయ్యడానికి తీవ్రమైన కృష్ణ 2.10 చెయ్యాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎక్కుడయితే ఫారెస్టు వున్నదో ఆ ఫారెస్టులో పద్ధతమైన చెట్లు ఎక్కుడైతే లేవో ఆ దట్టమైన చెట్లు లేని వాటిని ముందుగా విభజించి స్టోనికంగా వుండి ప్రజలకు చెట్లు పెంచేదానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. చెట్లు పెంచేదానికి అవకాశం అంటే మీరు చెప్పారు - బయో డైవర్ట్యూటీ అన్నారు. మోనోకల్చర్ పనికి రాదన్నారు. ఇప్పుడ్ని సిద్ధాంత రీల్యూ ఒప్పుకోవాలి. మామూలు ఫారెస్టులో పెద్ద చెట్లు వుండదు. కరకమ్మ, లేదా చిన్న పాద వుంటుంది. గడ్డి వుంటుంది. కురిసిన వర్షం మూడు రకాల వల్ల భూమిలోకి పోయేదానికి జరజర పారిపోకుండా నెవుస్టి సీళ్లు భూమిలోకి ఇంకిపోయేదానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అందుకని ఫారెస్టు ఆరకంగా వుండాలని మీరు సూచించినపుడు ఒప్పుకున్నాము. కాని టీగ్రిడెడ్ ఫారెస్టులో పెద్ద చెట్లు వుండవు. నేల మీద గడ్డి, ఇసుక వుండదు. ఇటువంటి దానిలో చెట్లు పెంచేదానికి మొత్తమైదటగా మనకు ఆశ్చేపణలు వుండవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రోజు ఫారెట్ డెవలమెంట్ కార్బూరైపన్డ్ ని మూరు రు. 400 కోట్లు మైగా పెట్లుబడి పెట్లి మీరు అనేక రకాలైన పశ్చ లోటలిచ్చారు. ఇందులో జీడిమామిడి, మామిడి పెంచారు. ఈ పెంచిన సందర్భంగా భూమి దున్నతున్నారు, అడ్డసాళ్లు సీళ్లు జరజర పారిపోకుండా దున్ని సీళ్లు ఇంకిపోవడానికి వీలుగా జీడిమామిడి వేస్తున్నారు. అదేవిధంగా సరుగుడు చెట్లు వేస్తున్నారు కలవకోసం. మేము చెప్పేదేమంటే ప్రజలను ప్రోత్సహించి ఎంత ఆదాయం ఎక్కువ వస్తుందో ఆ రకాన్ని స్కోనిక పరిష్కారులను బట్టి ఎంపిక చేసి ప్రజలను ప్రోత్సహించాలి. ఒక కుటుంబానికి రెండున్నర ఎకరాల వంతున పాదు ఎకరాల వంతున ఫారెస్టు భూమి కేటాయించాలి. సమితులు లెక్కకు వున్నప్పటికీ విడివిడిగా విత్తనాలకు భూమిని కేటాయించాలి. అది మొత్తమైదటి సూత్రం. ఏ ఆదాయం అయితే ఆ చెట్లిమీద వచ్చే అవకాశం వున్నదో ఆ ఫలసాయం వచ్చే చెట్లును పెంచుకునే దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. సరుగుడు, యూకలిఫ్ట్స్, మామిడి చెట్లు, జీడి మామిడి చెట్లు, చింత, వేవ లేక రేగు చెట్లు ఏవయినా సరే పెంచుకునే దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఎవరయినా జనం ముందుకు

చెయ్యాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎక్కుడయితే ఫారెస్టు వున్నదో ఆ ఫారెస్టులో దట్టమైన చెట్లు లేవో ఆ దట్టమైన చెట్లు లేని వాటిని ముందుగా విభజించి స్టోనికంగా వుండి ప్రజలకు చెట్లు పెంచేదానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. చెట్లు పెంచేదానికి అవకాశం అంటే మీరు చెప్పారు - బయో డైవర్ట్యూటీ అన్నారు. మోనోకల్చర్ పనికి రాదన్నారు. ఇప్పుడ్ని సిద్ధాంత రీల్యూ ఒప్పుకోవాలి. మామూలు ఫారెస్టులో పెద్ద చెట్లు వుండదు. కరకమ్మ, లేదా చిన్న పాద వుంటుంది. గడ్డి వుంటుంది. కురిసిన వర్షం మూడు రకాల వల్ల భూమిలోకి పోయేదానికి జరజర పారిపోకుండా నెవుస్టి సీళ్లు భూమిలోకి ఇంకిపోయేదానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అందుకని ఫారెస్టు ఆరకంగా వుండాలని మీరు సూచించినపుడు ఒప్పుకున్నాము. కాని టీగ్రిడెడ్ ఫారెస్టులో పెద్ద చెట్లు వుండవు. నేల మీద గడ్డి, ఇసుక వుండదు. ఇటువంటి దానిలో చెట్లు పెంచేదానికి మొత్తమైదటగా మనకు ఆశ్చేపణలు వుండవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రోజు జారెట్ డెవలమెంట్ కార్బూరైపన్డ్ ని మూరు రు. 400 కోట్లు మైగా పెట్లుబడి పెట్లి మీరు అనేక రకాలైన పశ్చ లోటలిచ్చారు. ఇందులో జీడిమామిడి, మామిడి పెంచారు. ఈ పెంచిన సందర్భంగా భూమి దున్నతున్నారు, అడ్డసాళ్లు సీళ్లు జరజర పారిపోకుండా దున్ని సీళ్లు ఇంకిపోవడానికి వీలుగా జీడిమామిడి వేస్తున్నారు. అదేవిధంగా సరుగుడు చెట్లు వేస్తున్నారు కలవకోసం. మేము చెప్పేదేమంటే ప్రజలను ప్రోత్సహించి ఎంత ఆదాయం ఎక్కువ వస్తుందో ఆ రకాన్ని స్కోనిక పరిష్కారులను బట్టి ఎంపిక చేసి ప్రజలను ప్రోత్సహించాలి. ఒక కుటుంబానికి రెండున్నర ఎకరాల వంతున పాదు ఎకరాల వంతున ఫారెస్టు భూమి కేటాయించాలి. సమితులు లెక్కకు వున్నప్పటికీ విడివిడిగా విత్తనాలకు భూమిని కేటాయించాలి. అది మొత్తమైదటి సూత్రం. ఏ ఆదాయం అయితే ఆ చెట్లిమీద వచ్చే అవకాశం వున్నదో ఆ ఫలసాయం వచ్చే చెట్లును పెంచుకునే దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. సరుగుడు, యూకలిఫ్ట్స్, మామిడి చెట్లు, జీడి మామిడి చెట్లు, చింత, వేవ లేక రేగు చెట్లు ఏవయినా సరే పెంచుకునే దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఎవరయినా జనం ముందుకు

వస్తారు. వారికి తిండి కావాలి. కుటుంబం జరగాలంటే ఫలసాయం కావాలి. ఫలసాయం చ్చే చెట్లను ప్రోత్సహించి ఆరకంగా స్టోనిక ప్రజలను కాన్చిడెన్సులోకి తీసుకుని కడుపులో పెట్టుకుని ప్రోత్సహించినట్లయితే ఉద్యానవనాల కృష్ణ విపరీతంగా పెరుగుతుంది. నెల్లారు జిల్లాలో నరుగుడు చెట్లు కలపకోసం పుండెవి. ఆ నరుగుడు చెట్లు వ్యాపై సంపాదకాలలో ఒక ఎకరానికి రు.35 సేలు పెద్ద ఖర్చు లేకుండా నికరాదాయం వచ్చింది. ఆ రకంగా స్టోనికంగా ఆవకాశం పున్నట్లయితే భూమిని కలప చెట్లకోసం ఇవ్వండి. యూకలిఫ్ట్స్ కాకుండా రకరకాల చెట్లు పెంచుకునే దానికి అవకాశం వస్తుంది. పుడు బేరింగ్, ప్రొట్ బేరింగ్ ఇతర రసాయనిక వదార్డాలు చ్చే చెట్లు కాని పెచెట్లు, చింత చెట్లు, మామిడి, నిమ్మ, రేగు చెట్లు, సరుగుడు చెట్లు, రకరకాలు పెంచుకునే దానికి మనం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించి ఒక మాష్టర్ ఫ్లోన్ తయారుచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. 35 సుంచి 50 లక్షల ఎకరాలు వెంటనే ఫలసాయం చ్చే అవకాశం వుంది. కోర్టులో ఎవరితో తగాద్యా అక్కాదేర్దేరు. ఎవరి ఆప్సై తీసుకోనక్కరలేదు. డీగ్రేడ్ అయిపోయి జీణించే అడవులలో చెట్లు పెంచడానికి రకరకాల పద్ధతులు చేసుకుంటూ, ఈ చెట్లను పెంచడానికి నైటులకు ట్రైనింగ్ ఇచ్చినట్లయితే నీళ్లు జారిపోకుండా అడ్డుకట్టులు వేసుకుంచారు. తద్వారా వర్షం నిల్చ పుండి అక్కడే వుండిపోతుంది, వాటర్స్పెడ్ ఏరియాలు ఈ ఫారెస్ట్ ఏరియాలో అమలు చేయడానికి అవకాశం వుంది. ఆరకంగా అమలు జరపడానికి కృష్ణ చేయమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఈ వన సంరక్షణ సమితులకు ఫారెస్ట్ ఏరియాలో వుండే వాగులకు, వంకలకు అడ్డుకట్ట వేసుకుని ఆ నిటిని ఎండాకాలం వినియోగించుకునే దానికి అవకాశం కలిగించాలి. అక్కడక్కడ అడవులలో చిన్న చొరువులు నిర్మించి ఆ నీళ్లను వన సంరక్షణ సమితులకు ఎండాలంలో వినియోగించుకునే అవకాశం కల్పించాలి. అదేవిధంగా మన ఫారెస్ట్ డెవలప్మెంట్ కార్బోరేషన్ ఏపిధంగా ఖర్చు పెట్టి చేశారో దానిలో ఎంత రిటర్న్సు వస్తున్నాయో అన్నదానితో నిమిత్తం లేకుండా నిధులను సమకూర్చి 35 సుంచి 55 లక్షల ఎకరాల భూమిని సాగుకి తేవడానికి ఒక మాష్టర్ ఫ్లోన్ రూపొందించడానికి తద్వారా సుమారు 15 లక్షల కుంబాలకు వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి, నిరుద్యోగులైన యువకులకు మీరు తణమే వ్యవసాయంలో ప్రవేశపెట్టి సమాజాభివృద్ధికి, జీవన భుక్తి సాగించుకోవడానికి ఎంతగానో తోడ్చుడగలమని మనవి చేస్తున్నాము. ఫారెస్ట్ డెపార్ట్మెంట్ అన్నది భావితరాలకు తిండి పెట్టేది. భావితరాలను రష్టించేది. ఈ శాఖ యొక్క ప్రాముఖ్యతను మంత్రిగారు సీరియన్గా తీసుకుని తదనుగుణంగా స్పందించి కార్బోరేషన్ వథకాన్ని రూపొందించి ప్రజలకు డీగ్రేడ్ ఫారెస్ట్ భూములను పంపకం చేసి ఒక మాష్టర్ ఫ్లోన్ తయారుచేసి అమలు జరపాలని కోరుకుంటున్నాము. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధినందనలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

తీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్ష, డీగ్రేడ్ ఫారెస్ట్ విషయంలో నాకంటే ముందు మాటలాడిన పెద్దలు వెంకటేశ్వరరావు గారు, వెంకయ్ గారు చాలా స్పృష్టింగా చెప్పారు. డీగ్రేడ్ ఫారెస్ట్ విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని ఒక అవగాహన కలిగి లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చట్టం తెచ్చింది. దానిలో కొన్ని చెట్లు మాత్రం నాటాలి, కొన్ని నాటకూడదని చెప్పడం ద్వారా ప్రజలు సమగ్రంగా

డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ అభివృద్ధిచేయడంతో సరయిన ఆవగాహన లేని పరిష్కార పుండి. కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని మానసులు చేసింది. ఆడవులు ఫలసాయం చేయడానికి సంబంధించి 20 శాతం కంటే ఎక్కువ పెట్టడానికి వీలీలేదని చేటారు. ఆరకంగా అయితే ప్రజలు ముందుకు రారు. ఫలసాయం ఎక్కువ వుండడానికి మొత్తం ఈ రాత్మంలో 70, 80 లక్షల ఎకరాల డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ తున్నది కాబట్టి అభివృద్ధిచేయాలనుకుంచే మాస్టర్ స్నోర్ చేసి సక్రమంగా అమలు చేయడం వల్ల అనేక గ్రామాలలో నిరుద్యోగ వ్యవసాయ కార్పొకులకు దీనిపై ప్రోత్సహించి ఆడవులను అభివృద్ధిచేయడానికి అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. వన సంరక్షణ సమితులు వున్నప్పటికే ఈ డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ ల్యాండ్ ఆ పదకంలో లేవు కాబట్టి వాటిని చేర్చిపలసిన అవసరం వుంది. నల్గొండ జిల్లాలో నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలువ కృష్ణా నది ప్రక్కన అనేక భూములు డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ ల్యాండ్ పున్నాయి. వీటిని అభివృద్ధిచేసే అవకాశాలన్నాయి. పాటి గురించి ఆలోచన ప్రభుత్వం చేయడం లేదు. దేశం వాతావరణం మొత్తం కలుషం ఆయింది ప్రకృతి సమతుల్యం తీసుకుంచాలనుకుంటున్నాము, అనేక కారణాలు చెబుతున్నాము, హిస్ హారిషియంలో అన్నాము. మాటలే చెబుతున్నాము. కాబట్టి చేతుల్లో కాబట్టి చేతల్లో కార్యక్రమం లేదు. కాబట్టి డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ ను గ్రాసీం వ్యవసాయ కార్పొకులకు పేదవారికి ఉపయోగపడే విధంగా ఒక మాస్టర్ స్నోర్ చేసి అవసరం అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వంలో చర్చించి ఈ ఫారెస్ట్ భూములను యూజమాన్యం వీరికి ఇచ్చి ఫారెస్ట్ అభివృద్ధిచేయడం ద్వారా వాతావరణ సమతుల్యం కావడం, ఉపాధి జరగడం, ఫలసాయం, ప్రకృతిని అందరూ నమాజింలో వాడుకోవడానికి ఉపయోగ పడుతుంది. అలాంటి పథకాన్ని రాత్రు ప్రభుత్వం ఆలోచించి కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతికోసం పంచి దేశంలో అదర్శంగా వుండేలా తయారుచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శేలవు తీసుకుంటున్నాను.

శిక్షక్ ఎం. శిథిరెట్టి (సనత్ నగర్):- అధ్యాత్మ, డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ గురించి మనం మాటలుఁడు ఈ పరిష్కార ఏపిథంగా వచ్చిందని చెప్పి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం వుంది. డీగ్రెడ్ కావడానికి కారణాలు అలవోన చేయవలసిన అవసరం వుంది. డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ బోటల్ ఎక్స్ప్రెస్ ఎంతో వుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఎంత ఫారెస్ట్ ఏరియా మనం కొత్తగా డీగ్రెడ్ చేస్తున్నామన్న విషయం ప్రధానమైన సమస్య. ఇవ్వుడు ఏవిధంగా అయితే ఫారెస్ట్ ను డీగ్రెడ్ చేసుకుంటూ పోతున్నావో ఈ పరిష్కారులు ఇలాగే కొనసాగుతూ పోతే చాలా దురద్వాషకరమైన పరిష్కారులు పర్యావరణ సమతుల్యం లేకుండా పోయే ప్రమాదం సంభవిస్తుందని మనం ద్వారాలో వుంచుకోవలసిన అవసరం పుంది. జాయింట్ ఫారెస్ట్ మేనేజ్మెంట్ ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు అనలు దీని వెనకాల What is the idea behind this? My suggestion is that this is not something for total dependence. ఈ ప్రాంతంలో నివశించే వారిని యిందులో యినవాల్ఫ్ చేస్తూ వారి ఆదాయాలను సప్లైమెంట్ చేయడానికి తోడ్పడుడాలనే **2.20** డైస్ట్రిక్టులో చేశారని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇంతకుముందు మాటలుఁడిన పెద్దలు అనేక విషయాలు చెప్పారు. ల్యాండ్ లార్ట్స్, పూర్ పీపుల్స్ అనేక అవాంతరాలు కల్పిస్తున్నట్టు చెప్పారు. పేదవారికి సహాయపడే విధంగా కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. డీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ విషయానికి

వచ్చినపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వం 20 శాతానికి మించి హర్షికల్చర్ క్రాఫ్ట్ పెట్టుకూడదని చెప్పుడం జరిగింది. ఈ అంశాన్ని జాగ్రత్తగా అలోచన చేయపలసి మంది, పెద్దలు వెంకటేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ 20 శాతం సరిపోదని చెప్పుడం జరిగింది. ఆ శాతాన్ని పెంచవలసిందిగా హారు సూచించారు. ఏరియా విశ్వీర్జన పెంచకుండా బెటర్ క్వాలిటీ పెరైట్ట్ నీటిక్రమానెకు జాగా సూచ్ అయ్యేవి వేస్తే ఒక్కటి ఫలసాయం వస్తుంది. అడవులను ప్రాణ్యచేయనట్లయితే ఒక విషణ్వ పరిశ్రీల్ పర్పుడుతుంది. డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్ట్స్ ను పూర్తిగా హర్షికల్చర్ మరియు ఎగ్రికల్చర్ కొరకు కన్స్ట్ చేసినట్లయితే, ప్రతి సంవత్సరం డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్ట్ ఏరియా పెరిగే ప్రమాదం వుంది ఆని మనిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

తీ. డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ (డోస్టూకల్): - అధ్యక్షా, డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్ట్ విషయంలో నా మనవి ఏమంచే రాష్ట్రంలో లక్షలాది ఎకరాల భూమి డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్ట్ ఏరియా క్రింద వుంది. గత 40 సంవత్సరాలుగా ఏవిధమైన చెట్లు, ఆడవులు పెరగని భూములు వున్నాయి. ఆ భూములను అక్కడ నివశించే పేద గిరిజనులు, అడవులను నమ్మకుని వుండేవారు దున్నుకుని జీవిస్తున్నారు. ఈ ఫారెస్ట్ భూములలో ఖాధులు త్రయ్యకుని, ఎలక్ట్రిక్ కనెక్షన్ తీసుకుని, వ్యవసాయం చేసుకుని జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. ఇటువంటి వారికి న్యాయం చేకూర్చువలసిన ఆవసరం వున్నది. అడవులు వుండడం ఏంతయినా ఆవసరం. అందుకు సేను వ్యతిరేకం కాదు. ఒక తరం నుండి ఆ భూములను నమ్మకుని వున్నారు. వారి విషయం అలోచించాలి. ఈ భూములను వంపిణీ చేయాలంచే కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదం కావలసి మంటుండి. కేంద్ర ప్రభుత్వం అడవుల విలువను దృష్టిలో వుంచుకుని అనుమతి ఇవ్వడం లేదు. ఇటువంటి వారి దగ్గరకు ఫారెస్ట్ ఆస్పసర్స్ వెళ్లి వారిని దున్నుకోవియకుండా అడ్డవడుతున్నారు. వారు పోరాటం చేస్తున్నారు. అందువల్ల నా సూచన ఏమంచే ఆ భూములకు సంబంధించి అక్కడ వున్న గిరిజనులకు పట్టాలు ఇవ్వండి. ట్రైబల్స్ కు ఎట్లాగూ ఐటిడి వారు సబ్సిడీ ఇవ్వడం మొదలైన కార్బూకమాలు చేసారు. వారికి భూములపై పూర్తి హక్కు కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాము. డీఫారెస్ట్ ఏరియాలో అడవులను పెంచడం అనేది ఒట్టిమాట. ప్రస్తుతం వున్న అడవులనే నరుకుతున్నారు తెలంగాణా ఏరియాలో. నందలఎకరాల అడవులను కొట్టివేస్తున్నారు. వాటివిషయంలో ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు? అటువంటి వాటి విషయంలో చర్య తీసుకోకుండా డీఫారెస్ట్ ఏరియాలో గత 30, 40 సంవత్సరాలుగా సాగు చేసుకుంటున్న వారిని ఱుబ్బిందిపెట్టడం భావ్యం కాదు. గత 40 సంవత్సరాలుగా కాస్తు చేసేవారి విషయంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి పట్టాలు యిస్తే బాగుంటుంది. లేనట్లయితే వన సంరక్షణ సమితులు పెట్టినా, ఏమి పెట్టినా, వాస్తవంగా అడవుల అభివృద్ధి అనేది జరగదు.

తీ. కె. సుబ్రహ్మాణి: - అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్యం క్రింద రాష్ట్రంలో 35 లక్షల ఎకరాల భూమికి ప్రయోజనం కలిగించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలను మేము అభినందిస్తున్నాము. అదే సందర్భంలో ప్రభుత్వం ఏ లక్ష్యంతో ఈ పథకాన్ని చేపట్టిందో, ఈ పథకం ద్వారా పేదవారికి, నిరుద్యోగ చుచ్చువకులకు ఏవిధంగా ప్రయోజనం చేకూరుతుందని ఆశించిందో, ఆమేరకు

ప్రయోజనం చేకూరడం లేదు. అనేక ఆటంకాలు, అవరోధాలు ఏర్పడుతున్నాయనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అనేక సంవత్సరాలుగా అటవీ భూములను భూస్వాములు అన్యాక్రాంతం చేయడానికి కావలిని ప్రయత్నం చేస్తున్న తరుణంలో, పేద వర్గాల వారు వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేసుకుని అభివృద్ధి చేసుకుంటున్న తరుణంలో, వారిమీద రకరకాల దాడులు, యితరత్రా దౌర్జన్యాలు జరుగుతున్న పరిస్థితులు వున్నాయి. ఈసాడు మైలవరం ప్రాంతంలోని కనిపెద్ద, పొర్చుతీపురం, రెడ్డిగూడం తిఱితర ప్రాంతాలలో పేదవర్గాల గిరిజనులు వుంటే, వారిమీద 307 లాంటి కేసులు పెట్టి, యిప్పటికే యిఖ్యాందులు పెడుతున్న పరిస్థితి వుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సూజివీడు ప్రాంతంలో ఈ పథకానికి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. నూజివీడు వరిసర ప్రాంతాలలోని రిజిస్టర్ కాబడిన వన సంరక్షణ సమితి వుంటే, ఈ ప్రాంతం మాది అనే పద్ధతిలో దొంగవట్టాలు తెచ్చి పేదల మీద, యితరుల మీద జాలుం చేస్తున్న పరిస్థితి వుంది. ఇటువంటి వాటిని సక్రమ పద్ధతుల్లో సరిద్దువలసిన అవసరం వుంది. 20 శాతం ఫలవృష్టాలు పెంచవచ్చని చెప్పారు. మేము కోరేడి ఏమంటే, మామిడి, చింత మొక్కలు 20 శాతం వుంటే కనీస పద్ధతుల్లో కూడా ఫలసాయం రాదు. అందువల్ల ఆ శాతం పెంచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వన సంరక్షణ సమితులకు సంబంధించి నిధులు లేపని చెబుతున్నారు. అనేకమంది నిరుద్యోగులు, యితరులతో కమిటీలు ఏర్పడ్డాయి. కనీస బిర్యులకు కూడా ప్రభుత్వం మండి నిధులు లేవని స్టానిక సంస్థలు చెబుతున్నాయి. దీన్ని సక్రమ పద్ధతుల్లో అమలు చేయడానికి, రాత్మావ్యాప్తంగా అనేక ప్రాంతాలలో ఈ ప్రభుత్వం ఎదల ఆశలు పెట్టుకున్న ఒడ్డుగువర్గాల వారి అభ్యస్తులికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఘన్నది. ఫార్మెస్టీ డిపార్ట్మెంట్, రెఫిన్యూ డిపార్ట్మెంట్ మధ్య సమన్వయం కొరపడేంది. పోలీసు డిపార్ట్మెంటుకు కూడా ఈ డిపార్ట్మెంటులో సమన్వయం లేదు. రవెన్యూ వారు రిజిస్టర్ చేసిన భూముల విషయంలో ఎవరో పెప్పారిని పోలీసులు వచ్చి అరెస్టు చేసే పరిస్థితి వుంది. ఇటువంటి వాటిని సంకేయాలి. కొన్ని ప్రాంతాలలో అటవీ శాఖ వారికి దీన్ని అమలు చేసే చిత్తపుద్ది లేదు. నీటన్నింటిని సరిచేయవలసిన అవసరం వుందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తె. హనుమంతరావు (నూజివీడు):- అధ్యక్ష, ఫార్మెస్టీ యిస్యాన్ విషయంలో చాలా ఫ్లైష్ట్రుతరమైన వరిస్థితి వుంది. మొట్టమొదటగా ఆంధ్ర ఏరియాలో ఎస్టేట్స్ ఎబాలిషమ్ యూట్ ర్యాట్ 48 క్రింద అటవీ భూములు ప్రభుత్వానికి సంక్రమించాయి. అది మర్మిపోయి ఎంత భూమిని మొఖాసాదార్థు, జమిందార్థు ర్యాండోపర్ చేశారో మర్మిపోయిన తరువాత, సెబీల్మెంట్ ఆఫీసర్ ద్వారా అనేక రకాలుగా పట్టాలు సంపాదించారు. ఈసాడు ప్రస్తుతం వున్న వరిస్థితులలో ఫారెస్టు డిపార్ట్మెంట్ క్రింద వున్న భూమికో చాలా సంవత్సరాలుగా సేద్యం చేసుకునే పేద గిరిజనులు వున్నారు. కొన్ని గ్రామాలలోనయితే గ్రామం మధ్యలో సర్వే చేసి; అది ఫార్మెస్టీ డిపార్ట్మెంట్ భూమి అని మాపుతున్నారు.

2.30
మ.

ఏ పెద్ద అఫీసరు కూడా, ఫారెస్టులోకి రావడం గాని, ఆక్రమణలు గురించి గాని యిమధ్యకాలంలో తనిఛి చేయడం లేదు. యిం పరిస్థితుల్లో మన ప్రియతమ నాయకుడు శ్రీ ఎన్. బి. రామారావు ఒక చైతన్యవంతమైన

పరిష్కారిని తీసుకుని వచ్చారు. యా పేద ప్రజాసీకాన్ని బడెంటిషై చేసి చెట్టు పట్టలు యివ్వడం జరిగింది. దానిని దృష్టిలో వుండుకుని కృష్ణ జిల్లాలో నుమూరు 7 వేల ఎకరాల్లో చెట్లు పట్టాలు ఇచ్చారు. అటువంటి పరిష్కారుల్లో కొంతమంది చెట్లు చేసుకున్నారు. తదువరి వచ్చిన ప్రభుత్వం ఆ స్నేహమును రద్దుచేయడం జరిగింది. అనేక ఆభైగేషణ్ణుకు లోసపుతున్నారు. గతంలో ఆలోచించి పేద ప్రజాసీకానికి శక్కని అవకాశాన్ని కలుగబేశారు. కానీ, యా పరిష్కారులపు మిత్రులు చెప్పిన జ్ఞాని డిప్యూటీమెంట్ గాని, అక్కడి ద్వారా గాని దాన్ని స్వీకరించే పరిష్కారుల్లో లేరని మనఃచేసున్నాము. ఎందువల్లనంటే, యా వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే ప్రస్తుతం గ్రామాలలో కొంతమంది బయట్టేరి ఎకరానికి 200, 300 ప్రాంగములే సంతోషంగా, ఘారస్టు రేంజర్సు - డిఫ్యూషన్ గ్రాంచ్ చేతిలో పెట్టి సమితులను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతా వుంది. ప్రభుత్వం యిచ్చిన గైక్షెల్నే ప్రకారం ముఖ్యంగా, కలెక్టరు, ఆర్డిషన్ తరువాత డిప్యూట్స్ గారు కలిసి, గ్రామాలకు ట్రైమ్ టు స్ట్రీమ్ పెట్టి ప్రభుత్వ విధానాలను, ఎక్స్ప్రెస్ యున్ చేసి సరైన పేద ప్రజాసీకాన్ని తైత్యాయితం చేసి యా వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆట తెలియ చేయకుండా, కొన్ని పద్ధతులు ద్వారా వన సమితులను పూమిచౌర్, ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గతంలో ఈ ఘారస్టు డిప్యూటీమెంట్ ఎక్కువ ఉయితి చెట్లు పట్టాలు ఉచ్చార్లో అక్కడ చెట్లు పెంచి పేద ప్రజలు అదాయాన్ని సంపూర్ణించుకోగలిగారు. ఆడిషన్గా, ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని వన సంరక్షణ సమితులను విష్ణువుడాన్గా ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం పున్నదని మనవి చేస్తున్నాము. ఇప్పాడు కొన్ని ఘారస్టు డిప్యూటీమెంట్ వారు తైత్యాయితం లేకుండా వున్నారు. దానిపట్ల అడవుల్లో ప్రజాసీకాన్ని ఉచ్చాలను అరికట్టిలేకపోతున్నారు. అనేక ఇంక్రోవ్ మెంట్స్ వున్నాయి. తెలుగ్గు ఘారస్టు డిప్యూటీమెంట్ వారు సర్వే చేసి, వారి మీద తర్వాత తీసుకోవాలి. లేకుంటే, వారాలు బాగువడవు. సుఖ్యరాజు గారు చెప్పినట్లుగా యా వనసంరక్షణ సమితులు సక్కెన్ కాపాలంటే, పేద ప్రజాసీకానికి ప్రయోజనం కలగాలంటే, రెవిన్యూ, పోలీసు, ఘారస్టు డిప్యూటీమెంట్ మూడింటిని కోఅర్డినేట్ చేసి బడెంటిషై చేయనివో వన సంరక్షణ సమితులు నామినల్గా వుంటాయని మనవి చేస్తున్నాము. వూర్యం ఎన్.టి. రామారావు గారు పెట్టిన పెట్లు పట్టా కార్బూక్రమాన్ని లోగడ యిచ్చిన వట్టాలను రద్దువచ్చుకుండా దాన్ని పునరుద్ధరించాలని, వారికి పట్టాలు చెందేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాము. దాంట్లో ప్రోగ్రెస్ కనిపీస్తుందని తెలియచేస్తున్నాము. కొంతమంది ఆనాడు తీసుకున్న పట్టాల వల్ల మామిడి చెట్లు పెంచుకుని, దాన్ని సూక్ష్మిగా చేసుకుని ఒక్కొక్క కుటుంబం రు. 6 పేలు ఆదాయం పొందుతున్నది. కాబట్టి, ప్రభుత్వం రద్దుచేసిన దాన్ని పునరుద్ధరించాలని మనవి చేస్తున్నాము. ఈ విషయంలో ఒక చిన్న ఉదాహరణ ఇస్తున్నాము - నూజిఫీడు రేంజర్ గారు తప్పుడు కాస్టు స్ట్రిఫీకెట్ పెట్లుడం జరిగింది. దానిని తస్టు గోదావరి కలెక్టరు గారు కూడా తప్పు అని ధృవీకరించడం జరిగింది. కోర్టుకు వెళ్లారు. ఇలాంటి వారు వుంటే, ఇప్పాడి అక్కడ పరిష్కార చేయితి ఏవిధంగా సమస్యలు చేసుకుంటారో ఆలోచించవలసిందిగా మంత్రిగారికి విస్తరించుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ సీహాచిత్రంద్రో (సర్పాపూర్): - కలుషిత వాతావరణం వల్ల మానవాశ్రీ

ఒక్కగంట చద్రువు ఉద్యానవన కృష్ణికై ఛిటీలిన అటవీ భూమిలకు నంబింధించి.

తీప్పును ద్వమాదరద పేరుడుతున్న సంగతి మన అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఒక్క భారతవేశంలోనే కాదు, ద్రవంలో యానాడు మానవాళికే తీప్పును స్థాం కలిగించే నమస్కారించి యిది. పరిశ్రమలు ఎస్టీజింగా పెరుగుతున్నాయి. పరిశ్రమల వాళావరణాన్ని శట్టుకునేందుకు అడవుల పెంపకం, అడవులను కాపాడవలసిన బాధ్యత అందరిపైనా తున్నది. ద్రష్టవ్యున అడవులన్నాయి - అని తరిగిపోతున్నాయి అనేది ఈనాటి ప్రశ్న. అందుకే ద్రష్టవ్యున మన అడవులను కాపాడడంలో అటవీ కాఖ పారు విషలం అయ్యారని చెప్పుడానికి నేను నంకోచించమను. నేను ఎవ్వు ఉడాహారణలు వ్యవగలుగుతాను. ఇప్పుడు తున్న అడవులను అటవీ కాఖపారు ప్రజల సహకారంలో కాపాడగలిగినట్టుయితే యా వాతావరణం నుంచి కూడా తట్టుకోగలుగుతామని ప్రధానంగా నేను చెప్పుతున్నాను. కానీ, యా అడవుల పేరుతో తెలంగాణాలో గాని, ఆంధ్రలో గాని జాగీరు గ్రామాలని తుండేవి. పాయకారు గ్రామాలండేవి; షర్ఫికాన్ గ్రామాల వుండేవి. దళిత వర్గాలకు, గిరిజనులకు, బలహీనవర్గాలవారు నున్నతున్న, సేద్యం చేస్తున్న వారు విచక్షణారహితంగా అడవులను నరుకుతున్నారు. పారు 60-70 సంవత్సరాల నుంచి సేద్యం చేస్తున్నారు. దాని పర్యవసానంగా యానాడు కుటుంబాలు జీవిస్తున్నాయి. దానిపై ఆధారపడి వున్నారు. పేదవారు వున్నారు, వారి భూములను ఈనాడు అడవుల్లో కలువుకుని రిజర్వ్ ఫారెస్ట్/గ్రా ప్రకటించి బేదభలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, యిది మంచి పద్ధతి కాదు. ఎవరు అయితే, జాగీరుదారులు, పాయకారులు, నిజాం కాలంనుంచి భూములపై సేద్యం చేస్తున్నారో వారిని బేదభలు చేయండి? వారిని కాపాడుతున్నారు. ఈమధ్యలో చెప్పాను. కొంతమంది రిజర్వ్ ఫారెస్ట్లకు పోయి ఆక్రమణ చేస్తున్నారు. వారంతా పెద్దవారు. వారిని అటవీకాఖ ఏమి చేయడం లేదు. ఒక చిన్న ఉడాహారణ చెపుతాను. నవాబుపేట గ్రామంలో, శివ్యంపేట మండలం, మెదక్ జిల్లాలో కాస్త పెద్దవారు, భూస్వాములు ప్రవేశించి అడవులను నరికివేసి అందులో సేద్యం చేస్తున్చే పలుసార్లు లెటర్ ప్రాశాను. కానీ వారు అరికట్టరు. అదే గ్రామంలో పెద్దవారు 50 సంవత్సరాల నుంచి సేద్యం చేస్తున్న వారిపై ప్రతి సంవత్సరం కేసులు పెడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం అరెస్టు చేస్తున్నారు. కానీ వీరిని అరెస్టు చేసేది ఏమీ లేదు. యిటువంటి గ్రామాలు చాలా వున్నాయి. అడవులను కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రతివారిపై వున్నది. సోషల్ ఫారెస్ట్ సురించి కోట్లాది రూపాయలు వస్తున్నాయి. దానిని సక్రమంగా ఉపయోగించుకున్నామా అని అడుగుతున్నాను. సోషల్ ఫారెస్ట్ నుంచి వచ్చిన ఉపయోగాన్ని సక్రమంగా ఉపయోగిస్తే ఎక్కుడ అయితే అడుగుతున్నాయి. కోట్లాది రూపాయల ధనం వృధి చెట్టును పెంచినట్టుయితే ద్రష్టవ్యున అడవులు వస్తాయి. కోట్లాది రూపాయల ధనం వృధి పోతున్నది. ఆచెట్లయినా దొనికి, రాష్ట్రానికి ఉపయోగపడేవి కాదు కాబట్టి

2.40 | అందులో కూడా మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. ఈనాడు అడవులు తరిగిపోకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వుంది. 50,

60 సంవత్సరాలుగా సేద్యం చేస్తున్న పేదవారిని బేదభలు చేయకుండా కాపాడవలసిన బాధ్యత వుంది. ఎక్కడయితే అడవులు లేని భూములు వున్నాయో, చెట్లు పెరగని భూములు వున్నాయో, వాటిని చిచారణ చేసి పేదవారికి పంఢ చెట్లను పెంచడానికి వృత్తి కల్పించడానికి కేచాయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. సోషల్ ఫారెస్ట్ క్రింద వచ్చే నిధులను ఉపయోగించి, వారి కుటుంబాలను అభివృద్ధి చేయడానికి తోడ్పుడాలని

ప్రత్యేకంగా తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. రాత్రు ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో తప్పకుండా ఆలోచించి నిర్ణయం చేయాలని, చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ పెల్పుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బహుం శాలోర్డ్సీ:- అధ్యక్ష, ఉగ్రడేప్ప ఆఫ్ ఫారెస్ట్ విషయాలో గిరిజనులు, పేద రెట్టులను లేదబలునే యవద్దని కోరుతున్నాను. హారికి రక్షణ కల్పించాలి. జీవనోపాధి క్రిందపంట తోటలు పెంచే అవకాశం కల్పించినట్లుయుతే హారికి జీవనోపాధి కలుగుతుంది. కానీ ఏత్తిడయితే గిరిజనులు, పేద రెట్టులు వున్నారో వారు సేర్యంచేసుకునే భూములను అడవుల రక్షణ పేరులో ఫారెస్ట్ ఉపాస్తిమేంట్ వారు తీసుకోవడం కొరకు, వారిని నానా యిభ్యందులకు గురిచేస్తున్నారు కొంతమంది భూస్వాములు అడవులను నరికి పంటలను వండిస్తున్నా వారెస్ట్ ఎటువంటి ఆంషులు లేవు. ఒక విషయం స్వప్తంగా పుండి. పేదవారు చుట్టూపుక్కగా పుండె అడవులాటే పుండె ఉసిరి, కుంకుడు, చింత, మామిడి, నేరేడు, పసస, పేళాఫలం, సారపుర్గు వంటి ప్రకృతి సిద్ధమైన పండ్ల చెట్ల రకాలను కలిపి నాచేనా మొత్తం చెట్ల శాతం 20కి మించకూడదని అన్నారు. 20 శాతం అనీ పెట్టుకుండా పండ్ల చెట్ల పెంచాలిక అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అడవులను సరకుండకని మొము చెప్పుటం లేదు. డీఫారెస్ట్ క్రింద పండ్ల చెట్లను పెంచడానికి ప్రభుత్వం ముంగుకు రాశాలి. కెంప్రెస్ట్ ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే సహాయ పుంది. సోస్తె ఫారెస్ట్ క్రింద అధికృతి వచ్చవటిసిన స్క్రమ్ము ఎన్నో వున్నా అవి పేద వర్గాల వారి దగ్గరకు పోచడం లేదు. వారు ఇతికలైని పరిష్కారి ఏర్పడుతున్నది. ఫారెస్ట్ డీప్ట్యూమెంట్ వారు విరిసి పోరాన్ చేస్తున్నారు. మరొకప్రక్క అడవులను సరకడం వల్ల ఆవి అంతరించిపోతున్న వట్టించుకునే నాథుడే లేడు. గత శాసనసభా సమావేశాల్లో కూడా ఈ అంశాన్ని ప్రస్తావించాను. వికారాబాద్, అనంతగిరి అడవులు అంతరించిపోతున్నాయి. ఈ విషయం ఎందుకు చెబుతున్నానంటే హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంటనగరాలకు నీటిని అందించే హిమాయత్సాగర్, ఉస్కూన్సాగర్ పరీపాక ప్రింటింగ్లో అడవులు వున్నాయి. ఆపి అంత రించిపోతున్నాయి. అడవులు లేకపోతే వద్దులకు ఏవిధంగా విష్మాతం కలుగుతుందనేది మాస్తున్నాము. చెట్ల పెంచడం వల్ల ఎన్నో లాభాలు వున్నాయి. ప్రకృతి స్వప్తిలోనే అడవులకు అత్యంత ప్రాధాన్యత వున్నది. ఫారెస్ట్ డెవలమెంట్ కార్పొరేషన్లో కూడా అవినితికి పాల్పడే అధికారులు వుండడం వల్ల, చెట్ల నరికి అమ్ము పరిష్కారి ఏర్పడుతున్నది. గతంలో ఫారెస్ట్ డెవలమెంట్ కార్పొరేషన్లోని అధికారులు చెట్లను నరికించి అమ్ముతున్నారని, ఆ కుంభకోటాలను గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినా అటువంటి అధికారులపైన చర్య తీసుకోకపోవడం అనేది శోచనీయం. అటవీ శాఖామంత్రి డాక్టర్ ఎన్. జనార్థనరాణ్ణి గారు పేద ప్రజలకు, రెతులకు, గిరిజనులకు అన్యాయం జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత పుంది. వారి జీవనోపాధికి అడ్డు రాకుండా, కెంద్ర ప్రభుత్వ అంషులు లేకుండా తప్పించే ప్రయత్నం చేస్తారా? పెద్దలు విరలీరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు వారు ఎన్నో సంవత్సరాలుగా సేర్యం చేస్తున్నారు. అటువంటి వారిని పేదబలు చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. వారి జీవనోపాధికి రక్షణ కల్పించవలసిన అపసరం వున్నది. అడవులు అంతరించిపోకుండా అడవుల పెంపకంకోసం ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని కోరుతూ, తమకు

ధన్యవాదాలు తెలువుతూ మురిస్తున్నాను.

Sri K.R. Suresh Reddy:- Mr. Deputy Speaker, Sir, In the note circulated by the Hon. Minister it is clearly mentioned that we have to ensure bio-diversity. To ensure this bio-diversity ,20 per cent of the total plants planted in the area under artificial regeneration they have earmarked for horticulture. We have to ensure this. This is necessary because our past experience clearly demonstrates that since there was no comprehensive plan and since there was no positive attitude and because of a lacklustre attitude today Andhra Pradesh is far behind in terms of ratio of forest land to the total area. Today, you have allowed a discussion and the Government has come up with a proposal. In this proposal, in my view, most of the lands should go to the unemployed people. When I say, they should be handed over to the land to the unemployed youth, it is not merely handing over the land to the unemployed youth. We have to enlighten them and provide the infrastructure. We have seen that on the banks of River Godavari, thousands and thousands of acres of land is available. If the Government comes up with a plan of planting trees, we can stop siltage, which is a major problem in all the projects, and at the same time we can have a large area under afforestation. The other day, I was reading an article wherein the Chief Minister has announced that one crore acres would be covered under Vana Samrakshna Samithi. Subsequently, it was announced that it is only 36 lakh acres. The funds required to take the plantation in an area of this order is roughly Rs.73 crores whereas the allocation made was just Rs. 2.6 crores under IAY and JRY.

Today, I would like to know one thing very clearly. On the one hand, we are having a discussion on protecting the forests and on the other hand during the last two years number of saw mills have been permitted. There has been an enormous increase in the number of saw mills very recently.

Sir, we had discussions in the House wherein the A.P. Rayons eucalyptus plantations were cut before they matured. The Government said they will get the matter enquired into by ACB and place the report on the Table of the House. Four months have elapsed but nothing has happened. I would like the Minister to react to this during the course of his reply.

2.50 | Rs.350 crores World Bank aid is coming. The Minister should spell out whether this amount would be utilised for the programmes which you have envisaged or you would utilise it for something else because there is a fear among the people today that the extent of 136 lakh acres under forest will be handed over to the multinationals and ultimately the beneficiaries will be multinationals but not the poor people living in the rural areas or the tribal areas. You have to assure the poor people.

అటవీశాఖ మంత్రి (డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి): - అధ్యాచౌ, శ్రీయుతులు బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావు, నరసింహరెడ్డి, శశిథర్చెర్ణి, రెడ్డునాయక్, సుబ్బరాజు, వానుమంతురావు, విరాలరెడ్డి, భార్లెరెడ్డి, సురేణరెడ్డి మాట్లాడుతూ అమూల్యమైన సలపోలిచ్చారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో జాయింట్ ఫారస్సు మేనేజ్మెంట్ క్రింద చేపడుతున్న అడవుల పథకం గాని, అడవుల సంరక్షణ పథకం గాని, అడవుల్ని పెంచే విషయంలో కాని గౌరవనభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అంధ్ర రాష్ట్రం భారతదేశ ఉఫిండం మధ్యలో ఉంది. కాబట్టి మన రాష్ట్రానికి ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులున్నాయి. మనకు ప్రత్యేకమైన వ్యక్త సంపద, జంతు సంతతి ఉన్నది. 20, 30 సంవత్సరాల క్రిందట 63,814 చదరపు కిలోమీటర్ల ప్రస్తుతంలో ఉన్న అడవులు ఈనాడు కలవ కోసం, వశవులు మేవడం కోసం, లేదా అడవులు అంటుకొని పోవడం వల్ల కేవలం 25 వేల చ.క.మీ. విస్తీర్ణంలో మాత్రమే అడవులు మిగిలాయి. మిగిలా 38,814 చ.క.మీ. అడవుల్లో అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న పొదలు, లేకపోతే ఇంక కొంతమంది ఆ భూమిలో వ్యవసాయం చేసుకోవడం వల్ల అడవుల అంతరించి పోతున్నాయన్న విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. కాబట్టి అడవుల్ని కాపాడుకోవాలని, అంతరించి పోతున్న అడవుల్లో మొక్కలు నాటాలనే ఉండేశ్యంతోనే చంద్రబాబునాయిడు గారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యాక ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయం మీ అందరికి తెలుసు. ఈ సంవత్సరం జనవరి నెలలో జాయింట్ ఫారస్సు మేనేజ్మెంట్ క్రింద రాష్ట్రంలో దాదాపు 35 లక్షల హెక్టార్లలో చెట్లు నాటి నాటడం చేపట్టడం జరిగింది. ఇందులో ఇప్పటికీ 14.35 లక్షల హెక్టార్లలో చెట్లు నాటడం మొదలుపెట్టడం జరిగింది. ఈ జె.ఎఫ్.ఎమ్. క్రింద 1992 నుండి అడవుల్ని అధివృద్ధి చేయాలని గవర్నర్ముమేంట్ ఆర్డర్ ఇచ్చినప్పటికీ, ఇంతవరకు సరిగా అమలు కాలేదు. 1994-95 సంవత్సరంలో 6 వేల హెక్టార్లలో మొక్కలు నాటాలని ఉండేశ్యంగా పెట్టుకుంటే, కేవలం 1000 హెక్టార్లలో మాత్రమే మొక్కలు నాటడం జరిగింది. 1995-96లో 17 వేల హెక్టార్లలో చెట్లు పెంచుదామనుకుంటే, కేవలం 10 వేల హెక్టార్లలో మాత్రమే పెంచడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం జె.ఎఫ్.ఎం. క్రింద 50 వేల హెక్టార్లలో చెట్లు పెంచాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫారస్సు ప్రాజెక్టు క్రింద వరల్డ్ బ్యాంక్ ఇచ్చిన అర్థిక సహాయంతో 1,29,000 హెక్టార్లలో అడవులు పెంచే కార్బూక్యులం చేపట్టడం జరిగింది. సుబ్బరాజు గారు మాట్లాడుతూ, వరల్డ్ బ్యాంక్ ఇచ్చే 365 కోళ్ళ రూపాయలు దేనికి ఖర్చు పెడతారని అడిగారు. ఆ డబ్బుతో కేవలం 25 వేల హెక్టార్లలో చెట్లు పెంచే కార్బూక్యులమే కాకుండా,

అర్దగంట చర్చ: ఉద్యానవన కృష్ణకే ఛీటేంచిన అటవీ భూమిలకు సంబంధించి.

అందుకు కావలసిన ఇన్‌ప్రోప్రక్రీర్, రీసెర్చ్), లైనింగ్‌కోసం ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది. వెంకచేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ, ఇంకా అనేక వేల ఎకరాల్లో అడవులున్నప్పటికీ, అపి ఉనయోగకరంగా లేవు కాబట్టి ఇతరత్రా ఉనయోగించాలని చెప్పారు. దానికి మాత్రం చట్టం ఒప్పుకోదు. ఏదైనా ఆ ప్రాలంతో జ.ఎఫ్.ఎం. క్రింద భవిష్యత్తో ఫలవ్యక్తాలు పెంచే కార్బోక్రమంతో సహాయపడగలమని మాత్రం తెలియచేస్తున్నాను అభ్యర్థి.

కొంతమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ, అటవీ ప్రాంతాల ఉమ్మడి సర్వే కావాలని చెప్పారు. సర్వే జరిపి, కరెక్షన్ చేసినదుకు ప్రయత్నం చేస్తాం అభ్యర్థి.

కోట్లాడి రూపాయల విలువ చేసే కలవ వంటి అటవీ సంపద స్వస్థింగ్ అవుతున్నదని కొంతమంది చెప్పారు. ఈ వ్యవహారంలో పెద్దపెద్ద వాళ్ళ సపోర్ట్ కూడా వుందని చెప్పారు. ఈ విషయంలో కూడా ఇక్కడ వున్న ఆన్ని రాజకీయ పార్టీలనాయకుల సహాయం అవసరం. వర్యావరణ రక్షణను కాంక్షించే ప్రతి బక్కలికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను - అడవుల్ని కాపాడుకోవలసిన అవసరం వుందని. కొంతమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ వంటమొక్కల సంఖ్య 20 శాతం కంటే ఎక్కువగా వుంటే బాగుంటుందని తెలియచేశారు. ఈ 20 శాతం నిబంధన మనం పెట్టింది కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టింది. అయితే ఈ 20 శాతంలో కూడా సేరేడు, పనస, సీతాఘలం, అడవి మామిడి నంటి అంటుమొక్కలే వేయాలి. 20 శాతం కాకుండా మొత్తం హైక్రికల్చర్ చేయడానికి నిబంధనలు ఒప్పుకోవు.

నరసింహారూపేటలో చెట్లు పెంచే దానికి సహాయం చాలదని అంటున్నారు. దానిని కూడా పరిశీలిస్తాను అభ్యర్థి.

రెపెన్యూ కీపార్ట్‌మెంట్ వారు జాయింట్ సర్వే నిర్వహించి ఆదిలాబాద్, సెల్లూరు జిల్లాల్లో 40 వేల ఎకరాల్లో మాత్రమే అడవులున్నట్టుగా నిర్దారించారని చెప్పారు. దానిని కూడా పరిశీలిస్తాను అభ్యర్థి.

జక్కు వెంకయ్ గారు మాట్లాడుతూ, మన రాత్రుంలో కేవలం 13 శాతం మాత్రమే అడవులున్నట్టుగా శాటిలైట్ ద్వారా తెలిసిందని చెప్పారు. ఆది వాస్తవం కావచ్చు అభ్యర్థి, ఎందుకంటే చాలా ప్రాంతాల్లో అడవులు నరికివేయబడుతున్నాయి. మా అవుంపేట ప్రాంతంలో మా చిన్నప్పుడు చాలా దట్టమైన అడవి వుండేది. ఈరోజు చూసే అక్కడ కేవలం పొదలు మాత్రమే కనబడుతున్నాయి. ఈరోజున రాత్రుంలో 23.2 శాతం వ్యావహారిక అడవులున్నాయి. అయితే ఇంకా రాత్రుంలో అడవుల్ని డెపలవ్ చేయాలినే అభిప్రాయంతో ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా శర్ధాతీసుకొని జ.ఎఫ్.ఎం. లామలు చేస్తున్నారు. జక్కు వెంకయ్ గారు ఇంకా మాట్లాడుతూ పెద్దవారు మనకి భూములు ఇచ్చారు. చెట్లు ఇచ్చారు, కాబట్టి దేశు భవిష్యత్తో భావితరాల వారికి, వారి ఆరోగ్యంకోనం, తిండికోనం, వర్షాలకోనం మనం చెట్లును కొని ఇవ్వాలనే సూచన చేశారు. ఆది వాస్తవం. అందుకోసం మనమందరం అధికంగా చెట్లు పెంచి వర్యావరణం కాపాదేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేసు కుంటున్నాను.

అడవుల గురించి సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని అన్నారు. కాని మొన్న డీమాండ్స్

మీద కేవలం ముగ్గురు సభ్యులే ఫారెస్టు డినూండ్ మీద మాట్లాడారు. కాబట్టి నభ్యులందరూ కూడా ఫారెస్టు విషయంలో సిరియస్‌గా తీసుకోవాలని గౌరవ నభ్యులకు మనిచేసుకొంటున్నాను.

మాప్టర్ ఫ్లోన్ గురించి చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు దాదాపు కోచి ఎకరాల్లో పన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా, జె.ఎఫ్.ఎం. ద్వారా ఆడవులు పెంచడం, మొక్కలు నాటే కార్బ్రూక్రమాన్ని తీసుకోన్నారు. ఇది వాస్తవం, రెండువేల సంవత్సరం ఎ.డి. నాటికి 35 లక్షల ఎకరాల్లో ఉండవల్లి కూడా పెంచాలనే ధ్వయంతో ప్రభుత్వం వుందని మీ ద్వారా గౌరవ నభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. సెంట్రల్ గవర్నర్మెంట్ యిచ్చిన
3.00 సూచనలు, జిబిలు ఆమలుచేయాలని కోరారు. తప్పకుండా అడవులను

పెంచడానికి కృష్ణ జరుగుతుందని హారికి తెలియజేసుకుంటున్నాను. హాటర్ పెడ్ మేనేజిమెంట్ చేయవని సూచించారు. ఈ కార్బ్రూక్రమం చేపట్టడం జరుగుతోంది. ఫారెస్టు లోపల భూమి కొట్టుకుపోయే చోట్ల చెక్ ద్వారా మున్ నిర్మించడాల్చి జరుగుతుంది. ఫారెస్టు డెవలమ్ మెంటు కార్బ్రూరేషన్ ద్వారా రూ.400 కోట్ల బీడిమామిడి లోపల పెంపకం కోసం యివ్వారని తెలియజేస్తున్నాను. సరుగుడు, యూకలిఫ్ట్ ను వెళ్లాలని కొందరు తెలియజేశారు. ల్యాండు డెవలమ్ మెంట్ చేయాలని కోరారు. నెల్లారు జీల్లాలో కలవ కోసం సరుగుడు ఎకరానికి రు.35 వేలు వస్తోందని తెలియజేశారు. అది యిప్పటికే చేపట్టడం జిగిగింది. ఆ కార్బ్రూక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. నరసింహారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ప్రజలను సమీకరించి 70-80 లక్షల ఎకరాలలో మాప్టర్ ఫ్లోన్ ద్వారా నిరుద్యోగులు, వ్యవసాయ కార్బూకుల ద్వారా ఫారెస్టు డెవలమ్ చేయాలని కోరారు. తప్పక పరిశీలిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. ఫారెస్టు చుట్టుప్రక్కల, ఫారెస్టులోనూ వుండే గ్రామాలలో యిది చేపట్టడం జిగిగింది. దీనికి సం మా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. శశిధరరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ అడవులను యిట్లా కొట్టుకుంటూ, ఏజెన్సీలకు ఆవసి అవగిస్తా పోతే వాతావరణ కాలుప్పం ఏర్పడుతుందని, జాగ్రత్త వహించాలని, పూర్వ పీపుల్కు సహకరించాలని అడిగారు. చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. పెంకటేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ 20 శాతం కాకుండా యింకా అభికంగా పెంచడానికి సూచన చేశారు. శశిధరరెడ్డి గారు బెటర్ యార్ట్, బెటర్ క్యాలిటీ అని చెప్పారు. వారి సూచనలను తీసుకుని తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. రెడ్యూనాయక్ గారు మాట్లాడుతూ, 40 సంవత్సరాలుగా గిరిజనులు భూములను నమ్మికుని, చెట్లను నరికి, వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. వాళ్ళకు పట్టాలు యిచ్చి, ఫారెస్టు చెట్లు నాటడానికి చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. పట్టాలనడం నమంజనం కాదు. జాయింట్ ఫెమిలీ మేనేజ్మెంట్లో గిరిజనులను భాగస్వాములుగా చేసి, భృతి కల్పించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. అలాగే సుఖ్యరాజు గారు మాట్లాడుతూ, 35 లక్షల ఎకరాలు తీసుకున్నందుకు అభినందనలు తెలియజేశారు. మా ధన్యవాదాలు. పర్యతరెడ్డిగూడం భూస్వాములను విడిచిపెట్టి, పేదవారి మీద ఫారెస్టు డిపార్ట్మెంట్ యిభ్యుంది పెడుతున్నారని తెలియజేశారు. దీనిని పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటాం. సూజివీడులో దొంగ పట్టాలు తెచ్చి యిభ్యుందులు పెడుతున్నారని తెలియజేశారు. పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటాం. రవెన్యూ, పోలీసులు, ఫారెస్టు డిపార్ట్మెంటు వారి సహకారంతో

అడవుల పెంపకాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకుపోతామని మనవి చేస్తున్నాను. హాన్యుంతరావు గారు మాట్లాడుతూ ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 7 వేల ఎకరాల చెట్లు వట్టాలను రద్దు చేశారన్నారు. ఇది పరిశీలించి ఎవరైతే చెట్లు పెంచుకున్నారో వాళ్ళకు తగిన న్యాయం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. కొంతమంది ఆధికారులు వి.ఎస్.ఎస్.లో అవకతవకలకు పొల్పుడ్చారని, తప్పు చేశారని అన్నారు. పీటిమీద తగు చర్య తీసుకుంచాము. విర్తలీక్షి గారు మాట్లాడుతూ వాతావరణ కాలుఘ్యంతో మానవాలికి సప్తంకలు/సతోదని, పరిశ్రమలు రోజురోజుకీ పెరిపోతున్నాయని, అడవులను పెంచే బాధ్యత జాత్రెనై పుందని తెలియజేశారు. మంచి సూచన చేశారు. ఇంతకుమందు అడవుల అవసరం ప్రజలకు అంతగా వుండేది కాదు. కారోజి వి.ఎస్.ఎస్. క్రింద 3 వేల ఎకరాలలో 4 లక్షల 27 వేల మంది భాగస్వాములు అయ్యారు. 5 లక్షల 38 వేల పొక్కార్లలో వి.ఎస్.ఎస్. పథకం వర్తిస్తున్నది. ప్రజలు భాగస్వాములు అయ్యారు. దెవల్పోమంట తప్పకుండా వుంటుంది. దీనిని దృష్టిలో వుంచుకుని యింకా దట్టంగా అడవులను పెంచడానికి అవకాశం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. సభ్యులు మాట్లాడుతూ అటవీ శాఖ పారు 60-70 సం.ల తరబడి వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న వారిని అక్కడ నుంచి పంపిచి బలవంతంగా వారి భూములను అడవులలో కలుపుకుంటున్నారని తెలియజేశారు. ఇది పరిశీలిస్తాము. ఇనంపేట వాగు తోపలి ప్రాంతం పెద్ద భూస్వాముల జోలికి పోకుండా పేదల జోలికి ఆధికారులు వెల్లి కేసులు పెట్టారని తెలియజేశారు. దాని విషయంలో పరిశీలించి ఎంత పెడ్డపారైనా నిబంధనలను వ్యతిరేకిస్తే చర్యలు తీసుకుంచాము. ఒకవేళ వారు అటవీ భూములను తీసుకుని వుంచే ఖళ్ళితంగా ప్రభుత్వసరం చేసుకోడానికి అన్ని చర్యలూ తీసుకుంచామని తెలియజేస్తున్నాను.

సోఫ్లో పొర్సైప్సీలో డబ్బు సక్రమంగా ఉపయోగించినట్లయితే దట్టమైన అడవులను యింకా పెంచడానికి అస్క్రిముంటుందని విర్తలీక్షి గారు చెప్పారు. ఒక్కప్పెసా కూడా వ్యధా కాకుండా అవకతవకలు లేకుండా చూస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. అడవులు లేని, భూములు, చెట్లు పెరగని భూములు పేదవారికినీ జె.ఎఫ్.ఎం. ద్వారా ఆ ప్రాంతాలలో అడవులు పెంచడానికి శాయశక్తులూ ప్రయత్నం చేస్తాము. సోఫ్లో ఫారెస్ట్ పిషయంలో సెంటర్ గవర్నమెంట్ డబ్బు యిచ్చేదానిని మనం అడగఱిం లేదని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. ఎక్కుడనుంచి డబ్బు రాపాల్సి వున్న ఉపయోగించుకుంటున్నామని, వర్ష్టీ బ్యాంకు నుంచి ఎయిడ్ తీసుకోవడం జరిగిందని చూపపి చేస్తున్నాను. బాల్రెడ్జ్ గారు మాట్లాడుతూ, అడవులు వికారాబాద్, ఆంతరికిల్లో లంతరించిపోయాయని అన్నారు. ఉస్కాన్ససాగర్ పూడుకుపోయే ప్రమాదం వుంది. అవసరమయే ఉస్కాన్ససాగర్ క్యాష్మెంటు ఏరియాలో ఎంత వీత్తె అంత అడవులు పెంచి, భూమిని రణించడానికి మేము సర్వవిధాలా ప్రయత్నం చేస్తాం.

(అధ్యక్ష స్టోనంలో ఉపసభావతి ఉన్నారు)

ఇక ఎం.పి.సి. కుంభకోణాల గురించి వాటాడ్డారు. దాని 3.10 మిపయంలో విచారించి గౌరవ సభ్యులకు తరువాత తెలియజేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. గిరిజనమలు పేదవారు అన్యాయం జరగకుండా చూడమని కోరారు. తప్పకుండా చూస్తామని. కె.ఆర్. సురేషరెడ్జ్ గారు మాట్లాడుతూ 20 శాతం

కన్నర్చేష్వ హర్షికల్చర్ విషయంలో గుర్తించి నిర్దయం తీసుకోవాలని కాంప్లెక్స్-బివ్ ష్టోన్ తయారుచేయాలని చెబుతు నో పొజిటివ్ అప్లోవ్ అన్నారు. నంద్రబాబునాయిదు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత భారతదేశ చిరత్రిలోనే ఎన్నడూ లేవిధంగా త్రమదానం ద్వారా చెట్లు నాటే కార్బూకమం చేపట్టము, దాదావు నాలుగు కోట్ల చెట్లు నాటాము. వాటిని రిషించే నర్యలు చేపట్టడానికి ప్రజలను కూడా భాగస్వాములు చేయాలని ప్రజా ప్రతిసిఫులను, విద్యుత్పత్తిను, ఉద్యోగస్థులను, యు రకులను, ప్రజలను భాగస్వాములు చేసాడం జరిగింది. రాత్మంలో ప్రతిభక్కురూ టెంచు మొక్కలు నాటితే సంవత్సరానికి 17 కోట్ల మొక్కలు పెరిగి అవకాశం పుంద్ర. ప్రివిలన రాత్మంలో హరిత విషయం పసుపుడని మనపి చేస్తున్నాను. ఒచ్చె సంవత్సరానికి 15 వేల మొక్కలు ఇచ్చుదు తయారు చేస్తున్నాము. సెప్టెంబర్ ష్టోన్లో భాగంగా 5 కోట్ల మొక్కలు హర్షికల్చర్కు సంబంధించి పుండులని నిర్దయం తీసుకున్నాము. వరద్రీ బ్యాంక్ ఏముడు గురించి చెప్పాను. డెయాన్ ఇండస్ట్రీస్ కంపించి, యూకర్సిస్ గురించి చెప్పాము. దీస్ట్రిబ్యూషన్ తయార్కన్ తీసుకోవడం చెయ్యగుటురదని సుర్కిరిడ్డి గా ఉక్క మనవి చేసున్నాను.

శ్రీ డి.హనుమంతరావు: - ఫారెస్ట్, రెవిన్యూ శాఖలు పొక్కను సంచిద్దించడానికి వన సంరక్షణ నమితులను ఏర్పాటుచేయాలనే గైడ్‌లైన్స్ వున్నాయి. గానీ, గాగిస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారు ఆవిధంగా చేయడం తేదు కాబట్టి మంత్రీగారు ఉచిని కృతించేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జసవార్తహార్టెడ్స్:- మన సురక్షలా సమితులు ఏర్పాటు చేస్తాడను ఎక్కుడయినా పొరపాటు జరిగిందని నొ దృష్టికి వేసే వెంటనే చర్చలు తీసుకుండాను.

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు: - అధ్యక్ష, అడవుల పైంకానికి సంబంధించి ఉన్న గ్రీక్ భూములలో ఫారెన్స్ రెయిజ్ చేయాలనిచి ప్రభుత్వ విధానంగా చెప్పారు. రెండవది తెలంగాణ ప్రాంతంలో అటవీ భూములను అనుకున్నావోట గుట్టలేని భూములను 2వ భూములు అంటారు. అది ప్రభుత్వ భూమి. అటువంచి భూములు పున్నావోట దీర్ఘకాలంగా సేద్యం చేసుకుంటున్నారు. అటువంటి చోట మీరు విచారించి ఆ భూములను విడగ్గాట్టి సేద్యం చేసుకునే వారికి ఇస్తారా? ఫారెన్స్ లో కొన్నివోళ్ల ఎప్పుడూ ఊటనిరు వుండి అక్కడ ఏ మొక్కలు పెరిగుట. అటువంటి నిరువయాగంగా ఉన్న భూములను పరిశీలించి పేద సాగుద్దార్కు ఇస్తారా? మూడవది మొక్కలు నాటే విషయంలో ఆ ప్రాంతంలో పున్న వన సంరక్షణ సమితి సభ్యులు ఏది వుండాలని అనుకుంటే అది వారికి అవకాశం ఇచ్చారు. ఉన్నిరి, కుంకుళ్లు, సేరేడు, దినికోపాటు రేగు, మామిడి త్వరగా ఫలసాయం రావడానికి వీలున్నావోట ప్రస్తుతం మన్న పర్యంతేజిని మించే పరిష్కారి ఆలోచిసారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్థనరావు: - అధ్యక్షా, ఈ కాలువలు వున్నచోట ఊట వచ్చి చెట్టు పెరగడానికి అవకాశం లేదని చెబుతున్నారు. అవి ప్రదీప్కులర్స్‌గా ఇస్తే పరిశీలించి చర్య తీసుకుంటాము. తెలంగాణా, ఆంధ్ర ఏరియాల గురించి చోపారు. అది పరిశీలిసాను.

20 శాతం మీంచకుండా వుండాలనేది సౌంటుల్ గవర్నర్మెంట్ జైల్స్‌ను వున్నాయి. అదనంగా కానాలందే సౌంటుల్ గవర్నర్మెంట్కు రాసి పర్మిషన్ తీసుకుంటాను.

త్రీమటి హి. భారతి:- గౌరవనీయులున మంత్రిర్యులు చెప్పిన దాంఖో కొస్సి కొత్త విషయాలు గోవరించలేదు. సభ్యులు అడిగిన దానికి జపాబు చెప్పారు తన్న వారు కొత్తగా చెప్పింది ఏమీ లేదు. పర్యావరణ పరిరక్షణ, వాతావరణ సమతుల్యం కాపాడడానికి అదువులలో చెట్లు కాపాడడం చాలా ఆవసరం. వన సంరక్షణ సమితి ఎఱువంటి మొక్కలు ఇస్తున్నారో మీదు పరిశీలించారో లేదో, చిల్లచెట్లు తన్న ఏమీ లేవు. పలవృక్షాలు ఆదాయం వచ్చేవి లేవు. అందువలన అంకితభావంతో పనిచేసే అవకాశం లేదు. మనం 7 కోట్లమంది ప్రజాసీకం వున్నాము కనుక 14 కోట్లు చెట్లు నాటవచ్చు ఆని చెప్పారు. పుట్టిన బిడ్డ నుంచి లేవలేని ముసలిపారి వరకు ఈ లెక్క చూపిస్తున్నారు అది సాధ్యం అయ్యేది కాదు. ఇక చెట్లుకు నీళ్లు లేవు. అందువలన బ్రతికే పరిష్కారి లేదు. ఇది రికార్డుల మీద చూపడానికి ఉపయోగపడేవిధంగా వుంటుంది కానీ ఆవరణలో 10 వంతు మిగిలినా ఫరపాలేదు. మాకు మొక్కలు నాటడానికి సుబాబులు ఇచ్చారు. క్రితంలో జా వస్తే మరునాడు నాటాము. అవి అప్పటికే ఎండి వున్నాయి. మరునాడు చూస్తే ఎండి పుట్లు మిగిలింది. ఇవన్నీ వాస్తవాలు. చూసేపారికి ఆవరణ సాధ్యంగా లేదు. పర్యావరణాన్ని కాపాడడానికి వృక్షాల పెంపకంలో శాస్త్రియంగా అలోచించాలి. మనం చేసే కార్బూక్టమాలు ఆవరణయోగ్యంగా వుండాలి.

డా. ఎన్. ఊర్సల్రసరేట్: - నేను సమాచారం ఇవ్వలేదని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. మొత్తం గౌరవ సభ్యులందరికి చెప్పాను. మళ్ళీ చెప్పమన్నా ఎఱుతాను. గౌరవ సభ్యులకు ఓపిక వుంచే రెండు గంటలయినా చెప్పడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. బాపోరాజాగారు కూడా ఇప్పుడే ఆప్రేమీట్ చేశారు. వన సంరక్షణ సమితి ద్వారా చిల్లచెట్లు ఇచ్చిరం వాస్తవం కాదు. ఏ ప్రాంతంలో ఏ చెట్లు అవసరం అయితే ఆక్రూడ అవి ఇవ్వడం జరిగింది. నెరెడు, చింత, ఉసిరి, జీడిమామిడి ఎక్కుడ ఏది అవసరం అయితే అక్కుడ ఆవిధంగా ఇవ్వడం జరిగింది. భారతి గారు చెప్పినట్లు ఆ ప్రాంతంలో ఇబ్బంది వుంచేనా నా దృష్టి తెస్తే ఆ వన సంరక్షణ సమితి ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. సుబాబులు నూత్రమే ఇచ్చారు చనిపోయాయని చెప్పారు. మేము కూడా మొక్కలు నాటాము. అట్టు ఎప్పుడూ జరగదు. నీరు నరిగా ఇస్తే ఏ మొక్క అయినా చనిపోయే ఆవకాశం లేదు. దేవుడు మంచి వర్షాలు ఇచ్చాడు, మేము మొక్కలు నాటిని

3.20 **మి.:** తలుపూత వరుసగా 7 రోజులు వర్షాలు కురిశాయి. నీటికి ఇబ్బంది లేని

పరిష్కారి ఈనాడు రాష్ట్రంలో వుంది. ఈ వన సంరక్షణ సమితిని, జాయింట్ పారెస్టు మేనేజ్మెంట్ను ప్రభుత్వం చాలా సీరియస్గా తీసుకుంది. ఎవరెవరు ఎన్ని చెట్లు నాటారు అనేది మేము రికార్డు చేస్తున్నాము. ఏ ఆఫీసులో అధికారులు ఎన్ని వెముక్కలు నాటారు, ఎక్కుడెక్కుడ నాటారు అనేది కంప్యూటర్లో చేసి, వాటిని పరిశీలించి, ఎన్ని మొక్కలు సర్వేవ్ అయ్యాయో గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

త్రీఎం. కాటట్డి (కనిగి): - అధ్యక్షా, వన సంరక్షణ సమితి ద్వారా చెప్పిన కార్బూక్టమాలను చాలా బాగచేస్తున్నారు, అది అధినందించదగ్గపిషయం. ముఖ్యమంత్రి వంద్రబాబునాయుడు గారు ప్రజల వద్దకు ఇటువంటి కార్బూక్టమాన్ని తీసుకుని

రావడం చాలా చెప్పుకోదగ్గ విషయం. ఇప్పుడు చింత చెట్టు ఇస్తున్నారు. మామూలుగా నాచీ దేశవాళి చింత చెట్టు ఇస్తే చాలా నంపత్తురాలు వడుతుంది. టీస్యూ కల్పన ద్వారా 3 నంపత్తురాలతోనే కాపుకు వచ్చే చింత చెట్టు మామూలు చెట్టు ఇచ్చే చింతపంచుకు 4 రెట్లు ఎక్కువగా ఇస్తాయి. అటువంటి హైలైట్ వెరైటీవి వన నంరకణ సమితిలోకి తీసుకునివస్తే లబ్బిదారులకు కూడా ఇంటరెస్ట్ కలిగి దానిని నెంచుకోకావానికి అవకాశం వుంటుంది.

ఈక రెండో విషయం ఏమిటంటే, ఫారెస్ట్ మొత్తం అంతరిచిపోయిందువల్ల కరపువరిష్టితి రావడం, ఇంకా ప్రమాదకరమైన వరిష్టితి శిజోన్ పార దెబ్బతించోంది మనం గ్రహించిన విషయం. ఇప్పుడున్న అడవులను యథాతథంగా రసించాలంటే, అడవులలో వున్న చెట్లు దెబ్బతినకుండా వుండాలంటే మేకలను నేటునించాలి. అడవులలోకి గౌరేలు, ఇతర పాశులు ఏవి వెల్లినా వష్టు లేదు. కరపు ప్రొంతాలలో అడవులు శీఖించిపోయాయంటే, అవి మేకల కారణాగానే పోయాయి. అటువంటి కొన్ని ఏరియాలను బట్టంటెన్నే చేసి మేకలను ఈ ఏరియాలలో నిషేధించానికి ఆలోచించండి.

డా. ఎన్. జనార్థనడ్డి:- ఈ వన నంరకణ సమితి చర్చాన తరువాత కొన్ని గ్రామాలలో ప్రజలు స్వచ్ఛిందంగా ముందుకు వచ్చి ఆ ప్రొంతాలలో చేకలను లేకఁచేసి, గౌరేలను పెంచే కార్బూక్యూమాలను చేవచ్చారు. మేకలు అడవులకు ఉప్పవలు. మేచు దానికి ఒక చట్టాన్ని తీసుకురాలేము. ఈచేంగా ఇన్కమ్ వచ్చే పర్సీం లుస్తుప్పుడు, ఫారెస్ట్ ను ప్రాటెక్ట్ చేసుకోపలసిన బాధ్యత ఎక్కువగా పుండి. నేను మీ హ్యారా చెప్పేది, ఎక్కుడ ఏలుంటే ఆక్కుడమేకలను అమ్ముసి గౌరేలను కొసుక్కివాలని ఆ కనుర్చునిచేసి రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

ఇంక చింత చెట్టు విషయంలో రీసెప్టి జరుగుతోంది. తమిభనాదు వైరైట్ కాని, ఇంకా కొత్తకొత్త వైరైటీలు కర్మాటక వారు రీసెప్టి చేయడం జరుగుతోంది. ఆ చెట్లను కూడా వన నంరకణ సమితికి ఇచ్చి ఫలసాయం బాగా పొందేలా చేస్తానని మనిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again tomorrow at 8.30 a.m.

(The House was adjourned at 3.25 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on 21.9.1996)

ఆముఖంభాగము - I

నక్కలతు) నుర్తు లేని ప్రశ్నలు - వ్యాతపూర్వక సమాధానములు

News Print Factory

1685-Q-Sri M.Kondanda Reddy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to start News Print Factory in the State;and

(b) if so, the details therefore?

A - (a) Yes, Sir.

(b) The details are given in the Annexure (Printed as Annexure at page no.112).

Cracking Process in Krishna Godavari Basin

2057-Q-Sir S. Madhusudhana chary:- Will the Chief Minister be Pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is a scope for producing nearly 100 petro by-products from the natural gas and petroleum being produced in krishna Godavari Basin through cracking process;

(b) Whether it is also a fact that entrepreneurs are not coming forward for want of necessary details regarding the said process;and

(c) whether there is any proposal to established a Liasion Officer for Coordination with ONGC?

A:- (a) Yes,Sir. Cracking of raw materials containing hydro-carbon materials such as Nephtham Natural Gas or any Petroleum feed stock is an established process. The petro-chemical feed stocks obtained by means ofcracking are Ethylene, Propylene, Butylene (C4) ets.,which in trun are converted into various petro-chemicals products depending upon the scope and viability. The natural gas available from Krishna Godavari Basin is Predominently Methane and therefore, ideally suited for manufacture of fertilisers a methanol besides other applications, such as power generation and as a fuel. The production of oil from Krishna - Godavari Basin at the moment is not very high and whatever is being produced is being produced by the oil refineries.

(b) No Sir. The hydrocarbon processing refinery processing

are very well established practices.

(c) No,Sir, no need felt so far.

Entertainment Tax

2406-Q- Sarvasri Baddam Bal Reddy, Ch. Vidya Sagar Rao and P. Rama swamy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a huge amounts are outstanding to the Government under Andhra Pradesh Entertainment Tax Act by Cinema Thetres like Rama Krishan 70MM., Rama Krishna 35MM and Tarakarama of Hyderabad;and

(b) if so, the action taken by the Government to collect the arrears from the theatres?

A - (a) Yes,Sir.

(b) Steps have been taken to collect the tax as per statute.

Repairs to Wadapalli-Dachapalli Road

2560- Q- Sir Y. Srinivasa Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the road between Wadapalli and Dachepalli in Guntur District is in dilapidated condition with 6 feet pits causing damage to the Vehicles and interruption to traffic; and

(b) if so, the time by which the road will be repaired?

A -

(a) The road is in fair condition.

(b) The road has been repaired and is in a fair condition.

Repairs to Over Bridge between Dacheppally-Gurajala

2580-Q- Sri Y. Srinivasa Rao : Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the road on the Railway Bridge between Dacheppally and Gurajala has been damaged completely;

(b) whether it is a fact that it requires Rs.25 lakhs to repair the said road;

(c) whether it is a fact that the repairs to the said road have been carried out 4 times with the co-operation of the local people; and

(d) whether there is any proposal under the consideration of the Governmen to carry repairs to the said road; if so, the time by which the repairing work will be taken up?

A - (a) Yes, Sir. The approaches to the road Over Bridge between Dachepalli and Gurajala at Km. 89/8 of Guntur - Hyderabad (Km. 210/2 of Hyderabad-Guntur) road, are damaged and require repairs.

(b) An amount of Rs. 27.40 lakhs is required to repair the approaches.

(c) No Sir, but urgent repairs have been carried out at a cost of Rs.63,000/- by the (R.&B.) Department after handingover of the ROB by Railways on 28.11.95.

(d) Yes, Sir, Railways have deposited an amount of Rs.18.30 lakhs with this Department. It is proposed to take up repairs at a cost of Rs.18.30 lakhs. Technical sanction to the estimates for Rs.18.30 iakhs was accorded. The work will be taken up after settlement of the agency.

Community Radio Sets

2596-Q- Sarvasri N. Narsimha Reddy, N. Raghava Reddy and J. Rianga Reddy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Community Radio sets are being repaired for a long time by the Radio Engineering Wing causing lot of inconvenience to the public; and

(b) if so, the reasons therefor, and the steps taken to get them repaired immediately?

A - (a) No, Sir. The Community Radio sets are being attended for repairs, as and when complaints of failure are received from the Sarpanch of Gram Panchayats, or from custodians of the Community Radio sets of villages.

(b) Does not arise.

Repairs to Bridge across Maneru Canal

2645-Q- Sarvasri N. Raghuram and G.Vijaramarao :- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the hundred year old bridge in Krishna District across Maneru Canal near Lingala village coneting Jaggaiahpeta and Wyra is in tact, the extension to widen the bridge undertaken in 1982 at a cost of Rs.70 thousand is sinking and developed cracks in December, 1995;

(b) whether the Roads and Buildings Authorities built a dividing wall to prevent usage of the new bridge; and

(c) if so, whether the Government propose to undertake

repairs to the said bridge?

A -

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir. Repairs to reconstruct damaged pier, two slabs and protective aprons are taken up at an estimated cost of Rs. 4.50 lakhs and the work is in progress.

By-Pass Road at Vuyyur

2949-Q-Sri K. Subba Raju:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that inordinate delay is caused in the construction of the by pass road at Vuyyuru, which has been intended to ease traffic congestion on the Vijayawada-Machilipatnam Highway;and

(b) if so, the action being taken to complete the said road as per schedule?

A -

(a) & (b).Sir, the work could not be completed in time due to litigation and Stay Orders of the Court in acquisition of land required for the formation of the road. The entire land acquisition is completed now and site was fully handedover to the contractor for execution of the work. The work is expected to be completed before March,1997.

Issue of Pattadar Pass Book in Nujiveedu village

2962-Q-Sri Ch.Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the D.A.O.and M.R.O.of Nujiveedu of Krishna District are delaying to provide Pattadar Pass Book for S.No.169/2 measuring 4ac. 95 cents situtated in Nujiveedu village of Krishna District, inspite of showing clear evidence of title and possession by the Pattadar Sri D.Dharma Lingaswamy who is also paying stipulated land revenue up to date;and

(b) if so, the reasons therefore?

A -

(a) & (b) No, Sir.Pattadar Pass Book was not given to Sri D.Dharma Lingaswamy since he has not produced any registered document acquiring ownership over the land in S.No.169/2 measuring Ac.4.95 cents in Nujiveedu village of Krishna District. Since

the ownership of the land is not settled, Pattadar Pass Book has not been given.

Concession to Teugu Film Industry

1555-Q-Sarvasri K. Subba Raju and Vanka Satyanarayana:- Will the Minister for Home, Cinematography and film Development Corporation be pleased to state:

- (a) Whether many concessions were given to Telugu Film Industry in the last week of May;
- (b) whether the local bodies will loose their income considerably because of those concessions; and
- (c) if sc, whether there is any proposal with the Government to pay special compensation to the local bodies for covering those losses?

A -

(a) Certain decisions of the Government for the Development of Film and other Acts of the State were announced on 28.5.95 by the then Honourable Chief Minister.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

Mini Stadium at Gajwel Town

2491-Q-Sri A. Sudershan and Smt. Y. Sita Devi:- Will the Minister for Home and Sports be pleased to state:

- (a) whether it is a fact that a Mini Stadium was constructed 18 Kms. away from Gajwel in Medak District; and
- (b) whether the said stadium has not been inaugurated so far, if so, the reasons therefor and the time by which it will be opened?

A -

(a) No, Sir. The Mini Stadium is constructed just 3 K.Ms.away from Gajwel Town.

(b) The stadium could not be inaugurated as per scheduled date on 21.9.94 due to the demise of Sri Majji Tulasi Das, A.P.C.C.President. The Staduim is ready in all aspects for inauguration having the facilities for Football,Volleybal, Kabbaddi, Kho-Kho, Basketball, Badmenton and Cricket and will be opened very shortly for Youth and students of Gajwel and its surrounding areas.

Recognition of Junior Artists Associations

2774-Q-Sarvasri E. Pratap Reddy and D.Nagender:- Will the Minister for Home,Cinematography and Film Development Corporation be pleased to state:

(a) whether the Government have recognised Junior Artists Associations of Cinema Industry ;and

(b) the action being taken by the Government for the welfare of these Junior Artists?

A -

(a) No, Sir.

(b) As a welfare measure to the members of the Film Industry, including the Junior Artists, for Housing purpose 95 acres of land to Filmnagar Co-operative Housing Society in Jubilee Hills and 67.16 guntas of land to the A.P. Cine workers Co-operative Housing Society Limited at Survey No.246/1 of Manikonda Jagir, Village, Rajendranagar Mandal, Ranga Reddy District was allotted!

Renovation of Temples

1084-Q- Sarvasri D.S. Redya Naik, G.S.S. Sivaji, D. China Mallaiah and Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) the number of temples proposed for renovation during 1994-95 and 1995-96 from C.G.F.; and

(b) the temples proposed to be renovated from C.G.F. in S.C./S.T. localities during 1994-95 and 1995-96?

A -

(a) 180 temples during 1994-95 and 467 temples during 1995-96.

(b) In S.C./S.T. localities, only new temples are being constructed with financial aid from C.G.F. and hence the question of renovation of temples in S.C./S.T. Colonies does not arise. The number of temples (Ramatayams) proposed to be constructed in S.C./S.T. localities during 1994-95 is 76 and during 1995-96 is 387.

Allegations against Commissioner, Kamareddy Municipality

1752-Q-Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao and Baddam Bal Reddy:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:-

(a) whether there are any allegations such as illegal appointment of Health Worker, misuse of money for purchase of H.M.T. Tubes and Bulbs and executing Water Line pipes works without tenders etc., against Sri K. Venkateswarlu, commissioner of Municipality, Kamareddy ,Nizambad District; and

(b) if so, the action taken aganist the said Commissioner for his illegal activities?

A -

(a) Yes, Sir.

(b) the matter has been enquired into by the Regional Director-cum-Appealate Commissioner, Hyderabad. Regarding appointment of Public Health Worker, it was reported that the person appointed as Public Health Worker in the month of June, 1995 under compassionate grounds on an incorrect statement issued by the Retired Public Health Worker. It was found that the appointment was irregular and the person appointed has been removed from service in the month of June, 1995. Regarding purchase of H.M.T. material and R.C.C. Pipes irregularity is not substantiated, charge Memo. was issued to the Municipal Commissioner Sri K. Venkateshwarlu, Kamareddy. The Municipal Commissioner has submitted his explanation and it was examined and further action was dropped by the Commissioner and director of Minicipal Administration.

30 Bedded Hospital in Pamur

1212-Q-Sri M. Kasi Reddy:- Will the Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that sanction has been accorded for 30 bedded Hospital in Mandal Headquarters of Pamur in Kanigiri Constituency in the year 1987;

(b) whether the said Hospital building has been abondoned at foundation level, if so, reasons thereon; and

(c) the time by which the said Hospital will be completed?

A -

(a) Yes, Sir.

(b) The work was done upto basement level and the contract terminated under clause (a) P.S. to A.P.S.S.

(c) The Chief Engineer (R&B) has submitted the Estimates with current S.S.R.for according administrative sanction.. The proposals are under examination.

Payment of Monetary benefits to Engineers of Ex-Hyderabad State

2828-Q-Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Andhra Pradesh Administrative Tribunal delivered judgement on 14.7.1995 in R.P.No. 2089/89 about payment to Engineers of Ex-Hyderabad state to be complied within 4 months; and

(b) if so, the action taken to make the payment?

A -

(a) Yes,Sir.

(b) The Government have preferred a Special Leave Petition in Supreme Court of India on 2.1.96 against the Orders of Andhra Pradesh Administrative Tribunal and also a Miscellaneous Petition has been filed in the Andhra Pradesh Administrative Tribunal requesting extension of time to assess the claims of all the beneficiaries for review in their promotions and pay fixations and consequential monetary benefits. The Government have also constituted a committee vide G.O.Rt.No.204, Irrigation and Command Area Development (Services-I(1) Department, dated 24.2.96 to scrutinise the claims of petitioners. Action will be taken based on the orders of Special Leave Petition pending in Supreme Court of India.

Construction of Building at Babu Jagjeevan Ram College

2171-Q- Sri Ch.Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Higher Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the building of Babu Jagjeevan Ram College of Hyderabad was collapsed; and

(b) if so, the steps taken by the Government to construct the new building?

A -

(a) Yes, Sir . There was no loss to the Government property.

(b) There is no proposal for construction of buildings at Babu Jagjeevan Ram Government Degree College Premises. However, the Arts, Sections of the said college have been shifted to New Government Degree College, Khairatabad premises, and the Sciences classes i.e. Laboratories and office are still continuing at the Babu Jagjeevan Ram College buildings. The same will be shifted after the construction of sheds at New Government Degree

College, Opposite Shadaan College premises, Khairatabad,
Hyderabad.

Construction of Ashram Schools, Mahaboobnagar

2859-Q- Sri A. Sudershan, Smt. Y. Sita Devi and Sri B. Narasimhulu:- Will the Minister for Tribal Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an Asharam School for the blind with seven students was started in Mahaboobnagar in 1986 in a rented building;

(b) whether the Government allotted 31 acres and released Rs.5.00 lakhs and laid a foundation stone for the Ashram School building complex two years ago;

(c) whether Tandur Cement Factory offered 1000 bags of cement, Lions Clud and other Institutions offered donations in cash or kind for the same;and

(d) if so, the stage at which the construction of the said Ashram School stands at present?

A -

(a) Yes, Sir. Government have sanctioned three Residential Schools for Visually Handicapped. The Director Welfare of Handicapped started three schools in the state,in Visakhapatnam of coastal region, Anantapur of Rayalaseema and Madhaboobnagar of Telangana region during November,1986. The Residential School for Visually Handicapped in Mahaboobnagar was established on 21.1.1988 with (7) students.

(b) The District Collector, Mahaboobnagar has allotted Government land measuring Acres 4.31 situated at B.Ed. College on the way of "Pillaiamarri Road". During 1992-93,an amount of Rs.2.00 lakhs was also sanctioned. The construction work was entrusted to the Executive Engineer,S.C. Corporation and the District Collector, Mahaboobnagar has also sanctioned Rs.5.00 lakhs for construction of school building from N.S.S. incentive funds on 12.2.1996.

(c) No, Sir.

(d) Six rooms have been built up to roof level. The construction of the compound wall is completed.

**Rape case against Head Master,
Elementary School, Paludevarlapadu**

2274-Q- Smt. Y. Sita Devi:- Will the Minister for Secondary Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Sarpanch of Paludeverlapadu Village of Muppalla Mandal, Guntur District complained to the Mandal Development Officer Mandal Educational Officer and the Mandal President,Muppalla on the 3rd November,1995 that the Head Master of Elementary School, Paludeverlapadu has committed rape on the Girl Students of the School studing in 1 to 5th class; and

(b) if so, the action taken against the said Head Master?

A -

(a) Yes, Sir.

(b) The Head Master was placed under suspension with effect from 4.11.95 and the Revenue Divisional Officer, Guntur was appointed as Enquiry Officer to conduct enquiry any to submit a report in the matter. Further a criminal case was lodged against the Head Master and instructions were issued to the concerned Officers to handover the records to C.B.C.I.D. for further investigation of the case.

S.S.C. Examination Centres in Gudipala Mandal

2286-Q-Sri R. Gandhi:- Will the Minister for Secondary Education be pleased to state:

(a) will the Government consider to start S.S.C.Examination centres at Z.P.High School, Naraharipet and Kamma Thimmapalli of Gudipala Mandal,Chittoor District ;and

(b) if so, the details?

A -

(a) & (b) Regular S.S.C.Examination Centre has been constituted at Z.P. High School, Naraharipeta of Gudipala Mandal, Chittoor District.

In regard to Constitution of S.S.C.Examination Centre at Z.P. High school, Kamma Thimmapalli it is not feasible to constitute another examination centre for security reasons.

ANNEXURE

(Vide answer to Clause (b) of L.A.Q. No.1685
Printed at Sl.No.101)

Sl. No.	Name and Factory Address	Product capacity Acc.Unit	Investment	Employ-ment.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Rs. (in Lakhs)				
1.	Andhra Pradesh Paper Mills Limited, Rajahmundry-533 105, East Godavari.	All varieties of paper & paper grade pulp including G. Paper Board/ Straw Board 101447 TPA PROTOTYPE: SUB EXP.	6,123.28	384
2.	Arjun Chemicals Ltd., Krishna.	Newsprint paper, Paper Board Kraft Paper/ Boards 120000 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	17,800.00	25
3.	A.L.Prasad & Associates Company, Kovur, Anandavaram-peta-534344, West Godavari.	Writing & Printing Papers Bagasse based. 50000 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	14,540.00	540
4.	Century NewsPrint Ltd. Kodada, Gondriyala, Nalgonda.	Printing & Writing Papers-All varieties. 10000/TPA PROTOTYPE:NEW U/T.	1,950.00	149
5.	Hans Paper & Pulp (P) Ltd., Bibi Nagar, Raghavapur, Nalgonda.	M.G.Kraft Paper based on 100% Waste Paper, 4500 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	133.00	74
6.	Jutex India Ltd., Valagatoor Tq., Ambaripet, Karimnagar.	Writing/Printing Paper (Bagasse Based) 102350 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	51,623.00	1250

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.	Jutex India Ltd., Ranjal (M), Bodhan, Boregoan, Nizamabad.	Writing/Printing Paper (Bagasse Based) 103900 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	55,645.00	1100
8.	Rikvin Tissues & Pitlam (M), Bandapalli, Nizamabad.	Writing/Printing Paper (Bagasse Based) 33000 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	4,500.00	650
9.	Srikakulam Paper Mills Limited, Srikakulam.	Newsprint Paper & Pulp Agro based like Mesta, (Bagasse Based) 120000 TPA PROTOTYPE: NEW U/T.	24,600.00	980
10.	The Andhra Pradesh Paper Mills Ltd., Rajahmundry-533105 East Godavari.	Newsprint in Rolls or sheets, oncoated paper, Paper coated with Koalin or other Inorganics rolls. 30000 TPA PROTOTYPE: SUB EXP.	9,500.00	0
11.	Vamshadhara Paper Mills Limited, Narasannapet, Madapam - 532 422, Srikakulam.	Writing/Printing Paper 1500 TPA PROTOTYPE: SUB EXP.	0.00	0
12.	Vamshadhara Paper Mills Limited, Narasannapet, Madapam - 532 422, Srikakulam.	Writing/Printing Paper 2250 TPA PROTOTYPE: SUB EXP.	1,010.00	620
13.	Arjun Chemicals (P) Limited, Krishna.	Newsprint Writing/ Printing Paper, PROTOTYPE: NEW U/T.	19,800.00	0

"Published under Rule 310 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in
the Andhra Pradesh Legislative Assembly and printed at the Assembly Press, Public
Gardens, Hyderabad."